CALLIEPEIA.

OR,

A rich Storehouſe of proper, *choyce, and elegant Latine* Words, and Phraſes collected (for the moſt part) out of TVLLIES works: *and, for the vſe and beneſit of Scholars, digeſted into an Alphabeticall order.*

By THOMAS DRAX.

CICERO *ad* BRVTVM.

Ipſum Latine loqui, eſt illud quidem in magna laude ponendum. Verborum delectus origo eloquentiæ. Ibidem. *Fundamentum oratoris eſt locutio emendata & Latina.* Ibid.

LONDON,
Printed by THOMAS HARPER, for *Richard Whittaker.* 1631.

CALLIEPEIA,

OR,

A rich Storehouse of proper, choyce, and elegant Latine Words, and Phrases collected (for the most part) out of TVLLIES works:

[illegible]

By THOMAS DRAX.

CICERO AD REVTVM.

[illegible]

LONDON,

Printed by THOMAS HARPER, for Richard Whitaker. 1631.

CLARISSIMO, GENEROSISSIMO, ET MAGNÆ EXPECTATIONIS ADOLESCENTULO, Domino *Thomæ Leigh, Armigero, & Domini* THOMÆ LEIGH de Stonley Equitis Dynastici Nepoti, Nestoreos annos, & prosperà omnia.

QVemadmodum (adolescentule nobilissime) primi illi & principes artium liberalium inuentores, & flexanimæ eloquentiæ Antistites, propter præstantem operam literatæ Reipublicæ præstitam, summam & sempiternam laudem promerentur; ita etiam, idq; meritissimo, illarum perfectores & exornatores sunt non minoribus laudibus & dum viuunt honoribus, decorandi; quippe illi liberales artes fundarunt & informarunt; hi vero illas ordinant, amplificant, expoliunt: Et, vt hoc quod assero, distinctius & illustrius appareat, in vna aliqua specie insistendum

sistendu censeo, proinde, qui Rhetoricæ & sermoni communi, præter schemata, tropos, & alia lumina, sententias prouerbiales & adagia addiderunt, sunt in delicijs habendi, vt qui suis excellentissimis laboribus vniuersam Doctorum nationem sibi deuinxerunt; namq; prouerbia sunt ceu orationis condimenta, sunt instar rosarum inter flosculos, & tanquam oracula quibus propter sese fides adiungitur. Et, si bonum quo antiquius eo melius, tum paroemiæ propter intimãantiquitatẽ cõmendantur. Etenim nõ solum vetustissimi & venustissimi Gentium scriptores, nempe *Aristides*, *Aristoteles*, *Chrysippus*, *Cicero*, *Diogianus*, *Plutarchus*, *Plato*, *Seneca*, *Suidas*, *Varro*, *Zenodatus*, imo, & *Cani* illi summeq; reuerendi Ecclesiæ Primitiuæ Patres, nimirum *Basilius*, *Chrysostomus*, *Hieronymus*, & *Tertullianus*, adagia suis operibus admiscuerunt: sed etiam Diuinitus inspirati *Prophetæ*, & inprimis *Salomon*, qui tria millia Prouerbiorum dixisse perhibetur, 1. *Reg.* 4. & ipsi Apostoli & Euangelistæ illa vsurpârunt, illisque authoritatem conciliarunt: Huc addatur etiam quod Christus Iesus salutis nostræ vindex & assertor, eorum vsum non fastidijt. Dignitas, maiestas, & authoritas Prouerbiorum in hoc elucet, quod non modo à supra memoratis viris sint frequentata, & à quibusdam perillustribus authoribus ad

artem

artem revocata, verum etiam quod quasi in communi colloquio αὐθαιρίαν quandam habere, & oraculorum vim obtinere videantur. Venustas & pulchritudo eorum, in hoc agnoscitur, quod tempestiue adhibita orationem tanquam Margaritis insigniunt, ceu sale condiunt, & auditores docent, delectant, exercent, imo sunt ingenij cotes & indices. Postremo, ne paulo longius mea expatietur & excurrat oratio, proverbia plurimas habent vtilitates & opportunitates, siquidem sæpiuscule interioris Philosophiæ mysteria paucissimis voculis involvunt: indolem indicant & exacuunt, sunt memoriæ subsidium, falsè & scite exagitant, & extemporalem orationem habituro ampliſſimum dicendi apparatum suppeditant.

Quocirca cum animadverterem multiplices parœmiarum vsus & commoditates, & cum intelligerem neminem nostratium in hoc genere elaborasse, vt Latina cum Anglicis coniungeret, ipse studio literas promovendi incensus, & duobus *Iani Gruteri* voluminibus, quæ mihi ornatissimus & humanissimus vir, *Iohannes Billius* Typographus *Londinensis* dono dedit, adiutus, & optimis quibusq; authoribus in consilium adhibitis, hanc meam parœmiographiam Alphabetico ordine dispositam, divulgare volui. Et ne tantæ vtilitatis opusculum, esset indefensum & patrono de-

 stitu-

ſtitutũ, tibi (ſplendidiſſime vir) illud do, dico dedicoq;. Nec facti rationes deſunt, primo, tu liberaliter educatus, & ab Academia Oxonienſi perpolitus, non potes quin his ſtudijs quæ Doctrinam tuam augent & adiuvant, oblecteris. Deinde, ipſe cum virtute, tum omnibus humanitatis laudibus excellis. Tertio, per fœliciſſimas nuptias honoratiſſimum Heroem, & de Republica & Academijs optime meritum *Atlantem et Mæcenatem*, Dominum *Thomam Egertonum*, Dynaſtem de *Elleſmere*, & magnum Angliæ totius *Cancellarium* arcta propinquitate & affinitate attingis. Poſtremo, Dominus *Thomas Leigh*, Eques vere auratus, & pluſquam auratus, magnæ in agro Warwicenſi anthoritatis, & mihi multis nominibus colendiſſimus, cum in ambulachro Primarij ciuis Couentrienſis vbi tunc temporis *Henricus Princeps* omnibus laudibus præcellentiſſimus, (& iam noſtris peccatis offenſiſſimus Deus tantum *Lumen*, & noſtri ſoli alterum *Solem*, maximo omnium dolore & damno, extinxit) inambularet, auo tuo ſignificarem, me, mea Proverbia nepoti ſuo conſecraturum, reſpondit ipſum gaudere quod tam præclare de te ſentirem.

Quapropter, me ortu & prima educatione Stonleienſem ſuſcipe, & mea Proverbia tuo nomine inſcripta in mitiſſimam & melliſſimam partem

tem interpretare. De quo eventu persuasissimus, ipse Deum Opt. Max. invoco, vt te, avum, aviamq; tuam, omnesque tuos, quam diutissime incolumes, & florentes tueatur.

COVENTRIAE Novembris vicesimo, Anno Christi, 1612.

Tui, tuorumque studiosissimus

THOMAS DRAXVS.

AD STVDIOSAM *IVVENTVTEM*

Carmen Paræneticum.

Dvm iuvenum linguas verbis limare Latinis
Molior, est moles nulla molesta mihi.
Non idcirco phrases mihi sat placuere priores,
Ni plures illis adiycerentur opes.
Si qua viderentur minus apta vocabula, penna
Expunxi, voces substituendo novas.
Idcirco, cultis haustum Ciceronis ab hortis,
Verborum & Phrasium grande volumen habes.
Non hic barbaries, nec verba incondita sedem,
Sed tantum inveniunt verba venusta locum.
Hinc literas laute scribes, discesque minuto
Tempore, præclare, Rhetoriceq; loqui:
Romano cultu docti dictata magistri
Ornare, & poteris condecorare theses.
Ne spernas igitur nostros (philemuse) labores,
At magis inclu'as intuearis opes.
Sic mihi sat solues pretium perdulce laboris,
Rebus & invenies congrua verba tuis.

CALLIEPEIA.

A.

To abandon, renounce, disclaime.

Bijcere
Reijcere
Auerſari
Abnegare
} quid

Abrenuntiare
Repellere
Repudiare
Derelinquere
Non agnoſcere.

To abaſe, or vilifie.

Abijcere
Deprimere
Proſternere
Affligere
Obſcurare
} aliquem

Extenuare
Derogare
Detrahere
} alicui

An abaſing, or diſabling of a man.

Imminutio
Abiectio
Extenuatio
Detractio
Depreſſio
} obſcuratio

Dignitatis alicuius obſcuratio
Ab omni laude excluſio.

To abate, to leſſen, or to diminiſh.

Imminuere
Attenuare
Rem minorem facere
De quantitate detrahere
De numero demere.

An abatement, or leſſening.

Imminutio
Atrenuatio
Deductio
Abſtractio
Detractio
} de re vel de quantitate.

An Abetter, partaker, or encourager of a man.

A conſilijs
Particeps
Socius
Adiutor
Defenſor
Hortator
Suaſor
Incitator
Conſcius
} rei.

Com-

Communione sociatus.

Abilitie, power, strength, or meanes to performe a matter.

Vires
Potentia
Facultas
Efficiendi vis
Opes
Efficiendi media & instrumenta.

To abide, or suffer euill, paine, &c.

Pati
Perpeti
Sustinere
Tolerare
Haurire
Devorare
Concoquere
Subire
Suscipere
} dolorem.

An abiding, or enduring of euill.

Perpessio
Tolerantia
Patientia
Devoratio
Susceptio
Sensus diuturnus
} malorum. incommodorum.

To abide, remaine, or last.

Permanere
Durare, Persistere.
Suum statum retinere
Firmus esse
Consistere
Præstare.
Ad perpetuitatem fidelis esse
Diuturnitatem induere.

To abide in a place.

Commorari
Permanere
Hærere
Diutius versari
Residere
Subsidere
Subsistere
} in loco.

An abiding in a place, or sojourning.

Commoratio
Mora
Permansio
Habitatio
Domicilij fixio
Peregrinatio
} in loco.

To abhorre, or detest.

Abhorrere ab.
Detestari
Aversari
Execrari
Contemnere
} quem.
Alienissimo animo esse in aliquem
Refugere ab alicuius societate.

An able man, or sufficient for.

Aptus
Habilis
Idoneus
Par
Æqualis factus
Sufficiens
} ad rem.
Rebus gerendis aptus.

To

To abolish, or abrogate.

Antiquare
Abrogare
Conuellere
Conscindere } quid.
Abolere
Inducere
Irritum reddere

Abominable and wicked.

Nefarius
Infandus
Horrendus
Detestabilis
Teterrimus
Infestus
Omnibus odiosus
Execrandus.

To abridge, or to shorten a matter.

Contrahere
Coarctare
Summatim exponere
In angustum locum contrahere
Paucis comprehendere
Ad certa genera deducere
Brevi complecti.

A Breue, or an abridgement.

Epitome
Compendium
Angusta rerum narratio
Summa negotii
Rerum capita
Summa rerum facies.

To abrogate, repeale, or to disanull.

Delere
Antiquare } quid.
Abrogare
Abolere
Irritum reddere
Rescindere
Revellere
Inducere.

To absent, hide, or withdraw himselfe.

Abesse
Se subducere } à loco.
Secedere
Non comparere
Conspectum fugere
Vitare hominum præsentiam.

To absolue, aquit, or to cleare a person.

Absoluere
Iudicio liberare
Innocentem pronuntiare
A culpa expedire
Reum expurgare
A pœna eximere.

Absolute, exquisite, or perfect.

Plane { absolutus / perfectus / completus.
Omnibus partibus expletus
Exquisitus
Accuratus
Nihil ei addi nec adimi potest
Expolitus
Limatus

Limatus
Ad finem perductus.

To abstaine, or refraine from.

Se { Abstinere, Temperare, Avertere, Continere, Cohibere } quid.
Rejicere
Repellere

Abstinence, or temperance.

Abstinentia
Continentia
Temperantia
Sobrietas
Frugalitas
Moderatio.

Absurd, or unreasonable.

Absurdus, Illepidus
A ratione aversus
Absonus
Communi sensui repugnans
Non verisimile
Contrarius
Quod ratio non patitur, nec concedit
Nullum sensum habens
Nullum locum habens in.

Abundance, or plentie.

Abundantia
Copia
Vbertas
Affluentia
Multitudo
Plenitudo.
Silva
Infinitas.

Abundantly, plentifully.

Luculente
Abundè
Copiosè
Pluribus verbis
Cumulatè
Infinitè
Satis superque.

To abuse a man, or to handle him indigntly.

Abuti
Contumeliosissime accipere
Violare
Injuria afficere
Illudere
Lædere } quem.
Existimationem alicuius offendere
Verborum iniuria violare
Male tractare
Petulantissimis verbis insectari
Contumeliam exercere.

An abuse, disorder, or ill custome.

Abusus
Impia
Perversa
Corrupta } consuetudo.
Mos malus
Pravitas

To abuse, misapply, or corrupt.

Abuti
Pervertere quid

Ad

Ad alienum finem detorquere
Depravare
Corrumpere
Rectum rei vsum invertere
Ad malum finem applicare
In prophanum vsum convertere.

Accessary to, guilty of, or that hath an hand in a matter.

Reus
Culpæ { Affinis / Particeps.
Communione sceleris implicatus
Conscius / Particeps } negotij.

Acceptable, or welcome to a man.

Gratus
Iucundus
Acceptus
Probatissimus
Exoptatissimus
Desideratissimus
Summam iucunditatem afferens
} alicui.

To Accept of a thing.

Amplecti
Approbare
Laudare
Avide accipere
Libenter admittere
Exosculari
Æqui bonique consulere
} quid.

Acceptation, or approbation.

Approbatio
Amplexatio
Collaudatio
Amplexus
Candida exceptio
Benevola interpretatio.

To accompanie one.

Comitari, Assectari
Se adiungere
Sequi
Adhærere lateri
Subsequi.

Accordingly, answerably.

Convenienter
Iuxta
Secundum
Pariter
Similiter
Congruenter
Æqua proportione
Digna rei naturę.

Greatly to Account of, or esteeme.

In honore / In delicijs } habere.
Plurimi æstimare
Honorifice sentire & loqui de
Multum tribuere alicui.

To reckon, or to cast an account.

Calculos adhibere
Ad calculos { revocare, / reducere.
Rationes subducere.

Tabulas

Tabulas expensi & accepti conficere
In vnam summam redigere.

Accounted of, or in great account.

Clarus
In pretio & honore
Magna gratia & authoritate pollens.
Illustre nomen habens
Apud omnes ordines gratiosus
Multæ æstimationis.

An account or reckoning.

Ratio, Æstimatio
Calculus
Subductio rationum
Ratio dati & accepti
Tabulæ accepti & expensi
Ratio sumptuaria
Supputatio rerum.

Of small or meane account, little esteemed.

Vilis
Minoris æstimationis
Contemptus
Sordidus, Ignobilis.
Inglorius, Obscurus.

To accomplish, or effect.

Absolvere
Perficere
Complere
Efficere
Conficere
Exequi
Complere
Consummare
} quid.

Accord, concord, or agreement.

Concordia, &c.
Conspiratio animorum
Concentus
Consensus
Idem sensus

To Accuse, or endite.

Accusare
Arguere
Criminari
Deferre nomen
Iudicare reum
Insimulare
Damnare.

Of his owne accord, or freely.

Sua sponte
Sine coactione
Nemine impellente
Suo marte & motu
Liberrime
Nulla vrgente necessitate
Libentissime.

To Accord, consent, lone and line together.

Inter se { consentire, / conspirare.
Idem sentire
Sensibus coniungi
Pacem inter se colere
Coniunctissime inter se vivere

Of his owne Accord, minde, motion.

Proprio motu.

Suapte

Suapte sponte
Suo iudicio & voluntate
Liberè & nullo impellente
Vltrò & sine coactione.

To acquaint one with a matter, to give him knowledge or notice of.

Certiorem facere
Docere
Commonefacere } quem de.
Rem alicui { indicare / ostendere.
Non celare quid
Facere vt quis intelligat.

Acquaintance or familiarity.

Familiaritas
Consuetudo
Necessitudo
Notitia, Vsus
Coniunctio
Commercium.

Acquainted with, or familiar, &c.

Familiaris } alicui.
Assuetus
Notissimus
Amicitia & consuetudine coniunctissimus
Maxime necessarius
Consuetudine & benevolentia implicatus
Intima familiaritate coniunctus
Intimus à consiliis.

An act, or deed.

Factum
Res gesta
Actum
Facinus
Cœptum
Perpetratio.

An act, decree, order, statute.

Decretum
Edictum
Res iudicata
Senatus consultum
Sanctio
Plebis scitum
Institutum.

Active, working, in action or motion.

Actuosus
Semper in opere
Minime otiosus
Efficax
Vires suas exerens
Certos effectus producens
In assiduo motu.

Activity, nimblenesse, or a sleighty conueyance.

Facultas
Agilitas
Solertia
Dexteritas
Agendi expedita celeritas
Membrorum mobilitas
Habilitas.

Accustomed, or wonted to.

Assuefactus
Versatus
Exercitatus

Vsu

Vsu & consuetudine rerum callum trahens
Assiduus in re
Vsitate & frequenter faciens
In consuetudinem (rei) deductus
Non rudis & insolens in.

To adde, or put to.

Addere
Subiungere
Adijcere
Adiungere
Apponere
Attexere
Admouere
Annectere
Admiscere
} alicui.

An addition, or opposition.

Additio
Accessio
Accumulatio
Appendix
Appositio
Supplementum
Adiunctio.

Addicted, or giuen to any thing.

Affixus
Addictus
Penitus deditus
Consecratus
Studiosus
Paulo propensior ad.

To addresse, bend, and dispose him vnto.

Seipsum { Accingere, Adornare, Instruere, Confirmare, Præparare, Componere, Conuertere } ad

Proponere sibi aliquid.

Admirable, strange, wonderfull.

Stuporem & admirationem habens
Suspiciendus
Stupendus
Prodigiosus
Rarus & inusitatus
Incredibilis.

Adioyning, confining, or bordering vpon.

Propinquus
Finitimus
Vicinus
Adiacens
Confinis
Proximus
} alicui

An admonition, or aduertisement.

Admonitio
Commonefactio
Monitum
Rei gestæ indicatio
Salutare consilium

To admire, or maruell at, &c.

Admirari

Obstu-

Obſtupeſcere
Magnificè ſentire
Non ſatiari aſpectu
Stupefactus intueri
In aliquo exclamare.

To admit into, or receiue.

Recipere
Admittere
Aſcire
Adſciſcere
Adoptare
Eligere
} quem in.

To admit, or ſuppoſe, &c.

Fingere
Conſtituere
Concedere
Eſſe fortaſſis.

Admit, or ſuppoſe this, &c.

Finge
Conſtitue
Concedatur
Eſto
} hoc.

To admoniſh, or aduertiſe.

Admonere
Edocere
Commonefacere
Conſilio iuvare
Conſulere
Curam cavendi afferre
Significare
Certiorem facere.

To adorne, or beautifie.

Adornare
Expolire
Decorare
Inſignire
Emendare
Exornare
Commendare
Decus conciliare
Excolere.

To adopt, or to chuſe a ſonne, or heire.

Adoptare
Segregare in filium
Scribere hæredem
Conſtituere hæredem.

To aduance, or preferre.

Evehere
Excitare
Promovere
Perducere
Attollere
Sublevare
Excitare
} quem ad decus aut dignitatem. Meliorem ſtatum afferre.

Aduanced to great honour.

Inſignibus dignitatis excultus
In ſummo honore conſtitutus
Ex humili loco ad ſummam dignitatem evectus.
Lib. 7. Cæſ. Com. de bel. Gal.
Amplitudine illuſtratus
In dignitate collocatus.

Aduancement, or preferment.

Dignitas
Fortunæ amplificatio
Amplitudo

Honestus } in republica
Honestior } locus.
Conditio altior
Commodior vivendi ratio
Præfectura.

Aduantage, or profit, &c.

Commodum
Emolumentum
Lucrum
Compendium
Vtilitas
Pecuniæ accessio
Fructus
Commoditas.

To aduantage a man, &c.

Commodare
Prodesse
Vsui esse } alicui.
Vtilitatem afferre

To aduenture, or hazard, &c.

Extremum discrimen adire
Se periculis obijcere
Irruere in flammas
Dimicationes & pericula capitis } adire, appetere.
Nullum vitæ discrimen vitare
Se { devovere } in medios hostes.
{ injicere }

To aduertise, or certifie.

Admonere
Commonefacere
Edocere
Certiorem facere
Significare
Indicare
Innuere
Insinuare
Edisserere quid alicui.

Aduertisement, warning, &c.

Admonitio
Consilium
Hortatio
Suasio
Commonefactio.

An aduantage, or opportunity.

Commoditas } loci temporis.
Opportunitas }
Rei gerendæ facultas
Adjumentum
Ampla occasio & idonea.

To take the aduantage, or opportunitie.

Arripere occasionem
Vti opportunitate
Facultatem rei non prætermittere
Ansam arripere
Obsequi tempestati
Vrgere occasionem.

An Adulterer, fornicator, &c.

Adulter
Alienę pudicitiæ expugnator
Homo impudicus
Mœchus
Contaminator matrimonij
Stupri commissor
Stuprator
Spurios producens.

To aduenture, or to enterprise, or assay.

Audere
Suscipere
Aggredi
Tentare
} quid.
Periculum facere
In manus sumere.

With aduice, or aduisedly.

Consulto
Considerate
Præmeditate
Cogitate
Sumpto dicendi spatio
Cum studio & commentatione
Re considerata & deliberata.

To aduise, consult, or to consider of.

Multum deliberare de
Considerare
Cogitare
} de re.
Consilium capere de
Consultare
Etiam & etiam cogitare
Perquam diligenter videre.

To craue aduice, or counsell, to consult.

Alicuius consilium exquirere
Consulere quem
Percontari
Scisciteri
Quærere
} quem à quo.
Interrogare quem
Tentare sententiam
Deferre sententiam ad quem.

An aduersary, &c. or enemy.

Aduersarius
Hostis
Inimicus
Infestus alicui
Antagonistes
Oppugnator.

Equall, comparable, &c.

Par
Æqualis
Comparandus
Nihilo inferior
Nulla re cedens
Eiusdem dignitatis & meriti.

Affable, gentle, courteous.

Comes
Affabilis
Benignè alios compellans
Humanus
Colloquijs facilis
Facilitate par infirmis

To affect, or moue, &c.

Afficere
Permouere
Perturbare
Concitare
Inflammare
Excitare affectus
Igniculos in animo excitare
Animum accendere
Animi motus agitare
Penetrare in animos
Retractare
Mouere
Flectere
Excipere hominum voluntates.

Affected, minded, or wedded to.

Affectus
Deditus
Addictus
Studio propendens ad
Studio rei incensus.

An affection, &c. or inclination.

Affectus
Permotio
Amor
Desiderium
Animi motio
Impetus } mentis.
Perpessio }

To affect, or fancy a person.

Magnopere diligere
Suum studium erga aliquem ostendere
Voluntatis inclinatione propendere in quem
Egregiè charum habere
Valdè probare.

Well affected, minded, given, gratiously disposed.

Optimè animatus
Omnes virtutes colens
Optimis studijs deditus
Summæ spei
Probus

Affectionate of, carefull of, dutifull & seruiceable vnto.

Deditissimus } alicui
Addictissimus }
Obseruantissimus } alicuius.
Studiosissimus }
Cupidissimus alicuius.

Affiance, trust, loyalty, &c.

Confidentia
Fiducia
Animi acquiescentia
Spes
Fides
Veritas.

To affirme, &c. or auouch.

Affirmare
Ponere
Asseuerare } quid:
Asserere
Pollicere
Instare

Affliction, aduersitie.

Res { asperæ / aduersæ / arduæ.
Calamitas
Miseria
Ærumna
Tempora calamitosa
Fortunæ fulmina
Inclinata & iacens fortuna
Crux.

To giue aduisement, or to aduise.

Consilio iuuare
Admonere
Suadere
Hortari
Auctori esse
Consilij copiam facere
Docere

Docere quid faciendum sit
Consilium suggerere.

Aduisedly, or considerately, &c

Consulto
Meditate
Deliberato
Dedita opera
Ratione duce
Considerate
Certo iudicio
Prudenter.

Aduised, discreete.

Nihil temere committens
Sapienter, & prudenter agens
Nihil sine consilio magno agrediens.
Magno consilio susciplens
Consultus
Prudens.

To afflict and trouble.

Affligere
Conflictari
Vexare
Molestia afficere
Infestare
Exagitare
Perturbare
Persequi
Insectari.

Afflicted & troubled in minde and conscience.

Anxius
Solicitus
Labes habens in animo
Angoribus implicatus
Peccatorum conscientia vexatus
Rebus aduersis exercitus
Inquietus.

Afflictions, &c. troubles.

Afflictiones
Calamitates
Res aduersæ
Grauissimi casus
Acerbitates
Asperitas rerum
Incommoda
Miseriæ.
} Perpessiones.

Afflicted, wretched, &c.

Afflictus
Miser
Calamitosus
In magnas angustias adductus
Curis maceratus
Aerumnosus
Aduersis casibus exercitatus.

To affoord, or yeeld to, &c.

Subministrare
Suppeditare
Suggerere
Præbere
Dare
Proferre
Tradere
Porrigere
} opem auxilium.

Affraid, or fearefull, frighted, &c.

Terrore percussus
Metu exanimatus
In timorem coniectus
Trepidatione exalbescens

Consternatus
Exhorrescens
Timidus
Tremebundus

To affright, terrifie, &c.

Perterrefacere
Metu percellere
Timorem injicere
In metum adducere
Horrore perstringere
Formidine hominem concutere
In tremorem conjicere
Formidabilem se ostendere
Terrere
Metu exanimare.

Afterwards, or in processe of time.

Postea
Deinceps
Deinde
Progressu temporis
Postmodum
Posthac
Postero tempore.

Againe, secondly, or moreouer.

Iterum
Rursus
Deinde
Secundo
Huc accedit quod

Age, or number of yeares, time &c.

Ætas
Senium
Annorum multorum curriculum
Ætas ingraueſcens
Percurſa & exacta ætas
Terminus vitæ
Sæculum.

Aged, or striken in yeares.

Ætate prouectus
Annis quam plurimis affectus
Natu grandis
Senex
Triſtis ac decrepitus ſenex
Ætas decrepita
Annis ac pannis obſitus
Longæuus
Qui multos annos attigit.

Agreeable, or conformable.

Consentiens
Congruens
Consentaneus
Conformatus
Consimilis
Consonus
Competens
Concurrens
Cohærens
Coniunctus
Concinens
} Cum

Concordans
Non disjunctus.

Agreement, or concord.

Concordia
Pax
Animorum conspiratio
Consensio
Consensus & concentus

Con-

Confœderatio
Vnanimitas
Conſpiratio.

To aggrauate, or to make a matter worſe.

Exaggerare
Aggravare
Augere
Rei indignitatem verbis amplificare
Rem invidioſiorem & acerbiorem verbis facere.

To agree, or to accord friendly together.

Idem velle & nolle
Singulari concordia coniungi
Amiciſſimè conſpirare
Senſibus congruere
Inter ſe coniunctiſſimè vivere.

An agreement, compoſition, bargaine.

Pactio
Tranſactio
Conventio
Stipulatio
Compoſitio.

Aggrieued, or taking it grieuouſly, &c.

Moleſtè ferens
Dolens
Conquerens
Contriſtatus
Acriter } ſuſtinens.
Difficillimè }

Nequaquam contentus
Perturbatus dolore.

To ayme at, to attend, or driue at.

Spectare } quid.
Sequi }
Intendere }
Proponere }
Habere ſibi propoſitum
Velle
Seu ſcopum ſibi præfigere
Vnicè agere quid.

Aide, helpe, or ſuccour.

Auxilium
Præſidium
Subſidium
Opis
Alimentum.

To aide, or aſſiſt.

Ope ſubleuare
Adiuvare
Auxiliari
Opitulari
Suppetias ferre
Opem ferre
Subuenire
Succurrere.

To alienate, or abandon a thing.

Abalienare
Auertere
Disjungere
Excludere
Expellere
Amouere

To alledge, or cite, &c.

Producere
Proferre in medium
Nominare } proferre.
Citare }
Enumerare
Meminiſſe
Mentionem facere.

Alliance, affinitie, kindred.

Affinitas
Cognatio
Propinquitas } ſanguinis
Communio }
Neceſſitudo.

Allied, or of kinne to.

Communione ſanguinis coniunctus alicui
Affinis } alicui
Propinquus }
Cognatus }
Conſanguineus
Neceſſarius

Aliue, or breathing.

Vivus
Superſtes
Sperat & ſpirat
Spiritum haurit
Vivens & valens
In vivis
Particeps vitæ.

Allegiance, homage, loyalty.

Fides
Fidelitas
Obſequium
Officium
Subiectio
Obſeruantia.

To allow, or apppone, &c.

Approbare
Laudare
Amplecti
Suo teſtimonio ornare
Suo iudicio confirmare
Sua authoritate tueri
Acquieſcere in re aliqua
Admittere
Recipere
Aſſerere
Agnoſcere

An allowance, or ſtipend, &c.

Præmium
Merces
Stipendium
Portio
Dimenſum
Stata pecunia.

Allowable, currant.

Laudatus
Probatus
Conceſſus
Ratus
Receptus.

An allowance, liking, or approuing of.

Approbatio } rei.
Receptatio }
Laudatio }
Comprobatio }

To

To alter or change, &c.

Mutare
Variare
Commutare
Invertere
Transformare
Aliud substituere loco.

To allure, or entise, to draw on.

Allicere } ad.
Allectare } ad.
Invitare
Blanditiis delinire
Mercede adducere aut prouocare
Ad se rapere & convertere.

An allurement, or provocation.

Illecebræ
Incitamentum
Blandimentum
Lenocinium
Allectamentum.

To give almes.

Eleemosynam { tribuere / distribuere / erogare / conficere.
Stipem mendico porrigere
De suis bonis communicare pauperibus
Egenos cibo iuvare
Inopes reficere.

An alteration, or change.

Vicissitudo
Commutatio
Innouatio
Conversio.

Alwayes, or continually, &c.

Semper
Assiduè
Sine intermissione
Quotidiè
Indesinenter
Perpetuò
Omnibus temporibus.

Amazed, or astonied, &c.

Stupore perculsus
Attonitus
Admiratione suspensus
Metu obtorpescens
Formidine perturbatus
Trepidans
Tremebundus
Trepidus
Extra se
Rei { noultare / grauitare } consternatus.

To amaze, or to appall, or astonish.

Conturbare
Suspensum } reddere
Attonitum } reddere
Timore percellere
Consternare.

To amend, or repaire, &c.

Reficere
Restaurare
Reædificare
Collapsum restituere

Extry-

Extruere
Reparare
Instaurare
Meliorem formam rei inducere.

To amend, or repent, &c.

Vitam malè actam in melius mutare
Resipiscere
Laudabiliorem vitam exordiri
Ad meliorem mentem se revocare
Peccata { deplorare / abjicere }
Peccatorum pœnitentiam agere
Corrigere errorem.

Amendment, or repentance.

Resipiscentia
Vitæ in melius mutatio
Pœnitentia
Vitæ turpiter actæ commutatio
Alteratio
Peccatorum expiandorum ratio susceptа
Flagitiorum expurgatio
Sceleris ac facinoris dimotio
Culpæ emendatio
Vitæ nouitas.

Ambition, vaine glory, &c.

Ambitio
Honoris aucupatio
Dignitatis venatio
Appetitus principatus

Ambitious, &c. or carrying an aspiring minde.

Ambitiosus
Honoris paulò avidior
Æqualitatis impatiens
Locum principalem ambiens
Tumidus
Suo statu minimè contentus
Dominandi libidine effrænatus
De contentione principatus laborans.

To be ambitiously minded.

Ambire
Honores appetere
Insolenter se supra omnes alios efferre.
Omnia ad dignitatem referre
Sitire
Aucupari } honores.
Venari }

Ambitiously, proudly, aspiringly.

Vasto animo
Ambitiosè
Impotenti desiderio
Arroganter

Amisse, or naughtily.

Malè
Perperam
Vitiosè
Minus rectè:

To doe amisse, or to offend.

Peccare
Offendere

Delin.

Delinquere
Titubare
Labi
Errare.

Amiable, or lovely.

Amabilis
Amore & amicitia dignissimus
Suauis
Mellitis moribus
Mitissimus
Festiuus
Mitis
Lenis
Delectabilis
Venustus
Iucundus
Omnium gratiam concilians
In vitæ consuetudine dulcissimus
Mirabiles amores concitans sui.

Amply, largely, in many words

Paulo plenius
Copiosè
Ample
Diffusè
Pluribus verbis.

To amplifie a matter.

Exaggerare
Amplificare
Verbis magnificentissime augere
Infinitis exemplis ostendere
Verbis dilatare
Copiosè tractare
Illustrare & ornare.
Altius dicendo tollere
Locupletare figuris, tropis, synonymis rem aliquam
Latius & copiosus differere
Verbis dilatare.

An amplification, &c.

Exaggeratio
Dilatio
Amplificatio
Exornatio
Expolitio
Locupletatio.

Ancestours, or predecessours.

Maiores
Patres
Generis auctores
Sui generis principes
Procreatores
Seniores
Superiorum memoriarum homines.

Ancient, old, &c.

Antiquus
Priscus
Peruetustus } redolet antiquitatem.
Canus
Auitus
Pristinus
Superioribus seculis ortus.

Anciently, or in old time, &c.

Antiquitus
Olim
Superiori memoria
Priscis temporibus
A præsenti memoria semotus

Quondam

Quondam
Ætate sua
Longe præterito & transacto sæculo.

Angry, wrathfull.

Iratus
Succensus
Indignabundus
Vehementer commotus
Vexatus
Furiosus
Furibundus
Iratus & offensus
Alienatus & offensus animus
Homo acerba & difficili natura.

To anger, or displease.

Exacerbare
Commotum reddere
Exagitare verbis
Exasperare dictis
Turbare
Vexare
Ad furorem impellere
Irritare
Commouere.

To be angry with one.

Succensere
Irasci
Indignari
Vehementer commoueri
Exardere
Incandescere
Iracundia efferri
Excanduit & iracundia vehementèr exarsit.

Anger, wrath, displeasure.

Ira
Excandescentia
Stomachus
Indignatio
Bilis
Furor.

Anguish, distresse, perplexity.

Anxietas
Angor
Sollicitudo
Cruciatus
Mœror
Acerbitas animi
Angustia.

Annotations, notes, collections, or obseruations vpon a place.

Scholia
Annotationes
Animaduersiones
Commentationes
Documenta
Præceptiones
Notæ
Collectiones.

To Annoy, hurt, or displeasure.

Lædere
Infestare
Perturbare incommodis
Damno afficere
Obesse
Nocere
Officere
Incommodare
} alicui
Magnum damnum apportare.

An

Annoyance, hurt, or displeasure.

Malum
Incommodum
Detrimentum
Damnum
Moleſtia
Fraus
Læſio
Maleficium

To anſwer, &c.

Reſpondere
Reſcribere
Satisfacere
Repetere, Reddere } reſponſum.

Anſwerable, or agreeable.

Congruens
Conſentiens
Conformatus
Conueniens
Efficus, Conſonus } ad.
Coniunctus cum re.

Antiquity, or a multitude of yeares paſt.

Antiquitas
Veruſtas
Multorum annorum curriculum
Diuturnitas temporis
Seculorum ſeries.

Apart, by it ſelfe, or ſeuerally.

Seorſim
Separatim
Diuiſim
In abſtracto
Disjuncte
Sigillatim.

An Apoſtate, reuolt, backeſlider, turne-coat.

Apoſtata
Defector a fide
Qui ſe ceſſionem facit à
Deſertor veræ religionis
Fidei abiurator
Naufragus fide.

Apparell, or garments.

Veſtis
Stola
Indumentum
Amictus
Ornatus corporis
Habitus
Amiculum.

To apparell, or cloath.

Veſtire
Indumentis ornare
Amicire
Stolis induere
Velare
Veſtibus tegere.

Apparant, or manifeſt.

Manifeſtus
Liquidus
Conſtat
Liquet
Facile apparet
Ab omnibus videtur
Sole clarior

Pater

Patet
Ante oculos positus
Apertus
Clarus
Illustris
Nemini obscurus
In confesso.

To appease, or quiet, &c.

Pacare
Lenire
Delinire
Mollire
In pacem restituere
Mitigare
Minorem rem facere
Componere.

To appeare, to bee seene, or manifest.

Extare
Apparere
Videri
Conspici
Esse in conspectu
Elucere
Notari.

An appearance, shew, or representation of.

Species
Similitudo
Probabilitas
Apparentia
Simulatio.

An appetite, or earnest desire of a thing.

Appetitio
Desiderium
Incensa cupiditas
Ardor
Expetitio
Sitis.

To applaud, or giue an open signification of approbation.

Faustis acclamationibus prosequi
Magno clamore approbare
Apertо gestu significare
Exclamare in aliquo.

To get the applause, credit, commendation.

Applausum inuenire
Gloriam consequi
Multos virtutis suæ præcones habere
Authoritatem } conciliare
Reuerentiam }

To apply to, &c.

Applicare
Accommodare
Aptare
Admouere
Concinnare
Adiungere.

An application, or fitting to.

Applicatio
Accommodatio
Adaptatio
Concinnatio
Adiunctio
Ad conuenientiam reductio.

To

To appoint, or ordaine.

Instituere
Ponere
Ordinare
Fundare
Designare
Constituere
Facere
Decernere
Sancire.

An appointment, or ordinance.

Institutio
Constitutio
Ordinatio
Designatio
Decretum
Statutum
Sanctio

To appropriate vnto himselfe, &c.

Sibi vindicare
Pro suo iure assumere
Sibi arrogare
Sibi asserere
Ad vsus suos adiungere
Tanquam suum ius arripere
Suo nomine appellare.

To approue, or allow, &c.

Approbare
Laudare
Amplecti
Acceptum habere
Testimonio suo ornare
Applaudere
Fausta acclamatione vti
Suo testimonio confirmare.

To approach vnto, &c. or draw neare.

Accedere
Appropinquare
Propè appellere
Aduentare
Applicare se ad
Immunere } loco
Instare }
Se proprius admouere ad
Locum pene attingere.

An approching to, &c.

Appropinquatio
Accessio
Appulsus
Appulsio
Aduentatio
Cursus itineris applicatio.

Apprehension, capacity, conceit.

Indoles
Ingenium
Inueniendi facultas
Acumen
Intelligendi vis
Captus.

A person of great apprehension, conceit, vnderstanding.

Vir peracutus
Perspicacissimus
Minimè hebes ad intelligendum
Exquisito ingenio

Summo

Summo iudicio
Præsenti ingenio
Expeditè res percipiens.

Apt, fit, or meet.

Aptus
Habilis
Idoneus
Accommodatus
Elegans
Appositus locus agendi quid.

Argument or matter.

Materies
Argumentum
Subiectum
Obiectum
Res
Hypothesis
} Theme, thesis, propositio.

To argue, or dispute, &c.

Disputare
Differere
Disceptare
Colloqui
Ratiocinari
Sermocinari
Argumentari
Cum aliquo differere.

A Logicall argument, or reason.

Argumentum
Ratio
Firmamentum
Probabile inuentum ad faciendum fidem.

Armes, or Cognizants of Gentrie.

Insignia
Arma Gentilitia
Symbola
Ornamenta distinguentia familias.

Armed, or defended against one.

Well appointed, or prouided.

Armatus
Probe munitus
Ferro accinctus
Paratus
In procinctu
} contra.

An armie or hoast of men.

Exercitus
Copia
Militum legio
Turmæ
Cateruæ
Cohortes
} pugnantium.
Militum manus

To arraigne a man, or to conuent him before the Iudge.

In iudicium vocare
Reum agere
In iudicium adducere
Sistere Tribunali
Pro Tribunali adducere.

To arrine, or to land at a place.

Appellere ad locum
Terram attingere
Peruenire ad terram
Subducere se in terram
Nauem
Mare
} Egredi.

An

An article, head, or principall point.

Articulus
Caput
clauſula
Fundamentum
Principium.

Artillerie, or warlike proviſion.

Arma
Bellicus apparatus
Omnia ad pugnam neceſſaria
Præliorum inſtrumenta.

An artizant, or man of trade and occupation.

Artifex
Mechanicus
Opifex
Operarius.

To ariſe out of, &c.

Oriri
Naſci
Prouenire
Surgere
Efflorescere
Emanare
Eminere
} Ablat. cum præpoſitione.

Exerere è tepidis herbis caput
Procedere
Reſultare
Germinare
Fluere.

Arrogant, or proud, &c.

Arrogans
Elatus
Superbus
Inſolens
Spiritus immoderatos habens
Intemperantis animi
Tumidus
Turgeſcens
Contemptor aliorum.

Arrogancie, pride, &c.

Arrogantia
Inſolentia
Superbia
Elatio animi
Sublimis alarum vectio
Oſtentatio ſui
Tumor
Sublimitas animi.

Art, ſcience, or occupation, &c.

Ars
Scientia
Studium
Vitæ inſtitutum
Ingenium
Viuendi via
Vitæ propoſitum.

Art, learning, knowledge, &c.

Ars
Literæ
Eruditio
Doctrina
Scientia
Humanitas politior
Profeſſio literarum
Cognitio

Notitia rerum diuinarum humanarumque
Peritia.

Artificially, cunningly, &c.

Artificiosè
Elaboratè
Graphicè
Peritè
Perpositè
Scienter
Exquisitè
Apte
Docte
Sapienter
Ad amussim
Omnia ad amussim facta
Singulari artificio.

To ascend, or to go, or mount vpward.

Ascendere
Alta petere
Sursum { euehi / niti.
Superiores sedes capessere

To aske, or demand of.

Exigere
Percontari
Postulare
Expetere
Deposcere
Stipulari abs te, cur non sit, &c.

To ascribe vnto, &c.

Ascribere / Assignare / Imputare / Tribuere } quid alicui.

Conferre in aliquem
Auctorem aliquem facere.

To assault, or inuade vpon, &c

Irruere / Impetum facere } in aliquem
Adoriri / Intrudere / Aggredi } hostes.
Insilire in hostes.

To assemble, to gather together, &c.

Congregare
Conuocare
Colligere
Compellere
Cogere
Aggregare
Concire
In vnum locum adducere
Conuentus peragere
Concionem aduocare.

An Assembly, Congregation, &c.

Cœtus
Concessus
Concio
Conuentus
Frequentia
Corona
Synodus
Chorus
Multitudo
Concursus.

A Senator, or Alderman, &c.

Senator

Con-

Consularis vir
Pater conscriptus
Ciuitatis pater
Superioris in ciuitate ordinis
Qui omnibus honoribus perfunctus est.

To assent, or agree vnto, &c.

Assentiri & assentire
Astipulari
Subscribere } rei.
Acclamare }
Idem sentire cum
Acquiescere in alicuius opinione
Suum consensum testari
Concedere in sententiam.

To assigne, or appoint vnto.

Assignare
Attribuere
Destinare
Delegare
Tradere } quid alicui.
Transmittere
Designare
Committere
Relinquere

To assist, helpe, or succour, &c.

Subuenire
Opitulari
Succurrere
Adesse } alicui.
Assistere
Magno subsidio esse
Alicuius partes tueri
Transire in partes alicuius
Manum alicui admouere.

To be ashamed, or abashed.

Erubescere
Pudore suffundi
Verecundari
Rubicundari
Pudere.

To make ashamed.

Pudefacere
Pudore suffundere
Ignominia notare
Sensu suæ prauitatis afficere.

One of an aspiring, or ambitious minde.

Ambitiosus
Vasto animo
Potentiæ & honoris auidus
Ad altiorem locum aspirans
Altius nitens.

An assault, encounter, or onset.

Impetus
Impressio
Insultus
Congressus
Aggressus.

To assay, try, or proue.

Tentare
Experiri
Explorare
Periculum facere
Specimen capere.

An assistant, or fellow-helper.

Adiutor

Socius
Particeps laboris
Mutuam commodat operam
Auxiliator.

To assure, or to ascertaine a man of.

Securum reddere de
Confirmare aliquem de
Certo quid alicui polliceri
Aliquem persuasissimum dimittere.

To associate to himselfe.

Asciscere socios
In auxilium aduocare
Sibi { adiungere / assumere.
In communionem vocare
In consortium pertrahere
In societatem convocare
Commiscere se cum.

To astonish, or amate a man.

Omnem sensum { adimere / eripere.
Obstupefacere
Consternare
Percellere metu
Conturbare,
Attonitum reddere.

Assuredly, or certainly.

Certè
Proculdubio
Explorate
Indubiè
Enimverò
Vtique.

An Atheist, or a man of no Religion.

Omnium numinum contemptor
Extremè impius
Homo Atheos
Nullius religionis.

To attaint, or convict a man.

Conuincere
Reum peragere
Crimen intentatum probare
Inexcusabilem relinquere.

An assistance, aide, succour, helpe.

Auxilium
Subsidium
Adiumentum
Præsidium
Patrocinium
Adminiculum

Astonied, or amazed at a thing.

Attonitus
Stupore perculsus
Obstupefactus
Sensu ad rei eventum priuatus
Rei nouitate perculsus
Metu exanimatus
Consternatus
Metu suspensus
In quandam extasin coniectus.

To assure a man, &c.

Explorato promittere
Confirmare quid alicui

Per-

Persuadere
Spondere
Sine dubio dimittere
Omnem dubitandi scrupulum eximere.

Assured of, or certaine.

Certus
Exploratus
Persuasissimus
Confirmatus
Minime dubitans
Certissime expectans.

To asswage or mitigate.

Mitigare
Placare
Mollire
Lenire
Minuere
Extenuare
Temperare
Diminuere
Sedare
Compescere.

An asswaging.

Sedatio
Mollitio
Mitigatio
Placatio
Alleuatio
Attenuatio.

To atchieue, performe, &c.

Gerere
Efficere
Conficere
Perficere

Labore concludere
Ad exitum perducere
Peragere
Exequi.

To attaine vnto, &c.

Assequi
Consequi
Comparare
Acquirere
Attingere
Nanciſci
Peruenire } ad.
Aspirare }

An attainment, or obtainement of a purpose, &c.

Adeptio
Consecutio
Acquisitio
Comparatio
Aspiratio ad
Inuentio.

An attempt or enterprise, &c.

Inceptum
Conatus
Molimen
Nisus
Enixus
Exploratio
Tentatio.

To attempt, or enterprise, &c.

Aggredi
In se suscipere
Moliri
Conari
Eniti corpore in locum

Vires impendere
Conniti, & contendere ad
Aggredi & eniti
Tentare
Ordiri
Incheare.

To attend, or to listen, and hearken.

Attendere
Auſcultare
Auidiſſimis auribus audire
Excipere attentis auribus
Cum ſilentio animaduertere
Aures admouere
Aurium iudicio ponderare
Diligenter attendere
Animis adeſſe
Cum magnâ audiendi cupiditate conſidere.

To attend, or wait for, &c.

Expectare
Præſtolare
Opperiri
Aucupari & obſeruare tempus
Hærere } donec quis adſue-
Subſiſtere } rit.

Attention, heed, care, &c.

Attentio
Auſcultatio
Silentium
Audiendi auiditas
Cura animaduertendi quid
Diligentia
Reſpectus
Conſideratio

To procure attention, or to get audience, &c.

Attentionem mouere
Beneuolos auditores reddere
Expectationem hominum concitare
Beneuolos, bene exiſtimantes efficere
Erectos ad audiendum efficere
Demulcere auditores.

An Atheiſt, or miſcreant, or an Infidell, &c.

Hoſtis ſacrorum & religionis
Omnes ſanctitates & religiones contemnens
Deridens Deum
Illuſor religionis
Deo bellum indicens
In deum impius & ſceleratus
Nullum diuinum nec cœleſte numen exiſtimans
Diuinitus inſtitutam religionem ludibrio habens.

An attribute, title, or name.

Nomen
Attributum
Appellatio
Titulus
Prædicatum
Nuncupatio.

To attribute, or impute.

Aſcribere
Tribuere
Authorem ſtatuere & facere

Ac-

Acceptum ferre alicui
Acceptam ferre ſtipulationem
Aſſignare
Culpam { deriuare / conferre } in aliquem.

To attend, or to waite vpon a man.

Nutum alicuius obſeruare
Operam dare alicui
Inſeruire alicui
Affectari quem
Se applicare ad.

Attendance, or ſeruice.

Opera
Obſeruantia
Obſequium
Miniſterium
Seruitus.

Attentinely, or heedfully.

Attentè
Auidiſſimis auribus
Cum ſilentio
Diligenter.

Attire, rayment, or apparell.

Veſtitus
Amictus
Ornatus corporis
Indumentum.

Auaileable, effectuall.

Vtilis
Fructuoſus
Opportunus
Vim habens
Maximi ponderis
Efficax

To auile for a purpoſe, to ſerue to.

Facere
Valere
Conducere
} ad rem.

Multum conferre
Magnam opportunitatem habere
} ad.

To authorize a man.

Cum mandato mittere
Negotium alicui committere
Authoritatem dare & aſſignare
Curationem mandare
Prouinciam tradere alicui
Authoritate communire
Ius largiri
Dare alicui poteſtatem agendi quid
Facultate & imperio armare.

Authoritie, or gouernment.

Authoritas
Imperium
Principatus
Magiſtratus
Amplitudo
Præfectura
Procuratio
Eminentia.

To auoid, or ſhunne, &c.

Declinare
Effugere
Auertere
Deuitare

Auersari
Evitandum est quod non honestum.

To auouch, or affirme.

Affirmare
Asseuerare
Asserere
Ponere
Statuere
Probare aliquid manifestè
Inferre exemplo
Testimonio convincere
Confirmare.

An author, or cause of, &c.

Author
Architectus
Princeps causa
Causa
Hortator
Parens
Inventor
Institutor
Compositor
Commentator
Inceptor
Inuentrix
Inceptrix
Institutrix.

An auditory, or assembly.

Magna hominum frequentia
Audientium concursus
Magna astantium vel considentium corona
Audientia.

To auenge himselfe, or auenge a man of.

Vindicare } se
Vlcisci }
Vindictam sumere } de
Pœnas repetere } a.

Authentike, forcible, or to be credited for it selfe.

Authenticus
Ex, & in seipso, fidem habens
Propter se credendum
Certissimæ fidei.

To vse, or exercise power, or autheritie ouer.

Habere dominationem in quem
Ius exercere in quem
Leges alicui præscribere
Sibi subiectum habere.

To put out of autheritie, or office.

Exautorare
Imperio exuere
Dignitate priuare
Ornamentis spoliare
A gubernaculo Reipublicæ remouere
Abdicare Magistratu.

To awaken, or raise out of, &c

Suscitare
Exuscitare
Expergefacere
E somnis excitare
Euocare è somnijs
E lecto euocare

Som-

Somnum ab aliquo remouere.

To awe, or keepe in, &c.

In metu & officio continere
Frænare
Imperio coërcere
Metu comprimere
Seueritate legum perdomare
Supplicij formidine refrænare
Minis atque metu constringere
Tremore & trepidatione legis arrogantiam hominum reprimere & supprimere.

Awe, regard, reuerence.

Timor
Obsequium
Obseruantia
Reuerentia
Respectus
Honor.

A man in authoritie, &c.

In Republica eminens & illustris
In dignitate constitutus
Ad classem Reipublicæ sedens
Cum imperio
Dominatum obtinens.

To award, defend, or keepe off.

Prohibere
Repellere
Propulsare
Arcere
} quid.

Awfull, dutifull, or standing in feare of.

Offensionem alicuius veritus
Metuentissimus
Obseruantissimus
} viri.
Officiosus.

B.

To babble, or chat, &c.

Garrire
Loquacem se præbere
Blaterare
Multa verba effutire
Loqui sine iudicio
Inaniter Rhetoricari
Aniliter fabulari.

Babling, or chattering.

Loquacitas
Garrulitas
Futilitas
Dicacitas
Sermonis redundantia
Verborum inanis superfluitas & superlatio
Rhetoricatio inanis.

A babler, or iangler, a man more full of words than wit.

Verborum multitudine molestus
Ineptè loquax

Garrulus

Garrulus
Non attendens quid loquatur
Importunæ loquacitatis
Verbosus
Qui non pensum habet quid loquatur.

A bable, or toy.

Ludicra crepundia
Ioculare quiddam
Nugamentum
Ludicrum
Apinæ Nugæ.

To backe a man, or defend, &c.

Propugnare
Defendere
Tueri
Acerrimè aliquem tutari
Adesse alicui
Suâ authoritate confirmare
Se adiutorem profiteri & ostendere.

To backbite, or slander, &c.

Detrahere, Obtrectare, Maledicere } alicui.
Crimina confingere in aliquem
Clam vituperare
Obloqui
Nefaria quædam de aliquo dissipare.

Backward, slow, or unwilling to.

Tardus, Auersus, Piger } ad.
Repugnanter, Perinuitus } faciens quid.
Vi pertractus ad
Ei nec otium nec animus est ad.

A backbiter, or priuie slanderer.

Maledicus
Obtrectator
Qui clam lædit famam alienam
Clandestinus alienæ existimationis expugnator
Calumniator.

To banne, or curse, &c.

Execrari, Detestari, Diris addicere, Deuouere } congerere execrationes in quem.
Imprecare & cui pestem exoptare
Anathemate ferire.

A banning, or cursing.

Execratio
Deuotio
Diræ
Imprecatio
Maledictio
Anathematizatio.

To banish, or exile.

Exterminare
E patriæ finibus ejicere
Summouere
Ablegare in exteras terras
Relegare, In exilium } agere, mittere.
In longinquas terras deportare

Exilio

Exilio mulctare.

Baniſhment, exile, &c.

Exilium
Proſcriptio
Eiectio ex patria
Exulatio
Expulſio
In alienas terras detruſio.

A baniſhed man, an exile.

Exul
E patria pulſus
Proſcriptus
Relegatus
E patriæ finibus exterminatus
Exactus patriâ
Patriâ carens
E finibus patrię deturbatus
Exulans patria
In remotiſſimas gentes amandatus
Patriæ conſpectu & libertate priuatus
Extorris
Aliunde eiectus.

A Banckrupt, or one that is not able to occupy or follow his trade, but oweth more then he is able to pay.

Obæratus
Non ſoluendo
Decoctor
Nepos
Aſotus
Foro cedens
Non habens vnde ſoluat.

A Banquet, or feaſt.

Epulum
Compotatio
Conuiuium
Exquiſitiores epulæ

To make a banquet.

Epulum inſtituere
Concelebrare conuiuium
Ad dapes ſuas plurimos inuitare
Agitare conuiuium
Menſam opiparis dapibus inſtruere.

To bargaine with.

Paciſci
Mercaturam exercere
Commercium habere
Pactum facere
Rationes habere
Negotia contrahere cum aliquo.

Barbarous, or rude in ſpeech.

Barbarus
In ſermone agreſtis
Peregrino ſermone
Oratione inquinatus
Spurcus } in dialecto ſua.
Inconditus }
Inquinatè } loquens
Incondite
Imperite
Incongrue
Inelegantèr
Literarum rudis.

A Bargaine, couenant, &c.

Pactio

Conuen-

Conuentus
Stipulatio
Conditio
Fœdus
Commercium cum altero.

Barren, or fruitlesse, &c.

Sterilis
Ieiunus
Frigidus
Infructuosus
Infœcundus
Effœtus
Exuceus
Frugis non emittens.

Barbarous, sauage, cruel, &c.

Immanis
Sceleribus ferox
Ferus
Spirans crudelitatem
Illusor } miserorum
Exagitator } miserorum
Barbarus } miserorum
Sæuus
Spirans crudelitatem
Truculentus
Sanguineus.

Base, or meanly descended.

Vilis
Obscurus
Terræ filius
Obscuro loco natus
Homo infimæ conditionis
Obscuris maioribus ortus
Humillimis parentibus editus

Baseneſſe, or slauiſhneſſe.

Seruilitas
Humilitas
Animi abiectio
Ignobilitas generis
Obscuritas
Infima generis conditio
Timiditas } animi
Demiſſio } animi
Abiectio } animi
Infirmitas } animi
Humiles & sordidæ cogitationes animi.

Base, vile, contemptible, and in no eſtimation.

Abiectus
Despectus
Contemptus
Nullius numeri
Sine honore & æstimatione
Sordidus
Spretus
Fastiditus
Nullius loci, & ordinis.

Basely minded.

Humilis spiritus. Omnes suas cogitationes in res humiles & abiectas conijcions.
Humiliter } Sentiens
Demisse } Sentiens
Ad sordidas curas se abijciens.

Bashfull, shamefast.

Erubescens
Rubore tinctus
Verecundus
Pudens

Mode-

Modestus
Rubicundus
Timidus
Gratiam in fronte habens.

A Battell, warre.

Pugna
Bellum
Prælium
Conflictus
Certamen
Mars
Dimicatio
Congressio.

To Battell, or warre with.

Confligere
Bello contendere
Dimicare
Inferre arma
Præliari
Manum conferre
Pugnare

To batter, or throw downe.

Depoliri
Diruere
Euertere
Prosternere
Vastare
Solo æquare
Comminuere
Disjicere
Disturbare
} quid.

To bawle, yale, or to bee clamourous.

Clamare
Vociferari
Inclamare
} Obstrepere alicui

Vocem nimis intendere
Plenis faucibus eructare
Sonum edere
Clamorem & contentionem adhibere
Alta voce inclamare
Exclamare tragicè.

A beast, or wilde creature.

Bellua
Bestia
Fera
Animal agreste.

Beastly, or cruell.

Belluinus
Immanis
Ferus
Agrestis
Importunus
Atrox
Crudelis.

Beastlinesse, or sensualitie.

Effusio in voluptates
Voluptuaria vita
Mollities
Libido immoderata
Belluina voluptas
Fæditas contaminatissima.

To beare, or suffer with.

Tolerare
Connivere
Nulla pœna afficere
Impunè præterire
Sine animaduersione dimittere.

To

To beate, or chastise.

Verberare
Cædere
Flagris coercere
Castigare
Pulsare
Punire
Ferire
Mulctare malè
Plectere
Supplicio afficere.

A beating, or chastisement.

Pœna
Castigatio
Animaduersio
Punitio
Pulsatio
Correctio.

To beare, or to carrie.

Ferre
Portare
Baiulare
} quid.
Circumgestare
Deferre
Vehere
Adferre.

A bearer of burdens, a Porter.

Bajulus
Gerulus
Portator onerum
Vector.

To befriend, or succour.

Adesse alicui
Officia omnia amicitiæ præstare
Nullo loco deesse
Vsui esse
Subenire
Auxiliari
} alicui.

To befall, or to happen, or come to passe.

Vsu venire
Contingere
Obuenire
Accidere
Fieri.

To begge from doore to doore, to crane almes.

Emendicato cibo pasci
Stipem petere
Ex alieno viuere
Ostiatim victum quærere
Extremâ inopiâ laborare
Incertas & suspensas habere viuendi rationes.

To beggar, or vndoe, &c.

Omnibus opibus euertere
Fortunis exuere
Naufragium bonis alicuius inferre.
Præsidijs omnibus nudare
Omnibus fortunis spoliare
Ad mendicitatem redigere
Nihil de bonis alicuius relinquere
Omnibus bonis viduare.

Beggarly, needy, poore, &c.

Egenus
Mendicus
Summè pauper

Vnde

Vnde viuat non habet
Necessario victu destituus
Inopiâ summa laborans
A domestico apparatu imparatissimus
Inops.

Beggerie, powertie, &c.

Summa paupertas
Inopia extrema
Mendicitas
Rerum omnium penuria
Ad nihilum redactio.

To beget, or procreate, &c.

Generare
Gignere
Suscipere
Procreare
Proseminare } Ortum dare
Parere
Edere
Producere
Eniti

To begin, or enterprise.

Ordiri
Incipere
Aggredi
Inchoare
Inire
Tentare
Initium facere
In manus sumere
Auspicari
Fundamenta ponere.

A beginning, or entrance.

Exordium
Principium
Initium
Ingressus
Fundamentum
Inceptio
Auspicium.

A beginning, or author of.

Author
Inceptor
Causa prima & primaria
Inuentor
Princeps.

To beguile, or deceiue.

Fallere
Decipere
Defraudare
Fucum facere
Expectatione frustrari
Imponere alicui
Circumuenire.

A beguiler, cousener, impostor.

Fraudator
Impostor
Deceptor
Illusor
Præstigiator.

A beguiling, or deceiuing of.

Deceptio
Defraudatio
Delusio
Circumscriptio
Impostura.

Behauiour, or manners.

Vitæ consuetudo

Mores

Mores
Viuendi ratio
Sui compositio
Regimen.

Of good, or fine behauiour.

Facillimis & compositissimis moribus
In vitæ consuetudine elegantissimus
Optimè moratus.

To behead a man.

Decollare
Obtruncare
Caput { amputare / præscindere.
Caput { plectere / mulcare.

To behold, or to looke vpon.

Intueri
Spectare
Contemplari
Aspicere
Aspectu percipere
Oculos defigere
Speculari
Considerare.

A beholding, or looking, &c.

Spectatio
Contemplatio
Intuitus
Obtutus oculorum
Consideratio
Speculatio

Beholding to, &c.

Alicui multis nominibus obligatissimus
Summum beneficium alicui debens
Omnia accepta referens cui
Deuinctus magnis alicuius beneficijs
Alicuius liberalitate ornatus
In ære alieno
Alicuius beneficiarius
Nexu & vsu alicuius.

To behold, or looke vpon, or towards.

Procul aspicere
Speculari
Contemplari
Oculis prosequi } quem.
Intueri
Spectare
Conspicari

It behoueth, or is behoofull for

Necessarium est
Requiritur
Peropus est
Interest valde
Fieri oportet
Expedit
Conuenit
Requiritur
Necesse est.

To beleeue, or credit.

Credere
Fidem attribuere
Assentiri

Fir-

Firmissimam fidem adiungere
Verissimum iudicare
Credulus esse.

Beliefe, faith, confidence.

Fides Dei
Fiducia
Confidentia
Firma persuasio
Credulitas
Cordis acquiescentia in aliquo.

To belie, or to slander.

Mentiri
Calumniari } quem.
Mendacijs onerare
Laudibus obtrectare
Laudi detrahere
Falsa obijcere } alicui.
Contumeliosè loqui
Falsa prædicare

Beloued, or fauoured.

Amatus
Perdilectus
Charitate & beneuolentia septus
Singularibus studijs ornatus
Pluribus mortalibus gratus & iucundus
Amicorum copia abundans
Firmo amicorum præsidio tectus
Imprimis gratiosus
Beneuolentia hominum munitus.

An ill beloued, or not fauoured

Minimè gratiosus, inuisus
Contemptissimus
Odiosissimus
Nulla hominum beneuolentia munitus
In probro
Nulli acceptus.

To bemone, pittie, or condole anans case.

Dolere vicem alicuius
Miseratione prosequi
Alicuius incommodis dolere.

A benefactor, or a worshipfull friend, &c.

Patronus
Amicus beneficus
Mæcenas
Optime meritus
Alicuius dignitatis amplificator & auctor
Fortunarum auctor & amplificator
Vtilitati alicuius seruiens
Beneficijs sibi aliquem deuinciens
Ornamentis alicuius prospiciens.

Beneficiall, or good vnto, &c.

Beneficus
Salutaris
Commodus
Vtilis
Perbenignus
Perbonus
Munificus
Amicissimus
Liberalis.

A benefit, reward, or good turne, a recompence.

Beneficium
Meritum
Officium
Munus
Gratia
} Benefactum

To benefit, or to do good vnto a man, &c.

Prodesse
Non deesse
Emolumento esse
Vsui esse
Commodis alicuius inseruire
Beneficijs ornare
Gratum facere alicui
Aliquem { adiuvare / ornare.

Bent, disposed, and inclined to.

Propensus
Propendens
Procliuis
} ad.
Se conuertens ad
Studiosus
Appetens
} rei.

Bereft, bereaued, or depriued of any thing.

Orbatus
Spoliatus
Priuatus
Destitutus
} re.
Expers rei.

To besiege a place, &c.

Obsidere
Oppugnare
} locum.
Cingere obsidione
Castris circundare
Obsidione tenere
Corona cingere
Obsidione premere
Circumuallare
Bellicis machinis attentare.

To besiege, beset, beleagure.

Obsidere
Oppugnare
} locum.
Insidiari loco
Circumcingere.

Beseeming, or becomming a man.

Honestus
Decorus
Dignus
E dignitate hominis
Decens.

To beseech, requeste, or to entreate a man.

Omnibus precibus orare & obtestari
Summopere petere ab aliquo
Supplex exposcere
Etiam atque etiam petere
Obsecrare
Instare precibus apud quem

Besotted, or deuoid of sense.

Sensu priuatus
Brutus
Rationis expers
Stupidus.

To

To beſtirre himſelfe, or doe his endeauour.

Omnes neruos intendere
Eniti ſedulò
Omnem operam natare
Summe elaborare
Omnem mouere lapidem
Nullum laborem prætermittere.

To beſtow vpon, and to, &c.

Conferre in hominem quid
Dare
Attribuere
Largiri
Conſtituere præmia } alicui.
Donare
Ornare } officijs.
Augere }

Beſtowed, diſpoſed, or ordered, &c.

Diſtributus
Deſcriptus
Deſignatus
Diſpertitus
Aſſignatus
Propoſitus.

To beſtow, disburſe, or lay out.

Inſumere
Impendere } quid.
Conſumere
Expendere
Sumptus facere in quid.

Beſt, or moſt good.

Optimus
Præſtantiſſimus
Bonitate excellens
Selectiſſimus.

To doe his beſt, or to vſe his vtmoſt endeauour.

Omnia ſumma facere
Omnibus viribus elaborare
Omnes neruos intendere
Facere ſedulò
Nihil non facere.

To betake to, &c.

Conferre
Recipere
Conſecrare } ſe rei.
Dedere
Addicere
Profiteri rem
Incumbere in rem.

To betoken, or to meane, or ſignifie.

Significare
Præſagire
Portendere
Denotare } quid.
Oſtendere
Prædicare
Indicare

To betray, or worke treachery againſt.

Tradere } hoſtibus
Prodere }
Per ſcelus inſidioſiſſime deſerere
Perfide agere cum quo.

To better a mans estate, to preferre, or exalt him.

Dignitarem alicuius augere
Fortunam amplificare
Ad altiorem locum prouehere
In fœliciorem statum asserere
Attollere } quem.
Ditare }

To grow better and better.

Proficere in melius
Melior indies fieri
Pristina vitia deponere
Ad studium melioris vitæ concitari
Mores corrigere & emendare.

Better, or more worth.

Melior
Optabilior
Anteferendus
Potius eligendus.

Beautie, faireneſſe, hew:

Forma
Species
Pulchritudo
Faciei honestas
Formositas
Venustas
Decor
Flos ætatis.

Beautifull, well-fauoured, &c.

Formosus
Speciosus
Decorus
Formâ conspicuus
Egregia forma
Vultu venusto
Facie valde amabilis
Insigni facie excultus
Propter pulchritudinem visendus
Liberali facie, & ætate integrâ
Spectabilis
Singulari pulchritudine
Formâ appositâ ad dignitatem.

To beautifie, or adorne with figures of eloquence.

Ornare
Expolire
Pingere } rem.
Insignire
Illustrare
Omnibus dicendi luminibus distinguere
Cum omni grauitate & iucunditate explicare
Verborum sententiarumq; floribus aspergere
Composite & ornate explicare.

To bewaile, or lament.

Lugere
Lamentari quid
Deplorare
Lachrymis prosequi
Mœrore & lachrymis excipere
Dolere
Suum dolorem lachrymis testari

A man much bewailed, or missed.

Magnum relinquens sui desiderium.

Deplo-

Deploratus
Exploratus

A bewailing, or lamentation.

Luctus
Deploratio
Querela
Queſtus
Gemitus
Conqueſtio
Lachrymarum effuſio.

To beware, or take heed.

Cauere
Prouidere
Euitare
Fugere
Reſpicere euentum
Conſiderare quid
Præ cauere
Proſpicere de re.

To bewitch, enchant, or foreſpeake.

Faſcinare
Incantare
Maleficio infeſtare
Diabolicis artibus lædere
Præſtigijs incommodare alicui.

To bewray, deſcrie, deſcouer.

Prodere
Indicare
In vulgus efferre
Divulgare quid
Aperire
Manifeſtum facere
Patefacere

To bid, or command, &c.

Mandare
Præcipere
Imperare
Iubere
Suo imperio imponere quid faciendum
Sua authoritate iniungere.

To binde, or to tye hard.

Colligare
Conſtringere
Vincire quid
Viere
Arcte coniungere
Compingere.

To binde, or to make a man beholden to him.

Meritis ſibi obligare
Beneficijs deuincire
Gratiam inire ab aliquo
Optime mereri de aliquo.

Birth, nativitie, &c.

Ortus
Natiuitas
Origo
Generatio
In vitam ingreſſus
Primæ lucis intuitus
In lucem hanc editio.

A Biſhop, Prelate, or Father of the Church.

Epiſcopus
Præſul
Antiſtes

Angelus Ecclesiæ
Pater reuerendus.

Bitter in speech, spightfull, ill tongued.

Virulentus
Amarulentus
Acerbus
Contumeliosus
Mordacissimus.

A biting or bitter thing, &c.

Amarus
Acer
Asper
Mordax
Austerus
Gustui ingratus.

To blab out, not to hold.

Effutire
Enuntiare arcana
In vulgus proferre
Sibi tradita non continere
Eliminare.

To blame, rebuke, &c.

Increpare
Arguere
Reprehendere
Agitare
Notare
Vituperare
Improbare
Damnare
Accusare
Vitio vertere alicui
Verbis castigare
Culpam in aliquem conferre.

Blameless, innocent, &c.

Innocens
Culpæ expers
Minime increpandus
Integer
Insons
Immerens
Non minima reprehensióne dignus.

Blame-worthy, fault-full.

Reprehensione dignus
In vitio
Vituperationem subiens
Culpabilis
Coarguendus.

Blasphemous, or tending to the dishonour of God, and his children.

Blasphemus
In Deum contumelioſus
In Christum iniurioſus
Dei gloriæ derogans.

To blaze abroad, &c.

Enunciare
In vulgus efferre
Divulgare
Publicare quid
Sermonibus dissipare
Foras proferre
Disseminare
Omnibus notum facere
In lucem oculosque producere.

A blemish, spot, or staine.

Labes

Ignominia

Ignominia
Vitium
Dedecus
Infamia
Turpitudo
Offenſio
Contaminatio
Inquinamentum.

To blemiſh, ſpot, ſoile, or ſtaine.

Contaminare
Inficere
Dedecorare
Inquinare
Maculare
Labe aſpergere
Conſpurcare.

Bleſſed, or happy, &c.

Beatus
Fœlix
Miſerijs vacuus
Expers omnis turbæ malorum
In portu
Fortunatus
Omnia bene viuendi præſidia in ſe & extra ſe habens

Bleſſedneſſe, or happineſſe.

Beatitudo
Fœlicitas
Proſperitas
Pax
Tranquillitas
Secundiſſima vitæ conditio
Proſper } fortunæ
Secundus } flatus
Omnium bonorum perfruitio.

To bleſſe, or to beſtow bleſſings, or happineſſe on a man.

Beneficijs ornare
Conferre felicitatem in quem
Beatum reddere
Felicitatem alicui afferre
Proſperos ſucceſſus tribuere alicui
Bonis cumulare
Effundere bona in quem.

Blinde, or that cannot ſee.

Cæcus
Oculorum vſu priuatus
Nihil videns
Omnibus luminibus orbatus
In caligine viuens
In tenebris natus & altus.

To blinde, make blinde, or to put out ones eyes.

Exoculare
Excæcare
Viſu priuare
Aſpectum adimere alicui
Oculos { effodere / exculpere.

Blindneſſe.

Cæcitas
Priuatio viſus
Caligo oculorum.

Blockiſh, dull, groſſe, &c.

Tardus
Hebes
Stupidus

Intelligentię expers
Plumbeus
Craſſo ingenio
Tardus in cogitando
Senſu priuatus
Bardus
Minus rerum difficillimarum capax.

A blot, ſpot, or ſtaine.

Labes
Macula
Nævus
Vitium
Nota
Menda
Contagio
Infectio.

Blondie, or cruell, &c.

Sanguineus
Cruentus
Truculentus
Funeſtus
Dirus & atrox
Ad cædem imminens
Crudelis
Manus ſuas ſanguine tetrè & impure cruentans
Fera & immanis bellua. *In Verr.*

To blot out, or to cancell.

Delere
Expungere
Obliterare
Exſcindere
Eximere è tabulis

Bluntly, rudely, after a homely manner.

Craſſiore Minerua
Planius & rudius
Inſulſe
Ruſtice.

To bluſh, or to be abaſhed and aſhamed.

Erubeſcere
Rubicundari
Verecundari
Pudere.

To boaſt, vaunt, or cracke.

Gloriari
Seſe oſtentare
Efferre, Lactare
} Maiora narrare quam in ipſo ſunt.
Arroganter loqui
Magnifice ſe efferre
Iuueniliter exultare.

Bold, or confident, hardy.

Audax
Intrepidus
Confidens
Strenuus
Acer
Infracto animo.

Boldly, confidently.

Audacter
Audenter
Confidenter
Metu depoſito
Singulari audacia
Animoſe.

In-

Intrepide.

Bondage, ſlauery, thraldome.

Seruitus
Captiuitas
Libertatis amiſſio
Mancipiorum conditio
Subiugatio miſerrima
Tyrannis.

To bring into bondage, to enthrall, or captiuate.

Iugo opprimere
Iugum ſeruitutis imponere alicui
Libertatem eripere alicui
In ſeruilem conditionem conijcere
In ſeruitutem dare
In ſeruitutem redigere.

To bee giuen to his booke, ſtudious to mind his learning.

Totum ſe in ſcientia & cognitione collocare
In ſtudia incumbere
Diſcendi cupidus
Animum ſtudiis adjungere
Contemplationi vacare
Se literis abdere & inuoluere
Quotidie commentari.

Borne, or brought forth, &c.

Natus
Ortus
Editus
Prognatus
Genitus
Satus ſanguine alicuius
In lucem editus
Proſeminatus.

Bordering vpon, confining to, next adioyning.

Contiguus
Confinis
Adiacens
Finitimus
Conterminus
} loco.
Situ pene contingens.

To borrow of a man.

Mutuari
Mutuo ſumere, vel accipere
Aliunde petere
Fœnerari { Mutuum accipere.

Bountifull, liberall, franke.

Beneficus
Valde liberalis
Benignus
Promptiſſimus ad largiendum
Ab auaritia remotiſſimus
Benigne faciens omnibus
In dando non reſtrictus
Bonitatis theſauros explicans.

Braue, or elegant.

Floridus
Elegans
Ornatus
Perpulcher
Comptus
Florens
Nitidus
Splendidus

Per-

Peruenuſtus.

To carry a braue, or honourable minde.

Exiſtimationis & dignitatis ſtudioſus
Ad ſumma contendere
Summa petere
Præclara ſibi proponere
Ad ſummam gloriam vitæ curſum dirigere
Ad laudem incenſus & incitatus eſſe.
Omnia humana infra ſe ducere
Animi lucem oſtendere
Diuino motu res magnas concupiſcere.

Brauerie, excellencie.

Ornatus
Elegantia
Splendor
Maieſtas
Nitor
Cultus
Dignitas
Pulchritudo
Venuſtas
Pompa
Oſtentatio.

Braue in apparell, finely clad, or cloathed.

Splendide veſtitus
Magnifice amictus
Elegantiſſimis veſtibus ornatus
Fulgens veſtibus
Nullius ornamenti expers.

To brawle, or wrangle, or brabble.

Rixari
Lites creare
Inter ſe contendere
Iurgiis inter ſe certare
Cum aliquo obiurgare
Expoſtulare } cum aliquo.
Litigare
Altercari
Conflictari

To bragge, cracke, boaſt.

Arrogantiſſime ſe prædicare
Se glorioſe efferre & oſtentare
Se venditare
Narrare ſua facinora
Suas laudes prædicare
Gloriari.

To breake in peeces.

Frangere
Comminuere
Elidere
Dirumpere
Contundere
Confringere
Diſſoluere
In partes diſtrahere
Membratim diuellere.

To breake, or tranſgreſſe, &c.

Violare
Perfringere
Tranſgredi } legem
Tranſilire
Conculcare
Peruertere

Peccare

Peccare
Offendere } contra legem.

To breake, or to traine vp, to tame, to make tame.

Perdomare
A feritate ad manſuetudinem perducere
Frangere
Manſuefacere
Ab agreſti vita ad ciuilem reuocare
Spiritus alicuius retundere
Subiugare.

Breuitie, or ſhortneſſe.

Breuitas
Contractio
Conciſus ſermo
Orationis compendium
Rerum capita
Preſſa narratio.

To Breed, or bring forth.

Parere
Producere
Procreare
Effundere
Emittere } quid.
Edere
Gignere
Generare
Parturire

A breue, abſtract, or ſumme.

Commentariolus
Compendium
Epitome
Synopſis
Summa
Breuis indicatura
Præcipua capita.

Briefe, compendious, ſhort, or pithie.

Preſſus
Compendioſus
Compreſſus
Argumentoſus
Anguſtus
Conciſus
Strictus
Contractus
In pauca coactus
Coarctatus.

To handle, briefly, compendiouſly, &c.

Minime multis morari
Laconice loqui
In paucis verbis
Summatim
Compreſſe } perficere.
Præciſe
Breuiter
Verbis non multis vti
Breuiter & perdiligenter complecti
Vno in conſpectu omnia ponere

To bribe, or corrupt.

Largitionis fæcibus polluere
Pecunia corrumpere
Oppugnare nummis
Quæſtu peruertere
Pretio labefactare

Mercede

Mercede adducere, vel inducere
Delinire
Solicitare pecuniâ
Donis & pollicitationibus allicere.

To bridle, to curbe.

Frænare
Frangere
Terminis coarctare
Circumscribere
Coercere
Reprimere quem
Retundere
Legibus astringere
Iuris repagulis coercere
Perdomare.

To bring forth.

Edere
Efferre
Proferre
Producere
Effundere
Procreare
Germinare
Protrudere.

To bring to effect.

Efficere
Effectum reddere
Dare effectum
Facere aliquid alicui
Exigere
Exequi
Ad maturitatem perducere
Perficere
Consummare

A Bribe, or reward.

Largitio
Munus
Donum
Pretium
Largitionis fæx
Præmium
Lucellum
Mercedula

A bribing person, or one that taketh gifts.

Homo nummarius
Largitionis fæcibus corruptus
Argentanginam patitur
Auceps pecuniæ.

A bribing, or corrupting of.

Ambitus
Largitio
Corruptela nummaria
Oblatio muneris.

To be bright, or to shine, &c.

Enitere
Elucere
Effulgere
Suum lumen efferre
Resplendere.

To bring up, nourish, educate, maintaine.

Educare
Alere
Nutrire
Necessaria ad victum de suo alicui suppeditare.
Alimenta subministrare alicui.

Bruted

Bruted, or published abroad.

Palam dictitatus
Omnium sermone celebratus
Peruagatus
Decantatus
Longe lateque disseminatus
Latius dissipatus & divulgatus
In multis locis commemoratus
Indicatus in vulgus
In ore vulgi.

To bud, bloome, or blossome.

Germinare
Suppullulare
Gemmare, Emittere { folia / flores
Germina { proferre / extrudere
Gemmare.

To buffet, boxe, or cuffe a man.

Colaphis cædere
Pugnis contundere
Ferire
Fustigare.

To build, or erect, &c.

Extruere
Excitare
Ædificare
Erigere
Condere
Fabricari
Coagmentare
Componere

A builder, or Carpenter.

Ædificator
Faber lignarius
Effector
Extructor domus
Artifex
Fundator ædificiorum
Conditor
Factor
Author

A building, or making of houses.

Ædificatio, Fabricatio, Extructio } domorum
Coagmentatio.

A bulwarke, sconce, fort, or place of defence.

Propugnaculum
Munimentum
Vallum
Locus munitissimus
Castellum
Arx.

To bungle, botch, patch.

Consarcinare
Dolare vt poterit
Sarcire
Rudi Minerua tractare.

A bungler, a botcher, a meane workeman.

Dolator
Vnus è multis
Vix mediocris
Baiulus

Tolera-

Tolerabilis
Minime exquisitus.

To burden with, or load.

Onerare
Cumulare
Implere
Sarcinam } alicui im-
Onus } ponere.
Onere opprimere.

Burdenous, or heauie.

Grauis
Molestus
Intolerabilis
Onerosus.

To burie a man.

Corpus terræ reddere
Funere efferre
Exequiis prosequi
Sepultura honestare
Glebam inijcere in hominem
Supremo honore decorare.

To burne, or consume, or to destroy with fire.

Comburere
Inflammare
Incendijs vastare
Incendio committere
Ignibus absumere
Flamma populari
Faces iniicere domui
Ad cineres redigere
Concremare.

A burning, or consuming with fire.

Incendium
Conflagratio
Combustio
Inflammatio
Ad cineres redactio
Concrematio.

A burden, load, weight.

Onus
Sarcina
Pondus
Pressura, &c.

Busie, or employed about.

Occupatus
Exercitus
Negotiis distentus
Impeditus
Maximis occupationibus detentus
Susceptarum rerum } pressus
oneribus magnis } depressus.

To busie, occupie, or employ, or to exercise, &c.

Exercere
Occupatum tenere
Negotiis implicare
Operibus vrgere
Prouinciam magnam alicui tradere
Pensum alicui attribuere
Ab otio arcere
Otiosum esse non pati.

A busie bodie; or a meddler with.

Curiosus

Homo

Homo inquietus
Alienarum rerum ſatagens
Aliena curans & ea quæ ad ſe nihil pertinent. *Ter.*
Ardelio
Alienis negotijs ſe implicans & immiſcens
Se in alienas res intrudens & ingerens.

Buſineſſe, affaires, or imployment.

Negotium
Occupatio
Prouincia
Onus
Procuratio.

A man buſied, or employed, or exerciſed about.

Occupatus
Negotijs diſtrictus
Nunquam otioſus
Occupationibus diſtentus
Laboribus varijs implicatus
Nullam à negotiis reſpirationem habens.

To buy a thing, to give money for it.

Emere
Mercari
Pecunia comparare
Ære parare
Pretio acquirere
Perſoluere pretium pro re.

To buzze into ones eares, to whiſper.

Occulte dicere in aurem
Inſuſurrare
Inſonare
Inculcare
Clanculum ſuggerere.

C.

To call, or name.

Ocare
Nominare
Nuncupare
Nomine appellare
Titulo inſignire
Salutare
Appellatione diſtinguere.

A caitiffe, or forlorne perſon.

Improbus
Deploratus
Deſperatus
Extremi ingenii
A ſpe derelictus
Abiectiſſimum mancipium
Ingenio egregie natus ad miſeriam.

To call, or bid to.

Vocare
Inuitare

Aduocare
Allectare } quem.
Orando elicere
Aliquem ſuum conuiuam eſſe cupere.

A calling, order, ſtate, or condition of life, &c.

Studium
Ratio
Inſtitutum
Curſus
Conſuetudo vitæ
Artificium
Ordo
Via } viuendi.
Propoſitum

Calamity, or miſery.

Calamitas
Miſeria
Ærumna
Afflictio
Infortunium
Res aduerſæ
Difficultates
Incommodum.

Calme, or quiet.

Tranquillus
Pacatus
Placidus
Intempeſtas
Lenis
Quietus
Minime procelloſus.

To walke in, or to follow his calling, or trade.

Officijs vitæ fideliter, & cum induſtria fungi
Partes ſuas exequi
Munus { obire / conficere
Opificium exercere
Spartam quam nactus eſt, exornare
Officio } ſatisfacere, non
Functioni } deeſſe.
Rerum ſuarum ſatagere
Ex vocatione præſcripta, munera & officia facere
Intra officij cancellos ſe continere.

Cankred, or inueterate.

Inueteratus
Inſitus
Radicatus
Agnatus
Inuſtus
Malignus
Penitus inſidens
Vetuſtate corroborata malitia.

To cancell, aboliſh, or to abrogate, or vndoe.

Abrogare
Abolere
Reſcindere
Extinguere
Delere rem.
Obliterare
Antiquare
Irritam reddere
Expungere.

Can-

Cancred, malitious, spightfull.

Virulentus
Motum nocendi in animo habens
Perseuerans in odio
Simultatem alens in animo
Exulceratissimus in quem.

A Canon, rule, order.

Canon
Regula
Præscriptum
Norma
Amussis:

Capable of, or of a capacitie.

Capax
Docilis
Comprehendere valens
Idoneus
Aptus
Indolem habens ad
Potens perdiscere.

Capacitie, comprehension, conceit, or wit.

Ingenium
Captus
Complexus rationis
Indoles
Intelligentiæ vis
Mentis acumen
Igneum & diuinum ingenium
Celeritas & bouitas ingenij
Perspicacitas
Modulus ingenij.

A Captaine, or Leader.

Dux
Bellator
Centurio
Imperator
In bellicis rebus excellens
In acie illustris
Tribunus militum
Chiliarchus
Militibus præfectus:

Captious, carping, sophisticall.

Auceps vocum
Captiosus
Insectator aliorum
Momus
Sophista
Cauillator
Insidiosus.

Care, or griefe, or thought.

Cura
Dolor
Sollicitudo
Angor
Anxietas
Molestia
Mœstitia
Cogitatio tristis
Perturbatio animi
Ægritudo animi.

Care, regard, or endeuour.

Cura
Conatus
Opera
Labor
Diligentia
Sollicitudo
Vigilantia.

Carefully, or heedfully.

Vigilanter
Accuratè
Religiosè
Diligenter
Industrie.

To care for, or be carefull of.

Curare rem
Laborare de
Sollicitus esse
Commendatum habére
In curam (rei) incumbere
Rei prouidere
Rem non negligere
Diligenter rem considerare.

Careleſly, ſlackely, &c.

Dissolutè
Negligenter
Remissè
Securè
Indiligenter
Sine cura & sollicitudine
Languidè
Segniter
Otiosè.

Careleſſe, ſlacke, or diſſolute.

Dissolutus
Negligens
Securus
Remissus
Oscitans
Otiosus
Languidus
Indiligens.

Carefull of a matter.

Sollicitus de re
Rem commendatissimam habens
Maximè rem curans.
Satagens rei.

Carefulneſſe, thought.

Anxietas
Solicitudo
Ægritudo animi
Angor } animi.
Molestia }
Edax curæ

To carrie, or beare.

Ferre
Vehere
Deferre
Portare
Baiulare.

Carriage of a mans ſelfe, or behauiour.

Mores
Vita
Consuetudo
Vitæ compositio
Sui conformatio
Vitæ vestis, victus actionū, ordo.

To carue, or graue.

Cælare
Incidere
Insculpere
Exculpere.

A carnall, loose, or an effeminate person.

Homo voluptuarius
Omnia voluptate metiens
Mollis
Effæminatus
Paulo ad voluptates propensior.

A case of conscience.

Casus de fide
Quæstio de fide
Casus conscientiæ
Controuersia de Religione.

To cast away.

Abjicere
Depellere
Rejicere
Projicere
Procul amouere.

A Castle, hold, or Tower.

Castellum
Munimentum
Arx
Turris
Locus vallatus
Propugnaculum.

Casualtie, case, lot, fortune.

Euentus
Fortuitus casus
Fortuna
Sors
Contingentia

Casuall, or accidentall.

Fortuitus
Contingens
In casu positus
Inexpectatus euentus
Accidentalis.

To catechize, or instruct in the grounds of Religion.

Erudire
Instituere in pietate
Religione imbuere
Rudes docere
Principia religionis tradere.

To cause a thing to be.

Efficere
Author esse
Princeps
Dare { initium / ortum / formam } rei.

A cause of, or efficient.

Causa
Efficiens
Princeps
Auctor
Effector
Conditor
Parens
Artifex
Procreator
Productor
Principium.

A caue, vault, denne.

Cauea

Specus
Spælæum
Antrum
Caueraa
Cryptum.

To cauill, or wrangle at.

Carpere
Calumniari
Peruellere
Vellicare
Traducere
} quem.
Falsas causas pro veris afferre.

A cauiller, or wrangler.

Calumniator
Altercator
Sophista
Contentionis cupidior quàm veritatis
Conuitiator
Tergiuersator.

To cease, or abstaine from.

Desistere
Cessare
Supersedere
Intermittere
Feriari
Quiescere
} à re.

To cease a thing, to stop, or end it.

Tollere
Sedare
Extinguere
Finire
Componere
Dirimere

Coercere.

A ceasing, or intermission.

Intermissio
Cessatio
Quies
Intersallum
Respiratio
Temporis interpositio
Vacatio.

A sharpe censurer.

Acris animaduersor in
Austerus Iudex
Censor seuerus
Magister disciplinæ.

To chafe, fret, fume.

Indignari
Stomachari
Fremere
Grauiter commoueri
Frendere.

A challenge, or prouoking, &c.

Prouocatio
Euocatio ad pugnam
Ad certamen irritatio
Irritatio
Ad concertationes incensio
Ad conflictum inuitatio.

To challenge, or dare a man.

Prouocare
Lacessere
Ad pugnam euocare
Ad certamen irritare
Ad duellum excire

Lascere

Poscere aliquem ad pugnandum
Impellere
Trahere } ad concertationes.
Vrgere

A Champion, or valiant man.

Pugil
Athleta
Vir bellicosus
Fulmen
Atlas
Propugnaculum
Omnes ad pugnas prouocans
Acerrimus principis propugnator.

To change, or happen.

Accidere
Euenire
Contingere
Vsu venire
Fluere
Incidere
Occurrere.

To change, or alter.

Mutare
Variare
Commutare
Nouare
Innouare
Inuertere
Ordines statumque rerum commouere
Aliud pro alio ponere
Transformare

A change, or alteration.

Mutatio
Vicissitudo
Conuersio
Commutatio
Inclinatio
Reipublicæ inclinatio
Nouatio
Translatio.

Changeable, or mutable.

Mutabilis
Mobilis
Varius
Inconstans
Vagus
Flexibilis

A chance, hap, accident, occurrense.

Casus
Sors
Euentus
Fortuitum quid
Contingentia.

To change, or alter his minde, purpose, determination, &c.

Animum
Sententiam } mutare.
Aliud sentire
Vela vertere

A Chappell, or Oratorie.

Sacrarium
Ædicula
Sacellum

Sanctuarium
Templum priuatum
Fanum.

Certaine, sure, knowne.

Certus
Exploratus
Manifestus
Verissimus
Certa fide compertum & illustratum
Euentu comprobatus
Minime dubius
Perspicuus
Testatissimus.

Certaintie, or assurednesse.

Fides
Explorata veritas
Certitudo
Firmitas
Stabilitas
Plerophoria
Fundamentum solidum.

Certainly, surely, &c.

Procul dubio
Vere
Sine dubio
Sine controuersia
Non ambigue
Absque vlla dubitatione
Reuera
Explorate.

To certifie.

Edocere
Certiorem facere
Nuntiare
Dicere
Renuntiare } alicui.
Significare
Aperire
Monere
Commonefacere
Erudire
Exponere
Perspicue demonstrare
Perferre ad aliquem
Explanare quid alicui.

A charge, office, or function.

Munus
Functio
Prouincia
Officium
Procuratio
Præfectura
Cura
Negotium
Ministerium
Pensum
Onus.

Charge, or command.

Iubere quem
Mandare
Præcipere } alicui.
Imperare
Edicere
Imponere
Iniungere.

Chargeable vnto, &c.

Sumptuosus
Grauis
Oneri esse alicui

Magnæ

Magnæ inpensæ
Onerosus
Multas pecunias requirens.

Charges, expenses, &c.

Sumptus
Pecuniarum erogatio
Insolentia & magnificentia impensarum
Impendium
Impensa
Pecuniæ elocatio.

To chastise, or correct.

Corrigere
In aliquem animaduertere
Punire
Plectere } Varijs
Castigare } ærumnis exercere
Vindicare alicuius delicta
Pœnis afficere
Flagellare
Supplicio mulctare
Virgis lædere.

A chastisement, or correction.

Castigatio
Punitio
Pœna
Supplicium
Animaduersio
Pœnæ inflictio
Multatio
Flagellatio.

By chance, or accidentally.

Fortuitò
Casu
Contingenter
Per accidens.

Charitable in censuring, equall, just.

Candidus
Æquus
Charitate omnia metiens
Omnia in mitiorem partem interpretans
Facilis
Beneuolus
Pallio charitatis tegens aliena.

Chast, continent, honest.

Castus
Pudicus
Continentissimus
Purus
Castitatem colens
A flagitiis immunis
Singulari continentia
A flagitijs abhorrens
Ab illicitis voluptatibus temperans
Dianam exercet.

To checke, chide, &c.

Increpare
Obiurgare
Reprehendere
Carpere
Vellicare
Criminari
Seuera oratione increpare
Redarguere
Liberius inuehere
Exagitare
Corripere
Vituperare

A checke, or rebuke.

Reprehensio
Increpatio
Obiurgatio
Redargutio.

To cherish, or nourish, &c.

Alere
Fouere
Nutrire
Blandè tractare
In sinu habere
Sustentare
Indulgere alicui
Educare
Pascere amicissimè.

To cheere, hearten, or put life into a man.

Exhilarare
Lætitia explere } quem.
Spe erigere }
Spiritum afferre } alicui.
Alacritatem injicere }
Iacentem excitare.

Cheerefull, frolike, merry.

Animo læto & tranquillo
Hilaris, Alacris
Gaudio exultans
Iucundus & plenus spei
Immunis à solicitudine.

Chiefe, or principall, &c.

Primus
Primarius
Princeps
Lumen
Flos
Coriphæus
Summus
Præcipuus
Potissimus
Maximus.

To be chiefe, or principall.

Eminere
Præcipuam habere authoritatem
Præesse rei
Facilè excellere.
Omnia habere superiora.

Chiefely, principally.

Præsertim
Præcipuè
Imprimis } quam.
Maximè }
Potissimum }
Præ aliis rebus omnibus.

A childe, an infant, or babe

Infans
Puellus
Puer
Puer
Proles
Filiolus.

To chide, or rebuke a man, &c.

Obiurgare
Expostulare cum aliquo
Castigare } aliquem.
Increpare }
Reprehendere
Redarguere
Exagitare.

Childe

Child-hood, or tender age.

Pueritia
Anni rudiores
Tenella ætatula
Adolescentia
Pubertas.

To choose, or elect, &c.

Creare
Eligere
Seligere
Subsortiri
Coaptare
} quem.

Designare
Separare
Adsciscere
Admittere
} ad.

To chronicle, or record a thing in Monuments, &c.

Æternitati commendare quid
Annalium monimentis consecrare
Literis mandare
Scriptis prodere
Chartis consignare
Monimentis literarum tradere
Scriptis explicare
Annalibus delegare.

A Chronicle:

Chronica, orum, hæc.
Historia
Annales
Rerum gestarum narratio
Commentarius
Literarum monumentas

Churlish, crooked, crabbed.

Inhumanus
Difficilis
Inurbanus
Humanitatis expers
Asper
Ferreus
Importunus
Intractabilis
Rusticanus
Inofficiosus
Cynicus
Morosus
Incompositis moribus
Agrestis
Rudis

A Church, or Temple:

Templum
Sanctuarium
Ædis
Ecclesia
Locus sacer
Fanum
Asylum
Delubrum.

Circumspect, heedy, well advised.

Cautus
Consideratus
Prouidus
Consultus
Ratione & consilio omnia faciens.

To circumuent, or deceiue a man.

Verba dare alicui
Illudere

Illudere
Decipere
Fallere
Circumuenire
Circumscribere
In fraudem inducere.

To cite, or alledge, &c.

Proferre
Nominare
Producere
Enumerare
Citare
In medium proponere
Allegare.

To cite, or summon, or summon to appeare.

Citare
Diem comparendi alicui indicere
Denuntiare alicui vt adsit.

Ciuilitie, or good behauiour.

Morum { ciuilitas, grauitas, vrbanitas, elegantia }
Humanitas
Vitæ compositissima ratio.

To cleare, or explaine.

Interpretari
Exponere
Explanare
Enucleare
Expedire
Soluere
Expandere & aperire
Enodare
Illustrare
Explicare
Lumen afferre.

To cleare, or purge, &c.

Culpæ eximere lite
Purgare
Absoluere
Innocentem probare
Diluere crimina obiecta
Innocentiam ad salutem vocare
A crimine liberare
A culpa expedire
Noxa eximere.

To cleanse, or purge, &c.

Purgare
Eluere
Abstergere
Delere
Expiare
Emundare
Sordes eluere.

Cleane, pure, vndefiled.

Mundus
Purus
Purgatus
Tersus
Sincerus
Defæcatus
Incontaminatus
Incorruptus.

Cleare, vide, apparant, or manifest.

A Clerke, Scribe, Secretary.

Scriba
Amanuensis
Librarius
Scriptor
Exarator literarum.

Closely, or secretly, covertly.

Tacitè
Abscondite
Clandestinè
Obscure
Tecte
Secreto
Dissimulanter.

A Coast, Region, quarter, countrey.

Regio
Ora
Gens
Terra
Natio
Clima abs hoc.

To collect, or gather together.

Congregare
Colligere
Cogere
Contrahere
Concire
Conuocare
Condensare.

A collection, or gathering of people.

Collectio
Congregatio
Conuocatio
Conuentus
Condensatio
In vnum adductio.

Cold, faint, remisse in a matter.

Frigidus
Oscitabundus
Indiligens
Languidus
Remissus
} in.

Colourable, or pretended.

Fucatus
Mentitus
Simulatus
Adumbratus
Fictus
Laruatus.

To combat, or conflict, &c.

Confligere
Concertare
Dimicare
Velitari
Conflictari
Ad manus venire
Pugnare
Ferro decernere.

To come vnto a place.

Venire
Accedere
Locum attingere
Locum itineribus assequi
Peruenire
Perduci

Per-

Perferri
Commeare
Adire
Aduentare
Progredi.

Comely, handsome, & seemly.

Decorus
Venustus ad aspectum
Forma liberali
Spectabilis
Speciosus
Elegans
Facie conspicuus
Vultu { modesto / Perhonesto.

To come by, to attaine, or obtaine, procure, or get, &c.

Comparare
Consequi
Nanciſci
Obtinere
Acquirere.

After a comely sort.

Decorè
Cum dignitate
Venuste
Conuenienter.

To combine, vnite, or couple together.

Copulare
Consociare
Coniungere
Conglutinare
Deuincire
Iugare
Connectere
Colligare.

To comfort, or cheere, &c.

Mœrorem leuare mitius consolando
Consolari
Verbis exhilarare
A triſtitia ad hilaritatem deducere
Sustentare
Alicuius moleſtiam alleuare
Suauitate verborum delinire
Iacentem excitare
Spe erigere
Recreare
Lenire.

Comfort, or consolation.

Consolatio
Alleuatio
Spei solatium
Exhilaratio animi.

A Comforter, helper, &c.

Consolator
Dulcis socius
Doloris mitigator
Paracletus
Sustentator
Iucundiſſimus consiliarius.

Comfortable.

Consolabilis
Suauis
Dulcis
Lætabile ad efferendum animum
Ægritudinis amuletum
Iucundus

Dele-

Delectabilis.

Comfortlesse.

Omnibus solatijs orbatus
Consolationis expers
Inconsolabili dolore oppressus
Nulla habens remedia incommodorum
Tabescens in malis
Omni spe spoliatus
Ab omni consolatione exclusus.

To command, bid, enioyne.

Edicere } alicui
Præscribere } vt.
Dare in mandatis alicui
Iubere quem
Præcipere } alicui
Imperare }

A commandement.

Mandatum
Præceptum
Iussum
Imperium
Imperatum
Edictum
Iussio.

To commend, set forth, or praise.

Laudare
Celebrare
Ornare
Prædicare
In cœlum verbis efferre
Laude & prædicatione celebrare
Euehere
Attollere in cœlum
Summis laudibus amplificare
Ornare præconio.

To commend himselfe to one: To salute by letter, or greet.

Salutare
Salutem dicere
Commendare
Per nuntium bona alicui precari
Alloqui } absentem per
Affari } literas.

Commendable, or praise-worthy.

Laudabilis
Prædicabilis
Ad laudem illustris
Glorioſus.

Commendation, or praise.

Laus
Elogium
Encomium
Celebratio
Prædicatio.

To commit to a man, or giue him charge of, &c.

Credere
Committere
Commendare
Delegare
Permittere potestati alicuius
Præficere aliquem rebus
(Aliquem)

(Aliquem) rei arbitrum & curatorem constituere.

To commit a horrible, or wicked act, or offence.

Horrendum facinus designare
Culpam grauem admittere
Grauissimè peccare
Ingens scelus perpetrare
Summum dedecus admittere
Maximo scelere se obstringere
Se scelere grauissimo contaminare
Offendere atrociter.

To commit, or worke treason.

Lædere, Violare, Imminuere } maiestatem.
Prodere Principis salutem
Coniurare contra rempub.
Moliri reipublicę interitum.

A Commission.

Mandatum
Delegatio
Audiendi & dijudicandi concessa authoritas
Curatio.

A Commander, Leader, or Captaine.

Dux
Imperator
Princeps
Antesignanus
Præcursor
Ductor

A Commissioner, or Iustice, or an officer chosen for, &c.

Cognitor caussæ
Honorarius arbiter
Delegatus iudex
Iudex
Causæ acceptor & auditor
Grauis ac firmus quæsitor.

To commit, or referre a matter to a man.

Arbitrio / Iudicio } alicuius { committere / permittere
Deferre rem ad aliquem.

Commodity, or profit.

Vtilitas
Commoditas
Compendium
Emolumentum
Fructus
Fœnus
Vectigal
Incrementum.

Commodious, or gainfull.

Vtilis
Quæstuosus
Commodus
Opportunus
Emolumentum præbens
Fructuosus
Lucrosus.

Common, or vsuall, &c.

Vsitatus

Or-

Ordinarius
Frequens
Quotidianus
Peruagatus
Pervulgatus
Vſu receptus
Obuius.

The common people, &c.

Imperita multitudo
Plebs
Vulgus
Populus
Infima turba
Subditi.

Commonly, or vſually.

Vulgò
Communiter
Vſitatè
Vt plurimùm
Identidem
Frequenter
Sæpè
Vulgariter.

A good commonwealths-man, &c.

Communis ſalutis ſtudioſiſſimus
Natalis ſoli commodis egregiè conſulens
Peſtis & vaſtitatis depulſor
Beneficus & ſalutaris patriæ
Bene de vniuerſis promeritus.

The common-wealth.

Reſpublica
Communis ſalus
Patriæ conditio
Communitas hominum
Politia

One of the common, or vulgar ſort.

Vnus è multis
Homo vulgaris
Plebeius
Gregarius
Ex ima fæce plebis.

To commune, conferre, or talke with.

Sermones { ſeminare / ſerere.
Colloqui cum
Communicare ſermones cum aliquo
Conſilia mutuò, vel inuicem impertiri
Conuenire cum quo de re aliqua
Conſilium cum conſilio coniungere.

To communicate vnto, or impart.

Alicui communicare
Patefacere
Narrare
Impertiri
In ſinu deponere
Significare
Nuntiare
Participem facere
Non celare aliquem.

To compare, or liken to, &c.

Assimilare
Comparare
Componere
Conferre
} alicui.

To keepe company, or societie with.

Assiduus esse
Versari
Consuetudinem habere
Non discedere ab alicuius latere
Societate quotidiana cum aliquo coniungi
Alicuius collocutione & aspectu quotidiano frui.

A companion, or fellow.

Socius
Sodalis
Consiliorum particeps
Alicui à consilijs
Contubernalis
Coniunctissimus amicus
Collega
Comes.

To compasse, or to attaine vnto.

Acquirere
Obtinere
Nanciscì
Consequi
Comprehendere
Adipiscì
} aliquid.
Compos fieri rei
Potiri re
Comparare
Peruenire ad rem.

A companie, brother-hood, fellowship.

Societas
Sodalitas
Ordo hominum
Communitas hominum
Collegium.

A great company, sort, multitude.

Turba
Multitudo
Frequentia
Magna vis hominum
Innumerabilitas
Numerus magnus
} hominum.

Comparable, or equall to.

Comparabilis
Æqualis
Minimè cedens
} alicui.
Par.

To compasse about, or to inuiron.

Circundare
Circuire
Cingere
Ambire
Obsidere
Circumcludere.

Compassion, or pitie.

Miseratio
Misericordia
Condolentia

Ægri-

Ægritudo ex alienis rebus adversis
Clementia
Sympathia.

Compassionate, pitifull, mercifull.

Misericors
Alijs condolens
Alienæ ægritudinis } socius, particeps
Clemens.

To compell, urge, enforce, constraine.

Cogere
Inuitum trahere } quem.
Compellere
Vi adigere
Necessitate constringere
Necessitatem imponere alicui
Omnem recusandi libertatem alicui eripere.

Compendious, short, or pithie, or briefe.

Pressus
Concisus
Breuis
Paucis expediens rem
Strictim omnia attingens
Laconicâ breuitate
Creber rerum frequentia.

Compendiousnesse, shortnesse, or breuitie, &c.

Concisa
Nuda } veritas
Pressa

Succulenta oratio
Contractio sermonis
Breuis, sed solida comprehensio
Rerum compressio
Epitome
Narratio } Sine ambagibus & circutione.
Oratio

Competencie, or indifferencie.

Mediocritas
Satietas
Modicus apparatus
Quod vitæ victuique est necessarium.
Simpliciter necessaria
Interiectus status inter penuriam & abundantiam.

Competently, or indifferently.

Modice
Mediocriter
Vtcunque
Moderatè
Tolerabiliter
Quod queat sane aliquo modo sufficere.

A complaint, or complaining.

Querela
Lamentatio
Querimonia
Accusatio
Delatio
Iniuriarum expostulatio
Gemitus.

To complaine, or shew that he is damnified some way.

Queri

Lamentari
Querimonias habere
Secum malè actum cogitare
Permoleſtè ferre
Accuſare
Iniurias deferre alicui
Iniquo animo tolerare quid.

Compounded of, or compact.

Compoſitus
Factus
Coagmentatus
Fictus
Coneretus
Conflatus
Confectus
Commiſtus.

To comprehend, or containe, &c.

Comprehendere
Continere
Complecti
In ſe includere
Capere
In ſe habere.

To make a compoſition, or an agreement betweene.

Rem componere
Diſſidentes conciliare
Litigantes reconciliare
Diſcordes in gratiam reſtituere
Ortas inimicitias, extinguere
Lites dirimere
Definire & expedire controuerſias

To comprehend, or to knit vp in few words.

Breui comprehendere
Paucis amplecti
In pauca rem conferre
Laconice dicere
Non pluribus morari.

To conceale, or keepe cloſe.

Celare
Abſcondere
Tegere
Occultare
Silentio occultare
Tacitum tanquam myſterium tenere
Supprimere
Foras non proferre.

Conceited, pleaſant, or merry.

Lepidus
Salſus
Facetus
Feſtiuus
Vrbanus
Argutus
Scitus
Bellus
Iocoſus
Suauis
Perurbanus.

Conceited, or well perſwaded of himſelfe, ſelfewiſe, &c.

Sibi nimium placens

Paulò

Paulo arrogantior
Sibi applaudens
Philautus
Suæ ſententiæ nimis conſecratus
Opinaſter
Reliquis minor cenſeri non vult
Se omnibus anteponens
Se alijs præſtantiorem autumans
Inani perſuaſione tumidus.

A conceit, fancy, imagination, deuice.

Commentum
Figmentum
Fictiuncula
Imaginatio
Inanis perſuaſio.

To vtter his conceit, or ſhew his minde, or meaning.

Senſa mentis, verbis explicare
Opinionem ſuam proferre
Animi cogitata enuntiare
Quid ſibi videtur oſtendere
Quod ſentit, libere eloqui
Mentis conceptum edere.

To conceiue, or vnderſtand.

Capere
Aſſequi } quid.
Intelligere
Complecti
Comprehendere ingenio.
Percipere

It concerneth the matter.

Ad rem pertinet
Intereſt
Cum re maxime cohiunctum eſt
Valde conſentaneum eſt
Ad rem maxime facit.

To conclude, or finiſh it, &c.

Concludere
Terminare
Finire
Peragere
Conficere
Ad finem perducere
Exædificare
Conſummare
Perficere
Perorare
Faſtigium imponere
Claudere
Metam } adiungere
Modum } rei.

A concluſion, or an end of, &c.

Finis
Exitus
Peroratio
Terminus
Meta
Periodus
Clauſula
Epilogus
Concluſio
Terminatio

A concourse, confluence, or an assembly of people.

Concursus
Confluentia
Conuolatio
Conuentus
Frequentia } populi.
Corona }
Conglobatio
Ingens multitudo.

Concord, vnitie, or peace.

Concordia
Conspiratio
Consensus
Consensus animorum
Pax
Vnitas.

To condemne to die.

Damnare capitis
Morti adiudicare
Sententiam mortis pronuntiare in quem.

A condition, manner of liuing, or state.

Conditio
Status
Locus
Ordo vitæ
Lex
Constitutio.

Conditionally.

Certa lege & pactione
Conditione adiecta
Addita conditione
Interposita exceptione & cautione
Restrictione adhibita.

A conference with a man.

Colloquium
Collocutio
Mutuus sermo
Consiliorum communicatio
Consultatio }
Deliberatio } mutua.
Disceptatio }

To conferre, bestow, or giue.

In aliquem conferre & congerere
Dare
Tribuere
Largiri
Impertire
Donare
Participem } facere bene-
Compotem } ficij.

To conferre, or commune with

Colloqui
Sermones cædere
Rem communicare
Sermonem habere
Sua consilia invicem impertire
Inter se de varijs rebus disputare
Mutuo rem disputare.

To confesse, or vtter openly.

Confiteri
Fateri

Fateri
Agnoscere
Non inficiari
Profiteri
Non dissimulare
Palam prædicare
Coram omnibus dictitare
Non occultare.

A confession, or open vtterance.

Confessio
Testimonium
Agnitio
In medium prolatio
Testatio.

Confessed, vttered, or openly granted.

Testatus
In confesso
Omnium testimonio comprobatus
Sole illustrior
Concessus
Agnitus
Apud omnes constat
Omnibus perspicuum
Assensu omnium comprobatum.

To confirme, proue, ordaine, or establish.

Confirmare
Corroborare
Stabilire
Sancire
Authoritate comprobare
Communire
Consignare
Pondus adiungere.

Confirmed, or established.

Confirmatus
Sancitus
Authoritate comprobatus
Legum vi stabilitus
Consignatus
Corroboratus
Suffragiis omnium ordinum decretus.

A confirmation, or establishing, &c.

Sanctio
Sanctiones legum
Confirmatio
Comprobatio
Approbatio
Fidei } additio:
Authoritatis }

To put confidence in a man.

Credere } alicui.
Confidere }
Magnam fiduciam in quo habere
In fide alicuius omnia constituere
Nihil non sibi polliceri de quo
Fidem } habere } alicui
Adiungere }

Confidently, resolutely, boldly.

Audacter
Confidenter
Animosè

Strenue
Certa fiducia
Sine timore & metu.

To confiscate, or escheat a mans goods.

Confiscare
Publicare
Addicere
Abalienare.

A Conflict, or combate

Pugna
Certamen
Prælium
Concertatio
Conflictus.

Conformable, or like, agreeing vnto.

Conformatus
Similis
Congruens
Consentaneus } rei
Conueniens
Analogus
Consonus
Effingens
Repræsentans } rem.
Præ se ferens

Conformity, or agreeablenesse.

Conformitas
Similitudo
Congruens consuetudo
Paritas
Æqualitas
Harmonia
Vniformitas
Consensus
Proportio
Conuenientia
Representatio.

To conforme, fashion, or square himselfe vnto, &c.

Ex præscripto alicuius vitam & mores conformare.

Se { conformare / componere } ad
Instituere vitam ad similitudinem alicuius
Exemplum alicuius imitari
Aliquem, ceu speculum, sibi proponere
Ex alieno instituto viuere
In vestigijs alicuius insistere
A præscripto alicuius non recedere.

To confound or destroy.

Confundere
Abolere
Euertere
Perdere
Dissipare
Dispergere
Commiscere omnia
Miscere summa infimis.

To confound, disproue, convince, or confute by argument or reason.

Argumentis euertere
Confutare
Refellere
Improbare
Conuincere

Ad

Ad confessionem erroris & ignorantiæ adducere.
Argumentis obruere.

To confound, disturbe, or to inuert order.

Ordinem { perturbare / invertere / confundere
Alieno loco collocare.
Conturbare, Miscere } omnia:

A confusion, or desolation.

Pernicies
Confusio
Exitium
Rerum omnium pertubatio
Reipublicæ nox
Desperatio
Omnium rerum permixtio
Excidium
Vastatio
Interitus
Ruina
Deletio

Confusedly, disorderedly.

Perturbatè
Confusè
Præposterè
Promiscuè
Permistim
Inverso ordine

To confute, refell, or to ouerthrow by argument.

Refellere
Confutare
Redarguere falsitatis
Reuellere aduersarij firmamenta
Contraria loca dissoluere.

A Congregation, or an assembly.

Cætus, Concilium, Consessus, Conuentus, Concio, Concursus, Frequentia } hominum.

To conioyne in friendship, or to make alliance betweene.

Amicitiâ ac beneuolentia homines connectere
Familiaritate & necessitudine coniungere
Conciliare, Diuincire } homines.
Fœdus constituere inter

To conquer, foile, or vanquish, &c.

Vincere
Subiugare
Fundere
Sub potestatem & ditione redigere
Debellare & expugnare.

A Conqueror.

Victor
Triumphator
Expugnator
Debellator
Fusor hostium.

A Conqueſt:

Deuictio hoſtium
Conqueſtus us
Subactio nationis
Generalis victorum querela.

A man of a good conſcience, that carrieth a good minde.

Integer & innocens
Optime ſibi conſcius
Iuſtus
Nulli nocens
Omnibus prodeſſe cupiens
Sine offenſione viuens
Intiolatæ fidei
Vir antiquæ fidei.

Conſcionably, religionſly.

Religioſe
Integra, Saluâ, Illæsâ } conſcientiâ.
Sancte
Bona fide
Pie.

To conſent, or agree with, to aſſent vnto.

Conſentire
Suffragari
Aſtipulari
Suam ſententiam aſcribere
Approbare
Conſpirare
Congruere, Conuenire } inter ſe.
Vnum idemque ſentire:

By a generall conſent.

Vnanimi conſenſu
Nemine reſragante
Coniunctis ſtudiis & votis
Communi calculo.

A conſequence, or dependance.

Conſecutio
Sequela
Deductio
Ordo & ſeries
Connexio
Cohæſio
Catenatio.

To conſider, or ponder of a matter, or marke with himſelfe.

Conſiderare
Examinare
Expendere
Spectare
Prouidere
Proſpicere
Cauere
Reſpicere
Excutere
Notare
Obſeruare
Mentis acie diſpicere
Ponderare
Studioſe meditari ſecum
Deliberare
Accuratiùs cogitare
Perpendere.

It conſiſteth, or ſtandeth of, &c.

Conſtat
Conſiſtit

Con-

Conſtituitur
Componitur
Conflatur
Subſiſtit
Situs
Poſitus } eſt.
Continetur
Verſatur.

A conſiderate perſon, or a graue man, ſober, and well aduiſed, &c.

Prudens vir
Sobrius
Conſideratus
Nihil temerè agens
Conſultus
Deliberatò agens
Sophus
Sophron.

Conſiderately, or aduiſedly.

Conſiderate
Meditatò
Conſultò
Re mature & bene deliberatâ
Cogitato
Magna cum deliberatione
Multa meditatione adhibita.

To conſpire, or deuiſe, or plot.

Coniurare
Moliri quid
Male machinari Reipub.
Conſpirare contra
Miſcere
Scelus concipere contra
Parturire
Meditari } malum.
Fabricari
Scelus contexere.

A conſpiracie, or plot, &c.

Coniuratio
Seditio
Nefaria pactio
Initum conſilium
Nefarium ſcelerum fœdus
Coitio ſcelerata
Conceptio proditionis.

A conſpirator, or rebell.

Perduellis
Coniurator
Inſidiator patriæ
Perfidus in Rempublicam
Seditioſus
Arma ſumens contra patriam
Veniens in ſocietatem mali.

Conſtant, ſtable, or ſetled, &c.

Conſtans
Firmus
Confirmatus
Sui ſimilis
Fixus
Certus
Immutabilis
Immobilis
Permanens
Stabilis.

Conſtantly.

Conſtanter
Firmiter
Fortiter

Per-

Perseueranter
Immutabiliter
Firmo animi proposito.

Constancie, stabilitie, continuance in.

Constantia
Stabilitas
Perseuerantia
Firmitas
Immobilitas.

To constraine, compell, or enforce vnto, &c.

Impellere
Compellere
Cogere
Invitum trahére
Adigere
Appellere & admouere
Adducere aliquem
Renitentem torquere.

By constraint, or enforcement.

Coactione
Alieno impulsu
Vi & armis
Perinuitus
Repugnanter.

To confter, interprete, expennd.

Interpretari
Exponere
Sensum dare
Explanare
Enodare
Illustrare.

Consumed, wasted, or spent, &c.

Exhaustus
Consumptus
Confectus
Dissipatus
In nihilum redactus
Exinanitus
Deperditus

To consume, or waste.

Absumere
Deuorare
Perdere
Exhaurire
Profundere
Dissipare
Prodigere
Consumere.

To consume, winder, or pine away.

Morbo contabescere
Confici dolore
Oblanguescere
Absumi morbo
Liquefieri.

A consuming disease, or consumption.

Syntaxis
Tabes
Macies
Morbus lentus
Pestis

To consult, or take advice, or counsell of a man.

Consulere

In-

In consilium adhibere
Rem ad aliquem deferre
Alicuius sententiam rogare
Quid aliquis sentit exquirere
Ad alicuius iudicium confugere
Alienam opinionem elicere.

To consume, waste, or spend money, to lauish it out.

Bona { abligurire / dilapidare / male perdere }
Omnia deuorare & absorbere.
Rem familiarem / Fortunas { decoquere / dissipare / consumere }
Per luxuriam omnia profundere
Vorago fortunæ esse
Luxurie & lasciuia diffluere.

To containe, or comprehend.

Continere
Comprehendere
Complecti
Habere
Tenere
Suo ambitu includere
In se habere.

To contemne, or despise.

Pro nihilo reputare
Aspernari
Contemnere
Despicere
Nullo loco numerare
Nullam rationem alicuius habere
Nihili æstimare
In postremis habere.

Contempt, or scorne.

Contemptus
Derisio
Dedecus
Contemptio
Fastidium
Despicientia
Neglectus
Aspernatio
Neglectio.

Contemptible, or vile, &c.

Abiectus
Nullius numeri
Contemptus
Irrisui / Fastidio } omnibus.
Inglorius
Sordidus
In nullo loco
In minimis positus
Nullius authoritatis & gratiæ
Nullum numerum obtinens
Sordidissimus
Despectus
Nullius prætij & æstimationis
Plane ignobilis
Subiectus ludibrijs.

To bring into contempt, &c.

In odium trahere
Inuidiæ & contemptui obijcere
Odio subijcere aliquem
Odium & inuidiam creare

Con-

Contemptui exponere aliquem
Gratia aliquem priuare
Odio exponere.

To grow into contempt:

Vilescere
Dedecus concipere
Ignominiam contrahere
Ex gratia excidere
In reprehensionem incurrere
Pudoris & honestatis existimationem amittere
Populi studia amittere
Inuidiam suscipere.

Contemptuously, or stubbornly.

Contemptim
Præfractè
Obstinate
Contumaciter
Pertinaciter
Morosè
Refractarie.

To contemplate, muse, or meditate vpon a matter.

Contemplari
Meditari
Considerare
Commentari
} rem.
Cogitare de
Cogitationem suscipere de.
Animo infigere.

Contention, or strife, variance, or controversie.

Verborum pugnæ
Lites
Contentio
Inimicitia
Altercatio
Digladiatio
Controuersia
Iurgium
Dissidium.

Contented with a thing.

Contentus
Acquiescens
Expletus
Sui nunquam status pœnitens
Satis habens
Non aliud desiderans
Boni consulens
Satiatus.

Contentment, or satisfaction.

Desiderij expletio
Acquiescentia animi
Votum
Cupiditatis fruitio
Propositi adeptio.

Contentious, or quarrellous.

Pugnax
Contentiosus
Querulus
Litigiosus
Repugnans
Turbulentus
Animi turbidus
Pugnarum & rixarum author
Semina dissidiorum ferens.

Con.

Contentedly, gladly, with heart, and good will.

Æquo animo
Non repugnanter
Perlibenter
Cum animi voluptate non mediocri.
Non inuitus
Sine offensione.

To giue contentment vnto, to please, or to satisfie ones minde.

Desiderium explere
Sitim extinguere
Animum satiare
Desiderio alicuius satisfacere
Nihil non desiderabile afferre
Perplacere alicui.

Contentiously, or wranglingly.

Contentiosè
Pugnaciter
Litigiosè
Rixosè
Turbulentè.

To continue, abide, or remaine in a place.

Hærere
Habitare
Commorari
Persistere
Insistere
Continere se in loco
Remanere
Perdurare
Retineri
Permanere
Versari.

To continue, to last, abide, or to be long lasting.

Permanere
Ad diuturnitatem fidelis esse
Stabilitatem habere
Durare

Continuance of time.

Temporis progressus
Diuturnitas
Longinquitas
Annorum spatium
Mora
Temporis longitudo.

Continuance, the extent, or lasting of a thing.

Continuatio
Duratio
Diuturnitas
Perpetuitas
Productio
Stabilitas
} rei.

To continue, or prolong a thing, to lengthen.

Continuare
Quàm maximè diuturnum reddere
Firmum & stabilem efficere
Prorogare
Producere
Protendere
Extendere.

Con-

Continued, or prolonged, &c.

Perpetuus
Continuatus
Minime intermissus
Extensus
Non interruptus
Propagatus
Productus.

Continually, alway.

Sine intermissione
Semper
Assidue
Perpetuo
Nunquam non
Noctu diuque
Indesinenter
Iugiter.

Contradiction, gainsaying, or contrarying.

Contradictio
Reclamatio
Oppositio
Repugnantia
Verborum pugna
Contrarij affirmatio
Reclamatio.

To contradict, or gainsay in argument.

Aduersari
Repugnare
Contradicere
Reclamare
Refellere
Confutare
Refragari
} alicui.

Se opponere
Argumentis euertere
Contrarium affirmare.

Contrarily, &c.

Ex oppositio
E diuerso
E contrario
E conuerso
Ex aduerso
Contra.

A contrarietie.

Contrarietas
Repugnantia
Aduersatio
Contradictio
Oppositio
Pugna.

To be contrary to one, or to be against, &c.

Aduersari
Sese opponere
Repugnare
Resistere
Refragari
Contrarius esse
Abhorrere ab aliquo
Maxime disiunctus
Alienissimus
} esse
Pugnare cum
Nihil habere cum
Se infensissimum aduersarium præbere alicui.

To controwle, rebuke, censure, or reprehend.

Arguere

In-

Increpare
Redarguere
Verbis exagitare
Cenſere
Reprehendere
Vituperare
Obiurgare
Corripere
Aſperis verbis perſtringere.

To contriue, inuent, forme, and frame a matter.

Concipere
Innenire
Excogitare
Comminiſci } quid.
Formare
Fingere
Contexere
Fabricari

A controwler, or cenſurer.

Cenſor
Monitor
Præfectus moribus
Magiſter diſciplinæ
Reprehenſor
Iudex ſeuerus
Qui cenſorem agit
Inſpector morum.

Conuenient, or fit, &c.

Appoſitus
Accommodatus
Idoneus
Peropportunus
Congruens
Conſentaneus
Aptus
Æquus
Commodus
Conſequens.

Conueniently, commodiouſly, without hurt, or loſſe.

Commodè
Sine vllo incommodo
Sine vllo damno
Sine ſuâ moleſtiâ.

A countrey-man, a fellow of the countrey, a rude perſon.

Ruſticus
Ruſticanus
Rudis
Agreſtis
Inurbanus
Inhumanus
Homo Plebeius.

A countrey, or natiue ſoile.

Regio natiua
Patria
Locus natalis
Regio in qua quis natus & nutritus eſt
Ortus noſtri locus.

To conuerſe with, &c.

Verſari cum quo
Conſuetudinem } habere
Commercium }
Multum eſſe cum
Vna habitare
Adhærere lateri
Non diſcedere ab

Viuere

Viuere
Vesci } vnà
Colloqui
Esse assiduus cum.

To conuert, or bring to an amendment of life.

Ad saniorem mentem ducere
Ad sanitatem conuertere
Ad meliorem mentem & voluntatem conuertere
Ad cogitationes meliores reuocare
In pietatem & Christi contemplationem restituere.

Conuersation, or fellowship.

Victus
Sermonisque } societas
Vitæ coniunctio
Mores
Vitæ consuetudo
Forma & modus viuendi
Communio.

To be conuersant about.

Versari circa rem
Operam dare rei
Studere rei
Exerceri } circa
Occupari } rem.
Operam & studium ponere in.

To conuince a man, to proone to his face.

Sine excusatione relinquere
Conuincere } quem.
Coarguere }
Quamuis repugnantem, ad consensum trahere
Nullum diuerticulum aut tergiversationem alicui relinquere.

To coole a man, to pull down his spirits, to quiet him.

Minuere audaciam
Retundere arrogantiam
Frangere hominis pertinaciam
Impetum reprimere
Ter. Quietum redere.

A copie, or example.

Exemplum
Exemplar
Typus
Idæa
Præscripta forma.

To copie, or to write out.

Exscribere
Transcribere
Describere
Ectypum producere
Exarare exemplum.

A cormorant, caterpiller, or deuourer of the common-wealth.

Pestis
Lues } reipub.
Calamitas
Euerriculum
Direptor } publici boni.
Prædo

Hirudo

Hirudo ærarij.

To correct, or chastise.

Verberibus multare
Castigare
Corrigere
Pœnis coercere
Plagis afficere
Punire
Supplicio plectere
Vindicare maloficia
Seuerum & vehementem se præbere contra aliquem.

Corrected, or reformed.

Correctus
Emendatus
In melius mutatus
Limatus
Castigatus
Repurgatus
Reformatus
Noua forma præditus.

To correct, or reforme.

Emendare
Corrigere
In melius mutare
Instaurare
Renouare
Redintegrare
Reparare
Labes repurgare
Collapsam rem restituere.

Correction, chastisement, discipline.

Correctio
Castigatio
Animaduersio
Correptio
Disciplina.

Correspondent, proportionable vnto.

Congruens
Conueniens
Consentaneus
Consonus
Adaptatus
Accommodatus.

Correspondencie, or agreeblenesse.

Congruentia
Consensus
Accommodatio
Similitudo
Conuenientia.

To corrupt, or infect, &c.

Contaminare
Deprauare
Labe inquinare
Vitiare
Menti nubem offundere
Inficere
Peruertere
Corrumpere
Deturpare
Conscelerare
Deteriorem facere
Ad malam consuetudinem deducere
Polluere.

Corruption, or infection.

Labes

Corruptela
Pranitas
Vitiositas
Macula
Vitium
Contagio
Infectio
Lues.

Corruptly, badly, faultily.

Corrupte
Mendose
Vitiose
Contaminate
Deprauate
Male
Perperam.

To cosen, or deceiue a man.

Fraudare
Fallere
Decipere
Ludificari
Vafre eludere
In fraudem inducere
Auertere quid ab aliquo
Astu circumuenire quem
Insidijs opprimere
Dolo malo vti.

Cost, or charges.

Sumptus
Pecuniarum erogatio
Impensa
Impendium
Pretium
Nummorum collocatio
Pecuniæ dispensatio.

To be at cost, or bestow vpon, &c.

Magnum sumptum in aliquem conferre
Magnas impensas facere in
Summam liberalitatem exercere in aliquem
Victum, pecuniam, vestes alicui suppeditare.

Costly, sumptuous, chargeable.

Carus
Sumptuosus
Pretiosus
Magnæ impensæ
Magno constans.

To couer, or to hide.

Occultare
Abscondere
Contegere
Inuoluere
Ab oculis remouere.

Couetousnesse, greedinesse, desire of, &c.

Auaritia
Auiditas pecuniæ
Habendi sitis
Immoderata pecuniæ cupiditas
Illiberalitas
Tenacitas
Parsimonia
Sordes.

Couetous, or desirous of riches.

Auarus
Auidus pecuniæ
Sordidus

Sordidus
Illiberalis
Pecuniæ insatiabiliter tenax
Sibi tantùm vivens
Rebus mundanis prorsus addictus
Nummi deditus amori
Diuitijs incubans
Nummos admirans
Nihil præter diuitias spectans
Nimis deditus auaritiæ
Nunquam expletus & satiatus mundanis bonis
Paulo ad rem attentior
Parcus.

To couet, or desire, &c.

Concupiscere, Desiderare, Expetere, Auere } quid.
Desiderio, Studio, Cupiditate } rei { teneri, incendi
Dulcedine rei capi
Anhelare rei
Omni studio quærere
Inflammato animo rapi ad.

A conenant, or bargaine, or indenting with.

Pactum
Pactio
Stipulatio
Transactio
Contractus us
Conditio
Fœdus

To make a conenant, or bargaine with, to agree vpo the point.

Pacisci, Contrahere, Stipulari } cum.
Pactionem instituere cum quo.
Pangere.

To keepe touch, or conenant.

Pactis stare
Pactiones seruare
Promissiones implere
Liberare fidem.

A couerling, or couerlet.

Velamentum
Operimentum
Stragulum
Integumentum
Inuolucrum.

To counsell, or adwise, &c.

Suadere
Author esse
Consulere
Monere
Hortari
Consilium suum communicare
Persuadere
Verbis inducere.

By ones counsell, or aduice.

Alicuius { consilio, suasu, impulsu, hortatu.

Aliquo auctore.

Counsell, or advice, &c.

Consilium
Monitum
Suasio
Hortatus

To aske counsell, or advise.

Consilium experere
Sententiam alterius rogare
Ab aliquo scisciari
Explorare alicuius opinionem.

To count, or number.

Numerare
Ad calculos reuocare
Recensere
Rationes inire
Computare
Examinare
Considerare
Expendere.

To countenance, or to grace.

Decorare
Honestare
Honorare
Sua benecuolentia & præsidio tegere
Illustri gratia accipere
Authoritate & gratia subleuare
Decus & dignitatem adiungere
Splendorem adaugere, & famam tribuere
Consilio & authoritate tegere.

Counterfeited, fained, or forged.

Commentitius
Fictitius
Personatus
Adulterinus
Ementitus
Fucatus
Falsus
Adumbratus
Suppositititius
Non genuinus, germanus, sincerus.

To counterfeit, or be like vnto, or to resemble.

Præ se ferre
Fingere
Simulare
Repræsentare
Alienam & se indignam personam assumere
Imitari
Effingere
Similitudinem rei gerere.

To counterfeit, corrupt, forge.

Adulterare
Fucare
Ementiri
Vitiare
Simulare.

To counterfeit, dissemble, or to play the hypocrite.

Simulare

Hypo-

Hypocritam agere
Aliud loqui
Aliud factitare
Ementirisanctitatem
Artem simulationis exercere
Fallaci virtutis imagine alios decipere.

A Countrey, coast, or Region.

Regio
Terra
Ora
Gens
Natio
Regnum
} Tractus, us.
Ditio
Patria.

A countrey, region, land, or Nation, &c.

Gens
Regio
Natio
Terra
Prouincia
Ora
Clima.

To trauell into far countries.

Vltimas prouincias & terras peragere
Remotas regiones petere
In disjunctissimas terras abire
Peregrinationem suscipere ad loca quæ procul absunt
Remotissimas mundi partes obire
Patriæ fines egredi
In procul dissitas gentes peruagare
Deferri in oras transmarinas.

To couple, combine, or ioyne together.

Consociare
Conglutinare
Colligare
Contexere
Copulare
Coniungere
Connectere
Coniugare
Aptare.

A coupling, or linking together, a conioyning, &c.

Coniunctio
Consociatio
Conglutinatio
Diuinctio
Iugatio
Copulatio
Aptatio
Coniugatio.

Courageous, or valiant.

Maximo animo præditus
Virum se prebens
Vir animo intrepido
Animo acri & præsenti
Magnanimus
Erecto
Infracto
Excelso
Magno
} animo.
Fortis
Minime timidus.

Courragiously, valiantly, stoutly.

Animosè
Strenuè
Viriliter
Fortiter
Infracto animo
Animo acri & præsenti.

A course of life.

Genus
Ratio
Institutum
Cursus
Studium
Consuetudo
Propositum } vitam agendi.
Via
Ordo

To course, or roughly to handle.

Exagitare
Seuere agere cum
Aspere tractare
Summo iure agere cum quo
Male habere quem

Courteous, or gentle.

Humanus
Comis
Affabilis
Facilis
Candidus
Blandus
Mellitus
Sociabilis
Suauiloquus
Iucundus & suauis in colloquijs.

Courteously, &c.

Humanitus
Benigne
Suauiter
Mellitè
Comiter
Blande
Dulcissimè.

Courtesie.

Humanitas
Comitas
Facilitas
Benignitas
Affabilitas
Clementia.

Courtesie, humanitie, gentleneſſe.

Humanitas
Vrbanitas
Comitas
Benignitas in salutatione
Morum suauitas.

A Coward, or dastard.

Timidus
Pusillanimus
Ignauus
Meticulosus
Impune omnem fert iniuriam
Detrectans militiam.
Demisso } animo.
Angusto
Abiecto
Ieiuno
Exili
Pusillo

Men-

Mentem in fugam destinatam habens.

Cowardlinesse, dastardlinesse, &c.

Ignauia
Timiditas
Pusillanimitas
Tergiuersatio
Muliebris animus.

Cowardly, &c.

Ignaue
Timide
Meticulosè
Languidè
Abiectè
Muliebriter
Sine fortitudine
Fugitiui instar
Socorditer.

Crabbed, or waiward, waspish.

Proteruus
Morosus
Terricus
Difficilis
Intractabilis
Irritabilis
Iracundus
Asper.

To crake, or to boast, &c.

Gloriari
Iactare
Sese prædicare
Suas vires ostentare
Se vindicare
Ostentatione vti
Falsa & ficta de se proferre.

A craking, or vaunting.

Iactantia
Gloriatio
Sui prædicatio
Ostentatio
Vindicatio sui.

A craker, or boaster.

Thraso glorioſus
Sui insolens prædicator
Ostentator.

Craft, art, or occupation.

Studium
Artificium
Viuendi institutum
Vitæ via
Ars
Manuaria } scientia.
Mechanica }

Craft, or subtiltie.

Calliditas
Astutia
Fucus
Fraudulentia
Versutia
Ars
Fallacia
Vafrities
Dolus
Insidiæ.

Crafty, subtle, or slie.

Astutus

Callidus
Versutus
Insidiosus
Fraudulentus
Dolosus
Veterator
Ex fraudibus compositus
Insidijs opprimens

Craftily.

Astute
Versute
Dolose
Insidiose
Veteratorie
Callide
Fraudulenter.

Crancatiue, wise, wittie, or conceited, &c.

Salsus
Iocosus
Lepidus
Ingeniosus
Festiuus
Facetus
Vrbanus
Dictis breuibus excellens
Suauis.

Crasie, weariſt, ſickely.

Infirmus
Languidus
Procliuis ad morbos
Aduersa & pene nulla valetudine
Morbis tentatus
Male se habens.

Credible, or probable, &c.

Credibilis
Probabilis
Verisimilis
A vero non prorsus alienum
Cum veritate nonnullam habens similitudinem
A fide non abhorrens.

Credibly, or probably.

Probabiliter
Verisimiliter
Speciem certitudinis præ se ferens
Credibiliter
Opinione } non ab-
Coniectura } surde.

To creepe, or to winde himselfe into.

Irrepere
Illabi
Influere
Sese insinuare
Immiscere.

Credit, reputation, good name and fame.

Fides
Authoritas
Existimatio
Splendor
Gloria
Dignitas
Gratia
Celebritas
Honestas.

To

To bring credit vnto, or to bring a man into reputation.

Glorioſum } reddere
Splendidum }
Inſignem facere
Authoritatem & fidem afferre
Dignitatem & claritatem nominis afferre
In maximam laudem adducere
Splendorem accerſere
Ornamento } alicui eſſe.
Gloriæ }
Honori }
Honorem adiungere alicui.

A man of credit, or eſteeme, or reputation.

Homo fide dignus
In oculis multitudinis
Fama & nomine excellens
Gratia valens
Omnibus dilectus & probatus
Virtutis opinione præſtans.

To tender, or reſpect his credit, name, reputation.

Famæ ſeruire
Dignitati conſulere
Suæ exiſtimationis rationem habere
Omnia ad gloriam & ſplendorem reuocare.

To giue credit, and aſſent vnto.

Credere rei
Fidem rei adiungere
Subiungere aſſenſionem
Certa fide amplecti
Aſſentiri.

To crie, or make lamentation.

Clamare
Eiulare
Queſtum edere
Plangere
Lamentari
Lugubriter loqui:

A crying, or roaring, &c.

Clamor
Exclamatio
Eiulatio
Lamentatió
Planctus.

A crime, ſinne, an offence, or tranſgreſſion.

Facinus
Delictum
Offenſa
Peccatum
Crimen
Flagitium
Scelus
Enorme vitium
Culpa
Noxa.

A crop, commodity, or fruit.

Fætus
Fruges
Terræ fructus

Pro-

Prouentus
Anni redditus
Commoditas
Terræ vsura.

Crooked, bowing, not straight.

Curuus
Obliquus
Tortuosus
Flexuosus
Peruersus
Minime rectus.

To crosse, elude, disappoint.

Eludere
Frustrari
Anteuertere
Impedire
Retardare.

Crosse, or affliction.

Miseria
Calamitas
Ærumna
Afflictio
Infortunium
Incommodum.

To crosse, or to contradict.

Aduersari
Resistere
Repugnare
Sese opponere
} alicui

Alicuius voluntati obstare
Obuiam ire alicui
Contradicere
Contrarius esse.

The crowde, presse, or thrust of people.

Turba confertissima
Frequentissimus cætus
Densissima corona
Compressissima multitudo.

Cruell, or seuere.

Ferus
Inhumanus
Agrestis
Crudelis
Immanis
Immitis
Inclemens
Sæuus
Rigidus
Atrox
Asper
Truculentus
Importunus
Belluinus
Nimium seuerus.

To deale cruelly with, &c.

Sæuire in aliquem
Crudelitatem in aliquem exercere
Crudeliter agere
Exemplum seueritatis edere
Paulo grauius statuere in
Inclementer tractare aliquem
Nimis seuerum se ostendere in puniendo
Nullum misericordiæ locum relinquere alicui.

Cruelly.

Crueltie, or tyrannie.

Crudelitas
Sæuitia
Feritas
Immanitas
Tyrannis
Aſperitas
Inhumanitas
Atrocitas
Truculentia.

To cruſh, keepe downe.

Pondere opprimere
Collidere
Supprimere
Non pati reſurgere
Deprimere.

To cull, ſort, or to picke out.

Seligere
Delibare
Decerpere
Excerpere.

Cunning, knowledge, or skill.

Ars
Peritia
Scientia
Eruditio
Solertia
Artificium
Sapientia
Cognitio
Intelligentia.

Cunningly, or perfectly.

Scienter
Perite
Artificioſe
Erudite
Affabre
Elaborate
Exquiſite
Intelligenter.

Cunning, skilfull, or well ſeene in a matter.

Peritus
Callidus
Probe verſatus } in re
Exercitatus
Gnarus
Minime rei rudis.

Cunning, politike, ſubtill.

Callidus
Solers
Aſtutus
Conſultus
Verſatili ingenio.

To Curbe, bridle, or to reſtraine, &c.

Frænare
Cohibere
Reprimere
Compeſcere
Impedire quo minus
Limites ſtatuere
Modum ponere
Perdomare.

To cure, or to heale.

Mederi alicui
Curationem adhibere
Ad ſalutem conuertere

Morbos

Morbos leuare
Perſanare
Ad ſalutem vocare
Medicari.

Curious, or ouerbuſie.

Curioſus
In re aliqua nimis negotioſus
Ea curans quæ ad ſe nihil pertinent
Se alienis negotijs immiſcens
In vita aliena nimis oculatus.

To curtall, mangle, maime.

Delumbare
Curtare
Mutilare
Mancare.

Curſed, abhominable, &c.

Execrabilis
Nefarius
Sceleratus
Dirus
Maledictus
Abominabilis.

To curſe, banne, or to wiſh euill vnto, &c.

Execrari
Male precari } alicui
Deteſtari
Manibus inferis deuouere
Omnia mala alicui exoptare
Diras fulminari contra aliquem

Current or allowable, with or among men, &c.

Omnibus gratum & acceptum
Popularis
Plauſibilis
Gratus
Iucundus
Bene approbatus
Authoritate ſancitum
Legitimum
More receptum.

A cuſtome, or manner.

Mos
Conſuetudo
Ritus
Ratio
Inſtitutum
Modus
Ordo
Solenne quoddam.

Cuſtomably, wontedly.

Vſitate
Frequenter
More
Vt plurimum
Vſu
Sæpiuſcule
Diuturna conſuetudine
Plerumque.

To cut in peeces.

Conſcindere
Diſſecare
Diuidere
Lacerare
Diſcindere.

Daintie.

D.

Daintie, or fine fare, &c.

Onquisitissimæ dapes
Exquisita
Opipara
Lauta } comunia
Magnifica
Splendida
Saliares dapes.

A daintie, sprase, delicate person.

Homo elegans
Nitidus
Comptus
Primus omnium rerum
Homo delicatus
Homo expolitus
Mundus
Compositus

To dally, or to trifle.

Nugas agere
Tricari, Nugari
Nihil agere
Ad res inanes studia conuertere
Ambagibus vti
Ludere
Delicias facere.

Dammage, or losse.

Iactura
Infortunium
Nocumentum
Damnum
Naufragium
Detrimentum
Dispendium
Rei familiaris imminutio.

Damnable, vile, horrible.

Nefarius
Horrendus
Teter
Intolerandus
Damnatissimus
Execrabilis.

Damned, or adiudged to eternall torment.

Exitio destinatus
Inferno adiudicatus
Perpetuis cruciatibus addictus
Sempiternis suppliciis deuotus
Ad inferos damnatus.

To damnifie, or to hurt.

Imminuere
Lædere
Iniuria afficere
Nocere
Incommodare
Officere
Detrimentum } afferre
Damnum }
Alicujus commoda imminuere.

Danger,

Danger, or perill, &c.

Periculum
Discrimen
Molestia
Difficultas
Casus metuendus
Molestiarum } fluctus
Tempestatum } vndæ
Vitæ conflictatio.

To bring into danger.

In summum discrimen adducere
Summam (alicui) calamitatem importare.
In miserandas difficultates aliquem conijcere
In summas miserias conjicere
Periculum magnum alicui creare.

Dangerous to, &c.

Periculosus
Periculum habet
Exitiosus
Pernicios̃us
Incommodus
Noxius
Pestilentissimus
Metuendus } ab ali-
Pertimescendus } quo.

To be in danger.

Periclitari
Extremo laborare discrimine
In difficultates coniectus
In discrimine versatus
Quo se vertat non habere.

To dance, leape.

Saltare
Tripudiare
Choros ducere
Nauare in choreis operam
In numerum mouere pedes.

Darke, obscure, or intricate.

Obscurus
Abditus
Perinconditus
Difficilis
Inuolutus
Interpretationis indigens
Offuscatus
In coniectura positus
Ab imperitorum intelligentia sensuque remotum
Spinosus
Sensus præteruolans.

Darkneſſe, dimneſſe.

Tenebræ
Nox
Caligo
Obscurario
Lucis absentia
Offuscatio.

To darken.

Obscurare
Offuscare
Caligine offundere
Noctem inducere rei
Obscuritatem rei afferre
Lucem rei eripere
Tenebris occultare.

A daſtard or coward.

Homo ignauus

Iner

Iners
Pauidus
Trepidus
Belli fugax
Fortitudinis contemptor
Meticulosus
Timidus
Viribus suis diffidens
Animo concidens & succumbens
Hostem aduersum intueri non audens.

Daily, vsuall, ordinary.

Quotidianus
Vsitatus
Ordinarius
Vsu vehemens
Assiduus
Consuetus.

In few dayes, shortly.

Breui
Propediem
Paucis diebus
Non longe abhinc
Cito
Mox.

Death, or a separation of the soule and body, or a departing of the soule from the body.

Mors
Occasus
Migratio è vita
Discessus animæ à corpore
Exitus
Lethum
Obitus
Animi & corporis diuortium.

Dearth, scarsitie, want, or deerenesse of graine and other victuals.

Exiguus rerum prouentus
Rerum omnium inopia
Calamitas fructuum
Caritas annonæ
Terræ sterilitas.

Dead, or deprived of life and heart.

Mortuus
Extinctus
Vita destitutus
Defunctus.

Death, a dying, destruction, or ouerthrow of people.

Lues
Pestis
Destructio
Pestilentia
Exitium
Calamitas
Bellum
Internecio:

Deadly, mortall.

Funestus
Fatalis
Exitiosus
Pestiferum
Mortiferum
Pernicios⁹
Pestifer
Mortifer

Cedens

Cedens ad mortem
Lethalis
Infestus.

To put to death, execute, or kill, &c.

Neci dedere
Interimere
Vitam adimere
Morte afficere
Ad perniciem vocare
Luce priuare
E finibus naturæ exterminare
Securi ferire
Decollare
Capitaliter plectere
In crucem { agere / tollere.

To haue dealing, trading, or traffique with.

Negotium
Commercium } habere cum.
Rationes
Multum exercere mercimonium
Negotiari cum quo.

To debarre, or keepe backe.

Ab aditu prohibere
Arcere
Propulsare } quem.
Detinere
Excludere
Cohibere ab optato.

To debase, or disgrace a man, &c.

Prosternere
Abijcere
Obscurare
Deterrere
Deprimere in tenebras
Honorem alicuius minuere
A dignitate excludere
Eleuare
Decus extinguere
Laudes obterere
Multis annumerare
In infimum ordinem conijcere
Facile contemnere
Alicuius dignitatem opprimere
Res gestas verbis extenuare.

To debate, or reason, to intreat of, or handle.

Agitare
Persequi
Disceptare
Pertractare
In manibus habere
Ratiocinari
Agere
Verba facere } de re.

Debate, contention, disagreement.

Dissidium
Controuersia
Concertatio
Rixa
Contentio
Digladiatio.

To worke debate betweene, or to set at variance.

Lites serere inter
Consensum conuellere

Inter

Inter se committere
Scintillas contentionis accendere
Amicitiam discindere
Fraternam coniunctionem tollere
Concordes distrahere
Amicitias dissoluere.

To be in debt, or in other mens bookes, &c.

In ære alieno esse
Multum debere
Obæratus
Ex ære alieno laborare
Ære alieno opprimi
In alicuius nominibus esse
Beneficijs alicuius diuinctissimus esse
Magnæ pecuniæ vim debere:

To pay, or to discharge debts.

Ex ære alieno exire
Nomina dissoluere
Debita soluere
Suis nominibus satisfacere
Dependere quod debet.

Decayed, or ruinous.

Ruinosus
Labans
Collapsus
Vitium faciens
Vitiosus
Ruinæ proximus
Conuulsus
Debilitatus.

A decay, weakning.

Imminutio
Labefactatio
Defectus
Infirmatio.

To decay, decrease, to fade, or fall away.

Occidere
Abire
Perire
Euanescere
Defloreſcere
Diffluere
Pati diminutionem
Deficere
Contabescere
Dilabi
Effluere.

Decayed, damnified, impouerished.

Iacens
Attenuatus
Imminutus
Ad vltimam pene fortunam redactus
Ad inopiam redactus
Paupertate attritus
Ære alieno laborans:

To deceiue, or to beguile.

In fraudem inducere
Fallere
Decipere
Verba dare
Deludere
Fraudare
Fruſtrari

Circumvenire
Ludificari
Arte tractare
Circumscribere
Illudere
Imponere } alicui.

Deceitfull, false, untrusty.

Perfidus
Falsus
Infirmus
Infidus
Infida & infesta omnia faciens.

Deceit, or guile, &c.

Vafrities
Dolus
Fraus
Perfidia
Impostura
Insidiæ
Fallacia
Ars
Strophæ.

Deceitfull, guilefull, &c.

Dolosus
Perfidus
Insidiosus
Fallax
Mendax
Non credendus
Impostor
Fraudulentus:

Deceitfully.

Fallaciter
Perfide
Dolose
Mendaciter.

To decrease, die, or to yeeld up the ghost.

Vitam reddere
Spiritum edere
Mortem oppetere
Vsuram lucis amittere
Animum efflare
De statione & præsidio vitæ decedere
Mortem cum vita cómmutare.

To decide, or end a controuersie, &c.

Definire
Cognoscere
Finire
Concludere } causas
Expedire } lites
Dijudicare } controuersias.
Transigere
Dirimere
Componere
Statuere
Litigantes reconciliare
Decidere.

Deciding, or determination.

Expositio
Definitio
Disceptatio
Agitatio } causæ.
Determinatio
Dijudicatio
Conclusio
Peroratio
Diremptio

To

To decke, adorne, trimme.

Decus & Venerem rebus conciliare
Exornare
Expolire
Excolere
Decorare
Insignire.

A decking, adorning, trimming.

Exornatio
Cultus
Expolitio
Ornatus
Decoris adiunctio.

To declare, or shew.

Declarare
Enuntiare
Demonstrare
Indicare
Exponere
Expromere
Patefacere
Proloqui
Aperire
Explicare.

A declaration, or shewing.

Enuntiatio
Declaratio
Explicatio
Explanatio
Expositio
Demonstratio
Indicatio.

To decline, or fall away.

Relabi
Recedere
Excidere
Deficere
Descisscere
Se auertere ab.

A declining, or falling away from.

Defectio
Recessio
Relapsus
Descessio
Declinatio
Apostasia.

A declining, or shunning, an auoiding, or vitation, &c.

Fuga
Vitatio
Declinatio
Elusio
Effugium
Cautio
Eluctatio.

To decline, or goe backeward.

Reflectere
Regredi
Retro cedere
Deficere
Degenerare
Se auertere ab
Referre pedem.

To decline, auoid, or shunne.

Auertere malum

Declinare
Vitare
Effugere
Elabi
Emergere } quid. &c.

Deere, or much loued, and esteemed.

Charus
Perdilectus } gratiosus
Omnium bonorum præsidio munitus & armatus
Plurimis mortalibus charus & iucundus
Præsidio multitudinis constipatus.

To dedicate to a man, to consecrate vnto, or to entitle to.

Inscribere
Dedicare
Nuncupare
Consecrare
Deuouere } quid alicui.
Sub nomine alicuius emittere
Offerre alicui.

A deed, fact, action.

Actio
Factum
Facinus
Res gesta.

Deere, or at an high rate, or price, costly.

Magnâ mercede emptus
Pretiosus
Charus
Multis nummis vænit
Magnis pecunijs constat
Magno constans.

To defame, or slander.

Infamare
Dedecorare
Calumniari
Ignominiosè notare
Maledicè insectari
Dedecus alicui imprimere
Adducere in vituperationem
Famam alicuius contaminare
Æstimationem alicuius diminuere.

To deface, or cancell.

Delere
Abrogare
Irritum reddere
Conuellere
Obliterare
Deformare
Expungere.

To defeat, or disappoint a purpose.

Eludere
Fraudare
Fallere
Deficerē
Auertere
Retardare
Occurrere
Quo minus fiat impedire.

Defective, comming short, maimed, wanting.

Mancus

Mu-

Mutilus
Imperfectus
Elumbis
Enervus
Decurtatus
Defectu laborans
Claudus.

To defend or to maintaine against, &c.

Patrocinari, Fauere, Assistere } alicui.
Defendere
Tueri omni ratione
Vindicare
Patrocinium suscipere
Propugnare
Ex alicuius partibus stare
Sustentare, Tueri, Subleuare } quem.
Subsidio, Præsidio } esse:

A defence vnto, a safegnard, aide, or countenance, &c.

Præsidium
Defensio
Patrocinium
Asylum
Columen
Tutela
Fauor
Protectio.

A defender, or vpholder of a purpose,

Defensor
Vindex
Patronus
Propugnator
Vltor alicuius iniuriarum.

A defenced place, a fortified place, or a Skence.

Munimentum
Locus munitus
Castellum
Propugnaculum
Asylum
Turris
Refugium
Loca septa & munita
Præsidium
Acropolis.

To deferre, or to delay, &c.

Procrastinare
Proferre
Rejicere
Producere
Moram inijcere
Prorogare
Retardare
Suspendere
Comperendinare
Extrahere
Longius ducere
Differre
Protrudere
Ampliare
Morari
Protrahere
In aliud tempus differre.

To defie, contemne, or haue in detestation, &c.

Contemnere

Detestari
Exibilare
Aspernari
Detestationi habere
Despicere
Bellum indicere rei
In nullo numero habere
Auersari aliquem
Hostili animo esse in aliquem
Se alicui opponere.

Defiance, challenging, prouocation.

Prouocatio
Indicta inimicitia
Irritatio ad pugnam
Euocatio ad certamen.

To define, or to shew the nature of a thing.

Definire rem
Ex genere & forma demonstrare
Vim rei eruere & aperire
Ostendere quid sit res.

To defile, or infect, to staine.

Contaminare
Inquinare
Inficere
Polluere
Maculare
Fœdare
Maculas aspergere
Violare
Conscelerare
Scelere peruertere
Funestare.

To define, or determine, to discusse, &c.

Definire
Explicare
Expedire
Dirimere
Componere
Perorare
Euoluere
Pertractare
Enarrare.

To deflower, dishonest, vitiate.

Constuprare
Comprimere
Violare
Corrumpere
Vim afferre alicui
Expugnare } pudicitiam.
Eripere }

Deformed, mis-shapen, or disfigured, &c.

Informis
Deformatus
Portentosus
Monstrum
Vastus
Longè abest à pulchro
Fædus
Immanis
Monstrosus
Vitiosus aspectu.

To deforme, disgrace, or deface.

Deformare

Dede-

Dedecorare
Ignominia afficere
Labem inurere
Imminuere alicuius existimationem
Splendorem alicuius obscurare
Res gestas verbis extenuare.

To defraud, cosen, begnile a man.

Intercipere } quid ab.
Invertere }
Emungere quem pecunia
Fraudare
Dolo circumvenire
Ludificari.

To degenerate, or to grow out of kinde.

Degenerare
A parentum vestigijs recedere, vel resilire
A via maiorum deflectere
Messem virtutis amittere
Non persistere in pristinis moribus
Ab incæpto cursu deflectere.

To deliberate, vide, *to consult.*

To degrade, or put out of his office, to discharge, &c.

Ornamentis spoliare
Ex honoris possessione dejicere
Exauctorare
Ab imperio remouere
De gradu deturbare

Hæreditate } priuare
Honore } depriuare
Dignitate } orbare.
Munere } auertere.
Officio }
De Reipub: præsidio demouere
A gubernaculis repellere
Abdicare magistratu.

A degree, or ascent in dignitie.

Gradus
Dignitas
Ascensus honoris
Splendoris accessio.

To dehort, or dissuade, &c.

Dehortari
Dissuadere
Absterrere
Ab instituto abducere
A re aliqua } reuocare
aliquem } deterrere.
Reflectere ab
A proposito argumentis deducere
In aduersam partem traducere.

A dehortation, or dissuasion.

Dissuasio
Dehortatio
Inhibitio
Reuocatio
In contrariam partem retractio
Ad oppositam partem inuitatio.

A delay, or lingring, a driuing off, or prolonging.

Mora
Procraſtinatio
Prolatio
Tarditas
Dilatio
Comperendinatio
Reiectio
Protractio
Prorogatio
Productio
Moræ iniectio
Temporis intervallum
Protractatio

To delay, vide, *to deferre.*

Differre
Protrahere
Prorogare
In aliud tempus rejicere
Procraſtinare.

Delicate, coy, nice, effeminate.

Delicatus
Mollis
Effœminatus
Voluptuarius
Faſtidioſus
Eneruatus
Muliebris
Libidinoſus
Omnes ſuauitates conquirens
Paulo ad voluptates propenſior
Omnia voluptate metiens.

Delicates, dainties, fine faire.

Deliciæ
Lautitiæ
Cupediæ
Menſæ ſecundæ
Opiparæ dapes
Conquiſitiſſimi cibi
Delicatiores epulæ.

A delay, or lingering, a deferring, or putting off, &c.

Mora
Tarditas
Prolatio
Procraſtinatio
Dilatio
Prorogatio
Productio
Comperendinatio.

Delicate, daintie, fine.

Lautus
Opiparus
Magnificus
Conquiſitiſſimus
Quæſitiſſimus
Delicatus
Palato gratiſſimus.

To delight, or ioy, or glad a man, &c.

Summam iucunditatem afferre
Motum dulcem afferre
Lætitia (aliquem) cumulare
Gaudio explere
Suauitate perfundere } animum
Gaudio cumulare } animum
Iucunditate afficere } alicuius.
Delectatione retinere } alicuius.
Dulcedine delinire } alicuius.

Ob-

Oblectare
Delectare
Recreare
Exhilarare } aliquem.
Consolatione permulcere
Non mediocrem consolationem afferre alicui.

Delight, or solace, &c.

Delectatio
Voluptas
Gaudium
Lætitia
Iucunditas
Recreatio
Hilaritas
Oblectamentum
Solatium.

Delightsome, or gladsome.

Iucundus
Delectabilis
Gratus
Cordi
Voluptati } est.
Delectationi comparatus.

To deliuer out of danger, to rid, or set, &c. to free from danger, &c.

E periculis eripere vel eximere
Vindicare è seruitute
Exolucre
Extrahere
Expedire } aliquem.
Ex angustijs educere
A malis liberare
Afflictis salutem afferre
Periclitanti succurrere.

Deliuerance, health, or safetie, salnation, or libertie.

Salus
Liberatio
Libertas
Vindicatio.

To deliuer, or to giue to.

Reddere
Dare
Tradere
Redhibere
Deferre } alicui.

A Deliuerer, or Sauiour.

Vindex
Liberator
Parer patriæ
Conseruator
Saluator
Salutis auctor
Asserror libertatis.

A deliuerance, or saning from danger.

Abstractio è malis
Exemptio ac incommodis
Eductio ex angustis
Vindicatio è seruitute
Mali { depulsio / auersio
Libertatis assertio
Extractio ex discrimine.

To deliuer out of prison.

Dimittere è custodia

Libe-

Liberare è vinculis
Educere è carcere
Vinctum dimittere.

To delude, deceiue, or blinde.

Dolis deludere
Vana spe producere
Obscura spe & cæca expectatione
inescare
Inani spe lactare
In falsum gaudium inducere
Fallere
Imponere
Decipere.

To demand, or aske, &c.

Rogare
Requirere
Flagitare
Postulare
Percontari
Quærere
Interrogare
Repetere.

A demonstration, or a signifying, a shewing, a signe, or sometime a proofe, a token, &c.

Signum
Demonstratio
Declaratio
Argumentum
Documentum
Pignus
Monimentum
Significatio.

To denie a man, to say him nay, &c.

Negare } quid
Denegare } alicui.
Obsecrationem alicuius repudiare
Contrarium affirmare
Securim injicere petitioni
Resistere precibus alicuius
Repellere
Refragari petitioni.

To depaint, describe, delineate, anatomize.

Viuis coloribus } depin-
Graphice } gere.
Pulchre delineare
Lucide exprimere
Adumbrare in sermone
Distincte
Partite } tractare.

To depart from a place, or from one place to another, &c.

Discedere
Migrare
Recedere
Abire
Relinquere
Deserere
Commouere se loco
Locum frequenter mutare.

A departure from a place.

Discessus
Migratio
Abitio

Loci

Loci mutatio.

To depart, or die, to end and finish his life, &c.

Interire
Mori
E vita discedere
Diem obire
Vitam cum morte commutare
Occidere
Vitam finire
Mortem oppetere
Vitam terminare
Transigere } ætatem.
Perficere }
Morti occumbere
Fato fungi.

A departing, ending of life, death, dying, &c.

Obitus
Mors
Nox
Spiritus expiratio
Extremus vitæ dies
Vitæ terminatio
Vitæ exitus.

To depend upon a man, or flie unto.

Pendere ex aliquo
Niti potentia alicuius
Ad præsidium alicuius confugere
Omnem spem reponere in
Se ad aliculus authoritatem conferre
Ad voluntatem accommodare
Maximam spem habere in
Salutem suam alicui committere
Se tutelæ alicuius commendare
Omnia sua præsidia reposita habere in aliquo
In fidem & patrocinium alicuius se conferre
Alicuius præsidio confidere
Omnia ponere & consecrare in aliquo.

Depending, staying, or building upon, and trusting to.

Nixus }
Fretus } aliquo.
Fultus }
Confisus
Pendens ab aliquo
Sui præsidij } spem { collocans
Suæ defensionis. } { habens
{ reponens.

A dependance, agreement, or connexion of one place with another.

Cohæsio
Series
Rerum connexio
Rerum ordo, & consequutio
Ex certa lege connexio.

A suit depending, or hanging in the law.

Sub judice lis est
Lis indecisa
Controversia nondum explicata,

To

To depose, put downe, degrade.

Tribu mouere
Deponere
Dignitate exuere
Munere abdicare
De gradu deturbare
Exauthorare
Ordine mouere
Honoribus priuare
A loco dimouere
A dominatu depellere
A gubernaculis repellere
Summoûere a Repub.
Poteſtatem, authoritatem alicui eripere.

A deposing, putting downe, or degrading.

Deiectio
Exauthoratio
Abdicatio
Honorum priuatio
Poteſtatis ereptio
A gubernaculis repulſio
Ornamentorum dignitatiſque detractio.

To deprave, or ſlander, &c.

Ignominioſe notare
Maledice & petulanter aliquem verbis inſectari
Invehi in aliquem
Notis ſtigmatum deprauatum reddere
Derogare } alicui.
Detrahere }

Labem alicuius dignitati inferre.
Dehoneſtare } quem.
Deformare }

Depravation, or ſlander.

Opprobrium
Dedecus
Contumelia
Conuitium
Obtrectatio
Falſa criminatio.

Depriued, or bereft of, or ſpoiled, &c.

Priuatus
Spoliatus
Orbatus
Exutus
Nudatus
Viduatus
Exinanitus } re.
Caſſus
Vacuus

To deprive of his honours, or put one downe from his dignities.

Loco mouere
Honoribus priuare
Dignitate exuere
Summouere ab officio
Authoritatem redimire alicui
Exauthorare.

Vide plura in depoſe.

A Deputie, Subſtitute, Vicar.

Vicarius

Lo-

Locum tenens
Qui vices gerit
Aſcriptitius
In locum alicuius ſubſtitutus.

To deride, to mocke, &c.

Deridere
Ludibrio exponere
Exſibilare
Ludificari
Illudere
Irriſione ludere
Pro ludibrio habere
Petulantibus facetijs perſtringere
Subſannare.

To derine, or conuey vnto, to continue vnto, &c.

Diffundere
Propagare
Tranſmittere
Poſteritati commendare
Deriuare.

To deſcant, or to play vpon a matter, to handle it diuerſly

Variè
Minutius } tractare
Eandem rem dicere commutatis verbis & ſententijs
Alijs & alijs verbis rem eandem oſtendere
Enucleatius diſputare de:

Deſcended, or ſprung from:

Progenitus
Genitus
Ortus
Creatus
Natus } aliquo
Editus
Satus
In lucem editus
Stemma } ducens
Originem } trahens
Genus } repetens

A deſcent of kindred, pedegree, flocke, &c.

Stirps
Genus
Propago
Progenies
Cognatio
Origo
Familia
Stemma.

To deſcribe, or draw out, &c.

Deſignare calamo
Deſcribere
Delineare
Effingere
Adumbrare
Penecillo exprimere
Depingere.

A deſcription, or declaration, a patterne, or definition, &c.

Delineatio
Deſcriptio
Definitio
Adumbratio
Depictio
Idea.

A man deseruing well of the Commonwealth, &c.

Optimè meritus
Excellentissimis meritis in rempubl.
Insigni in patriam beneuolentia
Salutis & libertatis reipublicæ vindex
Meritis in remp. singularibus
In reip. maximis & grauissimis causis cognitus.

A merit, or desert, a good turne, &c.

Meritum
Beneficium
Officium
Gratia
Donum.

To deserue well of a man, to binde him, or make him beholden vnto him.

Vetera merita nouis cumulare
Bene
Præclarè } de aliquo
Optimè mereri
Excellentibus meritis quem sibi obnoxium reddere
Innumeris beneficijs aliquem sibi obligare & obstringere
Inire gratiam ab aliquo
Homines suis donis sibi deuincire.

Deseruedly, iustly, not without cause.

Iure
Iustè
Meritissimè
Non iniuria
Non sine causa
Æquissimè.

To desire, or beseech a man, &c.

Orare
Obsecrare
Obtestari
Expetere
Supplicari alicui
Demississimè rogare
Humillimas preces alicui fundere

A desire, or request, &c.

Petitio
Postulatum
Votum
Precatio
Rogatus
Rogatio
Supplicatio
Desiderium.

A desire, or longing after.

Desiderium
Studium
Auiditas
Cupiditas
Sitis
Inflammatus ardor
Anhelatio
Appetitus
Expetitio.

Desirable, or to be desired.

Desiderandus

Expeti-

Expetibilis
Optabilis
Per se expetendum
Desiderabilis
Quærendus
Petendus.

Desirous of a matter.

Percupidus
Auidus
Appetens
Expetens
Studiosus
Siriens
Cupidissimus
Miro rei desiderio tentus
Appetentissimus
Inflammata cupiditate raptus
Exoptans, Desiderans } valde rem.

To desire, wish, or long for, greatly to expect, or looke for.

Expetere
Exoptare
Desiderare
Auere
Concupiscere
Expectare } rem.
Sitire
Desiderio rei teneri
Rei desiderio flagrare & laborare
Mirifico studio rei flagrare
Percupere quid
Magno studio rei incendi.

Desirously.

Cupide
Scienter
Ardenti
Summo } desiderio.
Auide
Perlibenter
Exoptato.

Desolate, or ruinated and decayed.

Dirutus
Prostratus
Deformatus
Deletus
Euersus
Vastatus
Deiectus
Oppressus
Collapsus
Debilitatus
Vitium faciens
Ruinosus.

Desolation, or destruction.

Solitudo
Vastatio
Deletio
Extinctio.
Euersio
Vastitas
Rudera
Interitus
Excidium.

To make desolate.

Vastare
Destruere

Destruere
Ad solitudinem conuertere
Ferro & flamma populari
Delere
Diruere
Perdere
Solo æquare.

A desolate, or solitarie place.

Locus vastus, horridus, incultus, vacuus
Solitudo
Secessus
Domus ab arbitris remota.

To despaire of a thing, or to dread the end of, &c.

Desperare
Dubitare
Diffidere
Hæsitare
Omnem spem abijcere
Absorberi mali expectatione
Ad desperationem adduci
Eventum valde metuere.

A desperate rascall, or villaine.

Desperatè malus
Extremè sceleratus
Plenus inconsideratissimæ & amentissimæ temeritatis
Ad quæuis maleficia pronus & præceps
Profligatissimus } homo.
Deploratissimus }
Perditissimus }
Nobilitatus flagitijs

Despite:

Contumelia
Malignitas
Malitia
Inuidia
Nocendi cupiditas.

Despised, or contemptible, &c.

Vilis
Neglectus
Abiectus
Contemptus
Derisus
Fastidijs adhærescens
Nullius existimationis esse
Nullo loco habitus
Ab omnibus spretus.

To despise, or contemne a man.

Contemnere
Despicere
Abijcere
Spernere
Negligere
Non curare
Aspernari
In nullo numero haberi
Minimè curare
Pro derelicto habere
Vili pendere
Pro nihilo reputare
Despicari:

Despightfully, maliciously, or contemptibly, &c.

Contumeliosè
Ignominiosè

Malis

Malitiosè
Maledicè
Virulenter
Acerbè & austerè
Asperè
Parato ad nocendum animo
Iniuriosè
Indignis modis.

To despite a man, to owe him an ill turne.

Malevolo animo esse in quem
Male cogitare alicui
Læsum cupere
Insidiare alicui
Quærere nocendi occasionem
Infestis oculis intueri
Ægre ei facere contendit
Omnia moliri contra.

A despising, contemning, or setting naught by any thing.

Contemptus
Neglectio
Despicatus, us. } rei.
Despectio
Vilis æstimatio

To destroy, ruinate, or overthrow.

Euertere
Delere
Extinguere
Vastare
Excindere
Perdere
Conficere
Malè perdere
Exanimare
Destruere
Sternere
Dejicere
Diruere
Opprimere
Demoliri.

Destruction, or ruine, eversion, extinction, &c.

Euersio
Ruina
Excidium
Occasus
Pernicies
Exitium
Vastitas
Interitus
Clades
Cædes
Oppressio
Extinctio } rei.
Subuersio.

To detaine, or withhold from.

Detinere
Arcere
Non { reddere / restituere } quid alicui.
Inuito vero domino sibi reseruare
A vero possessore abalienatum
Ad suos vsus adiungere
Excludere aliquem
Prohibere
Suspendere } aliquem.
Reprimere }

Interdicere suis bonis.

To determine, or discusse a matter.

Expedire
Definire
Dissoluere
Concludere
Statuere
Componere
Dirimere
Dijudicare
Euoluere
Disceptare
Determinare
Examinare
Discutere.

I am determined, or I am purposed.

Constitutum
Deliberatum
Certum
Propositum
} est mihi.
Decreui
Constitui
Deliberaui
Proposui
Nihil est mihi deliberatius quam.

To detest, or hate, &c.

Detestari
Spernere
Contemnere
Odio habere
Abhorrere ab aliquo
Infestis oculis intueri
Horrere aliquem
Quam longissime diffugere
Auersissimus esse ab.

Detestable, vile, abominable.

Detestabile
Maxime fugiendum
Nefarium
Execrandum
Horrendum.

A determination, or discussing of a matter, cause, or controuersie.

Decisio
Disceptatio
Diremptio
Dijudicatio
} litium.

To deuise, inuent, or finde out.

Excogitare
Comminisci
Ex se fingere
Artifex rei esse
Inuenire
Formare
Concipere
Ingeniosio fabricari
Commentari
Meditari.

A deuice, inuention, or policy.

Figmentum
Commentum ingeniosum
Machina
Inuentum
Ingenij fabrica

Artis

Artificium
Techna
Astutia.

The deuill.

Diabolus
Dæmon
Satanas
Cacodæmon
Generis humani hostis infensissimus
Princeps aeris & mundi.

To deuise, muse, or to meditate vpon a matter.

Meditari
Deliberare } de re.
Attentius cogitare
Rem { expendere / considerare.
In rei contemplatione versari
Rem speculari.

Deuoted vnto a man, or greatly bounden, &c.

Deditus
Addictus
Deuotus
Deuinctus
Obæratus } alicui.
Addictissimus
Obligatissimus
Deditissimus
Omnia debens
Beneficiarius alicui.
Plurimis & singularibus beneficijs (ab aliquo) afectus.

A deuout person, or ouerzealously affected towards prayer and Religion.

Sanctus
Pius
Religiosus
Feruenti in Deum pietate
Deo penitus addictus
Deo deditus.

To deuoure, or consume, to spill or scatter.

Deuorare
Profundere
Consumere inutiliter
Dissipare
Perdere
Abligurire
Prodigere
Amittere
Dispergere
Ad vanos vsus conuertere.

Deuotion, zeale, feruent pietie.

Zelus
Pietas
Deuotio
Religionis ardor.

To diuide, or distribute into parts, &c.

Dispertire
Distribuere
Diuidere
Digerere } in { partes, / vel / membra.
Secare
Describere
Distrahere
Diuellere

Diet, manner of feeding, foode.

Diæta
Victus
Victus ratio
Alimentum
Cibus
Pastus
Penus
Esca
Omnia ad victum necessaria.

Difference, or distinction.

Discrimen
Differentia
Dissimilitudo
Delectus
Distantia
Distinctio
Diuersitas
Disparitas
Inæqualitas
Discrepantia.

To die for his countrey.

Vitam pro patria { consumere / profundere / contemnere / amittere
Objicere / Offerre } caput pro { salute / libertate } patriæ.
Nullos impetus, & nullum vitæ discrimen pro patria vitare
Se in medios hostes pro salute patriæ injicere
In flammas irruere pro patriæ defensione
In hostilem impetum objicere pro patria.

To die, or end his life, &c.

Vitam { exhalare / expiare / edere.
Spiritum emittere
Occidere
Mortem obire
E vita discedere
Extingui
E viuis migrare
Vitam cum morte commutare
Interire
Mortem cum vita commutare
Diem obire
Vitæ curriculo decedere
Vitam defungi.

Much differing from.

Variat à re
Multum differt / Valde discrep } à.
In multiplici differentia versatur
Dispar / Dissimilis / Dissentaneus } rei.

A difficult, or hard matter to be vnderstood.

Res multiplex & obscura
Res latens & inuoluta
Sensus prætervolans
Longe ab imperitorum intelligentia remotus.

To

To digresse, wander, or err from his matter.

Digredi } à re.
Aberrare }
Declinare } à causa.
Deflectere }
Extra præpositum diuagari.

Diligence, or endeuour, labour, trauell, paine, &c.

Diligentia
Solertia
Industria
Vigilantia
Cura
Sedulitas
Assiduitas
Conatus
Studium
Nauitas
Sudor.

Diligent, industrious, or painfull.

Industrius
Navus
Sedulus
Studiosus
Diligens
Solers
Impiger.

To do his vtmost diligence.

Omnes nernos intendere
Negligentiæ offensionem vitare
Summe in re aliqua elaborare
In opere non cessare.

To diminish or lessen, to make small, or lesse, &c.

Diminuere
Extenuare
Eleuare
Detrahere de re
Minorem (rem) facere
Adimere de.

Diligently, carefully, laboriously.

Diligenter
Studiose
Accurate
Singulari industria
Elaborate
Sedulo.

A diminishing, or lessening.

Extenuatio
Diminutio
Decessio
Detractio.

To direct vnto, &c.

Dirigere
Referre
Informare
Viam commonstrare
Digitos ad locum intendere
Remittere } aliquem.
Deducere }
Præuius ire alicui
Semitam ostendere
Manu ducere quem ad.

A direct course or way to.

Via proxima & compendaria ad

Via facilis & expedita
Cursus apertus
Aditus patefactus } ad.

Directly, without circumstances, plainly, &c.

Directe
Plane
Conspicue & evidenter
Sine circutione
Sine ambagibus
Absque mora
Expedite
Celeriter & expedite.

A direction, rule, or light.

Norma
Præscriptum
Regula
Canon
Manuductio
Facis prælatio } ad.
Lucis accensio
Præceptum
Amussis
Institutio.

To disable a man, or depriue him of power and meanes.

Potentia priuare
Eripere alicui rei bene gerendæ facultatem
Exarmare.

To disagree, or to iarre among themselues.

Dissidere
Discordare
Simultates alere
Dissentire
Sensibus non congruere.

Disallowed or misliked.

Improbatus
Damnatus
Vituperatus
Reiectus
Repudiatus.

To disallow, or disclaime, &c.

Abrenuntiare
Abnegare
Abdicare
Nullo modo agnoscere
Auersari
Procul à se repellere
Diffiteri
Nuntium (rei) mittere.

To disgrace, or dissent from.

Dissentire
Dissidere
Discordare
Multum aliter sentire
Inter se non conuenire
Digladiari
Voluntatibus discrepare
Diuersissime sentire.

Disagreeing, or difference.

Discordia
Factio
Schisma
Iurgium
Dissensio
Controuersia
Discrepantia voluntatum

Diui-

Diuisio.

To disable or abase, &c.

Prosternere
Abjicere
Minuere
Extenuare
Eleuare alicuiùs vim
Deprimere
Despectum reddere
Alicuius vires & facultatem deterrere
Authoritatem alicuius frangere.

To disallow, dislike, discommend.

Improbare
Damnare
Reprehendere
Iniquo animo ferre
Abhorrere à quo?
Auersari quid
Disparitas
Inæqualitas
Disiunctio
Contrarietas
Delectus
Distinctio.

Disallowed, disliked.

Improbatus
Damnatus
Reprehensus
Reiectus.

To disappoint, or deceiue.

Præcidere spem
Repellere inde quò quis ferri queat.
Frustrari quem sua expectatione
Spem alicuius eludere
A scopo depellere.

To disciplinate, nurture, breake.

Erudire
Verberibus in officio continere
Instituere
Mores informare.

To discerne, or distinguish.

Distinguere
Internoscere
Dijudicare
Delectum facere
Discrepantias rerum notare
Discernere
Diuidere
Disparare.

A discerning or distinguishing.

Discretio
Discrepantium obseruatio
Dijudicatio
Discriminis agnitio
Distinctio
Delectus
Differentia
Internotio
Separatio.

To discharge or execute, &c.

Exequi
Obire
Explere

Absoluere
Effectum reddere
Perficere
Exercere
Facilitare.

To discharge, to free, or absolve a man, &c.

Absoluere
Exuere
Liberare
Expedire
Leuare
Vindicare
Asserere
Dimittere
} quem.

To disclose, discouer, or reveale.

Aperire
Denudare
Patefacere
Indicare
Nihil tectum, nihil occultum esse patitur
Recludere
Prodere.

To discomfort, to dishearten, or discourage.

Frangere animum alicuius
Desperatione debilitare
Pusillanimos reddere
Languorem alicui afferre
Inclinare quem timore
Spem omnem eripere alicui.

Discommoditie, disprofit, or losse, &c.

Incommodum
Malum
Damnum
Iactura
Detrimentum
Inutilitas
Infortunium.

Discontentment, distaste, dislike of.

Offensio
Querela
Displicentia
Fastidium
Odium
Improbatio
} rei.

To discontent, distaste, displease.

Offendere
Displicere alicui
Tædium
Querelam
} alicui parere

To discontinue, or intermit.

Intermittere rem
Cessare à re
Intervallum aliquod afferre.

Discontent, offended, or grieued with, &c.

Offensus
Commotus
Querulus
Minimè rei acquiescens
Queribundus
Ægrè & molestè ferens

Ne-

Nequaquam contentus
Iratus
Succenſus.

To diſcouer, or reueale, &c.

Patefacere
Indicare
Aperire
In lucem proferre
Illuſtrare
Reuelare
Omnibus notum facere
Diuulgare.

A diſcouering, or manifeſtation.

Indicatio
Patefactio
Manifeſtatio
Illuſtratio
Reuelatio
In lucem productio
Prolatio
Declaratio
Diſſipatio.

To diſcountenance, or diſgrace a man.

Infamare
Dedecorare
Honore indignum declarare
Honoribus priuare
Authoritate & potentia opprimere
Minis & pœnis deterrere, quo minùs
Aduerſari voluntati alicuius.

To diſcourſe, or treate of.

Agere
Differere
Loqui
Verba facere
Explicare
Sermonem habere
Diſceptare
Tractare
Diſputare.

A diſcourſe, treatiſe, or diſpute of.

Tractatio
Diſputatio
Diſſertatio
Explicatus, us.
Dialogus.

To diſcharge, &c.

Animi magnitudinem inflectere
Exanimare
Perterrefacere
Infringere animum
Languorem afferre
Deterrere
Retardare alicuius conatus
Debilitare metu.

Diſcord, or contention.

Contentio
Diſſidium
Diſcordia
Diſſenſio
Diſſidentia
Factio
Lis
Iurgium
Simultas.

To appeaſe or aſſwage diſcord.

Animorum metus extinguere
Diſcordiam tollere
Lites componere
Simultates delere
Sopire diſſenſiones.

To ſet diſcord betweene men.

Homines inter ſe committere
Societatem hominum evertere
Lites ſerere inter
Amicitiam diffuere & diſcindere.
Diſſociare homines
Scintillulas contentionum excitare.
Diſſidium & diuorcium facere.

To diſcredit himſelfe, &c.

In dedecus incurrere
Suam authoritatem imminuere
Aliquid de exiſtimatione deperdere
Dedecus & offenſionem ſuſcipere
Fontem perennis ſuæ gloriæ perdere
In vituperationem venire
In dedecus incurrere.

A diſcredit to a man, &c.

Ad famam ſordidus
Vituperationi eſt
Infamis
Ignominioſus
Parum honeſtus
In alicuius contumeliam redundans
Aliquo indignum
Contumelioſum
Criminoſum } alicui.
Invidioſum

To diſcredit, diſgrace, or deface a man.

Maculam ignominiæ alicui inurere
Authoritatem & exiſtimationem alicuius minuere
Probitatis opinionem detrahere.
Nomen alicuius ſordibus inquinare
Decus adimere alicui.

Diſcreet, prudent, or wiſe, &c.

Prudens
Conſideratus
Sapiens
Temperatus
Cautus
Conſultus
In omni iudicio elegans
Omnia ratione & conſilio agens
Prouidentiſſimus.

Diſcreetly, wiſely, prudently.

Prudenter
Sapienter
Cordate
Sobriè
Temperatè

60

Cogitare
Considerate
Matura deliberatione adhibita
Moderate
Summa ratione.

Discretion, or consideration, &c.

Prudentia
Consideratio
Iudicium
Ratio
Sapientia
Sophia
Phronesis
Discretio
Consilium
Delectus.

To discourage a man, or dissuade a man.

Deterrere
Exanimare
Perterrefacere
Infringere animum
Languorem afferre alicui
Animi magnitudinem inflectere
Metu debilitare
Dissuadere
Spem perficiendi alicui adimere.

To discusse, vide *to decide, or determine, &c.*

Enucleare
Enodare
Explicare
Expedire
Excutere
Definire
Dijudicare.

A disease, maladie, a distemper in the body.

Morbus
Malum
Invaletudo
Offensio corporis
Infirmitas valetudinis
Ægrotatio
Mala corporis temperies.

Diseased, sicke.

Graui morbo implicitus
Vlcerosus
Æger
Ægrotus
Morbo { tentatus / affectus / implicitus:

Disdainfull, or with scorne and contempt.

Cum contemptu
Fastidiose
Contumeliose
Delicatule
Superbe.

To disdaine, or contemne.

Fastidire
Auersari
Contemnere
Detestari
Irridere
Deridere
Insultare

Illu

Illudere
Delpicere.

Disdainfull, scornfull, or proud

Delicatus
Fastidiosus
Vultuosus
Contemptor aliorum
Spretor
Superbus
Arrogans
Tetricus.

To disgrace, or detract from, to discommend, or dispraise.

Infamem reddere
Nomen alicuius sordibus inquinare
De alicuius existimatione } detrahere, derogare.
Famæ nocere & officere
Infamare
Dedecorare
Contumeliosè accipere
Laudi obtrectare
Insigni turpitudine afficere
Deformare
Offendere alicuius existimationem
Crudelitate verborum violare
Infamia notare.

Disgracefull vnto, &c.

Ignominiosum
Indecorum
Sordidum
Inhonestum
Contumeliosum
Dignitas exitus non patitur
Turpe
Indignum quoddam
Famam & existimationem vulnerans
Opprobrio alicui.

Disgracefully.

Contumeliosè
Ignominiosè
Cum contemptu.

To grow in disgrace.

Dedecus concipere
In dedecus incurrere
Maculam contrahere
In vituperationem venire
Gratia excidere
Viri boni nomen & splendorem amittere.

Disguised.

Laruatus
Personatus
Fucatus
Simulatus
Transmutatus
Deformatus
Transfiguratus.

Dishoneſt, filthie, vnchaſte.

Turpis
Infamis
Inhonestus
Impudicus
Flagitiosus
Contaminatus.

Di.

Dishonestly.

Turpiter
Inhoneste
Fœde
Impudice
Impure.

To dishonour, shame, &c.

Inglorium & ignobilem reddere
Defamare
Sordibus inquinare
Dedecorare
In vituperationem adducere
Pudore suffunde e.

Dishonour, or shame, &c.

Ignominia
Dedecus
Indignitas
Contumelia
Labes
Infamia
Famæ contaminatio.

Dishonourable to, &c.

Ad famam sordidus
Ignominiosus
Vituperationi est
Inhonestum.
Turpe
Dignitati alicuius contrarium.
Sordidum
Multum de alicuius splendore detrahens.

Dislike, or vnlike, not like to, &c.

Dissimilis
Dispar
Quam longissime abest
Nihil pene affinitatis habens
Durissimus
Contrarius } alicui.
Aduersus

Disloyall, or treacherous.

Infidus
Perfidus
Infidelis
Subdolus
Fidem suam violans
Falsus
Insidiosus
Machinator improbissimus
Græcæ fidei.

Dismayed, amazed, or astonished.

Stupefactus
Metu perculsus
Attonitus
Metu exalbescens
Animo vehementer fracto & perturbato
Tristis, & conturbatus
Tremefactus.

To dismay, or astonish.

Consternare
Percellere
Attonitum reddere
De mentis statu dimouere.

Dismembred, mangled, maimed, torne, rent.

Laceratus
Discerptus

La-

Laniatus
Mutilatus
Distractus
Dilaniatus
Mancus
Curtatus.

Disobedience, or stubbornesse.

Contumacia
Pertinacia
Procacitas
Peruicacia
Inobedientia
Obstinatio
Iugi excussio.

Disobedient or stubborne, &c.

Effrænatus
Contumax
Immorigerus
Iugi impatiens
Dicto non audiens
Imperata non faciens
Refractarius
Inobsequens.

To disobey, &c.

Iussa alicui detrectare
Repugnare
Resistere
Insurgere contra
Imperata non facere
Non auscultare alicui
Se immorigerum ostendere.

A disorder or confusion, &c.

Perturbatio
Confusio
Deformatio } Reipub.
Disturbatio }
Inuersio ordinis
Rerum conturbatio
Ἀταξία.
Transpositio
Peruersio rerum
Disciplinæ & compositionis neglectus.

To disorder or confound, &c.

Perturbare
Confundere
Omnia permiscere funditus
Conturbare
Peruertere
Inuertere
Noctem
Obscuritatem } rebus afferre.
Permiscere.

Disorderly, confusedly, preposterously.

Incomposite
Inordinate
Perturbate
Peruerse
Confuso }
Inuerso } ordine.
Incondite
Præpostere.

Disordered, or confounded, &c.

Confusus
Perturbatus
Præposterus
Peruersus

In

Incompositus
Inconditus
Transpositus
Mistus
Sine ordine & methodo
Inordinatus
Permixtus.

To dispence, or beare with, &c.

Aque ferre
Tolerare
Licentiam dare
Indulgere
Gratificari
Veniam tribuere
Concedere
} alicui.
Permittere quid alicui.

A dispensation or licence to.

Potestas
Licentia
Venia
Immunitas
Prærogativa
Priuilegium
Concessio
Permissio
Facultas.

To dispatch, or accomplish, &c.

Conficere
Expedire
Absoluere
Complere
Peragere
Transigere
Perficere
Effectum dare.

To displace, or degrade, &c.

E loco mouere
E sede dimouere
Disturbare
Imperium abrogare alicui
Omni dignitate spoliare
E loco discludere
Ab excelso loco detrudere
A dominatu depellere
Honoribus priuare
A præfectura deponere.

To displease, distaste, offend a man.

Displicere alicui
Offendere
Ad iram prouocare
Irritare.

Displeasing, or vnwelcome vnto.

Ingratus
Iniucundus
Insuauis
Molestus
Odiosus
Ingratus.

To do a man a displeasure.

Nocere
Incommodare
Officere
Calamitati esse
} alicui
Lædere
Damno afficere quem
Obstare commodis alicuius

To

To disposse, or order, &c.

Digerere
Dispertire
Ordinare
Dispensare
Collocare
Constituere
Componere
Distribuere

Well disposed, addicted, given.

Dispositio
Ordinatio
In suo loco collocatio
Methodus
Digestio.

A disposition, or setting in order, of, &c.

Optimis studijs { deditus / addictus.
Optimè à natura informatus
Nihil cogitans nisi cum dignitate coniunctum
Fictus & factus ad virtutem
Probe affectus ad munus suum exequendum
Optime animatus.

Ill disposed, one that taketh ill wayes.

Malis studijs deditus
Proclivis / Pronus } in vitia.
Prauissimis / Distortissimis } moribus.
Male animatus

To dispossesse, or spoile of, &c.

Priuare / Spoliare / Nudare } quem.
Bonis exuere
Possessionibus pellere
Nudum relinquere
Impetum facere / Inuadere } in bonis alicuius.

Disposed, determined, purposed, or minded, &c.

Certus
In animo habens
Persuasissimus
Decernens
Constituens
Animo propensus ad,
Animatus
Secum habens deliberatum.

Dispositions, or affections.

Affectus
Motus
Animi propensiones
Animi appetitiones
Impetus
Inclinatio.

To dispraise, or discommend, or to blame, &c.

Vituperare
Reprehendere
Culpare
Dedecorare
Carpere
Increpare

Lau-

Laudibus priuare.

To disprofit a man, to hurt him, &c.

Incommodare
Nocere
Damnum afferre
Officere
Iniuria afficere
Lædere
Rationibus alicuius aduersari
Retardare alicuius commoda.

Disprofit, or hinderance.

Detrimentum
Damnum
Iactura
Dispendium
Rei familiaris imminutio.

To disproue, or conuince, &c.

Refellere
Confutare
Improbare
Falsitatis conuincere
Redarguere
Argumentis euertere
Falsum esse docere
Coarguere
Eneruare
Diluere.

A dispraising, or discommending of a person, or thing.

Vituperatio
Reprehensio
Increpatio
Vituperium
Infamatio.

To dispute of, or reason, &c.

Disputare
Differere
Disceptare
Philosophari
Sermocinari
Ratiocinari
Argumentari
Colloqui
Ratione contendere
Argumentis confligere.

Disputable, or doubtfull, &c.

Anceps
Controuersus
Incertus
Ambiguus
Dubius
Obscurus
In quæstione versatur.

Disputation, or communing of.

Disceptatio
Disputatio
Colloquium
Quæstionum agitatio
Argumentorum pugna & concertatio
Dialectica conflictatio
Dissertatio.

Disputable, or in controuersie, &c.

Controuersus
Anceps
Sub iudice lis est

Dubius
Suſpicioſus
Suſpenſus
Litigioſus
Non dijudicatus
Inter eruditos non explicatus.

To diſquiet, or vexe, &c.

Infeſtare
Vexare
Moleſtus alicui eſſe
Vrere
Solicitare
Pungere.

Diſquietneſſe of minde.

Conturbatio
Ægritudo animi
Anxietas
Moleſtia
Vexatio
Anguſtia.

To diſſemble, or counterfeit, &c.

Aliud ſentire, aliud loqui
Diſſimulare
Animi ſenſum verbis occultare
Hypocritam agere
Fingere verba
Multis ſimulationum involucris tegere.

A diſſembler, or counterfeit, &c.

Diſſimulator
Hypocrita
Nullius fidei
Aliud loquens, aliud factitans
Homo fucatæ ſanctitatis
Fallaci virtutis imagine alios decipiens.

To diſſent, or diſagree, &c.

Diſcrepare
Diſſentire
Diſcordare
Diſſidere
Contrarias tenere ſententias
Opinione diſtungi
Non idem { velle / ſentire.

Diſſention, diſcord, diſagreement.

Diſſenſio
Lites
Simultas
Diſcordia
Diſſonantia.

Diſſolute, or licentious, &c.

Diſſolutus
Voluptuarius
Mollis
In voluptate profuſus
Contaminate viuens
Turpi luxuria diffluens
Delicate & molliter viuens
Intemperans
Animo morem gerens
Voluptatibus totus deditus.

Diſſolutely, looſely, or prophanely.

Diſſolute
Remiſſe
Intemperanter

In

Incomposite
Luxuriose
Profane.

Distance of, or space betweene place and place.

Distantia
Interuallum
Intercapedo
Disiunctio
Spatij interiectus.

Farre distant from.

Procul dissitus
Remotissimus
Disiunctissimus
Magno interuallo distans
Longe remotus à.

To distaste, or mislike.

Odio rei imbui
Abhorrere à re
Auersari rem.

To distemper, trouble, disquiet.

Molestiam creare alicui
Habere solicitum
Vexare
Perturbare.

To distinguish, note, or discerne.

Distinguere
Discernere
Internoscere
Dijudicare
Differentiam ponere
Suo iudicio separare
Delectum facere inter
Partiri.

A distinguishing or noting, &c.

Discrimen
Distinctio
Discretio
Differentia
Dissimilitudo
Disparitas
Diuisio
Ratio.

A distinction or stop, &c.

Respiratio
Interuallum
Interpunctum verborum
Mora
Spiritus suspensio
Distinctio
Requiescendi nota
Apex.

Distinct, severall, or different.

Distinctus
In certas leges redactus
Minime confusus, aut promiscuus
Diuersus
Discretus
Differens.

Distinctly, differently.

Distincte
Discrete
Diuisim
Articulatim
Partite
Proprio loco.

To distract a man, to perplexe and trouble his minde.

Afferre ancipitem cogitandi curam
Perturbare } animum.
Percellere }
Solicitare } quem.
Inquietare }
Perplexum reddere.

Distresse or calamitie.

Anguſtiæ
Difficultas
Detrimentum
Iactura
Calamitas
Ærumna
Caſus aduerſi
Infortunium
Summum diſcrimen.

Distressed, or miserable, &c.

Calamitoſus
Miſerijs preſſus
Afflictus
Maximam acerbitatem ſentiens
Infortunatus
Ærumnoſus
In maximas perturbationes coniectus
In magno diſcrimine eſt
Malis infinitis implicitus
Multis incommodis & difficultatibus affectus
In maximis anguſtijs verſatus

To be in distresse.

Laborare
Non habere quò ſe vertat
Eſſe in continuis periculis
Angi animo
In extremum deductus diſcrimen
Fœlicitates omnes habere ſibi aduerſas.

To distrust or ſuſpect, not to truſt a man.

Parum confidere
Minimè credere
Nullam fidem habere
Fidem alicui derogare
Veritatem alicuius ſuſpectam habere
Subdolum iudicare
Æquitatem alicuius in quæſtionem vocare.

Distressed, or afflicted.

Fractus } calamitate.
Afflictus }
In extremo diſcrimine conſtitutus.
Fractus & debilitatus malis
Grauiſſimis malis vrgetur
Calamitatibus implicatus
Malis conflictatus
Extrema mala patiens
Magnas calamitates hauriens
In miſeria eſſe
In maximas difficultates illapſus
Remedium malorum non inueniens.

Sub-

Subsidijs omnibus destitutus.

To disturbe, or to hinder.

Impedire
Interpellare
Perturbare
Studia alicuius retardare
Opus inchoatum interrumpere
Retardare } quid.
Remorari }

Destitute, depriued, bereft, or naked, &c.

Priuatus
Vacuus
Nudus
Orbus
Expers
Inanis
Spoliatus
Minime particeps.

To dissuade, or turne from.

In aliam persuasionem traducere
Dissuadere alicui
Ad contrariam partem conuertere.
A proposito auertere
A sententia dimouere
Restringere alicuius cupiditatem
Desperatione debilitare
A re aliqua deterrere.

To disuse, or disuont.

Dedocere
Sese reuocare
Abstrahere
A consuetudine rei sese disungere.
Intermittere
Omittere
Relinquere

Disuse, or discontinuance of.

Desuetudo
Insolentia
Intermissio
Desuefactio.

Diuersity, difference, or varietie.

Varietas
Diuersitas
Dissimilitudo
Vicissitudo
Contrarietas
Disparitas
Discrepantia
Discordia
Repugnantia
Delectus
Non eadem ratio.

Diuersly, or variably.

Diuerse
Varie
Multifariam
Alias
Aliter
Non eodem modo
Alia forma.

De uilish or mischieuous, &c.

Maleficus

Nefarius
Sceleſtus
Pravus
Scelere gaudens
Dona ſibi à Deo data ad fraudem perniciemque hominum conuertens.

Diuers, manifold.

Multiplex
Varius
Diſtinctus
Multiformis
Copioſus.

A Diuine, or Preacher.

Theologus
Verbi diuini diſpenſator
Prædicator
Concionator
Præco
Diuinæ voluntatis interpres
Legatus Chriſti.

A diuiſion, or diſtribution into parts.

Diuiſio
Partitio
Sectio
Diſtributio
In partes diſtinctio.

Diuiſion, variance, contention.

Diſſidium
Lis
Diſcordia
Contentio
Ipimicitia

To diuide into parts, &c.

Diuidere
Diſpertire
Diffundere
Secare
Diſtribuere
Diſſipare
Tribuere
Diſcribere
} in { partes, genera, membra

To diuide or diuorce from, &c.

Diuellere
Separare
Secludere
Segregare
Diſſuere
Dirimere
Disjungere
Diuertere
Diſtrahere.

To diuorce, put away, renounce, or ſeparate from.

Repudiare
Nuntium mittere alicui
Separare ab
Diuortium facere
Abrenuntiare
Abdicare
Abrumpere ſacrum nodum.

To doat, to be fooliſh.

Deſipere
Delirare
Ineptire
Repueraſcere

To

To doe, or go about, &c.

Conari
Operam dare
Moliri
Tentare
Experiri
Aggredi
Manum rei admouere.

To doe his endeuour.

Operam dare
Enitì sedulò
Omnem diligentiam adhibere
Omnes neruos intendere
Omnia summa facere
Conatum adhibere
Nullum laborem permittere
Omnem mouere lapidem.

Dolefull, ruthfull, heauie.

Lugubris
Lamentabilis
Calamitosus
Intolerabilis ad dimittendum animum
Ad cogitationem sensumque triste, &c.

Dominion, or Lordship.

Dominatus
Principatus
Imperium
Iurisdictio
Potestas
Authoritas
Præsidentia
Præfectura.

Done, dispatched, finished.

Factus
Transactus
Confectus
Absolutus
Consummatus.

A doubt, scruple, or irresolution.

Dubitatio
Scrupulus
Æstus in animo
Hæsitatio
Ambiguitas.

To bring into doubt, to perplexe.

In dubitationem adducere
Scrupulum injicere
Dare locum secus existimandi
Incertum reddere
Assensionem extrahere ex animis
Objicere dubitationem.

Doubtingly.

Dubitanter
Suspenso animo
Hæsitanter
Titubanter
Perplexè
Timide.

Double-hearted, or false, &c.

Perfidus
Fallax
Dolosus
Insidiosus
Simulator
Insidus

To doubt, or dread, &c.

Dubitare
Ambigere
Suſpenſo animo eſſe
Fluctuare
In varias opiniones diſtrahi
Aliud alias ſentire
In dubio verſari
Varie trahi
Æſtuare.

Doubtfull, vnreſolued, varying, or vnconſtant.

In dubio
Paulo momento huc illuc impulſus
Varie animo tractus
Huc & illuc iactatus & commotus
Hæſitans
Timidus & titubans
Inſtabilis
Iudicio minus firmo
Suſpenſo animo
In ancipites curas diſtractus.

Doubtfull, or vncertaine, &c.

Dubius
Anceps
Controuerſus
Ambiguus
Incertus
Obſcurus
Dubitationem res habet
In diſceptatione & controuerſia eſt.
In vtramque partem diſputatus
In dubium vocatus
Diſputabilis
Dubitabilis.

A downefall, or a ſteepe falling, &c.

Præcipitium
Caſus
Occaſus
Ruina
Prolapſio
Deſcenſus
Deturbatio.

A draught, or abſtract.

Ectypum
Exſcriptum
Delineatio
Antitypus.

To draw neare vnto, or to approach, &c.

Appropinquare
Propius accedere
Adire
Ingruere
Inſtare
Imminere } loco / rei.
Propendere.

To draw a man on, to allure, or to entice.

Allicere
Promiſſis lactare
Promiſſis inducere
Inuitare
Pellicere
Attrahere

Verbis

Verbis blandissimis prouocare.

To draw, or to take from, &c.

Detrahere
Subtrahere
Diripere
Distrahere
Eripere
Tollere
Auellere
Priuare
Spoliare.

To draw vpon himselfe,

Accersere } sibi
Attrahere }
Aggregare
Suscipere
Deuenire in periculum.

To draw, or wring from, &c.

Exprimere
Extorquere
Expiscari
Exquirere
Elicere
Vi obtinere.

Drawne, borrowed, or taken from a place, or out of an Authour.

Petitus
Arreptus
Haustus
Expressus
Expromptus.

Dread, or feare.

Metus
Horror
Timor
Formido
Expectatio mali
Pauor
Pallor
Reuerentia.

To dread or feare a thing.

Pertimescere
Horrere
Reformidare
Expauescere
Expallescere
Vereri.

Dreadfull, or fearfull.

Horrendus
Portentosus
Pertimescendus
Formidolosus
Metuendus
Minax
Aliquod } protendens
malum } denuntians.

The dregs, or refuse, the common people,

Fæx
Colluuies
Sentina
Infima plebs
Sordes
Eluuies populi
Vulgus hominum
Populi scoria.

Drie, or void of moistnesse.

Aridus
Siccus

Siccus
Humoris & humiditatis expers
Flaccidus.

The drift, or scope of a place, the intent or meaning.

Scopus
Mens
Sententia
Intentia
Propositum
Finis
} loci.

To drinke much.

Exhaurire pocula
Ebibere
Græco more bibere
Permultum potare.

To drowne, sinke, or ouerwhelme in the waters.

Demergere
Aquis obruere
Opprimere
Deprimere
Vndis suffocare.

Drowsie, sleepie, sluggish.

Oscitans
Somniculosus
Socors
Ignauus
Veturnosus.

Drunken, or giuen ouermuch to drinke.

Ebrius
Temulentus
Vinolentus
Potu obrutus
Ebriosus
Minìe sobrius
Inebriatus.

A drudge, a droile.

Mancipium
Mediastinus
Viliſſimis ministerijs destinatus
Abiectissima munia obiens
Baiulus.

To dull, wearie, or stupifie a man.

Hebetare
Obtundere
Defatigare
Obstupefacere
Retardare.

Dull, or blockish, &c.

Indocilis
Plumbeus
Stupidus
Hebes
Tardus
Ingenij inopiâ laborans
Ad comprehendendum ineptus
Segni ingenio
Crassus
Bardus.

Dumbe, or speechlesse.

Mutus
Vocis expers
Elinguis
Penitus obmutescens

Lm.

Linguæ vſum non habens
Nihil diſtincte & articulate loqui valens
Sermonis vacuus.

To doe his dutie.

Officium { facere / præſtare
Penſum abſoluere
Partes { peragere / exequi
Suo munere fungi
Munus ſuum adminiſtrare
Partes ſuas percurrere
Imperata facere.

Dutifull, or obſequious.

Officioſus
Obſeruantia plenus
Humanus
Obſequium præſtans
Multi officij
Omnia officia pollicens
Obtemperans
Auſcultans
Obediens
Obſequens
Ad omnia imperata paratus
Fidem & diligentiam præſtans
Sedulum miniſtrum ſe præbens.

Dutifully, or reſpectiuely.

Officioſe
Obedienter
Obſeruantiſſime
Morigere

Pie.

A Dwarfe.

Nanus
Pumilio
Homuncio
Staturæ breuiſſimæ
Prodigioſæ breuitatis
Perpuſillus.

To ſhift his dwelling, or habitation.

Migrare
Verrere ſedes
Mutare ſolum
Se ad alium locum recipere.

To dwell in a place, &c.

Locum incolere
Habitare
Sedem figere
Reſidere
Remanere
Retineri
Subſiſtere
Immorari
Fixus eſſe
} in loco.

A dwelling place, &c.

Domicilium
Commorandi locus
Diuerſorium
Sedes
Manſio
Domus
Habitaculum

To

E:

To be eager, or greedie of.

ARdere rei cupiditate
Instare
Auidissime appetere quid
Summe cupere } rem.
Acerrime persequi }
Inflammato animo concupiscere.

To earne, deserue, get.

Lucrari
Promereri } quid.
Mercedis loco accipere
Acquirere
Pro labore postulare.

Earnestnesse, or importunitie.

Importunitas
Vehementia
Animi ardor
Feruor
Acrimonia
Contentio
Inflammatus ardor
Vrgens petitio.

To be earnest with, or to request earnestly, &c.

Finem rogandi non facere
Cum aliquo vehementer agere
Maiorem in modum contendere
Pluribus verbis rogare
Obnixè obtestari
Maximopere petere
Vehementer orare & obsecrare
Summo studio petere
Non desistere rogare
Cupidius instare.

Earnest, zealous, or vehement, &c.

Vehemens
Ardens
Acer
Incitatus
Feruens, Instans
Concitatus
Paulo feruidior
Singulari studio.

Earnestly, or importunately.

Vehementer
Serio
Acriter
Ardenter
Omni animi contentione
Fortissimo animi impetu
Etiam atque etiam
Mirandum in modum
Inflammato animo
Acerrimo studio
Obnixè
Summo studio

Magna

Magna contentione.

To liue at eaſe, or quietly.

In portu requieſcere
In tranquillitate acquieſcere
In pace viuere
Quietè
Otioſe } vitam { ducere / degere
Tranquille
Facilem & expeditum vitæ curſum habere
Omnium perturbationum expers eſſe
Vitam ab omni moleſtia
remotam
ſeiunctam } agere
ſegregatam } traducere
diſiunctam } peragere
Contra omnes aduerſos impetus armatus
Bene beateque viuere
Quàm commodiſſima conditione viuere.

To eaſe, lighten, or to vnburden.

Onere leuare
Moleſtia liberare } quem-
De pondere detrahere
Alleuare quem.

Eaſie, or quickly to be done.

Facilis
Nullius negotij
Minime arduus
In medio poſitus
Expeditiſſima res
Cognitionem habens facilem
Non laboris multi
Res cognitu perfacilis
Res explicata
Sole clarior
Mediocris diligentiæ.

Eaſily, or with little adoe, or ſmall paines.

Facile
Nullo negotio
Nullo labore
Vno digitulo
Sine difficultate
Citra laborem
Abſque moleſtia.

To eate, or feed vpon.

Comedere
Deuorare
In nutrimentum ſumere quid
Paſci
Veſci
Nutriri
Ali.

Immoderate eating, or gluttonie.

Immodicus edendi appetitus
Edacitas
Voracitas
Ingurgitatio
Ingluuies
Intemperantia diætæ.

Education, or good bringing vp, nurture.

Educatio
Diſciplina
Recta inſtitutio
Morum formatio.

An

An effect, or worke, &c.

Opus
Effectum
Actum
Actio
Operatio
Consequentia
Euentum.

An effect of doing, power of working, or bringing to passe.

Effectus
Opera
Ingenium
Studium
Facultas
Vis
Virtus

To take effect, or to bee effectuall.

Bene succedere
Efficaciam suam exercere
Prospere euenire
In effectum educi
Vim suam imprimere
Valere
Effectum optatum producere
Effectu non carere.

Effectuall.

Efficax
Vim habens
Effectus certissimos habens
Valentissimus

To effect, or to accomplish.

Facere
Efficere
Absoluere
Complere
Expedire
Perficere
Ad finem perducere
Terminare
Consummare.

Effeminate, lasciuious, or wanton, &c.

Effœminatus
Libidinosus
Muliebris
Voluptuarius
Mollis
Eneruatus
Delicatus.

To this effect or purpose.

In hanc sententiam
Huc recidit
Huc { spectat / pertinet }
Eodem reuoluitur
Eundem habet scopum
Eodem sensu.

To effeminate, corrupt.

Effœminare
Delicijs corrumpere
Emasculare
Languore afficere
Mollitie liquefacere
Eneruare.

An egging, entising, or prouoking vnto.

Sollicitatio
Prouocatio

Alle-

Allectatio
Incitatio.

To egge, or entice to, &c.

Impellere
Stimulare
Concitare
Propellere
Exacuere
Solicitare
Incitare
Allicere
Inuitare
Inducere
Instigare
Elicere
Pellicere
} aliquem ad.

Elders, or Anceſtors, &c.

Maiores
Generis auctores
Patres
Ætate antecellentes
Sui generis principes
Seniores.

Elder, or more ancient in yeares.

Senior
Maior
Ætate prouectior
Annis superior.

Eldeſt in yeares.

Natu maximus
Ætate prouectiſſimus
Annoſiſſimus
Annorum numero reliquos præcedens.

Elegant, or fine.

Elegans
Ornatus
Politus
Comptus
Mundus
Decorus
Scitus
Nitidus
Splendidus
Fulgens
Glorioſus.

Eloquent, or elegant.

Perdiſertus
Eloquens
Politus dicendi magiſter
In dicendo elegans
Suadæ medulla
Suauis
Dicendi gloria excellens
Dicendi princeps
Dicendi artificio inſtructiſſimus
Luculentus in verbis
Præſtans dicendi artifex.

Eloquence, or elegance, &c.

Eloquentia
Elegantia
Dicendi ſuauitas
Splendida & illuminata elocutio.
Orationis facultas
Verborum bonitas & ſplendor
Purus & incorruptus ſermo
Ornatum & minimè vulgare dicendi genus.

Sin-

Singularis dicendi facultas & ornata
Elaborata dicendi vis & copia
Accuratum dicendi genus
Suauiloquentia.

Eloquently, or elegantly, trimly, or notably.

Diserte
Eloquenter
Ornatissimis verbis
Suauissime & elegantissime
Illuminate & polite
Splendore verborum illustratum
Ornate
Splendide
Eleganter
Luculenter
Rhetorice
Oratorie.

To embolden, or animate, &c.

Animare
Animum addere
Hortatu incitare
Accendere
Inflammare
Confirmare
Erigere
Excitare
Metu liberare
Spiritum afferre alicui
Vim injicere cui
Alacriores efficere
Sua cohortatione incitare
Maximam confidentiam alicui parere
Cupiditatem alicui injicere.

To embrace, or loue, &c.

Amplecti
Suscipere
Exosculari
Fouere
Colere
Charissimum habere
Amore complecti
Diligere
Venerari
In sinu habere.

An embracing, or salutation.

Amplexus
Exosculatio
Amicissima salutatio
Consalutatio
Complexus
Veneratio
Humanitatis mutua expressio.

Emphaticall, or significant.

Notabilis
Emphaticus
Efficax
Magnam vim habens
Significantissimus

To be idle, or to want imployment.

Stare otiose
Nullam habere occupationem
Procuratione & negotio carere.

To employ, lay out, or bestow.

Impendere

Con-

Conferre
Erogare
Insumere
Collocare.

Employments, or affaires.

Occupationes
Exercitamentum
Negotium
Munia
Procuratio
Prouincia
Onus
Pensum
Administratio.

To employ a man, &c.

Ad opus aliquod destinare
Exercere
Prouinciam alicui tradere
Onus alicui imponere
Procurationem alicui attribuere
Non otium esse pati
Negotium } alicui { committere
Rem } { credere.
Partes aliquas alicui assignare.

To empaire a mans credit.

Detrahere } de alicuius facul-
Diminuere } tate.
Derogare
Prosternere } hominem.
Abjicere }
Alicuius existimationem violare
Dignitatem alicuius lædere
Fidem alicuius labefactare
Authoritatem frangere.

Employed, or busied.

Negotiosus
Exercitatus negotijs
Occupationibus distentus
Procurationi allegatus
Laboribus consecratus
Labori assiduo assuetus:

To enchant, bewitch.

Incantare
Fascinare
Fascino lædere
Diabolicis artibus infestare quem.

An enchantment.

Carmen
Incantamenta
Magicum inuentum
Facinus

To endamage, or hurt.

Lædere quem
Damno afficere
Calamitatem afferre
Cæs. Grauem iniuriam facere alicui.

To encloſe, compaſſe, ſhut in.

Intercludere
Circumsepire
Intersepire
Circumvallare.

To encourage a man, &c.

Animare
Vegetare
Alacriorem facere

Alacritatem injicere
Sua hortatione incitare
Metum & diffidentiam alicui adimere
Summam confidentiam alicui parere.
Cohortatione sua concitare
Minimè spem dubiam alicui afferre.
Maiores animos facere
In bono proposito confirmare.

To encounter or buckle with.

Incurrere in quem
Irrumpere, Inuadere, Graſſari } in quem.
Petere, Oppugnare } quem.
Impetum conuertere in quem
Arma expedire contra
Aggredi hoſtem
Congredi, Decertare } cum aliquo.

To encreaſe a thing, &c.

Adaugere
Multiplicare
Duplicare
Addere
Ampliorem facere
Augere
Amplificare
Exaggerare
Acceſſionem facere
Progreſſus, Incrementum } rei dare.

An increaſe, multiplication, addition.

Acceſſio
Additio
Incrementum
Amplificatio
Accumulatio
Continua progreſſio
Accretio.

To end, or to finiſh, &c.

Finire
Abſoluere
Ad finem perducere
Peragere
Complere
Terminare
Concludere
Conſummare
Perpolire
Vltimam manum imponere
Periodum conſtituere.

To endanger a man, &c.

Periculum conflare
Incredibilem moleſtiam inferre
In magna pericula conjicere
Omnem perturbationem alicui infligere
In diſcrimen adducere
In fraudem impellere
Periculis aliquem ſubjicere
Objicere periculis
Summum calamitatis metum importare alicui
Alicuius { vitam, fortunas, ſtatum } { tentare, conuellere, }

An

An end, or conclusion, or an Epilogue, &c.

Finis
Terminus
Peroratio
Epilogus
Conclusio
Extremum
Clausula
Exitus
Periodus
Meta
Calx.

To endeuour, or employ his vtmost diligence.

Elaborare omni studio
Inflammato studio rapi ad
Aspirare ad
Eniti sedulò
Anniti
Contendere
Operam nauare
Omnem diligentiam adhibere
Conari studiosè
Summum conatum adhibere
Omni spe & opere eniti
Toto animo, studio incumbere
Vehementissima animi contentione vti
Flagranti studio contendere.

An endeuouring, labouring, striuing.

Conatus
Emolitio
Contentio animi

With all his endeuour.

Omnibus { neruis / viribus
Maximâ industriâ
Toto pectore
Manibus pedibusq;
Summis velis
Summa animi contentione.

To indite, accuse, arraigne.

Nomen alicuius indicare
Postulare in iudicio
Accusare
Crimen { obiicere / intendere
Adducere in iudicium
Actionem instituere contra.

To endue with, to make partakers of.

Ornare
Ditare
Dotare
Locupletare
Instruere
} quem.
Participem rei facere.

Endued with, or partaker of, possessed of.

Particeps
Compos
Ornatus
Locupletatus
Præditus
Illustratus
Excultus
Cumulatus

Insignis
Dotatus
Institutus
Instructus
Non expers rei
Habens } rem.
Possidens }

To endanger a man.

Periculo exponere
In discrimen adducere
In magnam perturbationem conjicere
Summum periculum accersere
Pericula conflare
Periculo objicere
Malum apportare
In periculum includere
Calamitatibus involuere.

To endure or continue.

Permanere
Durare
Persistere
Constanter perseuerare
Stabilis } esse.
Firmus }
Statum & vigorem suum retinere
Non deficere.

To endure or abide a thing.

Pati
Sustinere
Perferre
Perpeti
Tolerare

Subire } molestias:
Exorbere }
Ferre patienter laborem
Excipere casus aduersos.

To endure sorrow or griefe.

Exhaurire
Exorbere
Haurire
Subire
Cõncoquere } dolorem.
Pati
Sustinere
Sufferre

To enforce a man vnto, &c.

Cogere
Vi impellere
Protrahere ad
Vi & minis cogere
Adigere aliquem ad
Inuitum torquere
Vim afferre alicui
Viribus & minis adducere aliquem.

To enforce, or to straine himselfe.

Eniti
Contendere
Omnem operam adhibere.

To enfeeble, or to weaken.

Infirmare
Debilitare
Eneruare.

Engaged, or beholden to.

Plurimum debens alicui

Obi

Obæratus
Obstrictus } alicui.
Obligatus
Alicui { deditissimus / addictissimus }

To engender, or beget.

Gignere
Suscipere
Generare
Procreare
Edere
Proseminare
Parere
Germinare
Producere.

To engrave, or imprint, &c.

Imprimere
Infigere
Insculpere
Inscribere
Inserere
Impingere.

An enemie, aduersary, or foe, repugnant, &c.

Hostis
Aduersarius
Inimicus
Male cogitans
Infestus
Infensus
Qui oppugnat aliquem
Inimicitias indicens
Nimis grauis alicui
Antagonistes
In omnibus alicui contrarius
Insidiator.

To enioy, or possesse, &c.

Percipere
Colligere
Obtinere
Potiri
Frui
Vsum, fructum rei habere
Dominus
Vsu fructuarius } rei esse.
Possidere
Tenere } rem.
Vsurpare

To enlighten.

Illuminare
Irradiare
Illustrare
Lucem rei afferre
Splendorem rei accersere.

To enlarge or extend, to multiplie or amplifie.

Vberius disputare
Cumulatius augere
Ornando amplificare
Pleniorem facere
Pluribus persequi
Quam plurimis argumentis docere
Dicendo exaggerare
Accessionem rei adiungere.

An inlarging, or amplification of.

Amplificatio
Accessio
Exaggeratio
Vberior explicatio

Augmentum
Incrementum.

To enlarge, or to make bigger.

Laxare
Propagare
Amplificare } quid.
Dilatare
Acceſſionem rei adiungere
Protendere.

An enormitie, or a great abuſe.

Indignum ſcelus
Abuſus notabilis
Horrendum facinus
Impia
Praua } conſuetudo
Maleficium.

Enraged, horne-mad.

Excandeſcens iracundia
Animi impotens
Omnia omnibus minans
Rabioſus
Furore abreptus
Sui non compos.

To enrage, or mad a man, to make wood.

Irritare
Ad iram accendere
Exaſperare
Exulcerare
Ad furorem impellere
Commotum reddere
Ad inſaniam redigere
Iratiorem facere
Grauiſſime commouere.

To enrich a man, &c.

Ditare
Locupletare
Ad magnam dignitatem evehere
Dignitate aliquem donare ampliſſima
Ornare hominem
Magnam pecuniæ vim alicui præbere
Opibus inſtruere
Diuitijs cumulare.

To entangle, or entrap, to enſnare, &c.

Implicare
Impedire
Involvere
Irretire
Circumvenire
Illaqueare
Inſidias parare
Dolo excipere
Irretitum tenere
Nullum effugium alicui relinquere.

Entangled, or circumuented.

Impeditus
Implicatus
Irretitus
Inuolutus
Intercluſus
Illaqueatus
Captus
Ineſcatus
Sine effugio interceptus
Innexus

To

To enter, or go into a place.

Intrare } in loum.
Ingredi }
Penetrare in locum.

An entrance, or beginning.

Introitus
Ingreſſus
Exordium
Principium
Aditus.

To enterlace, or put betweene.

Intermiſcere
Interſpargere
Intertexere
In medio inſerere.

To enterpriſe, or take in hand.

In ſe ſuſcipere
Tentare
Aggredi
Moliri
Conari
In manus ſumere
Exordiri
Inire
Incipere
Inchoare
Auſpicari.

An enterpriſe, or an attempt.

Conatus
Molimen
Ceptum
Tentatio
Molitio
Aggreſſio
Suſceptio
Inceptatio
Auſpicatio.

To entertaine, or wel-come.

Hoſpitio excipere
Honorifice tractare
Liberaliſſime complecti
Intra ſuas ædes recipere
Magna humanitate tractare
Menſa & lare recipere
Lautè & opiparè accipere
Cibo & humanitate beneuolentiam allicere
Quam liberaliſſime habere
Tecto recipere.

Entertainment, &c.

Hoſpitium
Amicitiæ officia
Lauta exceptio
Humanitas
Admiſſio ad ædes & menſam beniguiſſima
Inuitatio & tractatio beneuolentiſſima.

To enthrall, or to bring into bondage.

Mancipare
Captiuare
Subjicere tyrannidi

Seruitute premere
Libertatem alicui eripere
Subiugare.

To entice, or allure.

Allectare
Inuitare
Promissis inducere
Pellicere
Lactare
Allicere
Sollicitare
Conciliare
Trahere
Rapere
Mouere
Illecebris accendere.

An enticement, or allurement.

Illecebra
Inductio
Inuitamentum
Blandimentum
Illectamentum
Prouocatio.

Entire, perfect, whole.

Totus
Integer
Illibatus
Sine tantillâ diminutione
Minime mancus.

Entirely, singularly, admirably.

Vnice
Intime
Eximie
Singulariter
Imprimis.

To entrap, ensnare, to entangle.

Illaqueare
Implicare
Irretire
Insidijs excipere.

To entreat, or beseech.

Orare
Precari
Obsecrare } quem.
Obtestari
Precibus solicitare
Exorare
Precario obtinere
Rogare
Petere ab aliquo
Supplicare alicui.

To entreat, sue, or supplicate for a man.

Supplicare
Submisse intercedere
Orare
Non defatigari supplicando
Deprecari
Intercedere.

To enuie a man, or be grieued at his good, or felicitie.

Splendorem & gratiam alicuius deprimere
Alicuius fœlicitate offendi
Alicuius virtutem extinctam cuperç

Alicui

Alicui inuidere.

Enuie, or a griefe for another mans wel-fare.

Inuidia
Liuor
Ægritudo ex aliena fœlicitate
Gaudium ex alienis incommodis.

Enuious, or ſpitefull.

Inuidus
Alienæ laudis obtrectator
Alijs ſua commoda inuidens
Malo alieno lætus
Aliquid de laudibus cupiens diminutum.

To enure, or cuſtome.

Aſſuefacere
Condocefacere
Inſtituere
Exercere
Fingere
Formare
Flectere
} quem.

In { vſum / conſuetudinem } rei deducere.

Enured, or accuſtomed to.

Aſſuetus
Aſſuefactus
Familiarem habens
Exercitationibus exercitus
Exercitatus
Factus & fictus ad
Flexus
Condocefactus

Vſu { tractatum / agitatum } habens.

Factitans / Agitans } rem.

An Epicure, one wholly giuen to ſenſualitie, or pleaſure.

Epicuræus
Homo voluptuarius
Voluptate omnia metiens
Totus deditus iucunditatibus.

To equall a man, or match one, &c.

Aſſequi
Æquare
Exprimere
Reddere } aliquem.
Par eſſe
Æquiparare
Non cedere
Non inferior eſſe
Effingere
Eiuſdem eſſe præſtantiæ, meriti, doctrinæ, fortitudinis.

Equall, or correſpondent to.

Æqualis
Par
Minime inferior
Conferendus
Comparandus
Exæquandus
Non cedens
Non { minor / inferior }
Eiuſdem gradus, gratiæ, præſtantiæ
Socius alicuius
Eiuſdem rei particeps.

To equiuocate, or to speake doubtfully, or deceitfully.

Æquiuocè
Obscurè
Perplexè
Ænigmatice
} loqui.
Ludere ambiguitatibus
Flexuosus ambagibus
Rem occultare
Verborum tendiculas adhibere.

To erre, or be deceiued.

Errare
Labi
Falli
Decipi
Titubare
Offendere
Hallucinari
De via declinare
A veritate deflectere
In errore versari
E recta regione deflectere
Vagam & errantem habere opinionem
A veritate aberrare
In errores abduci
In magnis erroribus esse
Falsum sentire.

Errours, or false opinions.

Errores
Superstitiones
Vanæ & fictæ opiniones
Contaminata dogmata
Falsæ opiniones
Falsitates
Errantes & vagæ sententiæ.

Erroneous, or false, &c.

Falsus
A veritate alienus
Cum veritate pugnans
A recta sententia errans
Diuinis placitis alienum
Hæreticus
Insalubris
Commentitius.

To bring into errour, to seduce.

In errorem inducere
Falsis opinionibus imbuere
Fidem alicuius peruertere.

An eschewing of, &c.

Fuga
Declinatio rei
Vitatio
Auersio
Anticipatio
Cautio
Eluctatio ex.

To eschew, or decline.

Effugere
Auertere
Declinare
} quid.
Euadere
Elabi
Euolare
} è vel ex.
Subterfugere rem
Subducere
Deuitare

Ta

To escape, or finde an euasion.

Declinare
Effugere
Eludere
Euadere
Euolare
} quid.

Exitum reperire

Elabi
Emergere
Præterire
Transvolare
} ex.

Eluctari
Expedire
} ex aliquo malo.

An escaping, or auoiding of a danger.

Fuga
Euitatio
Declinatio
Depulsio
Auersio
} periculi

Especiall, or principall.

Præcipuus
Princeps
Singularis
Potissimus
Primarius
Maximus
Specialis
Extraordinarius
Inusitatus
Minime vulgaris.

To espie, finde out, or take notice of.

Speculari
Obseruare
Animaduertere
Deprehendere
Notare
Comperire.

To establish, or confirme.

Confirmare
Stabilire
Sancire publico edicto
Suâ authoritate comprobare
Corroborare
Firmare
Constituere.

An estate, order, condition of life.

Vitæ
- Status
- conditio
- ordo
- lex
- via.

At mans estate.

Sumpsit togam virilem
Ad ætatem virilem peruenit
Virilem ætatem attigit
Excessit ex ephæbis.

To esteeme greatly.

Præcipuo honore habere
Magno pretio habere
Magni æstimare
Plurimi facere
Admirari
Multum deferre alicui
Eximium habere
In summo honore habere
In delicijs habere
Osculari

Ama

Amplexari
Fouere
Suſcipere.

A man greatly eſteemed.

Florens honoribus & gratia
Virtutis opinione præſtans
In ſua ciuitate magnus & clarus
Omni laude cumulatus
Fama & nomine excellens
In pretio
In honore } habitus.
Gloria florens
Magnum & memorabile nomen conſecutus.

A man in no eſteeme, account, or requeſt.

Vilis
Sordidus
Deſpectus
Spretus
Nullius numeri
Nullo ſplendore commendatus
Neglectus

Eſtimation, or reputation.

Æſtimatio
Splendor
Celebritas
Exiſtimatio
Fides
Fama
Gloria
Dignitas
Amplitudo
Gratia

Eſtranged, or alienated from.

Abalienatus }
Averſus } ab.
Alicuius inimicitias ſubiens.

To eternize, or make immortall.

Æterna gloria illuſtrare
Immortalem alicuius memoriam reddere
Immortalitati commendare
Monumentis conſecrare.

An euaſion, or ſhift-out, &c.

Effugium
Latebra
Diuerticulum
Euadendi via
Eluctatio
Emerſio
Euolatio.

An euent or iſſue.

Caſus
Euentus
Exitus
Euentum
Fortuna
Succeſſus
Contingentia:

Euermore, or for euer, continually.

In æternum
In perpetuum
In omnes ætates
Semper
In ſempiternum
In omnem perpetuitatem.

Eue

Euer, or at all times.

Semper
Perpetuò
Nullo non tempore
Sine intermissione.

Euery where, in all places.

Vbique
Passim
Nusquam non
Vsquequaque
In omnibus locis

Euery man, or any man.

Quisque
Vnusquisque
Singulus
Quilibet
Omnis.

Euery where, or in any place, all abroad.

Vbique
Passim
Vbiuis
In omnibus locis
Vbilibet
Vbicunque
Generaliter
Apud omnes.

Euerlasting, or eternall.

Sempiternus
Perpetuus
Æternus
Perennis
Duraturus sine tempore
Nullis seculis interiturus
Nullam exitum habens
Indelebilis
Immortalis
Nunquam moriturus
Non extinguendus

Euident, manifest.

Res non parum clara
Perspicuum
Notum
Illustre
Nemini obscurus.

Euidently, plainly, perspicuously, manifestly.

Conspicuè
Planè
Apertè
Dilucidè
Manifestè
Luculentè
Euidenter
Splendidè
Illuminatè
Non obscurè.

To make a matter euident, or plaine.

Enodare
Enucleare } quid.
Explanare
Illustrare
Perspicuum facere
Explicare
Splendorem accersere } rei.
Lucem afferre
Apertam rem reddere
Ambiguitati nullum locum relinquere:

An euill, or mischiefe, &c.

Infortunium
Malum
Grauissimus casus
Maleficium
Casus aduersus
Periculum
Discrimen.

An euill deed, or act.

Facinus
Nefarium
Maleficium
Malefactum
Flagitium
Scelus.

An euill doer, wicked person, a naughtie fellow.

Nequam
Nefarius
Maleficus
Facinorosus
Homo malignus
Flagitiosus & infestus
Malefactor
Seditiosus & turbulentus
Criminosus
Fax
Signifer } sceleris
Antesignanus
Vir improbissimus.

To doe a man much euill.

Esse alicui multis modis injurius
Infestare aliquem
Affligere quem

An euill, or naughtie man, an vnhoneſt person.

Improbus
Flagitiosus
Facinorosus
Vitijs deditus
Malis moribus corruptus & contaminatus
Inhonestus
Scelere contaminatus & inquinatus
Maleficijs omnibus deprauatus ac viciatus
In omni flagitio versatus.

To exalt, list vp, promote.

Attollere in summum fastigium
Ex communi hominum ordine segregare
Ad dignitatem excitare.

Exact, elaborate, exquisite.

Accuratus
Exquisitus
Elaboratus
Limatus
Perfectum ingenio
Minimè vulgare.

Exaltation, promotion, preferment.

Dignitas
Honor
Fortunæ amplificatio
Honestior viuendi conditio
Dignitatis ascensus

Loci

Loci ornamentum.

To be greatly exalted, or promoted, or set vp, &c.

Nobilitari
Ab obscuritate in claritatem vindicari
Magnifice illustrari
Clarus & illustris reddi
Singulari præconio efferri
Ad magnos honores ascendere
Ad altiorem locum peruenire
Surgere ad gloriam
Crescere ad decus
Amplissimas fortunas consequi.

To giue one a good example.

Sui exempli luce alijs prælucere
Facem virtutis prætendere
Se exemplum bonorum operum præbere.

To examine, or search, to try or proue.

Examinare
Explorare
Expendere
Probare
Inquirere
Mentis acie perspicere
Perpendere
Exigere
Disquirere in rem
Excutere
Ventilare.

Examination, or search.

Inquisitio
Exploratio
Examen
Indagatio
Ventilatio
Inspectio
Cognitio rei
Consideratio } negotij.
Perpensio }

To exceed, or excell.

Superare
Vincere
Exuperare
Multis gradibus post se relinquere
Omnibus rebus esse superior
Excedere
Præstare
Excellere
Antecedere
Gloria & dignitate superare
Aliorum luminibus obstruere
Omnia habere superiora.

Excesse, or lauishment.

Luxus
Luxuries
Intemperantia } Nimietas.
Effusio opum
Intemperies
Nulla mediocritatis & moderationis obseruatio
Bacchatio.

Excessiuely, or vnmeasurably.

Immoderatè
Intemperanter
Immodice
Nimis

Supra modum
Paulo licentiosiùs
Paulo liberiùs
Plus iusto
Prodigè
Effusè.

Excessiue, or superfluous.

Hyperbolicus
Nimius
Profusus
Immodicus
Immoderatus
Redundans
Diffluens
Superfluens
Intemperans.

Excessiue, immoderate, vnmeasurable.

Immodicus
Immoderatus
Modum excedens
Intemperans
Limites non habens.

Excellency, or notableness.

Præstantia
Exuperantia
Excellentia.
Eminentia
Præcellentia
Dignitas
Nobilitas
Principatus
Primarum partium adeptio.

To excell, or surmount, or surpasse, &c.

Excellere
Antecellere
Præcedere
Facilè primas tenere
Vincere
Superare
Post se longo interuallo relinquere
Præcurrere } alicui.
Præstare }
Principem locum obtinére.
Vide plura in *Exceed.*

Excellent, notable, or famous.

Excellens
Præstans
Præstabilis
Singularis
Diuinus.
Eximius
Egregius
Ornatissimus
Præstantissimus
In omnibus rebus præcellentissimus
Flos
Lumen } populi.
Sidus
Omnium expectationém vincens
Inclytus
Illustris.

Excellently, or notably.

Egregiè
Insigniter
Valde

Laudat

Laudabiliter
Exquisite
Magnifice
Excellenter
Perfecte
Optime
Eximie
Elaborate.

To exclaime, crie out, or enueigh against.

Acclamare alicui
Vociferari contra
Inuehi in quem
Exclamare contra aliquem
Acerbe carpere.

Exclude, or debarre from.

Excludere
Nihil loci relinquere
Expellere
Exturbare
Prohibere quo minus
Arcere ab
Interdicere alicui re aliquâ
Repellere } aliquem.
Remouere }

To excomunicate, or exclude out of the Church.

Ex Ecclesia { ejicere / expellere / exterminare.
Ab Ecclesiæ communione expellere
A publicis sanctorum congressibus excludere
Ex omni conuentu bonorum ejicere
A consilio Ecclesiæ repellere & secludere
Ab Ecclesiæ precibus & mysterijs prohibere.

An exercise or taske.

Exercitium
Animi occupatio
Prouincia
Munus
Procuratio
Onus
Negotium.

Exercise, practise, vse.

Exercitatio
Vsus
Agitatio mentis & corporis
Consuetudo.

To execute, or put to death.

Percutere
Extremo supplicio afficere
Vitâ priuare
Neci dedere } quem.
Capite plectere }

To exercise, or practise.

Exercere
Factitare
Profiteri
Rei studere.

To excuse a man.

Excusare
Defendere
Offensionem minuere
Neglecti officij reprehensionem mitigare

De culpa detrahere.

An excuse, or lesning of a fault.

Excusatio
Purgatio
Extenuatio facti
Apologia
Detractio de criminis grauitate
Subleuatio offensionis.

To exhort, or stirre vp.

Hortatione impellere
Suadere alicui
Adhortari
Incitare
Instigare
Promouere
Excitare
Admouere
Impellere
Illicere
Inuitare
} aliquem verbis iucundissimis.

Exhortation, or instigation.

Hortatio
Admotio
Monitus
Suasio
Instinctus
Instigatio
Impulsus.

To execute, to follow, or put in practise.

Exequi
Exercere
Perficere
Prouinciam quam nactus est exornare
In {actum / effectum} producere
Factitare
Actitare
Opere complere
Agendo conficere.

Exempt, or priuiledged from.

Immunis
Liber
Liberatus
Exolutus
Exceptus
Præmunitus
Tutus
} ab.

Exhibition, allowance, maintenance.

Certæ pecuniæ
Dimensum
Stipendium
Stips
Pecunia collatitia
Viuendi præsidia & adminicula
Res ad victum cultumque necessariæ
Victus quotidianus.

Exorbitant.

Extra legum metas
Iuris æquabilitatem superans
Intolerabilis
Iniquissimus.

Expenses, cost, or charges.

Sumptus

Im-

Impensa
Pecunia exposita
Pecuniarum erogatio
Rei familiaris imminutio
Nummorum collocatio.

Expedient or conuenient, it behoueth or becommeth, &c.

Congruens
Conueniens
Conducens
Conducibilis } rei.
Expedit
Decet
Iuvat
Habilis

Aptus
Accommodatus
Necessarium est } ad.
Valde requisitum
Res exigit & postulat

A man well experienced, very well seene, &c.

Cognitus
Spectatus
Probe versatus
Exercitatus
Minime rudis
Peritus vsu
Sciens
Gnarus
Pertractatas res multas habens
In rebus agendis { exercitatissimus / experientissimus.
Intelligenti iudicio in re
Non { ignarus / hospes

Longo rerum vsu sapiens.

To trie by experience.

Experiri
Conquirere aliquid experientia
Tentare
Explorare
Probare
Vsu dicere
Vsu perspectum habere
Perspicere
Cognoscere } re & affectis.

To haue experience of.

Sentire
Experiri
Comperire
Vsu cognoscere.

Found true by experience.

Longo vsu percepta
Res { obseruatione cognita / exemplis comperta.

Expertly, or skilfully.

Perite
Artificiose
Scienter
Erudite
Solerter
Gnare.

Expert, perfect, or readie in a matter.

Peritus
Gnarus } alicuius rei.
Multi consilij
Non hebes

Non peregrinus
Paratus
Absolutus
Expertus
Accinctus } in re aliqua.
Apparatus
Perfectus
Rem vsu tractando cognoscens.

Expired, fulfilled, complete, ended, &c.

Expletus
Perfectus
Finitus
Peractus
Completus
Transactus
Præteritus
Ad finem perductus
Consummatus
Ad exitum perductus.

An exploit, or famous deed.

Illustre
Pulcherrimum } facinus.
Egregium factum
Res præclare gesta.

To do an exploit or famous act

Egregium facinus edere
Rem præclaram efficere.

An expositor.

Interpres
Explanator
Expositor
Commentator
Explicator.

Exposed, liable, or in danger vnto, &c.

Expositus
Obnoxius
Subiacens
Propositus
Subiectus } periculis.
Apertus
Proximus
Obuius
Patens
Nudatus

To expound or interpret, declare or open, &c.

Exponere
Interpretari
Expedire
Enodare
Illustrare
Lucem rei afferre
Adiuuare & expedire
Explanare
Explicare
Illuminare
Aperire.

An exposition, or interpretation or opening:

Interpretatio
Explanatio
Expositio
Explicatio
Enarratio
Illustratio
Enodatio
Euolutio
Patefactio.

Ti

To expresse in words, &c.

Verbis exprimere & explicare
Oratione aperire & ostendere.
Dicendo complecti
Eloquendo comprehendere
Fando enuntiare
Sermone proferre
Animi complicatam notitiam verbis euoluere.

Extempore, or suddenly, &c.

Subito
Nullo dicendi spatio sumpto
Nullo interiecto intervallo
Tumultuarie
Ex tempore
Incredibili celeritate
Nullo sumpto excogitandi spatio
Insperantibus hominibus.

Exquisite, curious, exact.

Exquisitus
Politus
Ornatissimus
Accuratus
Elaboratus.

Exquisitely, exactly, perfectly.

Exquisite
Accurate
Elaborate
Haud vulgariter
Splendide
Summa arte & cura
Politissime
Ad amussim:

To extort, draw, or to wring from a man.

Extorquere } ab:
Exprimere } ex.
Rapere }

To extoll or set forth, to commend, or to magnifie, &c.

Multi æstimare
Magnificare
Prædicare
Extra modum efferre
Laudibus exornare
Maximis ornare verbis
Magnificis encomijs celebrare
In cœlum laudibus inferre
Efferre ad cœlum elogijs
Insigni laude cumulare
Splendide & magnifice laudare
Extollere laudibus
Meliore nota commendare
De (alicuius) laudibus non conticescere
Commendare rei dignitatem
Se totum in laudes alicuius effundere
Celebrare
Magnificè } laudare.
Copiosè }

Extremitie or rigour, seueritie, crueltie, or austerity.

Summum ius
Iniquitas
Litera legis
Seueritas
Iustitia sine æquitate

Rigor
Tyrannis

To exact from a man, or exact to his owne vse.

Aliorum spolijs suas facultates augere
Alienis incommodis sua commoda adaugere
Alijs eripere & sibi assumere
Vi eripere ab alijs
Extorquere, Exprimere, Eradere } ab.
Ex scelere ditescere.

Extortion, pillage, rapine.

Raptum
Rapina
Exactio
Oppressio
Violentia:

An extortioner, piller, poler.

Rapax
Raptor
Oppressor
Exactor
Ex rapto viuens
Non necessaria onera imponens.

To deale extremely, or seuerely with, &c.

Seuerè, Summo iure } agere.
Paulò durius tractare
Nullam æquabilitatem obseruare
Sæuire in aliquem
Immanis, Teter, Durior, Vehementior } esse in aliquem.

Extrauagant, or from the purpose.

A re alienus
A causa maximè disiunctus
Ad rem nihil pertinens
Nihil cum causa commercij habens
Nullum cum re habet commercium
Mentem & scopum rei non attingit.

An extraordinary, rare, or singular person.

Vir maximè rarus & penè singularis
Maximè excellens
Vir egregius
Diuinus
Planè admirabilis
In suo genere princeps
Parem non habens.

Extraordinarily, or singularly.

Extra ordinem
Singulariter
Præter communem consuetudinem
Admirabiliter
Modo nouo & inusitato
Præter exemplum
Raro priuilegio

To see with his eyes, to view, or behold.

Oculis { peruidere / aſpicere / cernere.
Contemplari
Spectare
Obtueri
Perluſtrare
Intueri
Conſiderare
Inſpicere
Notare
Speculari
Oculos in rem conjicere.

F.

A Fable, vntruth, or lie, &c.

Fabula
Figmentum
Mendacium
Commentum
Opinio adumbrata
Falſum
Somnium
Nullam cum veritate habet ſimilitudinem.

Fabulous, or fained, &c.

Commentitius
Fictus
Simulatus
Mendacijs aſperſus
Falſiſſimus
Somnium
Nullam cum veritate habens ſimilitudinem.

Factious, or ſeditious.

Factioſus
Turbulentus
Seditioſus
Coniurator
Machinator improbiſſimus
Contentionis fax
Tumultuoſus
Rixarum excitator.

A Factor, dealer, or agent for a man.

Procurator
Factor
Curator
Mercatoris œconomus
Negotiator
Inſtitor.

To fade, or decay, wither, &c.

Effluere
Defluere
Defloreſcere
Decreſcere
Decidere
Exareſcere
Concidere
Præterire

Euanescere
Transire
Dilabi
Non esse diu vno eodemque statu

To faile a man, or to forsake, to leaue destitute.

Relinquere
Deserere
Destituere } quem.
Deficere
Orbum inopemque relinquere
Desciscere ab
Amicis spoliare
Periculis aliorum deesse.

To faile, faint, or to come short in a matter.

Deficere
Claudicare } in re.
Deesse rei
In defectu peccare
Delinquere.

A failing, a decay, or want.

Defectus
Imminutio
Decessio
Debilitatio
Næuus
Claudicatio.

To faine, imagine, or to sucke out of his fingers.

Comminisci
Ementiri
Fingere vt aranea telas
Neminem auctorem habere.

Fained, counterfeit, forged, false.

Fictitius
Commentitius
Simulatus
Falsus
Mendax.

Faint, cold, remisse in a matter.

Remittens studium
Remittens de ardore
Negligens
Tardus } in re.
Languidus

To grow faint, or wearie.

Defetiscere
Oneri cedere
Elanguescere
Labi in torpedinem:

Faint-hearted, or fearefull.

Timidus
Metu deiectus
Perterritus
Meticulosus
Ignauo
Imbecillo } animo.
Muliebri
Deficiens
Languescens } animo.
Pusillanimus
Minis facile permotus.

To faint, or to quaile.

Animo concidere
Languescere
Deficere

Suc-

Succumbere
Animum ſubjicere
Deſpondere & demittere animum
Diffidere rebus ſuis
Cadere
Proſterni
Frangi
Debilitari
} animo.
Minuere de conſtantia.

Fainting, or quailing.

Languor
Dereliquium
Defectio
Debilitatio
Abiectio
Contractio
Diſſolutio
} animi.
Deſperatio.

Faintly, falſe-hearted.

Parum viriliter
Puſillanimiter
Languide
Timide
Ignaue.

Faire, or beautifull, comely.

Formoſus
Venuſtus
Pulcher & elegans
Facie liberali
Specioſus in aſpectu
Eximia pulchritudine excellens
Formæ elegantia conſpicuus
Dignus ſpectatu
Singulari pulchritudine
Forma appoſita ad dignitatem
Ornatus aſpectu.

It fareth well with a man, &c.

Præclare agitur cum
Omnia eueniunt ex ſententia
Fœliciter ſuccedit ei
Proſpera fortuna fungitur
Bene cedit alicui
Proſpere contingit alicui
Non peſſime cum eo agitur
Res ſuas optime conſtitutas habet.

Faireneſſe, or beauty, comlineſſe, or handſomeneſſe.

Faciei dignitas
Forma
Venuſtas
Pulchritudo
Splendor faciei & dignitas
Spectabilis corporis elegantia
Decor
Flos ætatis
Apta membrorum compoſitio.

It fareth ill, or goeth ill with.

Male cum eo agitur
Res eius ſunt loco peſſimo
Aſtris excidit
Eſt valde infortunatus.

Faithfull, loyall, or truſtie.

Fidelis
Homo antiquus
Minime inſidioſus
Fidelitate firmiſſimus
In fide & conſtantia manens
Fuci ignarus

In

In rebus aduersis spectatus
Fidem seruans
Homo antiqui officij
Singulari & incredibili fide
Animo fideli in aliquem
Fidem & animum singularem habens.

It falleth well out with, or it chanceth well.

Percommodè accidit
Præclarè res se habet
Optime se res habet
Prospere cecidit
Optimo in statu res est
Bene res habet
Meliore in statu res esse minimè potest
Ex animi sententia geritur.

A fall, or slip.

Lapsus
Prolapsio
Inclinatio
Ruina
Præcipitium
Offensio.

To fall downe.

Ruere
Ruinam dare
Collabi
Concidere
Labare
Cadere.

To fall out, to be at variance.

Iras gerere
Mutuas inimicitias sibi indicere
Exercere, Alere } simultates.

False, deceitfull, not to bee trusted.

Malæ fidei
Perfidus
Mendax
Falsus
Fidem fallens
Multiplici & tortuoso ingenio.

Falshood, or deceit.

Dolus malus
Fallacia
Fraus
Proditio
Insidiosa tractatio.

False, or untrue.

Falsus
Fictus
A veritate alienus
Minimè verum
Ficta, Falsa, Commentitia, Fucata, Mendax, Vana } res.
Nullam veri similitudinem habens
Fabula
Nulla veritate nixa res.

To

To fall into, or to chance into, &c.

Incidere
Prolabi
Præcipitari
Deuolui
Incurrere
Illabi
Inuolui
Detrudi
} in { malum / miserias.

Falsly, or deceitfully.

Dolose
Insidiose
Falso
Fallaciter
Perfide
Mendaciter.

To falsifie, or corrupt.

Violare
Lædere
Corrumpere & interlinere
Invertere
Pervertere
In falsum convertere
Deprauare
Vitiare
Falsum reddere
Mendacijs contaminare
Alienum sensum rei affingere.

Familiaritie, or acquaintance.

Familiaritas
Vicissitudo
Vsus
Commercium
Amicitiæ fœdus.

Familiar with, &c,

Familiaris
Necessarius
Intimus ab alicuius consilijs
Quam familiarissimus alicui
Necessarius & familiaris
Communionem cum aliquo habens
Omnes necessitudines habens
Sociabilis
Sese alijs familiariter admiscens
Benevolentia & consuetudine cum aliquo coniunctissimus.
Copulatissimus cum aliquo
Coniunctissimus cum.

Familiar, or easie.

Facilis
Perspicuus
In communi / In medio } positus
Minime difficilis
Obuius
Parui negotij
Exigui operis
Non obscurus
Nullius negotij
Mediocris artis
Minime arduus
Non laboris multi
Leuis & non magnæ difficultatis, sed facilis & expedita res.

Friendship, or acquaintance.

Consuetudo
Familiaritas

Mo-

Notitia
Necessitudo
Commercium
Amicitia
Vsus.

Fame, reuerence, or glorie.
Fama
Splendor
Gloria
Nominis claritas
Existimatio
Dignatio
Celebritas
Amplitudo
Honor.

Famine, dearth, want of necessary food.
Fames
Annonæ angustia
Rerum ad victum necessariarum absentia
Penuria
Inopia.

To famish, starue, or pine a man.
Fame conficere
Inedia enecare
Necessario cibo priuare.

Famous, glorious, or renowmed.
Illustris
Glorioſus
Splendidus
Celeberrimus
Clarissimus
Celebritate & splendore florens
Homo gloriâ & rebus gestis amplissimus
Gloriâ maximè excellens
Magnificis laudibus exornatissimus
Laudibus illustris
Ad claritatem & amplitudinem natus
Laudi ampliorem locum non relinquens
Orbem nominis sui gloriâ implens
In gloriæ theatrum prodiens.

To make famous, or renowned, &c.
Clarum & illustrem reddere
Magnificè illustrare
Nobilitare
In claritatem ab obscuritate vindicare
Famam (alicuius) laudibus magnificis amplificare
Illustrem reddere
Magnum splendorem alicui afferre
Multum alicui honorem accumulare
Æternâ gloriâ aliquem illustrare
Nomen alicuius æterna memoriæ consecrare
Gratiam & gloriam alicui parere.

To be famous, or renowned.
Inclarescere

Ex-

Excellere
Eminere
Fama & nomine illustris esse
Immortales laudes consequi
Memorabile nomen obtinere
Gloria florere.

A toy, fancie.

Figmentum
Commentum
Ludicrum
Nugamentum
Inuentum nouum
Res leuissima
Ludibrium.

To fancie, or affect, &c.

Adamare maximè
Animum adjicere
Probare
In amoribus & delicijs habere
Singulari esse beneuolentia in aliquem
Studijs prosequi
Beneuolentia complecti
Exosculari aliquem.

After his owne minde, will, fancie.

Suo arbitrio
Prout sibi placet
Ex sua ipsius libidine
Pro bene placito.

Fantastically, variable, not long in a minde or fashion.

Homo { curipus / varius / sui nunquam similis

Ad quamuis occasionem mutabilis.
Nullum certum vitæ finem sibi proponens
Vanus
Leuis
Inæqualis.

It fareth well with him.

Fœlix est / Bene / Præclare } agitur cum eo.
Prospero fortunæ flatu vtitur.

To fare well, to haue an exquisite diet.

Delicatè pasci
Cupedijs & scitamentis vesci
Saliarem in modum epulari.

Farre off, or farre abhorring from, strange, &c.

Alienissimus
Remotus
Procul
Abhorrens
Auersus
Purissimus } ab aliquo.
Disiunctissimus

A farre countrey, &c.

Regio longinqua
Terra extera
Transmarina gens
Remotissima natio.

A fashion, guize, or manner.

Mos
Consuetudo
Ritus

Ritus
Modus
Forma
Via
Disciplina.

To fast, or vse abstinence.

Ieiunare
Ab omnibus vitæ adiumentis abstinere
Carnem { macerare / affligere
A cibo & potatione sibi temperare.

A fault, or vice, an offence.

Peccatum
Vitium
Culpa
Offensa
Erratum
Lapsus
Noxa
Crimen.

To commit a fault, or to offend.

Errare
Peccare
Labi
Culpam committere
Offendere
Decipi
Contrahere
Flagitium designare
Delinquere
Peccatum admittere
Noxam concipere.

For fashion or complement.

Ad speciem tantum
Moris gratiâ
Prætextu
Similitudine quadam
Simulatione
Consuetudine magis quàm conscientia inductus
Pro forma tantum
Ostentationis causâ.

Faultie, or blame-worthie.

Reprehendendus
Reus
Culpæ affinis
Mendosus
Criminosus
Accusandus
Increpatione dignus
In culpa hæret
In vitio.

To find fault with one.

Alicuius vitio vertere
Crimini dare alicui
Culpam (in aliquem) vertere
Conuitijs vrgere
Malè (in re aliqua) accipere
Crimen in aliquo reprehendere.
Culpæ insimulare
Criminis / Culpæ } arguere { aliquem.
Criminis / Peccati / Errati } notam { inurere / alicui.

Culpæ

Culpæ notam inurere

Tribuere / Aſcribere } aliquid alicuius { fraudi, ſtultitiæ, ignorantiæ.

Conferre culpam in aliquem
Verbis caſtigare.

Faultleſſe, blameleſſe, innocent.

Extra noxam
Innocens
Culpâ carens
Purus à culpa
Expers criminis
Remotus à vitio
Nulla reprehenſione dignus
Minimè incuſandus.

To fauour, to like one, or to wiſh well vnto.

Approbare
Amplecti
Illuſtri gratia accipere
Collaudare
Laudi alicuius ſuffragari
Indulgere
Fauere
Beneoupere } alicui.
Beneuolentia complecti
De ornamentis alicuius cogitare
Inclinatione voluntatis in aliquem propendere
Præcipue indulgere alicui
Beneuolentiæ ſignificationes dare.

Fauour, loue, liking.

Gratia
Fauor
Amor
Approbatio
Studium
Beneuolentia
Charitas.

Fauourable, or gracious to.

Benignus
Facilis
Propitius
Indulgens
Placidus
Bonus
Amicus
Clemens
Almus
Beneuolus
Omnia ſentiens pro aliquo
Studia ſua erga aliquem voce, vultu & facto ſignificans.

Fauourably, graciouſly, kindly.

Benigne
Indulgenter
Candide
Beneuole
Propitie
Clementer
Singulari beneuolentia in quem.

To winne fauour.

Influere in aures
Beneuolentiam experiri

Gra

Gratiam parare
Studia hominum comparare
Omnes in amorem sui vertere.

Fauoured, or in fauour, or gracious.

Gratiosus apud omnes
Vnicè dilectus
Multæ authoritatis & existimationis
Gratiâ excellens
In omnium ore & oculis
In hominum charitate
Gratia florens
Priuatis summis & infimis charus.
Gratia & authoritate valens apud
Charus & dilectus omnibus.

A fauourer of a man, &c.

Ascriptor alicuius dignitatis
Amantissimus alicuius
Fautor
Auditor } alicuius dignitatis.
Patronus
Singulari in aliquem beneuolentia.
Adamator
Autor } alicuius.
Amplexator
Ascriptor alicuius sententiæ
Suffragator alicuius laudis.

To grow, or fall out of fauour, or request, to bee disfauoured.

Populi studium amittere
Perdere beneuolentiam
Ex hominis studijs excidere
Ex animis & amore effluere
In vituperationem incidere.

Ill-fauoured, vnseemely, deformed.

Deformis
Horridus
Inornatus
Squalidus
Inuenustus
Monstrum hominis.

To bring into fauour.

Gratiosum reddere
In gratia } ponere / constituere
Gratiam alicuius conciliare
Sua gratia & potentia adjuuare.

Fearefully, dastardly, vnresolued.

Timidè
Titubanter
Diffidenter
Meticulosè
Pusillanimiter
Abiecto animo.

To feare, or stand in awe of, to dread, &c.

Pertimescere
Horrere
Reformidare
Metuere
In metu versari
Expauescere
Terrore opprimi
Trepidare

Contremeſcere
Formidare
Timere
Alicuius aduentum horrere
Minas horreſcere
Metu exalbeſcere
Perhorreſcere quid
Cohorreſcere.

To feare, or terrifie a man.

Perterrere
Metum incutere
Perturbare
Metu afficere
In timorem conjicere
Cauſam timoris alicui afferre
Spe dejicere
Metu debilitare.

Feare, or dread.

Terror
Metus
Formido
Pauor
Trepidatio
Mali expectatio.

Void of feare, or fearleſſe.

Imperterritus
Animo infracto
Intrepidus
Nullos caſus pertimeſcens.

Feareſull, or heartleſſe.

Meticuloſus
Timidus
Demiſſo & abiecto animo
Puſillanimus
Teneriori animo
Timori ſuccumbens
Ignauus
Minis cadens.

Feareſull, or terrible, dreadfull to, &c.

Horrendus
Terribilis
Horridus
Pertimeſcendus
Metuendus
Reformidandus
Formidoloſus
Minax
Timendus
Aliquid mali { portendens / denuncians
Ominoſus.

To feaſt a man, or to giue him good entertainment.

Conuiuio excipere
Ad epulas inuitare
Prandium Cœnam } dare alicui.

Featly, neatly, finely.

Scite
Venuſte
Terſe
Polite
Compte
Ornate
Concinne.

Feebleneſſe, or weakneſſe

Infirmitas
Imbecillitas
Debilitas
Languor

Impotentia
Defectus virium.

Feebtely, or weakely.

Infirme
Languide
Inualide
Impotenter
Pusillanimiter
Imbecille.

To feele one, to ferret out his meaning.

Tentare sententiam alicuius
Opinionem exquirere
Explorare mentem
Elicere
Expiscari } quid quis sentit.
Exculpere

Feeble, weake, or crasie.

Debilis
Infirmus
Impotens
Languidus
Nullarum virium
Imbecillus
Morbis affectus
Valetudinarius
Ægrotans.

To fetch from a place.

Accersere
Haurire
Petere
Sumere
Ducere
Deabare
Colligere
Mutuari.

Farre fet.

Longè petitus
Transmarinus
Paulo longius ductus
Aduentitius
Peregre arcessitus.

Farre distant, or a great way of.

Longe distans
Procul remotus
Disiunctissimus
Multis abest milliarijs.

To feede, or to nourish, to cherish, or maintaine diet.

Pascere
Nutrire
Saturare
Alere
Victum alicui præbere
Fouere
Pabulum
Diætam } suppeditare.
Cibaria
Sustentare.

To feast a man, &c.

Conuiuio excipere
Laute tractare
Conuiuium alicui dare
Cibi alicuius beneuolentiam allicere
Inuitare aliquem cœna
Cœna aliquem dignari
Epulum alicui instituere

Con-

Conquisitissimis dapibus saturare.

A fellow, or companion.

Socius
Comes
Sodalis
Conuictor
Contubernalis
Cum aliquo coniunctissimus.

Fellowship, communion, societie.

Societas
Communio
Coniunctio
Conuictus.

Fierce, eager, violent.

Acer
Vehemens
Feruidus
Ferox
Turbulentus
Paulo concitatior
Commotior.

Fertile, batle, fruitfull.

Fertilis
Fructuosus
Fœcundus
Vber
Magnam copiam effundens.

Fewnesse, or a small number.

Paucitas
Infrequentia
Exiguus numerus
Raritas
Exiguitas
Penuria
Defectus.

In few words, briefly.

Paucis verbis
Presse
Concise
Breuiter
Stricte
Summatim
Genera rerum breuiter attingendo.

To fight in battell.

Pugnam ire
Prœliari
Acie congredi
Dimicare } cum.
Confligere }
Armis disceptare
Digladiari
Conflictari
Decertare
Manum conferre vel conserere.

A fight, or battell.

Prœlium
Pugna
Conflictus
Certamen
Digladiatio
Certatio
Dimicatio.

Ouercome in fight, or battell.

Fusus

Profligatus
Deuictus
Cæsus
Fractus
Superatus
Manus dans.

A figure, a shape, or forme, &c.

Forma
Figura
Idea
Facies
Effigies
Species
Character
Similitudo
Imago
Simulachrum.

Figures, flowers of rhetoricke.

Figuræ
Tropus
Ornamenta
Insignia
Lumina
Suadæ medulla
Elegantiæ
Flores
Veneres
Suauitates
Delibati flosculi
Vbertates
} orationis.

Myrothecia
Pigmenta
} oratoria.

Figurate, set forth, or adorned with figures.

Oratio metaphorica

Sermo { Modificatus, Figuratus, Tropicus, Translatus }

Verborum & sententiarum floribus consperſus sermo.

To fill vp, or to repleniſh.

Implere
Cumulare
Onerare
Locupletare
Refercire
Complere
Exaggerare
Explere quod deest
Addere quod deficit
Nullum vacuum locum pati
Nullam inanitatem permittere.

A filling vp, or repleniſhing.

Supplementum
Repletio
Complementum
Compreſſio
Expletio
Exaggeratio
Inanitatis exclusio.

Filthie, foule, ſluttiſh, vncleanely.

Sordidus
Inquinatus
Squalidus
Fœdus
Illotus
Immundus
Obscœnus.

Filthy

Filthy, beastly, vnhoneſt.

Turpis
Fœdus
Pudicitiæ expugnator
Inhoneſtus
Spurciſſimus
Ad libidines natus
Inquinatus
Impurus
Contaminatus
Vitioſus
Diſſolutus
Turpitudini ſeruiens
Palam ad omnes libidines divulgatus
Impudicus
Omnibus turpitudinis notis inſignis
Vino & luſtris obrutus
Impura intemperantia homo
Vitijs inquinatiſſimus.

Filthily, vnhoneſtly, beaſtly.

Flagitioſe
Inhonege
Impudice
Sordide
Turpiter
Libidinoſe.

Filthineſſe, foulneſſe, or impuritie, &c.

Turpitudo
Fœditas
Vitæ inquinatio
Impuritas
Immundities
Spurcities
Libido
Morum { Fœditas / Obſcenitas
Inhoneſti mores.

To commit filthineſſe.

In turpitudinem delabi
Turpitudinem ſuſcipere
Flagitium committere
Impudice } viuere
Impure }
Alienam pudicitiam expugnare
Turpitudini ſeruire
Intemperanter viuere
In impuritates incidere
Fœdiſſimam vitam agere.

Fine, trimme, braue, gallant, &c.

Nitidus
Elegans
Ornatus
Comptus
Splendidus
Politus
Lautus
Terſus
Limatus
Fulgidus
Magnificus.

Fineneſſe of ſpeech, eloquence.

Emendatior }
Purior } ſermo.
Politior }
Dicendi elegantia
Accuratum loquendi genus

Cultus } ſermonis
Ornatus } orationis
Elocutionis præſtantia
Optimus dicendi character.

To finde out, to ſearch out.

Adinuenire
Deprehendere
Inueſtigare
Eruere
Expiſcari
Comperire
Reſciſcere.

Finally, to conclude.

Deniq;
Demum
Ad poſtremum
Poſtremò
Vltimò
Ad ſummam
In ſumma
Vt comprehendam breui.

Fineneſſe, brauerie, or elegancie.

Elegantia
Ornatus
Veſtium magnificentia
Splendidiſſimæ veſtes
Fulgens ſtola
Decor
Lautitia
Mundities
Veſtium luxus
Curioſior cultus.

Finely, gallantly, or exquiſitely.

Eleganter
Ornatè
Exquiſitè
Comptè
Accuratè
Elaboratè
Splendidè
Illuminatè
Polite
Limate
Admirabiliter
Induſtrie
Concinne
Peruenuſte
Compoſite
Nitide.

To finiſh, or to conclude.

Finire
Terminare
Perorare
Concludere
Pertexere
Perficere
Abſoluere
Conſummare
Extremam manum imponerè
Exædificare
Faſtigium operi imponere
Vſque ad extremum exequi
Explere quod deeſt.

To fire, or ſet on fire, to burne, or to waſte, &c.

Inflammare
Incendere
Ignibus committere

Flam.

Flamma delere
Concremare
Exurere
Comburere
Ignes subjicere rei.

A firing, or burning, &c.

Incendium
Conflagratio
Ignis
Inflammatio
Combustio.

Fired, consumed, burned.

Ignibus vastatus
Incendio sepultus
Flammis consumptus
Ad faullas & cineres redactus.

Fit, or apt to, or for a matter.

Aptus
Habilis
Idoneus
Accommodatus
Appositus
} ad rem.

It is fitting, or meet.

Par est
Conuenit
Decet
Æquum
Iustum
} est.
Congruum.

Fitted, or prepared for a matter.

Opportunus & ex vsu
Vsui alicui inseruiens
Par
Idoneus
} negotio.
Opportunus
Vtilis
} rei.
Aptus & instructus amplissime ad.

To flatter, or to curry fauour with, to dissemble.

Assentari
Adulari
Blandiri
Se supplicitèr insinuare alicui
Loqui omnia ad colligendam benevolentiam
Ad alterius voluntatem loqui
Compositis sermonibus aures mulcere.
Falsis laudibus exornare
Falsam laudem alicui affingere
Gratiam inire apud omnes
Blanditijs benevolentiam captare
Sese in gratiam alicuius insinuare.

Flattery, or glosing, fallacitie, dissimulation, or falsehood, &c.

Adulatio
Assentatio
Blanditiæ
Obsequium
Delinitio
Insinuatio
Verborum
} illecebræ
} lenocinia
Blandiloquentia.

A flatterer, a cogger, or gloser, a false dissembler, &c.

Adulator
Assentator
Blanditor
Gratiæ captator
Auribus inseruiens
Gnatho
Blandiloquus
Ad gratiam omnia loquens.

To flaunt, to braue it out in eloquent words.

Rem splendore illustrare verborum
Iactationem habere apud populum
Prolusione vti.

Flauntingly.

Profluenter
Ostentatione adhibita
Ambitiosè
Populariter & affectate
Iactabunde.

To flie, or to haue recourse vnto,

Confugere
Se recipere } ad.
Recurrere
Receptum habere in quo.

To flie, or runne away, to betake him to his heeles.

Aufugere
Salutem fuga quærere
Sibi fugâ consulere
Tergum vertere
Se in pedes conjicere
Se fugæ mandare
Fugam captare
Pedibus confidere.

Fleeting, fading, transitory.

Fluxus
Celeriter præteruolans
Caducus
Cito decidens
Diffluens.

To cause to flie, or to put to flight.

Subigere
Perdomare
Profligare
Consternare
Frangere
Comprimere } hostes.
Opprimere
Euertere
Fugare
Fugæ mandare
Dissipare

Flight, or flying from, &c.

Fuga
Tergiuersatio
Auolatio
Præpropera discessio
Quæsita peruolitatio.

To flit, or remoue to a place.

Migrare
Solum vertere.
Sedem mutare

Muta-

Mutato domicilio alium locum habitare
Ad alium locum migrare
Domo remigrare.

To flocke vnto, to resort to, &c.

Itirare
Confluere } magno nume-
Aduolare } ro ad.
Effundere se ad
Frequenter adesse
Globatim conuertere se aliquo
Concursum facere.

To flocke to a place, vide, *Resort.*

Concursum facere
Aduolare & confluere } ad.
Frequenter ire

To floute, or mocke at.

Deridere
Salse notare
Facete perstringere
Ludificari
Derisione ludere quem
Subsannare
Dicaciter alicui insultare.

Flourishing, or happie.

Florens
Vigens
Floridus
Fœlix
Perbeatus
Fortunatus
Bene beateque viuens

Omnia subsidia habens
Omni { molestia / perturbatione } carens.
Omnia ad voluntatem fluentia habens.

To floute, mocke, or scoffe at a man.

Dignum putare quem illudat
Indignis modis irridere
Pro ridiculo & delectamento putare
Probrosis nominibus illudere in quem
Ludificari quem

To flourish, or to prosper.

Florere
Fælicitate vti
Optime se habere
In rerum omnium abundantia viuere
Diuinitus habere fortunam adiunctam
Omnia secunda experiri.

To flow from, or to proceed.

Fluere
Procedere
Effloresc ere
Gigni
Emanare } ex, à.
Effluere
Nasci
Descendere
Prouenire
Proficisci

To

To flout, mocke, scoffe at.

Ludere in quem
Ab aliquo jocum captare
Satyrica dicacitate exagitare
Risu prosequi
Illudere
Deridere } quem.

Food, meate, or nourishment.

Cibus
Alimonia
Victus
Fastus
Cibaria
Nutrimentum
Alimentum
Pabulum

A foe, aduersary, or enemy.

Pessime animatus erga quem
Infensissimus alicui
Inimicissimus
Hostili animo in quem.

To foile, or vanquish.

Fundere
In fugam conjicere
Profligare
Superare
Euertere
Consternare
Cogere ad deditionem
Virtute superare
Manu & ferro opprimere
Subiugare
Frangere
Hostiles opes atterere.

A foile, vanquishing, or ouerthrow, conquering.

Ignominia
Offensio
Labes
Incommodum
Repulsa
Calamitas
Clades
Titubatio.

To receiue a foile, or ouerthrow, to be put to flight, &c.

In cladem incidere
Calamitatem accipere
Pessimè accipi
Plagam accipere
Ignominiam accipere
Victoriam admittere.

Foiled, subdued, ouercome.

Fugatus
Victus
Prælio fractus
Cęsus
Subactus
Superatus
In fugam coniectus.

Foolish, doltish, blockish, or sottish.

Imprudens
Stultus

Sine

Sine ratione omnia agens
Ineptus
Insulsus
Delirus
Plane desipiens
Ratione expers
Insipiens
Sapientiæ expers
Nullius iudicij
Futilis
Nihil plane sapiens
Nullius consilij
Imprudenti consilio omnia moliens.

Fooliſhneſſe, ſottiſhneſſe, folly, and witleſneſſe, &c.

Stultitia
Insipientia
Imprudentia
Insulsitas
Vanitas
Ineptiæ
Stoliditas
Imprudentia
Fatuitas
Amentia
Vecordia.

Fooliſhly.

Inepte
Stulte
Temere
Insulse
Insipienter
Sine ratione.

A fooliſh, vnwiſe, or witleſſe perſon.

Insipiens
Delirus
Nullius consilij
Ineptus
Verecundiâ laborans.

To play the foole, to deale vnwiſely.

Ineptire
Suas ineptias prodere
Stulte agere
Desipere.

It followeth, or remaineth, that.

Relinquitur
Sequitur
Restat
Supereſt
Reliquum eſt
} vt.

A follower, a ſeruitour, an attendance.

Assectator
Cultor
Assecla
Minister
Obseruantissimus alicuius.

To follow, or imitate.

Imitari
Persequi
Æmulari
Vita exprimere
Vestigijs alicuius insistere
Reddere
Effingere
Se ad alterius mores & consuetudinem componere.

Se

Se ad alterius exemplum conformare.

To follow a matter, or to prosecute it.

Persequi
Vrgere
Premere
Agitare
Insistere
Hærere
Immorari
Amplificare
Exornare
Dicendo exaggerare.

Fond, foolish, or witlesse.

Stolidus
Fatuus
Homo minime consilij
Perridiculus.

See before in Foolish, &c.

Fond, or cockering, &c.

Indulgens
Nimium amans
Paulo facilior
Nimio plus diligens
Indulgentia plus nimia suos liberos amans
Deprauans liberos indulgentia
Nimis leni ingenio in aliquem
Nimia indulgentia mores filiorum reformans
Sua immodica conniuentia liberos corrumpens.

Fond, cockering, indulgencie.

Indulgentia
Nimius amor
Tenerrimus affectus
Immoderata dilectio
Lenitas vitiosa
Cæcus amor liberorum.

To forbid, to prohibit, to interdict or restraine.

Prohibere
Interdicere
Vetare
Verbis impedire
Inhibere
Minis deterrere quo minus
Pœnis / Edicto } reuocare

Forbidden, or vnlawfull.

Illicitus
Vetitus
Inconcessus
Nefas
Prohibitus
Interdictus
Contra leges
Verbo Dei repugnans.

A forbidding, or restraint.

Interdictio
Prohibitio
Interminatio
Inhibitio
Restrictio
Imperiosa reuocatio.

To force, or impell, to enforce, or constraine, &c.

Impellere
Adigere aliquem
Inuitum trahere
Vi protrahere
Cogere
Compellere
Necessitate vrgere
Protrudere.

Of no force, or weight, forceleſſe.

Irritus
Vix minimi instar habet
Nullam habet authoritatem
Nullius omninò { ponderis / roboris / momenti.
Inutilis
Vanus
Nullam habet vim.

A forcing, or compelling.

Coactio
Compulsio
Adactio
Motus violentus.

Forcible, powerfull, effectuall.

Vehemens
Efficax
Valens
Actuosus
Vim habens
Magni ponderis
} adi

Forcible, or with violence.

Violentè
Vi quadam
Impetu & armis
Coactè
Imperiosè.

Force, or violence.

Vis
Impetus
Violentia
Coactio
Vehemens impulsus
Terror
Protrusio.

To foretell, or foreshew.

Prædicere
Præsagire
Præmonstrare
Diuinare
Præcinere
Augurari
Vaticinari
Prænuntiare
Futura canere.

To foresee, or perceiue, &c.

Prouidere
Percipere
Præuidere
Præsentiscere
Præscire
Præsentire in posterum
Prospicere in futurum
Præcognoscere
Cogitatione prouidere.

To forsweare himselfe.

Peierare
Falsò iurare

Esse

Esse periurij reus
Conceptis verbis peierare
Iuramentum violare.

To forestall, engrosse, or buy before hand.

Præmercari
Coëmere
Intercipere
Prior emere.

To forewarne, or admonish aforehand.

Præmonere vt sibi quis caueat
Prædicere
Præsignificare alicui
Præmonere
Denuntiare quid euenturum sit
De futuris euentibus certiorem facere.

Forged, or counterfeited.

Fictus
Commentitius
Adulterinus
Falsus, Mentitius
Suppositititius
Mendax
Non { germanus / genuinus }
Fictitius.

To forget, or blot out of remembrance, to extinguish, &c.

Obliuisci rei
Obliuioni tradere
Perpetuo silentio obruere
Obliuione voluntaria conterere
Ex memoria delere
Memoriam rei abjicere
Ex animo deponere
Sepelire caligine
Obliuione delere
Memoriam rei deponere
Nunquam cogitare de re
Non recordari rei.

To forgiue, or to pardon, to dispense with, or release.

Remittere
Condonare
Præterire
Impunitum dimittere
Erratis veniam tribuere
Impunitatem dare
Ignoscere
Licentiam concedere
Pœnas ab aliquo non repetere.

Forgiuenesse, or pardon, &c.

Venia
Condonatio
Impunitas
Remissio
Ignoscentia
Connitentia.

Forgetfulnesse.

Obliuio
Memoriæ defectus
Rei ex animo deletio.

Forgetfull, obliuious.

Obliuiosus
Nulla pene memoria

Mudi-

Audita & lecta obruens obliuione
Labili memoriâ
Rerum auditarum vel lectarum non tenax.

Forlorne, or graceleſſe, &c.

Omnium præſidio ſpoliatus
Perditus
Profligatus
Deſertus
Nullis præſidijs munitus
Omnibus copijs & facultatibus orbatus
Bonis omnibus defectus
Ab omni ſpe derelictus
Subſidijs omnibus deſtitutus
Ad inſignem pœnam reſeruatus.

Formally, agreeably vnto.

Conſentaneè
Congruenter
Accommodate
Conſonè
Conuenienter.

For forme, ſhew, faſhion, for complement onely.

Dicis cauſa
Pro forma tantum
Præluſione quadam
Specie tenus
Simulate.

Forraine, out-landiſh, farre fet.

Externus
Aduentitius
Tranſmarinus
Petitus aliunde
Exoticus
Peregrinus
Ex remotiſſimis nationibus importatus.

To forſake, or leaue deſtitute.

Deſerere
Deſtituere
Derelinquere
Orbum inopemque relinquere
Aliquem deficere
Diſceſſionem facere aliquo
Ab aliquo recedere
Deſertum & amicis deſtitutum reddere aliquem.

Forſaken, or left deſtitute.

Deſertus
Derelictus
Deſtitutus
Inops & ab omnibus reiectus
Amicis orbatus
Omnibus præſidijs nudatus
Perditus
Abdicatus
Omnibus malis expoſitus.

To foreſee, perceiue, know, or vnderſtand before.

Cogitatione ſua prouidere
Prænoſcere
Præſagire
Præcognoſcere
Præſentiſcere
Proſpicere in futurum
Preſcire

Augu-

Augurari coniectura futura
Diuinare
Præuidere.

To fortifie, or make strong.

Munire
Sepire } vallo.
Vallare
Corroborare
Obuallare
Firmare
Stabilire
Exaggerare.

A fortified, or defenced place.

Munimentum
Castellum
Propugnaculum
Turris
Septus & munitus locus
Vallum
Septum.

Forthwith, presently, immediately.

Mox
Illico
Confestim
Continuo
E vestigio
Dictum factum
Nullâ morâ interpositâ
Primo quoque tempore
Momento temporis.

A Fortresse, Hold, Sconce, Castle.

Castellum
Turris
Propugnaculum
Munimentum
Arx
Locus munitissimus.

To forward a matter, or further, to helpe forward.

Promouere
Adiuuare
Prouehere } rem.
Incitare
Magno adiumento esse
Vrgere
Instigare
Alas edere
Omnia adminicula suppeditare.

Forward, or ready to.

Promptus
Expeditus
Paratus
Incitatus
Propensus } ad.
Alacer
Volens
Accinctus
Pronus

In a forwardnesse, or readinesse.

In promptu
In procinctu
In bono cinctu
In bono cursu
Expeditus

Accin-

Accinctus
Satis propensus } ad.
Paratus

To go forward, or proceed.

Procedere
Pergere
Prouehi
Sese promouere
Progredi
Proficere
Gradum promouere
Festinare
Properare.

A forme, type, or map.

Forma
Idea
Imago
Species
Simulachrum
Typus
Effigies
Figura.

Fortunate, or prosperous.

Fœlix
Fortunatus
Beatus
Faustus
Secundus
Florentissimus
Incredibili fœlicitate
Digito cœlum attingens
Auspicatus
Ex animi sententia res suas confici

Fortunately, happily, luckily.

Fortunatè
Faustè
Prosperè
Auspicatè
Fœliciter.

Foule, or deformed, &c.

Aspectu { teter / deformis
Invenustus
Sordidus
Fœdus
Squalidus
Turpis
Inhonesta facie
Longè abest à pulchro.

Foule, or distempered weather.

Cœlum pluuiosum
Tempestas minimè serena
Magna pluuiarum vis
Intemperies acris
Spurcissimum cœlum.

Foule, or filthie.

Turpis
Fœdus
Inquinatus
Spurcus
Obscœnus
Inhonestus.

To lay a foundation, or ground worke.

Fundamentum ponere, iacere, collocare
Auspicari opus

Ordiri, Inceptare } quid.

Fraile, or mortall.

Momentaneus
Caducus
Fragilis
Mortalis
In casu positus
Fluxus
Vanus
Non duraturus
Non { constans / permanens
Celeriter dilabens.

Frailtie, or weakneſſe, mortalitie.

Fragilitas
Mortalitas
Vanitas
Fugacitas
Inſtabilitas.

To frame, or make a ſpeech, &c.

Efficere, Conficere, Componere, Fabricari, Contexere, Formare, Inſtituere, Habere, Excogitare, Inuenire } epiſtolam, orationem, &c.
Inuentor, Author, Artifex } rei eſſe.

Framed, to, for, or according to.

Factus, Fictus, Compoſitus, Aſſuefactus } ad.
Aptus, Informatus, Idoneus, Temperatus } ad.

Fraud, craft, or guile, &c.

Fraus
Dolus
Impoſtura
Verſutia
Vafrities
Calliditas
Inſidiæ
Præſtigiæ
Diſſimulatio
Aſtutia.

A fray, or tumult.

Tumultus
Rixa
Digladiatio
Motus
Sicarum, Gladiorum } diſtrictio.

Freed, or ſet at libertie.

Liberatus
Exemptus
Abſolutus
Exolutus
Ereptus
Expeditus
Non alligatus

Liber

Liber
Solutus
Ingenuus
Suæ poteſtatis
Nemini ſeruiens.

To free a man from, or to deliuer from, &c.

Liberare
Exoluere
Expedire
Vindicare
Eximere
Afferere
Eripere
Soluere
} aliquem ab.

Immunitatem
Libertatem
} à re concedere.

Free from, or without money, moneleſſe, gratis, &c.

Gratuitus
Sine mercede
Aduentitius
Ne quaquam mercenarius
Ex ſola Dei bonitate proficiſcens
Minimè mercenarius
Sine pecunia & pretio
Ex gratia & dono
Immeritò
Non emptitius.

To make a man free of any place, Citie, incorporation, companie.

Manu-mittere
Ciuitate donare
In ſocietatem aſcribere
Liberum facere
Impertire ciuitatem alicui
Immunitatem dare
Rudi donare
A ſeruitute eximere.

Free, or at libertie.

Liber
Solutus
Sui iuris
Libertate donatus
Nulli ſeruiens
Ingenuus
Suæ poteſtatis.

Free from, &c.

Liber
Immunis
Liberatus
Procul remotus
Purus
Remotiſſimus
Diſiunctiſſimus
Longè diſtans
} ab.

Freely, or without reward.

Gratuitò
Sine mercede
Gratis
Ex mera gratia
Ex dono
Sine vlla pactione.

Freedome, or libertie.

Libertas
Manumiſſio
Immunitas à ſeruitute
Ingenuitas.

To get, gaine, or winne friends.

Patere
Acquirere } sibi amicos.
Adiungere
Beneuolentiam sibi comparare.

Friendlesse.

Inops amicorum
Patrocinio destitutus
Expers fautorum.

A trustie or sure friend.

Certus
Probatus
Compertus
Exploratissimus } amicus.
Cognitissimus
Coniunctissimus
Constantiam & fidem amicis præstans
Egregiè fidelis alicui
Periculi perspectus amicus.

Friendly, or kinde vnto.

Benignus
Amicus
Indulgens
Humanus
Liberalis
Beneficus
Hospitalis
Amicissimus
Perbeneuolus.

To frighten, or to scare, or feare.

Terrorem inferre
Metu percellere
Horrore perstringere
Exterrere
Complere horrore
Metum afferre.

To frequent, or resort vnto.

Confluere
Concurrere } ad.
Itare
Aduolare
Aggregare se ad
Multum adesse
Frequenter ire ad
Concursum facere ad.

A place much vsed or frequented.

Frequens
Frequentatus
Locus celeberrimus
Frequentiâ hominum maximè illustrissimus
Congregatione hominum celeberrimus
Locus hominum multitudine completissimus
Confertissimus ciuibus locus.

Frolike, iocund, merry.

Totus spirans hilaritatem
Præ lætitiâ gestit
Explicans frontem
Iucunditate plenus
Hilarus.

Froward or penish, &c.

Peruersus
Morosus

Di-

Difficilis in vitæ consuetudine
Iracundus
Incommodis moribus
Querulus
Inuauis conuictor
Acerbissima natura
Intractabilis.

Fruit, or increase of the earth.

Fruges
Fructus
Prouentus
Fœtus
Fœnus
Commodum
Reditus
} terræ.

Fruit, benefit, or commoditie.

Fructus
Commodum
Beneficium
Vtilitas
Emolumentum
Bonum
Lucrum
Accessio.

Fruitfull, or commodious.

Fructuosus
Vtilis
Ferax
Vberes fruges effundens
Frugifer
Non pœnitendus
Non inutilis.

A fruitfull, or plentifull soile, or countrey.

Vbertate agrorum abundans
Varietate fructuum & pastionis magnitudine excellens
Frugifer
Ferax
Fructuarius
Pinguis
Prouentum edens
Fœcundus
Fructuosus
Fertilissimus
Cultissimus
Vberrimus
Vberiores fructus edens & afferens
Fructuum copiam producens.

Fruitfulnesse.

Fœcunditas
Vbertas
Feracitas
Fertilitas.

To make fruitfull.

Fœcundare
Fructuosum efficere
Fertilitatem infundere
Feracitatem dare.

Frustrate, or voide, &c.

Inanis
Irritus
Nullo fructu
Vanus
Abrogatus
Nullius vsus
Inutilis.

To make frustrate, or voide.

Ab opere efficiendo prohibere

Aſcopo ſuo depellere
Conatus alicuius irritos reddere
Fruſtrari } quem.
Eludere }

A Fugitive, or runne away.

Fugitiuus
Profugus
Transfuga
Erro
Sedem ſolumque mutans.

To fulfill, or accompliſh.

Explere
Exequi
Abſoluere
Perficere
Effectum dare
Conſummare
Perpolire
Finire
Peragere.

Full of, filled, or repleniſhed.

Plenus
Cumulatus
Abundans
Repletus
Exaggeratus
Refertus
Locupletatus.

Fulneſſe, or plentie.

Plenitudo
Abundantia
Copia
Vbertas
Vis infinita
Cumulus
Varietas
Multitudo
Amplitudo.

Fully, or plentifully, &c.

Copioſe
Ample
Explete
Pluribus
Abundanter
Fluenter
Effluenter
Profluenter
Cumulate
Complete.

Fumiſh, wrathfull, teſtie.

Iracundus
Irritabilis
Homo ſumma iracundia
Moroſus & difficilis.

Furious, or outragious.

Faces furorum intentans
Impotentiſſimus
Omnia omnibus minans
Furens
Animi impotens
Inſanus
Intemperantiſſimus
Iræ nullum modum habens.

Furious, or frantick, &c.

Furioſus
Efferuescens iracundia
Facibus furorum incenſus vel inflammatus
A toto mente deficiens

Fu-

Furore ac irâ excandeſcens
Omnia omnibus minans
Præceps actus ab affectibus.

To furniſh, or ſtore with, &c.

Inſtruere
Ornare
Locupletare
Cumulare
Replere
Onerare
Complere
Exaggerare
} aliquem.

A furtherance, or helpe vnto.

Adiumentum
Præſidium
Adminiculum
Auxilium
Inſtrumentum
Incitamentum
Progreſſus
Calcar.

To further a man vnto.

Prouehere
Promouere
Adjuuare
Magno vſui eſſe alicui
Alicui magnum adiumentum afferre & approbare
Materiam & facultatem alicui ſuppeditare
Auxilium (alicui) ſubminiſtrare
Magna momenta afferre alicui ad.

A furtherer of a man, &c.

Adiutor
Auxiliator
Incitator
Author
Impulſor
Fautor
Sublenator
Amplificator
Ornator
Illuſtrator.

Fury, madneſſe, rage.

Furor
Rabies
Indignatio
Amentia
Bacchatio.

Furniture, or prouiſion.

Apparatio
Ornatus
Apparatus
Prouiſio
Choragium.

Furniſhed, prepared for.

Inſtructus
Paratus
Præmunitus
Accinctus
} ad.

To furniſh, trimme, ſcoure.

Interpolare
Nitorem dare rei
Repolire
Tergere
Reparare

Splendorem accersere rei.

Furthermore, or moreouer.

Præterea
Quinetiam
Huc addatur etiam
Huc accedit quòd
Porro
Vt progrediar.

To fire, or burne.

Inflammare, Incendere
Ignibus delere
Ignibus committere
Flamma delere & consumere
Flammis loca absorbere
Concremare, Exurere
Comburere
In cineres redigere.

G.

To gad vp and downe.

Circumcursitare
Huc & illuc vagari
Sursum deorsum cursitare
Nullo certo loco consistere.

To gaine, or get, &c.

Emolumentum } facere.
Operæpretium }
Lucrari
Fructum recipere
Fructum discerpere
Diuitias & copias colligere
Opes conquirere
Lucrum facere
Suis seruire commodis
Vtilitatem colligere ex.

Gaine, or commoditie, &c.

Quæstus
Lucrum
Fructus
Commodum
Fœnus
Vtilitas
Vsura
Compendium.

Gainefull, or profitable, commodious, or gainfull to.

Quæstui alicui
Quæstuosus
Commodus
Ad magnitudinem quæstus immensus
Ad vtilitatem alicuius compositus & comparatus
Vtilitati } esse alicui
Emolumento }
Fructuosus } alicui.
Perutilis }

To

To gaine, grace, or fauour.

Colligere gratiam
Elicere voluntates
Comparare beneuolentiam
Influere } in animos homi-
Insinuare se } num.

To gainsay, or contradict.

Contradicere
Repugnare
Reclamare
Refragari
Obnuntiare
Obstrepere
Occinere
Verbis oppugnare
Obnuntiationem opponere alicui
Aduersari
Dicendo obstrepere alicui
Contrarium affirmare
Obloqui
Reclamare
Respondere.

A gainesaying, or contradiction.

Repugnantia
Reclamatio
Contradictio
Intercessio
Oppositio
Obnuntiatio
Refragatio
Aduersatio.

Gallant, fine, or braue, &c.

Ornatus
Splendidus
Nitidus
Excultus
Fulgens
Expolitus
Præstans
Pictus
Comptus
Tersus
Lautus
Venustus
Speciosus.

To gall, nip, touch, or nettle a man.

Vrere
Pungere
Exulcerare
Angere } quem.
Commouere
Male habere

A Gallant, a braue fellow.

Primus rerum omnium adolescens
Florentissimus
Elegantissimus
Moribus & vestibus ornatissimus
Splendidissimus.

Gallantly, finely, brauely.

Ornate
Eleganter
Venuste
Splendide
Nitide
Compte
Pulchre

Floride

Floridè
Illuminatè
Cum dignitate.

To gape after, to be greedy of.

Inhiare rei
Vehementer appetere
Ardere rei cupiditate
Imminere rei
Spe deuorare quid.

To garnish, adorne, trimme.

Exornare
Excolere
Instruere
Decorare
Expolire
Decus conciliare
Splendorem accersere } rei.

Gard, defence, or attendance upon, &c.

Præsidium
Satellitium
Magna turba stipantium
Comitatus
Frequentia stipatorum
Ministrorum
Affectatorum } multitudo.

To gard, or defend, &c.

Tueri
Defendere
Propugnare
Stipare
Patrocinium suscipere
Præsidio communire
Præsidio & custodia sepire

Instructu & ornatu comitari.

Garments, attire, or apparell.

Indumentum
Vestis
Amictus
Vestimentum
Ornatus
Stola
Habitus
Integumentum corporis.

Gathered out of, collected.

Expressus
Excerptus } de.
Collectus
Desumptus } ex.
Delibatus
Elicitus
Extructus.

To gather, to reape, or to receiue, &c.

Carpere
Percipere
Colligere
Metere
Delibare
Accipere
Sumere
Frui.

To gather together, &c.

Conuocare
Cogere
Congregare
Concire
Contrahere
Centuriare
Conglobare

In

In vnum compellere.

To gaze, or stare vpon a man.

Fixis oculis intueri
Spectatu dignum arbitrari.
Oculos { Conjicere / Conuertere / Defigere } in quem
Aspicere
Curiosius contemplari
Visendum ducere
Spectare quem.

A generation, linage, offspring, or descent.

Progenies
Generatio
Genus
Genesis
Soboles
Propago
Stirps
Procreatio
Familia.

Generally, or in grosse.

Generatim
In vniuersum
Communiter
Vniuersaliter
Plerumque
Maxima ex parte.

Gentile, courteous, milde, &c.

Humanus
Clemens
Tractabilis
Placabilis
Facilis
Facilitate par infimis
Ad lenitatem propensus
Comis
Commodus
Perfacilis in colloquijs
Suauis
Mansuetus
Indulgens
Candidus.

A gentleman, one well borne, descended of ancient pedegree.

Domi suæ clarus & nobilis
{ Claro / Summo } loco natus
Ex illustri domo editus
Ex nobili familia splendidissimus
Nobilis natu
Vetustis insertus familijs
Summa nobilitate homo
Splendide natus
Homo minime obscurus.

Gentlenesse, courtesie, meekenesse.

Comitas
Humanitas
Facilitas
Lenitas
Placabilitas
Mansuetudo
Clementia
Vrbanitas
Humilitas
Candor.

Gently.

Gently, courteously.

Clementer
Humaniter
Leniter
Placidè
Candidè
Comiter
Benignè
Blande.

To make gentle, or to tame, breake, subdue.

Manſuefacere
Domare
Mollire
A fera & agreſti vita ad humanam ciuilemque deducere
A pertinacia abducere.

To grow gentle, or tame.

Miteſcere
Ferocitatem deponere
Humanitatem inducere
Remolleſcere.

Gentry, or nobilitie.

Genus
Nobilitas
Natalium ſplendor
Stemma illuſtre
Generis claritas
Generis & nominis inſignis dignatio
Familiæ præſtantia
Maiorum illuſtrium vetuſtas
Generoſæ ſtirpis antiquitas
Ortus claritas.

To geſſe, to coniecture, to weene, or thinke, &c.

Coniectura aſſequi quid
Diuinare
Vaticinari
Coniecturam facere rei
Putare
Exiſtimare
Arbitrari
Autumare
Tantum opinari
Præſagire.

To get, or winne good will.

Hominum approbationem mouere
Hominum ſtudia complecti
Ad beneuolentiam allicere
Gratiam inire
Colligere beneuolentiam
Animos hominum conciliare
Ad beneuolentiam hominum aſpirare
Amores hominum aſſequi
Gratias & ſtudia parere
Beneuolentiam adiungere
Influere in ſenſus hominum.

To get, or procure a thing, &c.

Comparare
Conſequi
Acquirere
Parare quid
Impetrare
Lucrari
Nanciſci

Ad-

Adipiſci
Aſſequi
Parere
Peruenire } ad aliquem.
Aſpirare

A Gyant, or a man of an huge or extraordinary ſtature.

Gigas
Homo vaſtus
Inuſitatæ magnitudinis
Maximæ
Proceriſſimæ } ſtaturæ.
Vaſto corpore.

Well gifted, or graced.

Excellentiſſimis donis commendatus
Præclaris animi ornamentis excultus
Animi dotibus excellens
Diuinis quibuſdam bonis inſtructus & ornatus
Virtute & pietate præſtans.

Giuen to ſome vice:

Procliuis
Pronus } ad
Propenſus
Vitio ſtudens
Vitio { cumulatus / inquinatus / contaminatus
Infamis aliquo flagitio.

To giue, or beſtow vpon:

Deferre beneficium
Conferre in aliquem
Dare
Tribuere } quid alicui.
Donare
Largiri
Impertire alicui
Ornare
Ditare } beneficio:
Tradere

To giue ouer, or leaue off, to leaue.

Ceſſare
Deſiſtere
Abſtinere
Decedere
Abire
Finem facere
Intermittere
Superſedere
Omittere
Quieſcere
Deſerere.

To giue himſelfe vnto, or betake.

Seſe { dedere / addicere / conſecrare }
Operam dare
Applicare
Apponere } ſe ad.
Attendere
Accumbere
Dicare
Dare } ſe ſtudijs.
Deuouere
Operam nauare rei
Se conferre ad.

Giddie.

Giddie headed, or light, variable, &c.

Leuiculus
Inconſtans
Mutabilis
Varius
Lubricus
Sui ſemper diſſimilis
Vagus
Leuis
Alâs aliud ſentiens
Opinione valde labilis
Sententiam identidem mutans.

A gift, or good turne.

Donum
Munus
Beneficium
Præmium
Meritum
Officium
Ornamentum
Gratia.

A gift, or qualitie of the minde, a grace of God.

Donum
Chariſma
Munus
Ornamentum
Bonum
Dos
Habitus mentis laudabilis.

To beſtow gifts, or benefits on a man.

Dona conferre in quem
Beneficia tribuere alicui
Suis meritis ſibi obligare
Beneficentiâ devincere
Officia præſtans alicui
Demereri quem.

Gladſome, ioyfull.

Lætabile ad efferendum animum
Lætus nuntius
Iucunditatem afferens
Gratus
Acceptus.

Gladly, willingly, ioyfully.

Hilari / Læto / Æquo } animo.
Mira animi alacritate
Non { Ægrè / grauatè.
Perlibenter
Cum ſumma voluptate.

Glad, or ioyfull, &c.

Lætus
Hilaris
Iucundus
Gratulabundus
Triumphans
Magno gaudio perfuſus
Multa lætitia accumulatus
Incredibili iucunditate expletus
Alacer
Triumphabundus.

Gladneſſe, or ioyfulneſſe.

Lætitia
Hilaritas
Voluptas
Triumphus

Gra-

Gaudium
Exultatio
Jucunditas
Diffusio animi.

To be glad, or merrie.

Lætari
Gaudere
Recreari nomine (alicuius)
Delectari
Exhilarari
Palam exultare lætitia
Gaudio triumphare
Gestire
Diffundi lætitia
Omnem mœstitiam ex animo deponere.

To make to be glad, or merrie.

Gaudio perfundere
Exhilarare
Gaudio { complere / cumulare / efferre.
Magnam lætitiam objicere
Hilaritatem afferre quampluri-mam
Suauitate mentes hilarare
Voluptate explere
Lætitiam dare alicui
Materiam exultandi ministrare.

To glaunce at, or to giue a touch onely.

Obiter perstringere
In transcursu attingere
Non ex { professo / compositio } tractare.
Aliud agens persequi
Per transennam præterire
Genera rerum, & capita tantum notare.

A glimpse, taste, or proofe.

Gustus
Specimen
Præludium
Modica scintillula.

To glory, vaunt, or bragge.

Gloriari
Superbire
Magnifice se efferre
Iuueniliter exultare
Se { ostentare / Venditare.

Glory, fame, or renowne.

Gloria
Fama
Celebritas
Nominis claritas
Honor
Existimatio
Decus.

Glorious, honourable, for ones credit.

Commemorabilis
Glorioſus
Ad gloriam insignis
Illustris
Prædicabilis
Splendidus
Inclytus
Ad famam honestus
Mentione & memoria dignissimus

A glory, or credit vnto.

Res insignis ad maximam laudem
Glorioſus } alicui.
Splendidus }
Authoritatem & fidem afferens alicui
Honeſtus
Exiſtimationem alicuius amplificans.

Vaine-glorious, ambitious, greedie of praiſe.

Ambitioſulus
Falſæ gloriæ vmbras conſectans
Vanæ gloriæ auidus
Hominum fauorem venans
Honores { appetens / aucupans.

A gloſer, flatterer, diſſembler.

Aſſentator
Adulator
Gnatho
Fucata ſpeciè blandiens
Blandiloquus
Omnia ad gratiam loquens
Blanditijs beneuolentiam captans.

To glut, fill, or pamper himſelfe.

Ingurgitare cibum
Se infercire
Abdomen explere
Curare cuticulam
Inſatiabiliter paſcere.

A Glutton, or immoderate eater.

Venter ei pro ſolatio eſt
Edax
Guloſus
Bibax
Victu intemperans
Porcus Troianus
Nimio cibo & potione ſe compliens
Vorax
Ventris & gulæ mancipium.

Glutonie, or immoderate eating.

Voracitas
Edendi intemperantia
Cibi potuſque ingurgitatio
Ingluuies
Curatio cuticulæ
Immodicus cibus & potus.

To ſerue, or worſhip God.

In pietatis ſtudium diligenter incumbere
Deum { inuocare / colere / venerari
Diuinum numen horrere
Iuſtam venerationem Deo tribuere
Dei offenſionem vitare
Deum timere.

God, Almighty God, &c.

Summus rerum parens
Solus cœlo dominator
Dominus & moderator omnium rerum

Conditor

Conditor
Artifex
Architectus } omnium rerum naturæ totius.
Creator
A cuius nutu omnia pendent
Opifex
Sator
Effector } omnium.
Conseruator
Deus ipse

Godlinesse, or religionsnesse.

Pietas
Religio
Sanctitas
Purus numinis cultus
Vitæ ad verbi regulam compositio
Sincerus in Deum affectus.

God willing, or with the helpe of God.

Deo { adjuvante / propitio / propitiante
Diuino concessu
Dei { beneficio / præsidio / auspicio & ductu.

A godly, or holy man.

Sanctissimus religionis cultor
Studio religionis florentissimus
Pietatem adhibens
Colens religionem
Religiosus
Iehouam sanctè & augustè colens
Puram religionem sanctissime colens
Omnem impietatem & injustitiam perosus.

A good, or an vpright man.

Plane bonus
Optimus
Probus
Incorruptus
Optime meritus vir
Optimis & sanctissimis moribus
Optimis studijs deditus
Inprimis honestus & benè moratus
Grauissimus } vir.
Benignissimus

I haue thought good, &c.

Commodissimum putaui
Nihil duxi esse commodius quàm.
Mihi visum est
Mihi per placuit
Nihil mihi fuit prius & antiquius quàm
Censui.

Good will, fauour.

Beneuolentia
Gratia
Studium
Amicitia
Amor & benignitas
Charitas
Voluntas
Animi propensio
Gratiosus affectus.

To get good will.

Gratiam inire
Hominum approbationem mouere
Animos hominum conciliare
Beneuolentiam hominum allicere
Hominum ſtudia aſſequi & complecti
Colligere gratiam
Homines ad vſus ſuos adiungere.

Goodly, faire, ſightly.

Spectabilis
Pulcher
Decorus
Ad ſpeciem ſplendidus, & illuſtris
Specioſus
Dignus conſpectu
Pulchritudine conſpicuus.

Good for, or ſeruing well for a purpoſe.

Bonus
Vtilis } rei.
Commodus
Salutaris
Opportunus } ad.
Aptus

To beare good will to a man.

Summo ſtudio proſequi
Studium ſuum ſignificare alicui.
Totum ſe ad alienam vtilitatem aſtringere.

A good commonweales man.

Reipub. commodis ſeruiens
Omnia ad ciuium vtilitatem referens
Nihil niſi Reipub. bonum & vtilitatem ſibi proponens
Natus ad homines juvandos
Patriæ vtilis
Reipub. decus & dignitatem ſuſtinens
Communis ſalutis ſtudioſiſſimus.

To go to a place, &c.

Itare
Proficiſci
Sese conferre
Concedere
Ambulare
Iter ſuſcipere } ad.
Habere iter
Contendere
Tranſire
Ferri
Ire
Gradiri

To goe before in place, or order.

Præcedere
Præire
Antecedere
Priorem locum habere
Antegredi.

To go, or walke vnto:

Ire
Vadere
Accedere
Ambulare
} ingredi / progredi / procedere } ad.

Gorgeous, great, or sumptuous, costly.

Sumptuosus
Magnificus
Regificus
Splendidus
Nitidus
Fulgens
Lautus
Pretiosus
Ornatissimus
Glorioſus
Delicatus.

Gorgiousneſſe, or ſumptuouſneſſe.

Splendor
Ornatus
Magnificentia
Elegantia
Nitor
Fulgor
Gloria
Pulchritudo.

To gouerne, or to rule.

Regere
Gubernare
Procurare
Moderari
Ad gubernacula reipublicæ ſedere.
Temperare
Imperio continere
In ſua poteſtate habere
Præſſe
Præſidere
Imperare
Dominari
} alicui.
Clauum reipublicæ tenere
Imperium habere in aliquem:

Gouernment, rule, or Empire.

Imperium
Principatus
Magiſtratus
Regimen
Reipublicæ adminiſtratio
Authoritas
Eminentia in Republica.

A Gouernour, ruler, magiſtrate.

Gubernator
Rector
Imperator
Moderator
Præfectus
Adminiſtrator populi
Præſes populi
Imperium habens in populum.

Gouernment, rule, authoritie.

Imperium
Rerum adminiſtratio
Regimen
Authoritas
Præfectura.

Grace, or an holy disposition in a man.

Indoles ad virtutem
Sanctus animi habitus
Optima mentis dispositio
Probitas
Sanctitas
Animus optimè informatus
Mens pia.

To finde grace or fauour with a man, or to grow in fauour with.

Animum alicuius sibi conciliare
Gratiam inuenire apud quem
Amicum & beneuolum sibi experiri.

With a grace, comelinesse, maiestie.

Cum dignitate
Venustè
Decorè
Grauiter
Cum authoritate
Ornatè.

Gratious, in request, in fauour. &c.

Gratiosus
Omnibus charus
Omnibus acceptus & charus
In oculis & ore omnium
Ab omnibus dilectus
In honore & dignatione habitus
Gratia antecellens
In populi gratia
Gratia & authoritate valens apud.

To grace or honour a man.

Decorare
Honestare } aliquem.
Commendare
Honorem addere
Decus conciliare } alicui.
Nobilitare
Clariorem efficere
Splendorem & dignitatem alicui afferre
Decori
Honori } alicui esse.

By Gods grace, or helpe.

Deo { adjuuante / propitiante / prosperante.
Præsidio
Auxilio } christi.
Beneficio
Diuino concessu
Auspicio & ductu
Christo duce & auspice.

A grace or gift, &c.

Donum
Charisma
Dos
Munus
Ornamentum
Donatio spiritualis.

Graceleſſe, or deſperately minded.

Perditus
Deploratæ / Depoſitæ } ſpei.
Deſperatus
Ab omni honeſtate relictus
Profligatus
Improbiſſimus
Reprobæ mentis
Nullius frugis
Vitiorum gurges
Omnes virtutis neruos elidens
Nulla ad facinus verecundia.

Gracious, or kind vnto, beneficiall to.

Gratioſus
Benignus
Beneficus
Salutaris
Amicus } alicui.
Propitius
Indulgens
Commodus
Vtilis

Graciouſly, fauourably, or kindly, &c.

Benefice
Amice
Propitie
Benigne
Peramanter
Humaniter.
Blande
Mellitè.

To grant to ones requeſt, or deſire.

Concedere / Permittere } petita.
Largiri
Non pati eſſe inanem
Facilèm ſe præbere
Satisfacere roganti
Deſiderium alicuius explere
Exaudire alicuius preces
Dare rogantibus quod petunt
Petenti non denegare.

A Grant, or licence.

Conceſſio
Permiſſio
Venia
Indulgentia
Conceſſus
Toleratio
Poteſtas.

To gratifie, or to pleaſure a man.

Gratificari
Gratum facere
Bene-ficio { obligare / obſtringere } aliquem.
Alicuius commodis inſeruire
Gratiam ab aliquo inire
Optime mereri de aliquo
Alicuius voluntati ſatisfacere.

Gracious, toward, vertuouſly diſpoſed.

Optimis ſtudijs addictus
Fictus & factus ad virtutem
Optimè à naturâ informatus
Sibi optima quæque proponens.

Gratefull, or thankefull.

Memor } beneficij.
Tenax }
Dignus in quem beneficium conferatur.
Meritum animo custodiens
Se gratum benefactori præstans.

A gratuitie, or free gift, a beneuolence.

Donum
Gratuita donatio
Eleemosyna
Stirps
Stipendium ex mera beneuolentia.

A Graue, or place of buriall.

Sepulchrum
Monumentum
Bustum
Tumulus
Conditorium
Locus sepulturæ.

A Graue, reuerend, or sage person.

Grauis
Modestus
Sobrius
Reverendus
Honestus
Seuerus
Ætate reuerendus
Canitie venerandus
Austerus
Ad seueritatem factus
Seuero vultu
Decoris & honestatis studiosus
A leuitate remotissimus
Prudens vir.

Grauely, seemely, or honestly.

Grauiter
Sobrie
Ornate
Cum dignitate quadam
Seuere
Constanter
Decore
Honeste
Cum dignitate & grauitate.

Granitie.

Grauitas
Dignitas
Seueritas
Compositissimi mores
Moderata in omni vita constantia
Decus
Authoritas.

Great, gracious, or familiar with a man.

Necessitudine & familiaritate cum aliquo coniunctissimus.
Primus apud quem
Priores partes habens apud aliquem.
Copulatissimus cum quo
Familiarissimus alicui
Ab intimis alicui.

Great, high, or mighty.

Magnus
Potens

Potens
Natu grandis ac valens
Magnum gradum in repub. consecutus
Sua authoritate pondus habens
Ampliſſimus, Maximus } vir.

Great, or huge in quantitie.

Magnus
Immenſus
Grandis
Ingens
Vaſtus
Quantitate incredibilis
Præamplus.

Greatly, or wonderfully.

Magnopere
Maximè
Mirifice
Summe
Valde
Vehementer
Inſigniter
Non mediocriter
Admodum
Mirum in modum
Immodice
Abundanter
Affatim
Quamplurimum
Inprimis
Præcipue.

Greedie of a thing.

Appetens
Auidus
Paulo cupidior rei
Spe deuorans quid
Auariſſimus
Vorax
Rapax.

Grimme, ſowre, gaſt.

Vultu tetrico & formidabili
Truci aſpectu
Luridus
Peracerbus natura
Auſterus
Torvus.

To grow mightily or great, to riſe or grow vnto honour, &c.

Creſcere
Surgere ad decus
Ad magnam potentiam aſpirare
Adoleſcere, Aſcendere } ad dignitatem.
Ad magnam potentiam peruenire
Attolli, Efferri, Euehi } ad honores.

Griefe or heauineſſe, anxietie or ſorrow.

Dolor
Solicitudo
Angor
Cura
Moleſtia
Mœror
Vexatio
Ægritudo

Tædium
Anxietas.

To greet, or salute, &c.

Salutare
Humanissime appellare
Alloqui
Salutem ascribere alicui
Humanitatis officia præstare
Amplexari
Amicissime affari.

To suffer griefe, or be afflicted, &c.

Magnam anxietatem exhaurire.
Dolores vel labores { tolerare, sustentare, pati, ferre, perpeti, subire.
Summa solicitudine affici
Mœrore absorberi
Affligi, Vexari } dolore.

Grieued, vexed, or heauie.

Afflictus, Confectus { angoribus, dolore, curis
Animo deiectus
Solicitudine diuexatus
In mœrore & sordibus iacens
Concursu molestiarum convulsus
Summam sentiens animi acerbitatem.
Ægritudine & mœrore perculsus
Lachrymis & mœrore perditus
Mœrore afflictus
Mœrens
Sollicitus.

To grieue, or trouble a man, &c.

Sollicitum habere, Vexare, Torquere, Affligere, Perturbare, Angere, Dolore afficere, Cruciare, Fodicare, Infestare, Vrere, Excruciare, Pungere } aliquem.
Alicuius molestiam augere
Mœrori esse alicui.

Grieuously, heauily.

Grauiter
Moleste
Dolenter
Acerbe
Mœste
Luctuose.

A greeting, or salutation.

Salutatio
Mutua comprecatio
Humanitatis officium
Compellatio.

A griper, or an oppressour.

Rapax
Exactor
Raptor
Oppressor
Auidus diuitiarum.

A ground, principle, foundation, article.

Principium
Fundamentum
Firmamentum
Caput
Articulus
Basis.

Grounded vpon, depending on.

Nixus re
Fundatus
Constitutus } ex.
Pendens à re
Pro fundamento habens.

A grieuous, or lamentable thing.

Miserandum quiddam
Res { molesta, grauis, acerba, luctuosa, intoleranda, lamentabilis.
Aduersissimus casus.

Grosse, rude, or dull.

Crassus
Absurdus
Imperitus
Obtuso & hebeti ingenio
Rudi minerua
Rusticus
Stupidus
Tardus
Iners.

Grossely, rudely, dully, &c.

Crassa Minerua
Absurdè
Absonè
Impolitè
Imperite
Barbare
Spisse
Corrupte
Permiste
Indocte
Nullo artificio
Nullo iudicio.

To grow, spring, or proceede from.

Nasci
Procedere
Fluere
Manare
Prouenire } ex.
Gigni
Oriri
Duci
Deriuari

To grow bigge, to be great, to rise, to grow vnto.

Ad magnam potentiam peruenire

Ascen-

Ascendere
Attolli
Efferri
Evehi
} ad dignitates.
Crescere ad decus
Surgere ad gloriam
Honores gradatim obtinere.

To grow bigger, to multiply, or increase.

Crescere
Adolescere
Vires & incrementa sumere
Assiduos habere progressus
Accessionem quotidianam habere
Maior
Auctior
Amplior
} Fieri / Effici.

Grudge, or ill-will.

Simultas
Malevolentia
Infuscata malitia
Ira acerba intimo animo concepta
Inueteratum odium
Occulta inimicitia
Animi alienatio.

To grudge, or murmure at.

Obmurmurare alicui
Tacite stomachari
Tecte odisse
Subinvidere alicui
Esse malevolo animo in quem:

Guile, or fraud.

Dolus
Fraus
Fallacia
Impostura
Perfidia
Calliditas.

Guilefully.

Dolose
Fallaciter
Perfide
Fraudulente
Insidiose
Veteratorie.

To guide or leade, &c.

Ducere
Agere
} aliquem.
Aditum parefacere alicui
Viam ostendere
Præferre lumen alicui
Se ducem, authorem & principem alicui præbere
Præire
Antecedere
} alicui ad.
Viam commonstrare.

A guide, or leader.

Dux
Consiliarius
Norma
Lumen
Fax
Ductor
Antecessor.

Guiltie, faultie, or partaker of euill.

Reus

Par-

Particeps
Conscius
Sustinens culpam
Affinis
Noxius
Peccator
Consentiens malo
Facinorosus
Maleficus.

Guiltinesse, or faultinesse.

Reatus
Culpa
Animus male conscius
Offensio
Criminis materia
Meritum.

To gull, delude, or beguile a man.

Frustrari
Deludere
Fraudare
Vana spe lactare
In fraudem obsequio impellere
Ludificari.

H.

An Habitation house.

Commorandi locus
Domicilium
Sedes
Habitaculum
Domus
Tectum
Diuersorium.

To halt betweene two persons, to carrie fire and water.

Claudicare inter duos
Duabus sellis sedere
Fauere } partibus
Studere }
Duobus seruire magistris
Ἐπαμφοτερίζειν.
Vtrisque partibus fauere
Se ad diuersse sentientium mores conformare
Huc & illuc nutare
Ad vtramque partem se applicare.

To Hallow, consecrate, or to set apart to a diuine vse.

Dedicare
Consecrare
Diuino vsui destinare
Dei cultui addicere
A profano vsu eximere
Separare ad Dei honorem.

To hang a man, to crucifie, &c.

Suspendere
In crucem agere

Tol-

Patibulo suffigere
Tollere
Crucifigere
Laqueo suffocare
Reste strangulare.

To hang ouer, or be neare at hand.

Imminere
Instare
Propendere
Incumbere
Vrgere
Appropinquare
Ingruere.

To be at hand, or hard by.

Imminere
Ingruere
Impendere
Instare
Præsto adesse
Non procul abesse
Appropinquare.

An Handicrafts man.

Artifex
Mechanicus
Qui manu victum quærit
Opifex
Operarius
Mercenarius:

To handle a matter learnedly, and exquisitely.

Ornamentis verborum & sententiarum distinguere quid.
Adhibere ornamenta innumerabilia.
Cum dignitate explicare
Ornatissime, & copiosissime disputare
Composite, copiose, & ornate pertractare
Orationem verbis ornare & perpolire
Verborum insignibus & sententiarum floribus variare
Præclare consistere in re aliqua
Calide & perite versari in re
Luce verborum illustrare.

To handle, or treate of, &c.

Tractare
Persequi
Agitare
Enarrare
Disputare
Disceptare
Oratione prosequi
In manibus habere
In re aliqua versari
Sermone complecti
Dicendo exprimere
Rem dicendo } { expedire / explicare.

A handling of, &c.

Pertractatio
Agitatio
Disputatio
Disceptatio
Percussio
Enarratio
Explicatio.

Hand-

Handſome, neat.

Elegans
Decens
Commodus
Habilis
Concinnus
Venuſtus.

Handſomely, featly.

Apte
Commode
Concinne
Decore
Venuſte
Eleganter.

To hang, or ſtrangle.

Suffocare
Strangulare
In crucem agere
Ligno ſuffigere
De patibulo ſuſpendere
Laqueo collum frangere.

To happen, or chance, &c.

Contingere
Euenire
Accidere
Cadere
Obtingere
} alicui.
Vſu venire
Caſu offerri
Fieri.

Happie, proſperous, luckie, or bleſſed, &c.

Fœlix
Fauſtus
Beatus
Fortunatus
Doloris vacuus
Aduerſæ fortunæ ignarus
Secunda fortuna vtens
Vacuo } animo.
Soluto }
Omnibus præſidijs abundans.

Happineſſe, or felicitie, &c.

Fœlicitas
Beatitudo
Miſeriarum & peccati immunitas
Florentiſſima vitæ ratio.

Happily, or luckily.

Fauſte
Fortunate
Proſpere
Fœliciter
Ex animi ſententia.

An harbour, or a place of ſhelter.

Portus
Aſylum
Perfugium
Sanctuarium
Tuta ſedes
Receptus, us.

To harbour, or entertaine.

Hoſpitio excipere
Alere
Fouere
Suſtentare
In ædes ſuas recipere
Menſa & lecto dignari

Quam

Quàm liberalissimè habere
Tecto invitare
Cibum victumque præbere alicui

An harbourer, or defender of.

Fautor
Patronus
Defensor
Tutor
Hospes
Propugnator
Susceptor alicuius partium
Receptor

Hard, or of much labour, or difficultie.

Multæ industriæ & laboris magni
Operæ non exiguæ
Inprimis arduum
Difficilis
Durus
Magni negotij
Quod difficilis habet explicatus
Impeditus
Summę difficultatis
Res operosa & hominis perdiligentis
Magnum opus & arduum.

Hard hearted, or vnmercifull.

Duro
Ferreo
Adamantino } pectore,
Lapideus
Prorsus non homo
Ab humanitate auersus
Obduratus
Implacabilis
Precibus non flectendus
Inexorabilis
Humanitatis expers
In crudulitate obfirmatus.

Hard by, or adioyning.

Vicinus
Propinquus
In proximo
Confinis
Non procul remotus.

To harden, or to make obstinate.

Indurare
Obfirmare
Pertinacem reddere
Callum inducere alicui.

Hardie, enured to labour and paines.

Sudoris & algoris patientissimus
Hyemis, pruinarum & laboris tolerantissimus
Rebus asperis & adversis assuetus
Nullas molestias recusans
Homo maximè industrius:

Harme, losse, or hinderance.

Damnum
Detrimentum
Iactura
Dispendium
Imminutio

Nocu-

Nocumentum
Incommodum.

To harme, hurt, or disprofit, &c.

Lædere
Minuere
Obterere
Opprimere
Nocere
Incommodare
Fraudi esse
Damnum dare
Officere
Afferre damnum
Inique agere
Crudeliter tractare.

Harmlesse, innocent, faultlesse.

Innocens
Integer
Innoxius
Nullius criminis conscius
Nullo flagitio contaminatus.

Hartily, soundly, or vnfainedly.

Ex animo
E corde
Toto pectore
Animitus
Vere & ex animo
Citra dissimulationem
Sincere
Ardenter
Propensissimo animo
Medullitus
Ex intimo animo.

To harden his heart.

Offirmare
Obdurare
Callum obducere
Animi duritiem induere
Indurescere
Omnes monitus aspernari
Omnem sensum amittere
Callere.

To harten, or encourage.

Animare
Vegetare
Sua hortatione incitare
Alacriorem facere
In bono proposito confirmare
Cohortatione sua concitare
Maiores animos facere ad
Summam confidentiam alicui parere
Impellere } ad rem.
Acuere }
Animum addere } alicui.
Spiritum afferre }

Harmelesse.

Innocens
Innoxius
Sibi ab omni maleficio cauens
Purus à malo
Neminem lædens
Expers criminis.

To hasten, or make speed.

Accelerare cursum
Passus celeriter explicare
Properare
Festinare

Matu-

Maturare
Veloci cursu contendere
Incredibili celeritate sese promouere
Sese proripere
Cursu tarditatem corrigere
Omnem moram abjicere
Omnem festinationem adhibere.

Haste, or speed, &c.

Festinatio
Velocitas
Celeritas
Pernicitas
Properatio
Acceleratio
Incitatus cursus
Maturatio.

Hastie, or rash, &c.

Temerarius
Consilij expers
Præceps
Improuidus
Inconsultus
Imprudens
Nimium properans
Inconsideratus
Præproperus
Impetu potius quàm consilio omnia agens.

Hastie, testie, angry, waspish.

Iracundus
Irritabilis
Facile excandescens
Difficilis
Morosus
Biliosus
Paulo ad iram propensior.

Hatefull, hated, or odious.

Contemptus
Omnibus perinvisus
Inuidiosus omnibus
Ab omnibus reiectus
Despectissimus
Odiosissimus
Explosus
Detestabilis
A quo omnes abhorrent.

To hate, or detest, &c.

Odisse
Odio habere
In hostium numero habere
A charitate (alicuius) abhorrere
Odio & vituperatione prosequi
Abhorrere ab aliquo
Detestari.

Hatred, or ill will, &c.

Odium
Malcuolentia
Simultas
Inimicitia
Inuidia
Inuidentia
Offensio
Abalienatio voluntatis
Inueterata ira.

To grow hatefull.

Contemptum contrahere

In

In omnium offenſionem incurrere
Suſcipere odium
Ex gratia hominum excidere.

To bring into hatred, to bring out of conceit.

Odium creare alicui
Odio ſubjicere
In contemptum adducere
Conflare inuidiam alicui
Inuiſum reddere.

To haunt, frequent, or oft to viſit a place.

Frequentare locum
Celebrare
Ititare ad
Curſitare ad
Viſere locum.

To hazard himſelfe, or aduenture his life for.

Periculo exponere vel committere
Periclitari omnia
Fortunæ ſubjicere
Nullos aduerſos caſus reformidare
Seſe periculis ſubjicere
In perſpicuum periculum incurrere
Omnia ſubire pericula pro
Incertam ſubire fortunam
Extremum diſcrimen adire
In flammas irruere
Nulla pericula pro aliquo ſubterfugere.

Heady, raſh, vnaduiſed.

Præceps
Temerarius
Effrænus
Peruicax
Obſtinatus
Contumax
De ſua ſententia omnia gerit.

To heale or cure, &c.

Curare } quem.
Sanare }
Mederi }
Sanitati reſtituere
Incolumitatem parere
Ad priorem ſanitatem reſtituere
Morbos expellere
Remedium afferre malo
Pharmaca malis adhibere.

Health, or good plight, &c.

Salus
Incolumitas
Sanitas
Integritas corporis
Ægritudinis vacuitas
Integra valetudo
Optimus corporis ſtatus.
Firmitas & vigor corporis.

Healthfull, or proſperous to.

Salutaris
Proſper
Vtilis
Secundus
Fortunatus
Benignus

Commodus
Bonus.

To be in health, aliue, and aliues like.

Viuere & valere
Omnibus carere morbis
Spirare & sperare
Saluus
Incolumis
Vivax
Incorrupta sanitate vti
Pancratice valere
Optima valetudine.

To heape or store vp, &c.

Cumulare
Exaggerare
Congerere aceruum
Condere
Constituere
Reponere
Reseruare
Coaeruare
Condensare
Colligere.

To heape or hoard vp.

Accumulare
Coaceruare
Congerere
Recondere
Constituere.

The heart, minde, affection.

Mens
Animus
Cor
Affectus
Appetitiones.

To take a good heart vnto him, to be courageous.

Audere
Animum sumere
Spiritum recolligere
Omnem metum abjicere
Confidere
Se aduersus mala confirmare.

To hearken or listen to.

Auscultare quem
Dicentem attente audire
Aures dicenti accommodare
Ab ore dicentis pendere
Diligenter excipere quæ quis proponit
Auidissime
Summo silentio } audire.

Heat, or hotnesse, ardour.

Æstus
Ardor
Calor
Excandescentia
Caliditas
Feruor.

To be in heauen, or to enioy euerlasting blisse and glorie.

In æternis esse gaudijs
In cœlo esse
Sempiterno æuo frui
In cœlesti paradiso degere.

To take a thing heauily, to take it to heart.

Moleſtè
Dolenter } ferre.
Dolorem capere de
Non ſine dolore cogitare de.

Heauen, &c.

Cœlum
Superæ ſedes
Paradiſus
Dei { Thronus / Aula / Palatium
Cæleſte domicilium.

An Heauenly or excellent man.

Cœleſtis
Diuinus
Diuinitus datus
Singularis
E cœlo dilapſus
Rarus & admirabilis
Summus
Præſtantiſſimus.

To be heauie, or ſad, &c.

Mœrere
Dolore percelli
Angi
In mœrore verſari
Ingemiſcere
Solicitudine premi
Curis implicari
Dolere
Ægritudine confici.
Dolore { frangi / perturbari.

Heauineſſe, or ſorrowfulneſſe.

Triſtitia
Mœſtitia
Solicitudo
Dolor
Angor
Squalor
Ægritudo.

To take heed, or beware of.

Cauere
Prouidere } ab aliquo.
Declinare
Timere
Suſpectum habere aliquem
Caute agere cum aliquo
Nullam ſpem reponere in
Non familiariter verſari cum
Ab inſidiis alicuius cauere.

Heedie, warie, charie.

Cautus
Prouidus
Conſideratus
Prudens
Minimè temerarius
Vigilans.

To heed, regard, marke.

Attendere
Notare } quid.
Conſiderare
Animaduertere
Obſeruare.

Heinous, or horrible, &c.

Nefarius
Horrendus
Indignus

Horribilis
Atrox
Grauis
Teter
Capitalis
Incredibilis
Immanis
Deteſtabilis
Truculentus
Deterrimus
Fædiſſimus
Non ferendus
Intolerandus
Turpiſſimus
Inauditus.

To helpe, or aſſiſt, &c.

Adiuuare, Sublevare } aliquem.
Adeſſe
Præſto eſſe
Opem ferre
Opitulari
Auxiliari
Subſidio eſſe
Aſſiſtere } alicui.
Commodare operam.

An helper, or furtherer.

Adjutor
Auxiliator
Patronus
Fautor
Opitulator
Subleuator
Fultor
Illuſtrator

Hell, or the place of the damned.

Infernus
Gehenna
Locus damnatis aſſignatus
Barathrum
Abyſſus.

Helpefull to, or a furtherance vnto a matter.

Non parum valet ad
Magno adiumento ad
Opportunus, Neceſſarius } ad.

To helpe forward, to further, to readie.

Adiumentum eſſe alicui
Adiumentum afferre alicui
Auxilium ſuppeditare
Prouehere, Promouere } ad.

Hereticall, or ſuperſtitious.

Superſtitione implicatus
Prauis opinionibus imbutus
Falſa religione implicatus
In errore pertinax
Falſorum dogmatum patronus ac defenſor
Prauis & falſis dogmatibus cumulatus.

An hereticke, or one that erreth in the foundation of true religion.

Falſorum dogmatum aſſertor
Craſſiſſimis erroribus imbutus

Opi-

Spiritu erroris dementatus
Hæreticus
Salvificæ veritatis oppugnator.

An Heritage, liue-lood, or possession.

Hæreditas
Prædium
Possessio
Patrimonium
Hæredium
Latifundium.

Heroically minded, &c.

Omnia humana infra se ducens
Bene audire ab omnibus cupiens
Res humanas minoris æstimans
Omnia ampla & præclara cogitans
Animo excelso & præstanti.
Alta & sublimia spectans ac cogitans
Gloriæ & dignitati seruiens
Res magnas & magnopere extensas concupiscens
Diuinus
Heroicus
Magnificus
Altus

To hinder, preiudice, or let, &c.

Obstare alicui
Tardiorem } facere.
Segniorem }
Deterrere quo minus
Impedire }
Retardare }
Remorari }
Reprimere } aliquem.
Interpellare }
Prohibere }
Implicare }
Objicere incommoda alicui.

An hindrance, or let.

Impedimentum
Obstaculum
Remora
Avocamentum
Retardatio
Interpellatio
Scandalum.

To hide, or lay vp.

Recondere
Reponere
Asseruare
Ad futuros vsus reseruare
Θησαυίζειν } in futurum
Congerere }
Coaceruare }

To hide, or conceale a matter.

Abscondere
Celare
Obtegere
Occultare
Celatum velle
Supprimere
Condere
A conspectu remouere

Tacitum tanquam myſterium tenere.

To hide, or keepe cloſe himſelfe.

Se latebris occultare
Incluſus & abditus
Latens in occulto
Abdere ſeſe aliquo
Latitare
In tenebris ſe abdere
In occulto ſe continere
Ab hominum oculis ſeſe remouere.

Hidden, cloſe, darke.

Abditus
Reconditus
Involutus
Abſtruſus
Abſconditus
Celatus
Tectus.

Height, highneſſe, or greatneſſe.

Altitudo
Sublimitas
Celſitudo
Faſtigium
Apex
Culmen
Aſcenſus.

High, tall, or laſtie.

Altus
Sublimis
Excelſus
Exaggeratus
Erectus
Elatus
Eminens
Editus.

To hire for money, &c.

Mercede conducere
Pretio invitare
Pecunia, Præmiis, Benignitate } adducere.

Hired for money.

Mercenarius
Conductitius
Mercede conductus
Suam elocat operam.

An Hiſtory, or ſtory, a relation of things done.

Hiſtoria
Rerum geſtarum narratio
Chronica, orum.
Annales
Literarum monumentum
Chronologia.

To hiſſe openly at, or to diſgrace.

Clamore & conuitiis repudiare
Conuitijs & ſibilis inſectari
Sibilis conſcindere & ejicere
Exſibilare, Explodere } quid.
Deridendum proponere, Ludibrio habere } quid.

Vs-

Vehementer reclamare.

To write an historie.

Conscribere historiam rerum actarum.
Commentarios conficere
Res gestas literis mandare.

Hote, fiery, burning.

Feruens
Calidus
Igneus
Incandescens
Inflammans
Effertuescens
Adurens.

To be hot, earnest, or eager in a matter.

Ardere
Coalescere
Instare
Vehementiam adhibere.

An Hold, castle or sconce, a bulwarke, &c.

Turris
Munimentum
Castellum
Propugnaculum
Asylum
Castrum
Vallum
Arx
Locus munitissimus.

To hold on, or to continue in, &c.

Persistere
Persenerare
Inhærere
Habitare
Immorari
Insistere
Permanere
Suum cursum non abrumpere.

To hold, enioy, possesse.

Tenere
Possidere
Habere
In potestate habere
Perfrui re.

To hold fast.

Arcte tenere
Firmiter apprehendere
Non è manibus amittere.

An holy person, or verie religious.

Sanctus
Vir plane cœlestis
Cœlitum vitam in terris imitans
Sanctitate mirabilis
Purus
Minime profanus.

Hollow, false, not to be trusted.

Lubrica fide
Perfidus
Nemini fidus
Et nihil veri & sincere subest
Subdolus
Infido ingenio.

Homely, or rude in speech.

Incomptus
Inornatus
Impolitus
Incompositus
Vulgaris
Plane rudis
Subrusticus
Incultus
Oppidanus
Peregrinus
Inconditus
Agrestis

} in oratione.

To keepe or liue at home.

Domi se continere
Infra parietes suos se regere
Priuatam vitam agere
Foris non prodire
Domo raro abesse
Latitare
Se latebris occultare.

After a rude and homely manner.

Crassiore Minerua
Rustice
Inculte
Vulgariter
Inornate
Impolite
Inscite
Parum artificiose.

Honest, or vpright, &c.

Honestus
Ingenuus
Probus
Integer
Probatus
Spectatissimus
Pudorem & innocentiam sanctissime colens
Probitate excellens
Sanctissimus vir
Homo optima religione præditus
Frugi vir
Perspecta vitæ morumque probitate ornatus
Omni carens dedecore.

Honourable, reuerend, or worshipfull.

Honoratus
Amplissimus
Ornatissimus
Nobilissimus
Splendidus
Florentissimus
Generosissimus
Magnificus
Honorificentissimus
Excellentissimus
Clarissimus
Inclytus.

Honour, or reputation, &c.

Amplitudo
Honor
Dignitas
Splendor
Gloria
Ornamentum
Decus
Celebritas
Nominis dignatio & claritas

Orna-

Ornamenta fortunæ.

Desirous of honour or estimation.

Honoris appetentissimus
Gloriæ paulo auidior
Auidissimus gloriæ
Famæ cupidissimus
Omnia ad dignitatem referre
Ad laudem incensus & incitatus.

Honourably descended, &c.

Ex amplissima familia natus
Summo loco natus
Clarissimus
Splendidus
Vetustis insertus familijs
Domi nobilis
Ex illustri familia editus.

Honourable in calling, or in worship.

Vir maxime illustris
Magnificus
Honorabilis
Venerabilis
Ornatissimus
Honoratus
Splendidus
Celebris
Augustus
Glorioſus.

To honour or exalt, &c.

Ad dignitatem euehere
Gloriam & dignitatem afferre alicui
Claritate illustrare
Ad decus excitare
Honori
Amplitudini } esse alicui.
Gloriæ insignibus ornare
Honestare
Suscipere &
admirari } aliquem in.
Obseruare
Colere

To honour, or reuerence.

Honorare
Reuereri
Existimationi esse alicui
Præcipuum honorem habere alicui
Reuerentiam alicui exhibere
Amplecti
Exosculari } aliquem:
Admirari

Honourably minded, one that respecteth his credit and estimation.

Ad res præclaras animum adiungens
Ad summam laudem contendens
Gloriæ seruiens
Omnia ad gloriam & splendorem reuocans
Heroico ingenio
Præclara sibi proponens
Existimationis studiosissimus.

Honourably, worthily, heroically.

Honorifice

Mag-

Magnifice
Ample
Heroice
Glorioſe
Splendide
Auguſte
Excellenter.

To hope well of, &c.

Honorifice } { ſperare }
Optime } { ſentire } de.
Præclaram concipere ſpem de
Præclare ſentire de
Magnas res ab aliquo deſperare
Nullo modo de aliquo expectare.

Hope or confidence.

Spes
Fiducia
Confidentia
Expectatio.

A perſon of excellent hope, towardneſſe, expectation.

Eximiæ ſpei
Summæ expectationis
Expectatiſſimus ad
Miram de ſe mouens expectationem
Magnam ſui opinionem concitans.

To put a man in good hope.

Expectationem non prauam afferre
In ſummam ſpem adducere
De euentu quem confirmare
Expectationem concitare.

An horrible offence.

Indignum facinus
Nefandum ſcelus
Horrendum peccatum
Immane flagitium
Crimen inauditum.

A man that keepeth good hoſpitalitie, &c.

Homo multorum hoſpitum
Ædes patentes habens
Lautiſſime & liberaliſſime homines tractans
Omnes ad menſam ſuam admittens
Gratiam & beneuolentiam cibo colligens.

Hoſtilitie, or emnitie.

Inimicitia
Hoſtilitas
Simultas aperta
Armorum } indictio.
Belli }
Oppoſitio.

A fine houſe, or ſtately habitation, a goodly houſe, &c.

Domus dignitatis plena
Domicilium præclarum
Receptaculum
Sedes ornatiſſima
Habitandi locus magnificus
Habitaculum exculiſſimum

Tectum exornatum.

An House, or dwelling place.

Domus
Domicilium
Tectum
Habitandi locus
Sedes.

To Huddle vp, to handle a man perfunctorily.

Tumultuarie agere
Effundere
Præcipitare
Nimis properare
Præpropera festinatione vti
Inconsiderate efficere.

Huge or bigge.

Immensæ magnitudinis
Prægrandis
Ingentis molis
Vastus
Portentosæ quantitatis
Non exiguæ magnitudinis
Visenda magnitudine.

Humble, lowly, meeke.

Humilis
Demissus
Modestus
Ab omni arrogantia remotus
Humiles spiritus gerens
Supplex
Reuerentiam humilitate captat.

To humble a man, &c.

Modestum reddere
Spiritus retundere
Reprimere arrogantiam alicuius
Humilem efficere
Mansuefacere
Ad humilitatem reuocare
Insolentiam alicuius frangere
Ad suæ nuditatis sensum perducere.

Full of humanitie, courteous.

Omni humanitate excultus
Expositus
Amicus
Familiaris
Indulgens
} omnibus.
Commodissimis
Facillimis
} moribus
Affabilitate & comitate homines sibi concilians
Homo summa humanitate.

Humilitie, lowlinesse, or courtesie.

Humilitas
Animi submissio
Mansuetudo
Lenitas
Modestia
Humanitas
Candor.

Humbly to beseech.

Demissime obsecrare
Magnopere petere
Studiosissime rogare
Supplicitèr supplicare
In pedes prouolutus
Prostratus
} obtestari.

To

To follow a mans humour.

Alicuius cupiditati morem gerere
Se ad aliquem applicare
Se totum ad alicuius arbitrium fingere & componere
Libidini alicuius obtemperare
Voluntati alicuius in omnibus inseruire
Alicuius nutum & imperium in omnibus sequi
Assentari & obsequi in omnibus.

An humorous, or fantasticall person, a Nouelist.

Factiosus
Præpostero zelo plenus
Varius
Rerum nouarum studiosus
Certæ parti addictus
Tumultuosus.

To be hungrie.

Esurire
Famelicus esse
Cibum appetere
Latrantem habere stomachum.

To hunt wilde beasts.

Venari
Feras agitare
Captare aves
Se venando exercere.

Hurt, harme, losse.

Damnum
Detrimentum
Calamitas
Nocumentum
Dispendium
Læsio
Incommodum
Iactura
Inutilitas.

To hurt, or harme, &c.

Lædere
Impedire
Oppugnare vtilitatem alicuius
Labefactare
Incommodare } alicui.
Nocere
Obesse
Fraudi & damno esse } alicui.
Calamitatem esse
In fraudem inducere
Detrimento afficere
Alicuius rationibus aduersari
Officere alicui
Iniuria exagitare
De commodis alicuius detrahere
Nocumento esse.

Hurtfull, dangerous, or noysome.

Noxius
Perniciosus
Incommodus
Calamitosus
Periculosus
Damnosus
Exitiosus
Pestilens
Alicuius bono repugnans.

Hurt

Hurt, or endammaged.

Læsus
Damno affectus
Incommodatus
Naufraugium patiens
Nocumentum passus
Calamitate affectus
Attritus.

To hurt, or to throw downe.

Dejicere
Diruere
Prosternere
Solo æquare
Demoliri
Deturbare
} quid.

A hurly burly, commotion.

Tumultus
Turba
Commotio
Seditio
Motus tragicus.

To hurrie, haste, flocke to a place.

Certatim concurre ad
Se effundere ad locum
Pleno gradu ferri
Confertim confluere.

An husbandman, &c.

Agricola
Rusticus
Villicus
Cultor agri
Ex agris effectus
Rei rusticæ studiosus
Qui rationem habet cum terra.

To play the good husband, to be thriftie.

Frugalitatem exercere
Suæ vtilitati seruire
Homo rusticâ & incultâ parsimoniâ.
Esse rarum parsimoniæ exemplum
Bene rem gerere.

An hipocrite, or dissembler.

Hypocrita
Dissimulator
Fingens & simulans quam non habet sanctitatem
Mentis & linguæ dissidium alens.

Hypocrisie, or false dissimulation.

Ficta & vana dissimulatio
Hypocrisis
Falsa & hypocritica religio
Nuda bonitatis simulatio
Ficta sanctitas
Laruata pietas.

To play the hypocrite.

Simulatione vti
Aliud agere, aliud simulare
Inanem pietatis speciem præ se ferre
Fingere synceritatem
Aliud loqui, aliud factitare
Simulatione tegere suos mores.

I.

To iarre or disagree.

VEhementer dissentire
In contraria studia abripi
Perpetuas simultates alere.

Discrepare
Digladiari
Dissidere
Dimicare
Contendere
Conflictari
} inter se inuicem.

A iarring or disagreeing, &c.

Dissensio
Discordia
Incensa inimicitia
Simultas animorum
Lites mutuæ
Dissidium.

An idiote, or man of simple vnderstanding.

Nullo iudicio præditus
Fatuus
Omnium rerum rudis
Ex opinione omnia æstimans
Temere rebus omnibus assentiens.

Idle, or lither, &c.

Otiosus
Nihil agens
Parum diligens
Languidus
Desidiosus
A rebus gerendis vacans
Deses
Cessator
Curam laboremque omnem remittens
Deditus otio
Inertiæ indulgens
Plane cessans.

Idleneſſe, or ſlothfulneſſe.

Otium
Inertia
Desidia
Oscitantia
Negligentia
Segnities
Tarditas
Socordia
Acedia
Languor
Indiligentia.

To be idle, lither, negligent.

Otiari
Desidere
Otio languere
Cessatione vti
Nihil agere
Torpere.

Idola-

Idolatrie.

Idololatria
Cultus simulachrorum
Adoratio creaturarum
Idolamania.

To be ignorant, or know nothing, &c.

Nescire
Ignorare
Non cognoscere
Omnium rerum rudis esse
Ignarus
Imperitus } omnium rerum.
Insciens

Ignorant or rude, &c.

Rudis & ignorans
Imperitus
Peregrinus & hospes
Nescius
Inscius
Barbarus
Præceptis destitutus
Nulla præditus cognitione.

Ignorance, or vnskilfulnesse.

Ignorantia
Inscientia
Imperitia
Inscitia
Error.

Ignorantly, or vnwittingly.

Imprudenter
Ex { inscitia / ignorantia

Ignoranter
Per errorem
Inscienter
Ex errore.

A iest, or merry conceit.

Iocus
Bella ridendi materies
Scomma
Dictum breue
Facetiæ
Salsus sermo.

To iest, sport, board, &c.

Iocare
Verbis ludere
Iocose illudere
Facetijs vti.

Ill, naught, or lewdly disposed.

Malus
Prauus
Improbus
Flagitiosus
Sceleatus
Sceleratus
Impius
Deterrimus
Malis studijs addictus.

Ill fauoured, or deformed.

Informis
Inuenustus
Ad aspectum fœdus
Pulchritudinis expers
Prauus
Distortissimus
Ad aspectum odiosus

Fœda

Fæda facie
Aſpectum deformem habens
Vaſtus
Squalidus
Inelegans.

An illuſion, deceit, legerdemaine.

Illuſio
Impoſtura
Ludibrium
Spectrum
Præſtigiæ
Deceptio viſus.

Image, ſhape, or repreſentation.

Imago
Forma
Adumbratio
Idea
Species
Simulachrum
Similitudo
Repræſentatio.

Imagination, or thought.

Figmentum
Cogitatio
Senſa animi
Cogitatum
Opinatio
Fictio
Coniectura
Commentum
Inuentum.

To imagine, plot, conceiue, or deuiſe.

Fingere
Comminiſci
Excogitare
Machinari
Concipere } animo.
Parturire }
Deſignare }
Fabricari }
Inuenire } quid.
Reperire }
Proponere ſibi.

Imagined, deuiſed, pretended.

Imaginarius
Fictitius
Commentitius
Fucatus
Simulatus
Laruatus.

To imitate or to follow.

Imitari
Æmulari
Exprimere
Authorem ſequi aliquem
Se ad alicuius exempium inſtituere & conformare
Ingredi veſtigijs alicuius
Eniti eſſe alicui quam ſimillimum.

Immoderate, or exceſſiue.

Plus nimio
Immoderatus
Immodicus
Redundans
Nimius
Prodigus
Effuſus
Inſanus

In;

Intemperans
Effrænus
Nullum modum habens.

Immediatly, forthwith.

Mox
Illicò
Sine vllius rei interuentu
ἀμέσως.
Nullo interposito spatio.

Immortall, or euerlasting.

Immortalis
Æternus
Non habens finem
Perpetuus
Perennis
Semper duraturus
Vetustatem non sentit.

To immortalize, or to make immortall.

A silentio & interitu vindicare
Rei memoriam æterna laude celebrare
Æternitati mandare
Memoriam alicuius consecrare.

To impart vnto, &c.

Communicare } alicui.
Impertire }
Aperire }
Participare quid cum aliquo
Patefacere } quid alicui.
Indicare }
Significare }
Explicare }
Participem facere

In sinum alicuius deponere quid.

An imperfection, or defect.

Defectus
Labes
Infirmitas
Imbecillitas
Nævus
Macula
Vitium
Lapsus
Error.

Imperious, stately, or scornefull.

Imperiosus
Fastuosus
Vultuosus
Ambitiosus
Subiectionis impatiens
Omnibus insultandi cupidus
Tumidus
Alios nimium deprimens.

Impire, rule or gouernance.

Imperium
Dominatus
Principatus
Monarchia
Ditio
Regnum
Suprematus
Præfectura
Regimen
Gubernatio suprema.

Impertinent, or strange from.

Alienus & abhorrens ab eo quod

quod propositum est
Extra rem
Longiùs aberrans ab
Ad rem nihil pertinens
A causa quam maximè disiunctum
Nullum locum habet in
Rem omnino non attingit
Nihil ad præsens institutum
Ad rem nihil interest
Ne minima societate cum re conjunctus.

Impertinently, or wide from the purpose.

Nihil ad rem
Extra propositum
Extra oleas
Otiosè
Futiliter
Absurdè.

To imply, or to intimate, darkly to signifie.

Subindicare
Submonere
Subobscurè significare
Insinuare
Ex parte patefacere.

A matter of importance or weight, &c.

Res { grauis / seria
Magni { ponderis / momenti
causa illustris
Res auribus & expectatione digna

Negotium { grande / non contemnendum.

To importune, or to be earnest with a man.

Vrgere / Premere } quem.
Instare apud
Multis verbis postulare ab aliquo.

To impose vpon, or to inioyne vnto a man a charge.

Obtrudere / Imponere / Præscribere / Imperare } quid.
Dare / Tradere } alicui { munus / procurationem.
Assignare / Committere / Attribuere } partes alicui.

Impossible.

Quod fieri non potest
Plus quam difficilè
Quod nullo labore potest effici
Difficultatem non superabilem res habet.

To impouerish or begger, to spoile, or vtterly vndoe a man.

Fortunis omnibus èxuere
Sedibus eruere
Bonis omnibus nudare

Min-

Minuere opes alicuius
Ad mendicitatem redigere
Ære alieno { opprimere / obruere
Debilitare incommodis
Fortunis alicuius valdè incommodare
Nocumentum afferre alicui.

Impouerished.

Ad paupertatem redactus
Attenuatus
Penè exhaustus
Omnibus penè fortunis euersus
Attritus
Multa detrimenta & damna passus.

An impression in ones minde, a perswasion.

Notio
Impressiuncula
Persuasio
Consignatio in animo.

To leaue an impression in ones minde.

Intimis infigere animorum sensibus
Relinquere oculos in animo
Animum permouere.

To imprison or lay vp a man.

A libero spiritu excludere
In custodiam dare
Vinculis alligare
In carcerem conjicere
Custodia sepire
In carcerem condere
In custodia seruare
Concatenare
In vincula & tenebras abripere
Pedibus deuincire
In carcerem { concludere / includere
Tenebris & vinculis mandare
In compedes alligare.

To imprint, or ingraue in a mans minde.

Imprimere
Infigere
Inscribere
Insculpere } in animo.
Defigere
Impingere
Inserere

Impudent, or shameleſſe, &c.

Impudens
Petulans
Ore durissimo
Neque Deum nec hominem reformidans
Pudoris expers
Parum modestus
Alienus à modestiâ
Incredibili importunitate & audaciâ
In facinoribus glorians
Intolerabili petulantia
Ad audendum proiectus
Immodestus
Armatus
Modestiæ fines transiens.

Impudency, ſaucineſſe, vnſhamefaſtneſſe or malapertneſſe.

Impudentia
Minimè erubeſcens audacia
Immodeſtia
Inuerecundia
Audacia
Nullius exiſtimationis pudor
Petulantia
Os
Pudoris abiectio.

Impudently, ſhameleſſely, with a brazen face.

Sine rubore
Impudenter
Verecundia depoſita
Petulantiſſimè
Ore duriſſimo
Inuerecundè
Abſque omni pudore, & reuerentia
Immodeſtè.

Impunitie, liberty, or pardon from puniſhment.

Impunitas
Scelerum licentia
Supplicij abſentia
Libertas vivendi vt velis
Immunitas
Nulla peccatis propoſita pœna:

To impute or father vpon, &c.

Aſſignare, Aſcribere, Attribuere } quid alicui
Conferre quid in aliquem
Objicere, Imputare } quid alicui.
Authorem nominare aliquem.

A falſe imputation, or ſlander.

Tranſlatio criminis
Calumnia
Conuitium
Falſa criminatio
Mendacium
Iniuſta accuſatio
Contumelia
Confictum quiddam.

To enable or ſtrengthen, &c.

Vires alicui ſubminiſtrare
Potentia inſtruere, Præſidijs armare } aliquem.
Vim præbere alicui
Corroborare, Confirmare, Habilem, Idoneum, Parem } aliquem efficere.

Inability, or want of power.

Impotentia
Virium defectus
Infirmitas.

Inaugurated, entered, or ſolemnely inueſted into.

Inauguratus, Admiſſus, Initiatus } in
Conſecratus.

To incense, or prouoke.

Ad iram accendere
Irritare
Exasperare
Stomachum mouere alicui
Verbis exagitare aliquem
Prouocare aliquem ad
Inflammare } furoribus.
Incendere }

Incessantly, or continually.

Sine intermissione
Continue
Indies
Nullo spatio interposito
Perpetuo
In horas
Indefatigabiliter.

To incite, or to stirre vp vnto, to prouoke.

Incitare
Accendere
Excitare } ad.
Exstimulare
Acuere

An inclination vnto.

Animi propensio ad.
Appetitus
Impetus
Inclinatio animi
Inductio
Appetitio
Ductus, us
Animi procliuitas.

To incline, or be disposed vnto.

Rapi
Trahi
Duci
Vehi } ad.
Ferri
Propendere
Disponi

To incline a man vnto.

Animos } ad aliquid { attrahere inducere allicere
Mentes }
Flectere
Inclinare } voluntatem ad
Mouere

Inclined, bent, or prone vnto.

Propendens
Propensus
Procliuis
Promptus
Pronus } ad.
Flexibilis
Natus
Præceps
Paratus

Inclinable vnto.

Naturaliter propendens ad
Proclivis
Comparatus } ad.
Inclinens se ad.

Incomparable, or not to be paralleld.

Incomparabilis

Non habet parem
Sine ſocio
Plane ſingularis.

An inconuenience or hinderance.

Incommodum
Moleſtia
Malum, Fraus.

Inconuenient for.

Incommodus
Alieniſſimus alicuius rationibus
Noxius.

To incourage a man, or hearten.

Alacritatem alicui injicere
Animare
Incitare
Adhortari
Impellere
Præmijs inuitare
Pretio allicere.

To increaſe or grow in a matter.

Adoleſcere
Creſcere, Augeri
Cumulari
Progreſſus magnos facere
Prouehi.

To increaſe, adde to, or to inlarge.

Augere
Multiplicare
Duplicare
Acceſſionem adiungere
Ingeminare } rem aliquam.
Amplificare }
Dilatare
Pleniorem facere
Fœnerari
Protendere
Propagare.

Increaſe, or augmentation.

Augmentum
Fœtus
Incrementum
Acceſſio
Multiplicatio
Amplificatio
Additio
Dilatatio.

Incurable, that cannot bee healed.

Inſanabilis
Immedicabilis
Nulla ratione ad ſanitatem res converti poteſt
Nullam curationem recipit.

Indifferent or meane, betweene both.

Nulli parti addictus
Æquus
Iuſtus
Rectus
Medius
In neutram partem propenſus
Iuris æquabilitatem ſeruans
Incorruptus
In neutram partem propenſior
Neque dependens, nec propendens.

In

Indifferently, or without respect of persons.

Adempto discrimine
Citra personarum respectum
Ex æquo
Sepositio partium studio
Nulla partium dissidentium iniuria
Nullo discrimine

Indignation, wrath, displeasure.

Ira
Indignatio
Furor
Stomachus
Excandescentia
Offensa
Vindictæ cupiditas.

An indignitie, or horrible abuse.

Horrendum facinus
Intoleranda iniuria
Grauissima offensio
Indignissima alicuius personæ contumelia
Scelus inexcusabile.

Indirectly, or by vnlawfull meanes.

Illicitis modis
Inconcessis vijs
Malis artibus
Obliquis rationibus
Iniustè
Per fraudem & iniuriam.

Industry, or diligence.

Industria
Diligentia
Opera
Studium
Contentio animi
Labor
Solertia
Sedulitas
Cura.

A man industrious, or painefull.

Laboriosus
Maximè industrius
Nunquam otiosus
Semper in opere
Assidue aliquid agens
Nullum tempus infructuosè transmittens

Infallible, or vndoubted.

Exploratus
Certus
Minime dubius
Testatus
Expressus
Constat
Liquet
Ipsissimus.

Infallibly, vndoubtedly, or manifestly.

Procul dubio
Certò
Testatè
Liquido
Plane
Manifestè

Euidenter
Perſpicuè.

A man infamous, or ignominious.

Infamis
Turpiſſimus
Malè audiens
Graui & diuturna flagrans infamia
Infamiam æternam ſubiens
In magna infamia verſatus
Varias reprehenſiones ſubiens.

To infect, or defile.

Inficere
Contaminare
Polluere
Inquinare
Gommaculare
Labe aſpergere
Maculis imbuere
Vitiare
Tingere: } quid.

Infectious, or contagious.

Contagioſus
Peſtilens
Venenoſus
Luridus
Contactu nocens
Labe ſua inficiens
Viroſus.

An infection, taint, or pollution.

Labes
Contagio
Lues
Infectio
Peſtis
Venenum.

Inferiour to a man.

Infimi ordinis
Imperium concedit ei
Minoris authoritatis
Inferior alicui
Cadens
Succumbens } alicui.
Impar alicui
Secundus
Tertius } ab aliquo.

An infirmitie, weakeneſſe, want, imperfection.

Infirmitas
Labes
Offenſiuncula
Animi morbus
Imbecillitas
Nævus.

To informe a man of, &c.

Docere aliquem
Certiorem facere
Nuntiare
Declarare
Exponere
Renuntiare
Edifferere } quid alicui.
Facere vt quis intelligat
Operam dare vt quis ſciat.

Ingendred, implanted or bred in, &c.

Innatus
Ingenitus

In-

Ingeneratus
Insitus
Insculptus
Inditus
Inscriptus.

An inhabiter, or dweller in, or Citizen.

Incola
Ciuis
Indigena
Habitator
Inquilinus
Colonus.

To inhabite a place.

Incolere locum
Versari
Habitare
Sedem ponere } in loco.
Immorari
Domicilium exercere
Affixus esse loco.

Inhabited, or populous, peopled.

Frequens populis
Celeberrimus
Populosus
Multitudine habitantium refertus
Incolis completus
Habitatoribus densissimus.

To inherit, &c.

Possidere
Tenere } rem.
Hæreditario iure habere quid
Occupare
Percipere } quid.
Frui
Potiri } aliqua re.

Inheritance, or, &c.

Hæreditas
Patrimonium
Prædium à parentibus relictum
Possessio
Terræ
Agri
Ædificia.

Iniurious to a man.

Iniurius
Iniquus
Noxius } alicui.
Grauis
Inportunus
Damnosus
Indignum aliquo
Infame
Ignominiosum.

Inindiciously.

Nullo iudicio adhibito
Nullo delectu
Temerè
Imprudenter
Insipienter.

To do a man iniury.

Iniuriam inferre alicui
Lædere quem
Incommodare
Nocere } alicui
Iniustè agere cum:

To

To give an inkling of a matter.

Subnotatum mittere
Insusurrare in aurem
Submonere quem
Subindicare alicui
Tenuissimam significationem dare
Significare
Subobscurè ostendere.

Innocent, or harmelesse.

Innocens
Integer
Purus
Neminem lædens
Singulari innocentia prædicatus
Nullius injuriæ sibi conscius
Nullo scelere astrictus
Incorruptus
Inviolatæ fidei
A scelere abhorrens
Nulli nocens
Vir sanctissimus.

Innocently, harmelesly.

Innocenter
Innoxiè
Inculpabiliter
Sine cuiusquam iniuria.

An Inne, or lodging place for guests.

Hospitium
Diuersorium
Taberna
Pandochium
Viatorum receptaculum.

Innumerable or infinite.

Innumerabilis
Infinitus
Ingens multitudo
Incredibilis
Multiplex.

An insight into a matter, a knowledge of, a skill in.

Inspectio
Cognitio
Notitia
Peritia
Scientia rei.

To inspire, instill or infuse into a man.

Inspirare
Instillare
Imprimere
Infundere
Inscribere
Insinuare
Indere
Suggerere
Dictare
} quid.

Inspiration, instinction, or motion.

Instinctus
Motus
Impulsus
Inflatus
Inspiratio
Suggestio
Dictatio.

By diuine inſpiration.

Diuinitus
Diuino { motu / inflatu }
Inſpiratione.

To inquire into, &c.

Inquirere
Inueſtigare
Indagare
Inſpicere diligenter
Altius penetrare
In rem introſpicere
Cognoſcere, Rimari, Scrutari } quid.

To inquire, or to aske of a man.

Quærere, Percontari, Sciſcitari, Rogare } quid ab aliquo
Conſulere aliquem
Alicuius ſententiam exquirere.

An inquiſition, or ſearch into.

Inquiſitio
Inueſtigatio
Indagatio
Exagitatio rei
Inſpectio rei
Inſpectio
Examinatio
Scrutatio.

To inſtall, or to ſettle.

Collocare, Confirmare, Stabilire, Corroborare, Imponere, Conſtituere, Inaugurari } quem.

Inſtantly, incontinently, forthwith.

E veſtigio
Extempore
Curſim
Continue
Quam celerrime
Illico.

To inſtruct, to teach, or traine vp.

Docere
Edocere
Inſtituere
Præceptis inſtruere
Perpolire
Erudire
Expolire
Informare
Ad humanitatem fingere.

An inſtructor, or teacher.

Præceptor
Doctor
Pædagogus
Inſtitutor
Magiſter
Inſtructor
Formator puerorum

In:

Instruction, or doctrine.

Institutio
Doctrina
Documentum
Præceptum
Disciplina
Præceptio
Eruditio
Catechesis
Ars.

To insult, triumph ouer, or ouercrow a man.

Glorioſe contemnere
Impune illudere aliquem
Inſolenti faſtido inſectari
Iacentem conculcare
Ferocire aduerſus quem
Humilibus inſultare
Superbus eſſe in contumelijs
Faſtidioſe deſpicere.

An insurrection, commotion, mutinie.

Seditio
Tumultus
Coitio
Motus
Concitatio populi.

An intelligencer, or ſpie.

Index
Inquiſitor
Speculator
Explorator
Obſeruator
Nuntius
Emiſſarius

To giue a man intelligence, or notice of.

Certiorem facere
Narrare } quid alicui
Nuntiare } quid alicui
Indicare } quid alicui
Dicere alicui, quid factum ſit
Non celare quem.

Intemperate, or vnruly.

Intemperans
Impotens
Effrænatus
Indomitus
Intractabilis
Terminos ſuos tranſiens
Qui ſui modum non habet
Luxurioſus.

To intend or purpoſe.

Statuere
Decernere
Deliberatum in animo habere
Sibi proponere
Velle
Ante oculos ſtatuere.

To intend, or ayme at a matter

Sequi
Animum referre ad
Tanquam ad metam eniti
Sibi proponere } quid.
Spectare } quid.
Sibi ſubjicere } quid.
Intendere } quid.
Conſilia dirigere ad
Moliri quid

Cogita-

Cogitationes referre ad
Agere quid.

Intent, or intention.

Mens
Scopus
Sententia
Propositum
Consilium
Animus
Intentio.

Intention, scope or meaning.

Mens
Sensus
Sententia
Intelligentia
Propositum
Finis
Scopus
Meta
Consilium
Intentio.

To interpret or open, &c.

Interpretari
Exponere
Explicare
Planum facere
} quid.
Definiendo explicare
Explanare interpretando
Sensum eruere
Euoluere
Enucleare.

An interpretation, or exposition.

Interpretatio
Expositio
Explanatio
Commentatio
Explicatio
Commentarius
Explicatus.

To intermeddle in a matter, to make himselfe busie in it.

Se rei emiscere
Se temerè ingerere in
Se interponere
Se ardelionem præbere.

To interrupt, disturbe, or hinder.

Interpellare
Interturbare
Interloqui
Obstrepere
} alicui.
Loquentem impedire
Non sinere quem peruenire quo vult
Reclamare alicui.

Intollerable or hainous.

Minus ferendum
Intolerandum
Miserum & indignum
Superbum, & non ferendum
Nimis injurium
Quod quis sustinere nequit.

An introduction vnto.

Aditus
Præparatio
Rudimentum
Ingressus
Procœmium

Exor-

Exordium
Initium.

An intricate or difficult matter, &c.

Latens
Tortuosa
Ardua
Numero Platonis obscurior
Lumen doctrinamq; desiderans
Explicatu difficilis
Obscuritate inuolutus
Sensum præteruolans
Res ardua.

An intricate, confuse, or difficult matter.

Flexuosa, Impedita, Inuoluta } res.
Cognitionem habet perdifficilem.

To inuade or assault.

Inuadere
Impetum facere
Irruere } in locum
Adoriri
Incursionem facere
Attentare
Vi occupare } terram.
Insilire in aliquem
Ferro & igni grassare in locum.

An inuasion or inrode into a place.

Incursio
Impressio
Irruptio
Incursus } in locum.
Violentus ingressus.

To inuent or finde out, &c.

Excogitare
Inuenire
Ex sese comminisci
Suo ingenio fabricari
Artifex
Inuentor } rei esse:
Machinari.

Inuention or wit.

Indoles
Acumen
Vis ingenij
Excogitandi facultas
Intelligendi subtilitas
Solertia
Inueniendi virtus.

Inuincible, or inconquerable, &c.

Inuiolabilis
Inuictus
Inexpugnabilis
Fœlix & fortunatus
Infractus
Indomabilis
Insuperabilis
In bello semper fœlix.

Inuisible, or that which is not, or cannot be seene.

Non aspectabilis
Inconspicuus
Oculis non obiectus
In aspectum non cadens
Ab oculis remotus.

Inwardly.

Intimè

Peri-

Penitissimè
Intrinsecus
Internè.

Inward, secret, or close.

Intimus
Intestinus
Internus
Intrinsecus
Inhærens
Inclusus intus
Insitus.

Inward with a man, or familiar with, &c.

Ab alicuius intimis consilijs
Arcanorum alicuius conscius
Intima familiaritate coniunctus
Copulantissimus
Omnes necessitudines habens.

Ioy, or gladnesse, &c.

Gaudium
Lætitia
Voluptas
Delectatio
Iucunditas
Hilaritas
Animi erectio
Consolatio.

To ioy or glad a man.

Aliquem gaudio maximo cumulare
Maximâ lætitiâ aliquem afficere
Iucunditatem afferre
Exhilarare

Voluptate perfundere
Omnem metum adimere alicui.

Ioyfull, merry, or glad.

Lætus
Hilaris
Gaudio cumulatus
Plausu triumphans
Hilaritate perfusus
Gratulabundus
Alacer
Exhilaratus
In magnam lætitiam coniectus.

To be ioyfull or glad, &c.

Gaudere
Gaudio exultare
Lætitia { efferri / gestire.
Lætari
Triumphare
Ridere
Frontem explicare.

To take ioy or pleasure in a matter.

Valde delectare in
Magnam iucunditatem percipere ex.
Lætari re
Voluptatem haurire ex re.

To ioyne together, or vnite, &c.

Coniungere
Copulare
Conglutinare
Consociare
Connectere

Colli-

Colligare
Coniugare
Vnire.

A iourney, or voyage.

Iter
Profectio
Abitus
Discessus
Viæ susceptio
Itinerarium.

To iourney, or travell.

Iter facere
Expeditionem suscipere
Proficisci aliquo
Dare se in viam
Viam capessere
Contendere ad.

The issue and point of the controuersie.

τὸ κεινόμενον
Continens
Firmamentum } rei.
Caput
Cardo } causæ
Summa
Euentus rei.

To iudge or determine a matter, &c.

Iudicare
Definire
Secare
Componere } lites.
Finire
Dissoluere
Distrahere
Decidere de.

Iudgement, or discretion.

Iudicium
Ratio
Prudentia
Intelligentia
Delectus dijudicandi.

Iudicious or skilfull in discerning a thing, &c.

Summo iudicio præstans
Iudicio excellens
Iudicio eruditissimus
Peracris judicii
Rectè valens iudicare
Criticus
Magna in rebus omnibus intelligentia
Homo inprimis acutus.

A Iudge.

Iudex
Arbiter
Decretor
Qui vitæ & necis habet protestatem
Iudicij pronunciator.

A Iustice of peace.

Iustitiæ antistes
Irenarcha
Curator Pacis
Tribunus plebis
Iustitiæ administrator
Æquitatis Minister
Censor morum
Qui exercet iudicium in causis minoribus

To iustifie, warrant, or to make good.

Præstare
Comprobare } quid.
Confirmare
Complere } promissum:
Re exequi

A iust, or vpright man.

Iustus
Perhonestus
Integer
Æquus
Iuris æquabilitatem seruans
Ab iniuria remotissimus
Homo æquissimus.

To deale iustly, or purely.

Iuste & sincere agere
Suum cuique tribuere
Iustitiam exercere
Iuris æquabilitatem seruare
Ad legum trutinam omnia examinare
Ius & leges administrare:

To iustifie a man, or to cleare, or quit.

Purgare
Absoluere } aliquem.
Defendere
Innocentem pronunciare
Culpam dimouere
Criminis suspitionem ab aliquo amoliri
A criminis accusatione liberare.

K.

One kept Prisoner, or a captiue.

Captivus
Vinctus
Servus
Mancipium
In vincula & tenebras coniectus
Incarceratus
In custodia detentus.

To keepe, nourish, maintaine.

Alere
Sustentare } quem
Nutrire
Victum præbere.

To keepe close, or conceale.

Celare

Abscondere
Tegere
Tacere
Silere
Silentio inuoluere
} quid.
Supprimere quid.

To keepe the house, or to keepe at home, &c.

Se domi contrahere
Abdere
Foris non discedere
Lucem non aspicere
Publico carere
Se domi includere
Se domesticis parietibus tegere.

To keepe companie with.

Consuetudinem habere
Versari
Multum esse
Coniunctissime vivere
} cum aliquo.
Comitari aliquem
Raro discedere ab.

To keepe or hold backe a man from, &c.

Arcere
Prohibere
Excludere
} aliquem.
Detinere quid à quo.

To keepe, saue, or to preserue a man.

Seruare
Conseruare

A malis vindicare
E periculis eripere
Tutari
Protegere
} quem.

To keepe backe, keepe off, award, preuent.

Prohibere
Arcere
Auertere
Repellere
Propulsare
} quid ab.
Summouere.

A keeper or preseruer.

Custos
Saluator
Seruator
Vindex
Salutis auctor.

To kill or slay, &c.

Vitam alicui eripere
Ad perniciem vocare
Contrucidare
Occidere
Perimere
Interficere
Vita priuare
Confodere
Vita exuere
E medio tollere
Obtruncare
Enecare
Extinguere
} quem.

Killed, or slaine.

Vitâ priuatus

Occisus

Occiſus
Contrucidatus
Interfectus
Extinctus
Ex hominum numero electus
Ex rerum naturâ ſublatus
Ex naturæ finibus exterminatus
Cæſus
Peremptus
E medio ſublatus
Iugulatus
Confoſſus.

A killing, or ſlaying, a murthering, or maſſacring.

Contrucidatio
Occiſio
Mactatio
Homicidium
Clades
Cædes
Internecio
Laniena.

Kinne to, allied, or of affinitie with.

Maximis affinitatis & propinquitatis vinculis coniunctus cum.
Communione ſanguinis coniunctus
Propinquus, Cognatus, Neceſſarius, Affinis } alicui.
Sanguine coniunctiſſimus
Arcta propinquitate attingens aliquem.
Eodem cognationis, propinquitatis iure coniunctus
Eiuſdem ſtirpis.

Kindeto, or bountifull, and beneficiall vnto.

Benignus
Humanus
Beneficus
Liberalis
Optime de omnibus merens
Studens cui
Indulgens cui
Liberaliſſime complectens
Omni humanitate comprehendens quem.

To deale kindly with.

Magna humanitate complecti
Beneficè gerere cum quo
Omnia ſtudia & officia in aliquem conferre
Beneficijs & liberalitate proſequi
Omnia ſigna beneuolentiæ impertire alicui.

Kindneſſe, or curteſie.

Humanitas
Benignitas
Candor
Beneficentia
Amicitia
Indulgentia.

Kindred or affinitie, &c.

Cognatio

Affinitas
Sanguinis propinquitas
Coniunctio sanguinis & commu nio
Necessitudo generis
Ab eadem stirpe & familia origo.

To kindle, or stirre vp, &c.

Accendere
Inflammare
Excitare
Concitare
Cohortatione incitare
Erigere
Animare } aliquem.
Acuere

A kinde, sort, suite, distinct substance.

Genus
Species
Distinctio
Differentia
Forma
Discrimen.

Kindly, courteously.

Benignè
Indulgenter
Comiter
Humanissime
Peramice
Liberaliter
Blande.

A King, Prince, or chiefe ruler.

Rex
Monarcha
Summus dominus
Regium dominatum habens
Imperium in omnes habens
Summus imperij moderator
Imperator.

A kingdome or Empire

Regnum
Monarchia
Imperium
Ditio
Principatus
Dominatus

Kingly, or beseeming the Maiestie of a King, &c.

Regius
E dignitate regis
Magnificus
Regificus
Imperatorius
Augustus
Splendidus.

To kisse, busse.

Exosculari
Suauiare
Labia labijs premere.

A Knaue.

Nebulo
Homo { nequam, prauus, improbus }
Subdolus impostor
Insignite improbus
Insigni scelere & audacia.

To Kneele to.

Genu flectere
Genu flexo venerari.

To know, or vnderſtand.

Vſu doctrinaque percipere
Intelligere
Tenere
Callere
Probe noſſe
Perſcire
Cognoſcere
} quid.
Scientia comprehendere
Pernoſcere
Comprehenſum
Cognitum
} habere
Ingenio conſequi
Scientia, & cognitione comprehendere.

Knowne well, &c.

Cognitus
Notus
Illuſtris
Pervulgatus
Perſpectus
Decantatus
In omnium ore celebris
Non obſcurus.

To make known, to notifie, &c.

Illuſtrare
In lucem proferre
Divulgare
Notum facere
In medium producere
Prædicare quid
In vulgus diſſipare.
Patefacere
Diſſeminare
} quid.

Knowledge, or vnderſtanding.

Intelligentia
Notitia
Scientia
Iudicium
Peritia
Doctrina
Cognitio
Ars.

To giue a man knowledge, &c.

Significare
Nunciare
Declarare
Indicare
} alicui.
Facere vt quis ſciat
Certiorem aliquem facere
Renuntiare.

To be knowne, bruited, or publiſhed abroad.

Divulgari
Innoteſcere
Percrebeſcere
Non latere
Ad ſcientiam pervenire.

To knocke, ſtrike, or beate, &c.

Ferire
Contundere
Pulſare
Percutere
Fuſtigare

L.

To labour, or trauell in his vocation, or calling, &c.

IN suo munere omnem diligentiam adhibere
Res suas non indiligenter tractare.
In suis rebus & negotijs gnauiter ac strenue operam nauare
Res suas agere
Spartam quam nactus est exornare.

Labour, trauell, or industrie.

Opera
Labor
Diligentia
Industria
Conatus
Sedulitas
Molitio
Sudor
Contentio.

A laboured, exquisite, studious speech, &c,

Elaboratum industria
Res multum diuque cogitata
Elucubrata oratio
Exquisita dictio
Multis vigilijs & laboribus confecta res
Perfectum ingenio.

To labour in vaine, or to no purpose.

Frustra elaborare
Operam male collocare
Studium inutiliter consumere
Inanem laborem suscipere
Operam & oleum perdere
Omnes industriæ fructus perdere.

To labour, or do his indeuour, or to labour vehemently.

Elaborare
Eniti sedulo
Omnem laborem adhibere
Omnem diligentiam præstare
Omnem operam nauare
In opere non cessare
Nullum punctum temporis negotijs vacuum relinquere
Omnes nervos & industriam adhibere
Sudare
Vigilare } in re aliqua.
Excubare }

Negli-

Negligentiæ offensionem vitare.

A laborious and painefull man, &c.

Industrius
Diligens
Laboriosus
Gnavus
Sedulus
Affiduus
Operi suo intentus
Semper aliquid agens

To labour, toile, or to take paines.

Labores { suscipere / exantlare / excipere / adhibere }
Omnes labores leues existimat
Omnem vitæ cursum in labore corporis & animi contentione consumere
Strenuè operi incumbere
Omnem nauare operam
Magnis vitam traducere laboribus.

A labourer.

Laborator
Operator
Artifex
Mechanicus.

Laboriously, or painefully.

Laborioſe
Industrie
Operoſe
Perdiligenter.

To lacke, want, or misse, &c.

Carere
Destitui
Priuari
Egere
Desiderare } quid.
Requirere }
Penuria } rei premi.
Inopia }

Lacke of things necessarie.

Egestas
Indigentia
Penuria
Inopia
Paupertas.

To lament or bewaile a thing, to mourne, &c.

Deplorare
Deflere
Plangere
Lugere
Lamentari
Dolere } quem, quid.
Gemere
Plorare
Contristari
Ejulare
Ægre
Dolenter } ferre quid.

Lamentation or sorrow.

Lamentatio
Luctus
Lachrymæ

Ploratus
Planctus
Querela
Gemitus.

Lamentable or wofull.

Luctuosus
Lamentabilis
Flebilis
Lugubris
Lachrymabilis
Miserabilis
Miserrimus
Tristis
Ad cogitationem sensumque lugubre.

Lame.

Mutilus
Mancus
Claudus
Impotens ad cursum
Minime integer membris.

Lameneſſe.

Claudicatio
Membrorum impotentia
Defectus } partium
Debilitas } corporearum.

A land or region.

Terra
Gens
Regio
Prouincia
Natio.

To land in a place.

Attingere
Appellere } ad locum.
Peruenire }
Portum ingredi
Portum tenere.

Lands, reuenewes or liuing, poſſeſſion or patrimonie, &c.

Reditus
Prædium
Patrimonium
Agri
Latifundium
Terra
Hæreditas
Aruum
Poſſeſſio locorum.

Large, ample or plentifull, &c.

Amplus
Multiplex
Copioſus
Vberrimus
Fuſus
Prolixus
Magnus
Multus.

Larges or bounty, &c.

Largitio
Effuſa liberalitas
Magnificentia
Profuſa benignitas
Beneficentia
Sumptuum magnitudo.

Largely, or in many words.

Paulò fuſiùs

Pluri-

Plurimis verbis
Fuse
Copiose
Rhetorice
Ample
Pusillime
Longo sermone
Incredibili rerum varietate & copiâ.

Large, vide spatious.

Amplus
Laxus
Spatiosus
Capacissimus
Patentissimus
Longe lateque diffusus
Miræ amplitudinis.

To speak Latine very exactly

Latinissime loqui
Latinæ linguæ elegantiam nulli concedere
Perbene Latine loquitur
Verbis valde Latinis
Animi sententiam exprimit.

To lauish, or to waste.

Profundere
Patrimonium dissipare
Largitiones maximas facere
Male perdere
In res leues & inutiles erogare
Decoquere
Dispergere.

Lauishment, waste, or prodigalitie.

Prosusio
Prodigalitas
Rei familiaris dissipatio
Luxuria
Suæ pecuniæ in res inanes erogatio
Inutiles & insani sumptus.

Lauish of, or wastfull.

Profusus
Prodigus
Nepos
Nihil sibi suisque reseruans
Fundum non habens
Immodicus dissipator.

To laugh at, to scoffe at.

Pro delectamento habere
Deridere
Illudere
Risu prosequi
Subsannare.

To last, continue, endure.

Durare
Permanere
Diuturnitatem induere
Firmitatem } habere
Constantiam }
Perstare.

Lastly, or to conclude.

Postremò
Vltimò
Denique
In summa
Ne longius progrediar
Extremò.

Lately

Lately, or not long sithence.

Nuper
Recens
Modo
Non ita pridem
Recenti memoria
Paucis abhinc diebus.

A breaker or transgressour of lawes, &c.

A legibus recedens
Iuris hostis
Omnis ordinis & institutorum contemptor
Legum violator & perruptor
Legis transgressor
Ordinis perturbator
In leges sceleratus.

A Law, Statute, or Ordinance.

Lex
Decretum
Edictum
Institutum
Scitum
Præscriptum
Placitum
Sanctio
Constitutio
Senatus consultum.

To sue a man at the Law, or go to law with, &c.

Iudicio / Iure { postulare / contendere } cum
Lege experiri cum aliquo
Lite, iudicio persequi
Litem intendere alicui
Diem dicere alicui
Litibus agere
Iudicio certare.

To make lawes, &c.

Leges { ferre / ponere / sancire / conscribere.
Iura constituere
Instituta condere.

Against law or right.

Contra omnium iura & consuetudines
Contra omne fas
Iuri { infestus / inimicus
Iniquum
Iniustum
Legibus prohibitum
Inconcessum.

Lawfull, or rightfull, &c.

Iustus
Concessus
Licitus
Legitimus
Æquus
Legibus receptus
Lege sancitus.

Lawlesse, or a contemner of all lawes.

A legibus recedens
Legum omnium contemptor
Ius & fas omne negligens
Legum reiector

Le-

Legum repagula perfringens

A Lawyer, or Counsellour.

Causarum patronus
Legis peritus
Cognitor causæ
Iuris consultus
Actor causarum.

Laudable, or praise-worthy.

Laudabile
Laudem habens
Cum laude coniunctum
Prædicabile
Glorioſum.

To lay vp safely, or surely, &c.

Reponere
Acervare
Repoſitum habere
Sanctiſſime conſeruare
Reſeruare
In ſcrinijs includere
Recondere
Coacervare.

Lazie, lither, idle.

Deſidia } torpens.
Otio }
Inertia langueſcens
Oſcitans
Deſidio deditus
Lentus
Ignavus
Piger
A labore abhorrens.

Lazineſſe, ſlothfulneſſe.

Languor
Deſidia
Oſcitantia
Pigrities
Socordia
Segnities
Ignavia
Indiligentia.

Lazily, loyteringly.

Languide
Oſcitanter
Ignaue
Deſidioſe
Torpide
Segniter.

To leade, or guide a man to.

Dirigere } aliquem ad.
Ducere }
Præire alicui } ad rem.
Prælucere }
Viam demonſtrare
Præcurſor eſſe alicuius ad.

A Leader, or Guide, a Captaine.

Dux
Imperator
Ductor
Præcurſor
Prævius
Lucem facemq; alicui præferens.

A leaguer, or confederate.

Fœderatus
Socius
Eiuſdem factionis particeps

In

In societatem ascitus
Coniuratus
Mutuo consensu & sacramento devinctus.

A League, or confederacie.

Fœdus
Confœderatio
Pactio
Consociatio
Concordiæ stipulatio
Conventio pacis.

To make a League, or truce.

Pactionem conficere
Fœdus { pangere / Inire / Instituere } cum
Societatem contrahere cum quo.

To Leane, or to depend upon.

Niti
Inniti
Inhærere
Pendere
Confugere } ad aliquos
Sese conferre } præsidia
Fundari } re aliqua.
Fulciri }

Very learned, or a great clerk or schollar, &c.

Eruditus
Literatus
Scientia florens
Præclare doctus
Præstantissimus artifex
Homo politus de schola
Doctrina ornatissimus
Artium & linguarum præsidijs instructissimus
Omni liberali eruditione ornatissimus
Omnibus disciplinis excultus
Præclare, eximie literis perpolitus, & magnopere eruditus.
Præclara eruditione & doctrina ornatus.

Learnedly, or exquisitely.

Perscienter
Erudite
Exquisite
Perdocte
Artificiose
Polite
Subtiliter
Peregregie
Perliterate
Limate
Artificiose.

Learning, or good litterature, skill, knowledge, or science.

Doctrina
Eruditio
Ars
Scientia
Politior humanitas
Literæ
Intelligentia
Rerum humanarum diuinarumque cognitio
Disciplina.

To learne or conceiue a thing, or the knowledge of, &c.

Addiſcere
Imbibere
Exugere
Comprehendere
Diſcere
Haurire
Percipere
Prouehi in cognitionem rei.

A learner, or petty ſchollar.

Neophytus
Literarum alumnus
Diſcens
Tyro
Inceptor.

At leaſure.

Vacuus negotijs
Otio affluens
Summam facultatem vacui & liberi temporis habens

Leaſure, idle, or ſpare time.

Otium
Vacui & liberi temporis facultas
Vacatio à ſerijs negotijs
Succiſiuæ } horæ.
Subciſiuæ }
Sepoſitum tempus
Quies à negotijs.

Leaſurely, or when a man conueniently may.

Otioſè
Cum fructus otij datur
Ex interuallo
Cum vacat quis
Horis ſurreptitijs
Lentè.

To leaue, faile, or forſake.

Deſtituere
Derelinquere
Deficere
Orbum nudumque eſſe pati
Diſcedere ab.

To leaue off, or to end.

Intermittere
Deſiſtere
Ceſſare
Finem facere
Superſedere
Omittere quid
Ad exitum rei peruenire.

Leaue, a grant, or licence.

Copia
Venia
Licentia
Poteſtas
Facultas
Conceſſio
Permiſſio.

To giue one leaue, or licence to do.

Permittere alicui vt
Facile pati vt
Veniam largiri
Poteſtatem facere
Facultatem concedere
Licentiam dare.

To let, or hinder, &c.

Viam alicui obstruere
Aduersari
Obstare } alicui.
Resistere
Detinere
Impedire
Intercipere
Remorari } aliquem.
Retardare
Distinere
Magna impedimenta obiicere cui
Magnas difficultates opponere
Deterrere ab
Reprimere.

A let, or hinderance.

Impedimentum
Obstaculum
Remora
Auocamentum
Interpellatio
Disturbatio.

To write letters.

Tabulas conficere
Epistolam componere
Literas { exarare / scribere / contexere.

To lend to a man.

Mutuo dare } alicui
Commodare }
Pecuniam alicui credere
Ad tempus tradere } cui.
Accommodare }

Vsum rei permittere
Vtendum concedere
Dare vsum.

To lend vnto a man, to permit him the vse of a thing for a time.

Mutuare
Mutuo dare
Commodare
Vtendum dare
Fenori exponere.

Length, or continuance of time

Longinquitas temporis
Cursus
Diuturnitas
Progressus ætatis
Spatium.

To lengthen, or to draw out, or make long.

Extendere
Producere
Propagare } quid.
Continuare
Perpetuare
Protendere

To lessen, or extenuate.

Minuere
Extenuare
Aliquid dirimere de
Eleuare
Mitigare
Aliquid { detrahere / decerpere } de re
Abjicere
Prosternere } quid.

A Lesson, or instruction, a document, or precept.

Documentum
Doctrina
Præceptum
Obseruatio
Collectio
Thesis.

Lewd, naughty, or wicked.

Nefarius
Nequissimus
Sceleſtus
Vile turpitudinis mancipium
Contaminatus
Omni flagitiorum genere inquinatus
Flagitioſus
Homo deterrimus
Nequam
Perditus
Impudicus
Improbus
Homo plenus flagitij & sceleris
Flagitijs coopertus & contaminatus
Ad omne facinus mancipatus
Cupiditatibus ſuis ſeruiens
Fœdiſſimam vitam agens
Intemperans.

Lewdneſſe, or naughtineſſe.

Improbitas
Prauitas
Impietas
Nequitia
Impuritas
Vitioſitas
Turpitudo.

Lewdly, or wickedly, &c.

Prauè
Scelerate
Impie
Flagitioſe
Tetre
Nefarie
Impudice
Intemperanter
Libidinoſe
Impure.

Liable, or ſubiect vnto.

Propoſitus ad caſus
Expoſitus } rei.
Subiacens } rei.
Obnoxius } rei.
Obiacens } rei.
Subiectus } rei.
Minime { tutus / ſecurus } à re.
Obiacens

A lyar, or an vntrue ſpeaker.

Mendax
Homo vanus
Falſiloquus
Fabulator
Mendacijs aſſuetus
Homo inſigni vanitate
Confictor } mendaciorum
Conflator } mendaciorum
Ex mendacijs conflatus

Splen-

Splendidè } mentiens.
Prodigiosè }

A libell, or inuectiue.

Inuectiua
Famosus libellus
Contumeliosus Rhithmus
Charta dentata.

Liberarall, or franke-hearted.

Liberalis
Largus
Beneficus
Benignus
Hospitalis
Beneficijs omnes obligans
Liberalitatis thesauros aperiens
Muneribus ornans
Beneficijs homines sibi adiungens
Prolixâ & beneficâ naturâ
Quamplurimum studij, officij, & liberalitatis conferre
Instrumentum bonitatis in diuitijs quærens
Plurimum benignitatis conferens.

Liberalitie, or bountifulnesse.

Liberalitas
Beneficentia
Munificentia
Largitio
Benignitas
Hospitalitas.

Liberally, frankely.

Liberaliter
Benefice
Prolixe
Munifice
Opulenter.

Libertie, freedome, enlargement.

Libertas
Laxatio
Licentia
Manumissio
Immunitas
Priuilegium
Vindicatio à seruitute.

A licence or dispensation.

Dimissio
Concessio
Facultas
Licentia
Libertas
Priuilegium
Copia
Potestas.

Licentiously, loosly.

Licentiosè
Dissolutè
Intemperanter
Luxuriosè
Prodigè.

Licentiousnesse, or ouermuch libertie.

Nimia licentia
Immoderata libertas
Luxus

Per

Permissio quid vis faciendi
Prodigalitas
Intemperantia.

To licence a man, or authorize, or suffer to haue licence.

Licentiam dare
Permittere
Authoritate sua incitare
Imperio armare
Potestatem alicui facere vt
Priuilegio munire
Facultatem rei alicuius dare.

Licentious or dissolute, &c.

Voluptate omnia metiens
Dissolutus
Licentiosus
Luxuriosus
Perditus
Flagitiosus
Mollis & voluptuarius
Vitijs cumulatissimus
Suo viuens modo
Animo morem gerens
Voluptatibus totus deditus.

To lighten or mitigate, &c.

Alleuare
Mitigare
Lenire
Mulcere
Consopire
Minuere
Mollire
Consolari
Temperare.

To lighten or make bright.

Illustrare
Illuminare
Sua claritate tenebras expellere
Explanare
Lucem dare rebus
Interpretatione sua rem perspicuam reddere.

Light or shining, &c.

Lux
Splendor
Lumen
Fulgor
Claritas
Coruscatio.

Light headed, or vaine.

Leuiculus
Vagus
Inconstans
Mutabilis
Nihil habens grauitatis
Nimium credulus
Vsura falsi gaudij fruens
Leuem auditionem pro re comperta habens
Varius.

Lightsome, or bright, &c.

Illustris
Splendidus
Clarus
Illuminatus
Minime obscurus.

Light, or easie to be borne.

Leuis

Portatu non onerosus.

To bring to light, to discouer, or to make manifest.

Indicare
Illustrare } quid.
Patefacere
Oculis exponere
Prodere.

To giue light or shine to.

Illucere
Illuminare
Luce collustrare
Splendorem afferre
Irradiare.

To come to light, to be knowne or discouered.

In lucem prodire
Innotescere
Elucescere
Foris exire.

Lightsomely, brightly.

Lucide
Splendide
Illuminate
Perspicue
Minime obscure
Clare.

A lye, or vntruth, &c.

Mendacium
Falsum
Commentum
Figmentum
Vanitas
Fabula
Inuentum fictum.

Lying, or that which is vntrue.

Mendacijs inquinatus
Mendax
Falsus
Ementitus
Fallax
Falsiloquus
Vanus
Decipiens
A veritate alieniſſimus.

To lye or faine, to cogge or fable, &c.

Mentiri
Falsum dicere
Mendacia { excogitare / comminiſci
Ex se fingere
Vanitatem orationis adhibere
Palam falsa asseuerare
Rem commentitiam afferre
Fabulari.

To like or affect, to accept of.

Illustri gratia accipere
Approbare
Animum adjicere
Amplecti
Animi inclinatione in aliquem propendere.

By a generall liking or consent.

Plausu & approbatione omnium

Mag-

Magno omnium assensu
Magna hominum acclamatione & approbatione
Omnium testimonio & iudicio
Omnium ordinum assensionibus.

To be like vnto, or resemble.

Quàm maximè accedere ad
Similitudinem alicuius referre vel gerere
Referre aliquem
Proximam cognationem habere cum aliquo.

Likenesse or similitude.

Similitudo
Cognatio
Imitatio
Repræsentatio
Proportio
Congruentia
Paritas
Æqualitas } nonnulla.

Likely or probable.

Verisimilis
Vero proximus
Probabilis
Credibilis.

Likewise, or in like manner.

Pariter
Consimiliter
Eodem planè modo
Ad eundem modum
Ad eundem rationem.

Liking, or good acceptance.

Approbatio
Comprobatio
Candida interpretatio
Benevola acceptio.

A limit, or meere, a bound.

Limes
Terminus
Finis
Modus
Meta
Pomerium.

Limited, or determined.

Terminis septus
Certis regionibus definitus
Finibus quibusdam contentus
Terminatus
Regionibus quibusdam circumscriptus
Modificatus.

To limit, restraine, or bound.

Conditiones præscribere
Definire
Moderari } aliquem.
Frænare
Modum imponere
Intra cancellos coercere
In gyrum ducere
Præstituere limites alicui
Determinare
Spatijs includere
Terminum præscribere.

Like vnto, or reſembling.

Similis
Cognationem habens cum.
Accedens proxime ad
Similitudinem habens cum
Referens
Repræſentans } quem.
Præ ſe ferens

To linger or deferre.

Procraſtinare
Rem differre
Producere
In aliud tempus rejicere
Lente rem agere.

A lingering, or delaying.

Mora
Procraſtinatio
Cunctatio
Protractio temporis
Lenta progreſſio.

Lingering, or delaying.

Mora
Procraſtinatio
Cunctatio
Prorogatio }
Protractio } temporis
Dilatio }
Lenta progreſſio.

To liſten, or hearken vnto.

Attendere & auſcultare quem
Aures prębere }
Aures arrigere } rei.
Attente bonaque cum venia audire.
Auidiſſimis auribus animaduertere
Cum magna audiendi expectatione conſiderare
Animis adeſſe
Mentem adhibere.

Liſtleſſe, vnwilling, backward vnto.

Lentus }
Piger } ad rem.
Tardus }
Auerſus ad.

Little, ſmall, ſlender.

Parvus
Parvulus
Exiguus
Minutus
Modicus.

Little or ſmall, &c.

Exiguus
Tantulus
Parvus
Minutus
Exilis
Modicus
Pertenuis.

Litigious, or in controuerſie, &c.

In controuerſia poſita res
Lis { dubia / ambigua / ſuſpenſa / obſcura
Res {
In iure vario
Controuerſijs implicata res.

In cauſis & diſceptationibus verſata.

By little, and little.

Paulatim
Senſim
Pedetentim
Gradatim
Minutatim
Lente
Fruſtulatim
Tarde
Modicis progreſſionibus.

To liue exiſtent, or to be, &c.

Spiritum è loco ducere
Vivire
In vivis eſſe
Vſura lucis frui.
Spirare
Vitam agere
In terris morari
Exiſtere.

Aliue, or in life, &c.

Vivens, & valens
In rerum natura
In vita manens
Saluus
Incolumis
Spirans
Exiſtens
Vividus
Spirabilis.

Liuelihood, inheritance, patrimonie, &c.

Patrimonium
Hæreditas
Poſſeſſio
Præſidium
A parentibus relicti agri
Latifundium.

Liuely, luſtie, frollicke.

Vivax
Vegetus
Alacris
Ferox
Iocundus.

Loftie, or ſtately, &c.

Excelſus
Altus
Sublimis.
Tumidus
Superbus
Elato animo
Faſtidioſus
Exaggerato animo
Omnes alios præ ſe contemnens.

Loftineſſe, or hautineſſe.

Sublimitas
Altitudo animi
Exaggeratus animus
Elatio
Immoderati ſpiritus
Tumidus ſpiritus
Superbia.

Looke, or countenance.

Vultus
Facies
Frons
Aſpectus

Persona
Oculorum obtusus.

To looke vpon, &c.

Aspicere
Intueri
Spectare
Oculos contemplari
Omni mente intueri
Oculis defigere
Oculis observare quid
Suspicere in aliquem.

To loath, distast, disallow.

Fastidire
Abjicere rei cupiditatem
Rejicere
Abhorrere à re
Aversari
Alieniſſimum animum à re habere.

Loathsomè, or distastfull to.

Odiosus
Molestus
Ingratus
Insuavis
Fastidium pariens alicui
Fastidiosus.

To lodge a man.

Hospitio excipere
Tecto } recipere.
Lecto }
Diversorium suppeditare alicui.

A good Logician.

Optimus logicus
Præstantissimus Dialecticus
Differendi acumine excellens
Disputandi scientissimus.

Long agoe, &c.

Iampridem
Olim apud sęculum prius
Antiquitus
Multis { diebus, annis, mensibus } abhinc elapsis.
Iamdudum
Præteritis temporibus.

Loftie or hautie.

Elatus, Tumidus.
Fastuosus, Superbus.
Turgidus
Elatos
Exaggeratos } spiritus habens;
Insolens in pecunia.

Loftily, hautily, proudly.

Elatè
Ambitiosè
Superbè
Insolenter
Alto
Excelso } animo.
Fastuosè.

To long for, or to desire.

Desiderare, Expetere.
Exoptare
Anhelare
Concupiscere

Sum.

Summè cupere
Ex desiderio rei laborare
Incredibili studio rei flagrare.

Lordly, vide *stately, or lofty.*

Imperiosus
Dominandi cupidus
Exaggerato animo
Erecto
Alto } animo.
Excelso

To lose or forgo, &c.

Amittere
Perdere
Iacturam facere
Naufragium rei facere
Dispendium subire
Priuari
Nudari } rebus.
Spoliari

Loosely or licentiously.

Perdite
Dissolute
Luxuriosè
Paulo liberius
Negligenter
Incompositè
Indecorè
Effrænatè
Molliter
Effæminatè.

Losse or hinderance.

Damnum
Iactura
Detrimentum
Læsio
Naufragium
Acerbitas
Calamitas
Incommodum
Malum
Dispendium.

To sustaine, or suffer detriment and losse.

Damna pati
Calamitates { subire / sustinere
Incommodis affici
Naufragium facere.

Lordship, power, dominion.

Dominatus
Principatus
Ditio
Authoritas
Potestas
Imperium.

Loyall, trusty.

Fidelis
Singulari fide in quem officiosus
Obsequium præstans
Cum eo in tenebris micare digitis licet.

Loue, or good will, &c.

Amor
Beneuolentia
Charitas
Animi propensio
Approbatio
Studium
Affectus animi singularis.

To lone or fanour.

Vehementiſſimè amare
Summa pietate & fide diligere
Vnicè diligere
In delicijs habere
Adamare
Ex omnibus plurime diligere
Omni ſtudio complecti
Omni charitate comprehendere
Charum habere
Fide & animo ſingulari eſſe in quem.
Benevolentia proſequi.

Louing, or kinde, &c.

Amans
Blandus
Humanus
Benignus
Indulgens
Dulcis
Suauis
Officioſus
Beneficijs affabilis:

Lonely, or amiable, worthy of lone.

Amabilis
Amore digniſſimus
Vultu gratioſo
Vultu gratiam iniens
Facie & moribus benevolentiam concilians
Ad aſpectum venuſtus
Incredibiles amores excitans ſui
Blandus
Suavis
Gratus aſpici.

To loiter, or to be idle.

Ceſſare
Langueſcere
Nihil agere
Deſidiæ ſe dare
Otiari
Tempus inaniter conſumere.

Loitering, or idleneſſe.

Pigritia
Segnities
Inertia
Otium
Deſidia
Languor
Ceſſatio.

Luckily, happily.

Fauſtè
Fœliciter
Ex animi ſententiâ
Auſpicatè.

Luſt, or wanton deſire.

Libido
Turpis cupiditas
Fœda voluptatis appetitio
Concupiſcentia } { æſtus libidinis
Venereus ardor } {
Appetitio inhoneſtior.

To luſt after, or vnhoneſtly deſire.

Concupiſcere
Ardere rei libidine
Anhelare ad

Suſpirare

Suſpirare ad
Inflammato animo perſequi.

To lurke or hide, &c.

Se occultare
Latitare
Conſpectum hominum fugere
Abdere ſe
Lucem { fugere / vitare }
Se parietum præſidio tueri
Delitescere.

M.

Made of, or compounded, &c.

Factus
Compoſitus
Coagmentatus
Conflatus
Fictus
Mixtus
Confectus
Effectus.

Madde or franticke.

Ratione priuatus
Inſanus
Furioſus
Rabioſus
Non mentis compos
Mente captus
Efferatus immanitate
Vecors
Furijs agitatus ardentibus
Impetu furens
In furorem impulſus
In apertum erumpens furorem.
Atra bile exagitatus
Manifeſta agitatus phreneſi.

Madneſſe, or furionſneſſe.

Amentia
Furor
Dementia
Mentis alienatio
Rabies
Inſania
Vecordia
Extaſis mentis
Delirium.

To be madde, enraged, to be beſides himſelfe.

Furoris tædis exagitari
Furere
Inſanire
Mania laborare
Mente carere
A recta ratione deficere.

To

To make a man madde.

De ſtatu mentis dimouere
De mentis ſtatu deturbare
Ad inſaniam redigere
Amentia afficere
In furorem vertere.

To be a Magiſtrate, or beare rule.

Magiſtratum gerere
Præeſſe } populo.
Præfici }
Habere imperium in populum.

A Magiſtrate or officer, &c.

Rector
Adminiſtrator
Gubernator } Reip:
Præſes
Magiſtratus

Magiſtracy, rule, or authoritie.

Præfectura
Authoritas
Magiſtratus
Imperium
Dignitas
Populi regimen
Eminentia.

To magnifie, extoll, praiſe.

Extollere
Beatum prædicare
Altius tollere dicendo
Laudibus in cœlum efferre
Decorare } laudibus.
Exornare }
Mirabilius ornare
In laudes alicuius ſpatiari & excurre.

Maieſty, royalty, magnificence.

Maieſtas
Dignitatis ſplendor
Magnificentiæ præcellentiſſima amplitudo.

To maime, hurt, or mangle.

Mutilare
Delumbare
Truncare
Curtare
Comminuere } quem:
Vulnerare
Sauciare
Violare
Debilitare

Maimed or defectiue, mangled.

Mutilus
Curtus
Claudicans
Delumbatus
Imperfectus
Partibus non expletus.

To make much of, or eſteeme:

Plurimis exiſtimare
In delitijs habere
Amplecti maximo amore
Fouere
Plurimum indulgere alicui.

To

To maintaine, or defend a man.

Tutari
Sustentare } quem.
Fulcire
Defendere
Patrocinare alicui
Vindicare.

To make or indite a matter.

Instituere
Facere
Contexere } orationem.
Componere
Formare
Invenire } epistolam.
Fingere
Excogitare

Maintenance or allowance.

Præsidium
Stipendium
Certa pecunia
Redditus.
Proventus
Victus pretium
Omnia ad tuendam vitam necessaria
Victus quotidianus.

To maintaine, nourish, or to giue one meate, drinke, apparell.

Alere
Nutrire
Sumptus necessarios suppeditare
Victum { sufficere / præbere }
Subministrare res naturæ necessarias
Sustentare
Suppeditare quæ ad victum satis sunt.

Maintenance or defence, vpholding.

Defensio
Tuitio
Patrocinium
Propugnatio
Assertio.

Malepert, saucie, impudent.

Impudens
Petulans
Procax
Contumeliosus
Paulo audacior.

A malefactour, &c.

Maleficus
Reus
Noxius
Facinorosus
Legum violator
Nocens
Sceleratus
Malorum artifex
Scelerum author.

To malice, to owe ill will, &c.

Malè cogitare alicui
Simultates gerere aduersus aliquem

Male-

Malevolo animo esse in aliquem
Virulentus
Acerbus } in aliquem.
Terrimus
Acerbe penitusque odisse
Scelus alicui cogitare.

Malitious, or spightfull.

Invidus
Liuidus
Malevolus
Male cogitans
Ad nocendum promptus
Odio imbutus acerbo
Summam nocendi voluntatem habens
Acerbissimo (in aliquem) percitus odio
Implacabili odio
Malo animo in salutem alicuius
Iracundia obstinatus
Sempiternas inimicitias habens
Suas iniurias vehementer persequens.

Malice, grudge, ill will.

Malitia
Malevolentia
Simultas
Latens } odium.
Inclusum
Improbitas
Nocendi cupiditas
Inimicitia
Eructatio cædis.

Maliciously, spightfully.

Malitiosè
Virulentè
Odiosè
Inimicè
Infestè.

A Manner, forme, or fashion.

Modus
Forma
Ratio
Mos
Ordo
Consuetudo.

To mangle, or deforme.

Mancare
Mutilare
Delumbare
Deformare
Dissecare
Detruncare.

To play the man, or be courageous.

Fortiter rem gerere
Se fortem declarare
Fortitudinem præstare
Metum deponere
Viriliter agere
Strenuè pugnare
Se virum præbere.

Manfull, or stout, &c.

Virilis
Strenuus
Fortis
Magnanimus

Maximi

Maximi animi
Nullo metu perterritus
Imperterritus
Inuictus
Virtute & fortitudine præstans
Animosus.

Manfully, or valiantly.

Viriliter
Animose
Gnauiter
Fortiter
Strenue
Vt virum fortem decet
Generose
Præsenti animo.

Manhood or prowesse.

Fortitudo
Animi magnitudo
Virilitas
Generositas
Virtus
Animus inuictus.

In, or after an excellent manner.

Excellenter
Egregie
Singulari ratione
Non vulgariter
Præclare.

Manifestly, euidently, notoriously.

Manifeste
Aperte
Euidenter
Liquide
Expresse
Notabiliter
Non obscure.

Manifest or plaine, &c.

Sole clarior
Res pro se loquitur
Clarus
Manifestus
Inter omnes constat
Omnibus perspicuus
Euidens
Luculentus
Omnibus notus
Compertus
Testatissimus
Liquidus
Cognitus
Apertus
Assensu omnium concessum
Ante oculos positus
Expressus
Illustris.

To make manifest, or explaine

Explanare
Expedire
Illustrare
Dilucidiorem rem facere
Tenebras discutere
Lucem afferre rei
Illuminare rem.

Manifold or plenteous.

Multiplex
Varius
Infinitam habens varietatem
Copiosus
Multifarius

Abun-

Abundans
Immensa } res.
Infinita }
Copiosa res

After the old manner.

More apud veteres recepto
Ad priscorum consuetudinem
Antiquo ritu.

Manners or behaviour.

Mores
Vitæ ratio
Vivendi { consuetudo / disciplina:
Vitæ modus
Vitæ habitus.

A manner or fashion.

Modus
Ratio
Mos
Consuetudo
Disciplina
Ritus.

To marke out, or appoint vnto.

Designare
Destinare
Describere } ad.
Constituere

To marke or obserue, &c.

Notare
Observare
Animadvertere
Perpendere
Reputare secum
Acie mentis dispicere
Quàm maxima diligentia animadvertere.

To marre, or corrupt.

Corrumpere
Depravare
Inficere
Pervertere } mores.
Inquinare
Deformare
Decolorare
Deteriorem facere
Perdere.

A marke or note, &c.

Nota, Signum
Character
Testimonium
Indicium
Impressio, Stigma.

Markable, or memorable.

Observatione dignissimum
Memorabilis
Insignis ad memoriam
Notandus
Animadvertendus
Res ad laudem prædicabilis
Notatione & laude dignum
Magna res & memoria digna.

To marry, &c.

Ducere vxorem
Nubere viro
Matrimonium { trahere vel / contrahere.
Connubia iungere
In vxorem accipere
Nexu patrimonio coniungi
Copulare.

Mari-

Marriage or wedlocke.

Nuptiæ
Coniugium
Matrimonium
Connubium
Viri & mulieris copulatio
Coniugatorum conditio.

A martiall man, or a valiant warlike person.

Vir bellicosus
Vtilissimus in bello
Ad rem militarem aptissimus
Præstantiam animi in bellis ostendens
Inuictus bellator
Militari laude excellens
In acie illustris
Bellicæ disciplinæ peritissimus.

To massacre.

Atrocissime tollere
Enecare } iugulare
Summo scelere } extinguere
Per insidias & vim perimere
Obtruncare
Contra omnes leges diuinas & humanas aliquem mactare
E finibus humanæ naturæ exterminare
Vitam innocentibus adimere
Indignissima vita privare.

A massacre or murder.

Laniena
Cædes
Immissio percussorum
Internecio
Strages.

A matter or businesse.

Res
Negotium
Occupatio
Exercitium
Onus
Obiectum.

A difficult or doubtfull matter.

Magnæ deliberationis
Res anceps
Dubia
Incerta
Magnæ molis
Multi negotij
Multæ disquisitionis.

A matter or argument to write on.

Materies
Thesis
Argumentum
Thema
Quæstio
Obiectum.

To match a man, or to be equall vnto.

In societatem laudum venire
Exæquare quem
Par } alicui
Æquipollens }
Esse { socius / consors }
Exæquare se cum quo.

Male-

Materiall, or to the purpose.

Ad rem facit
Proposito congruens
Ad rem permagni interest
Ad causam maxime spectat
Cum instituto congruit
Rem maxime attingit
Est è visceribus causæ
Cum causa maxime est coniunctum.

A maxime, rule, or principle, a sentence proued, &c.

Axioma
Propositio
Thesis
Pronunciatum
Enunciatum
Regula.

To meditate or studie vpon.

Commentari
Meditari
Contemplari
Speculari
Ponderare
Animo complecti
Cogitatione complecti
In attentissima cogitatione ponere
Animo pertractare quid
Studere alicui rei.

Meditation or studie.

Commentatio
Meditatio
Studium
Consideratio
Contemplatio
Speculatio
Mentis agitatio.

A premeditate speech, laboured or much thought on.

Accurata
Præmeditata
Elaborata
Elucubrata
} oratio.
Magno studio adornata concio
Cogitata
Exacta
} dictio.

To keepe a meane.

Modum tenere
Mediocritatem retinere
Medium non transire.

A meane, measure, or mediocritie.

Modus
Mediocritas
Moderatio
Temperamentum
Mensura
Restrictio.

By good meanes.

Licite
Honeste
Bonis artibus
Concessis medijs.

A meeke or gentle person.

A simultatis reliquijs remotissimus

Homo

Homo mitissimus
Mansuetus
Placidus
Leuis & remissus
Minimè acerbus
Nihil ad eius mansuetudinem addi potest
Moribus facillimis
Iniuriarum patientissimus.
Homo naturâ leniissimus.

Meane, or indifferent, &c.

Vulgaris
Tolerabilis
Medius
Vnus è multis
Inter summos & infimos interiectus
Medium locum obtinens
In tertijs & quartis consistens
In vulgari disciplina institutus
Inferiore ordine.

To meane or intend ill vnto.

Periculum intendere alicui
Mala contra aliquem moliri
Alicui insidiari
Male } cogitare alicui.
Scelus }
Animo inimicissimo esse in aliquem.

A meane or homely person of qualitie or state, &c.

Tenuioris ordinis homo
Terræ filius
Nulla maiorum dignitate commendatus
Nullum penè locum obtinens
Nullius honoris, & nominis
Inferioris conditionis
Minoris authoritatis.

Meanely, simply, or homely.

Vulgariter
Tenuiter
Non adeò politè
Minus ornate
Minime polite & eleganter
Mediocriter
Vtcunque
Crasse
Exiliter
Planiùs & rudiùs
Non eruditissime
Inornate.

Meaning or sense, &c.

Sensus
Intelligentia
Significatio
Mens
Interpretatio
Dianoia
Sententia
Vis.

Meanes, helpe, furtherance, ministery or seruice.

Opera
Studium
Auxilium
Subsidium

Facultas
Administratio
Adminiculum
Ministerium.

To measure or weigh.

Metiri
Ponderare
Pendere
Librare
Expendere
Lancibus imponere
Trutinâ iudicare.

Measure or proportion.

Modus
Portio
Mensura
Quantitas
Proportio
Symmetria
Ratio
Dimensio.

To meane or understand.

Intelligere
Significare
Sentire
Velle
Spectare
Intendere
} quid.

To tell, or to shew his minde or meaning.

Dicere quæ in mentem sibi veniant
Mentem sui interpretari
Indicare voluntatem
Explicare consilium suum
Quid sibi videtur pronuntiare
Animi causâ { exprimere / enuntiare
Animi notionem quemadmodum sentit, loqui.

Meate or nourishment, &c.

Alimentum
Nutrimentum
Esca
Cibus
Victus
Annonæ
Cibaria.

A busie medler in other mens matters.

Curiosus rerum alienarum
Irrumpens in alienum officium
Se alienis rebus { immisens / ingerens / implicans
Ea curans quæ ad se nihil pertinent.
Falcem in alienam messem mittens.

To meddle with, or in a matter.

Se implicare negotio
Curare
Rationem habere cum
Rei satagere
Se interponere rei.

Meekneſſe, humility.

Mansuetudo

Hu-

Humilitas
Submissio animi
Candor
Lenitas
Facilitas
Placabilitas.

A memoriall of, a token, &c.

Monumentum
Insigne
Pignus
Indicium
Vestigium
Nota.

Memory, or remembrance.

Memoria
Recordatio
Reminiscentia
Custodia rerum in animo ex auditu vel lectione perceptarum
Lectarum & auditarum rerum tenacitas.

To keepe in memorie, or to remember.

Memoriæ mandare
Animo custodire
Probe meminisse
Non pati ex animo excidere.

A memorable or notable matter.

Ad memoriam insignis
Memorabilis
Aureis inscribendum literis
Cognitu valde necessarium
Mentione } dignissimus.
Scriptione }
Mentione dignissimum
Digna res quam serio meditemur
Ad cognoscendum non illiberale
Omnium testimonio commendata res;

Mention of, or speaking of a matter, &c.

Mentio }
Vsurpatio }
Sermo } de.
Oratio }
Colloquium }

To make mention of a matter.

Commemorare quid
Vsurpare memoriam rei
Sermonem habere de
Referre quid
Crebro vsurpare sermone
In ore habere.

Meet, fit for, or congruable;

Idoneus
Aptus
Congruens
Accommodatus
Conformatus
Factus } ad rem.
Fictus }

Meeter or verse, &c.

Oratio vincta
Sermo ligatus
Carmen
Poema
Numerus
Rhythmus

To meet one in the way.

Obviare alicui
Convenire quem
Occurrere alicui
Concurrere alicui
Obviam esse
Obviam prodire.

Mercifull, or full of compassion.

Clemens
Exorabilis
Misericors
Innocentior
Misericordiam tribuens alijs
Molli animo, ad deponendum offensionem
Plenus clementia & mansuetudine.

To shew mercy or favour vnto

Se facilem, & lenem alicui præbere
Commiseratione alicuius miseriæ commoveri
Misericordiâ prosequi aliquem
Offensam præterire.

Mercifulnesse or pitie, &c.

Misericordia
Commiseratio
Indulgentia
Lenitas
Clementia
Bonitas
Placabilitas
Ignoscentia.

Vnmercifull, or without pitie or compassion, &c.

Casus alienos sine dolore intuens
Ferreo pectore
Inexorabilis
Inclemens
Implacabilis
Immani crudelitate
Truculentus
Nullum locum misericordiæ relinquens
Miserorum fortunas vehementissimè insectans.

To be merry or glad.

Lætari
Exultare
Gaudere
Gaudia maxima percipere
Ridere
Frontem exporrigere
Recreari animo.

Merry or glad, &c.

Hilaris
Lætus
A dolore vacuus
Animo quieto & soluto
Festivus
Gaudio perfusus
Rereatus.

Merry conceited, or full of pleasant iests, &c.

Facetus
Leporibus ac facetijs præstans
Homo summa suavitate
Maximo dicendi lepore excellens.

Sallus

Salsus
Perurbanus
Argutus
Festivus
Lepidus
Argutijs plenus.

Merrinesse, or conceited pleasantnesse.

Hilaritas
Festivitas
Lepos
Vrbanitas
Facetiæ
Sal.

A Merchant.

Mercator
Negotiator
Qui mercimonium exercet
Emptor
Vendax.

Mercifully.

Clementer
Indulgenter
Misericorditer
Benigne
Propitie
Condolenter.

To make merrie, or cheare a man.

Gaudio explere
A tristitia deducere
Exhilarare quem
Iucunditatem afferre alicui.
Lætitia afferre
Ad certam fiduciam concipiendam erigere
Risum mouere alicui.

Merrily, pleasantly.

Hilariter
Iocose
Festiue
Salse
Facete
Lepide.

To maruell at, to wonder at.

Admirari
Admiratione prosequi
Obstupescere ad
Attonitus intueri
Rei consideratione percelli.

A message, or errand.

Nuntius
Legatio
Mandatum
Præceptum
Rei enarratio.

A messenger, &c.

Nuntius
Tabellarius
Prodromus
Legatus
Internuntius
Cursor.

To doe his message, or errand.

Exponere quæ in mandatis habet
Imperata fideliter exponere
Quæ iussit herus, vere expromere.

A method, order, or way.

Via
Methodus
Ratio

Disciplina
Ordo.

Methodically, or orderly.

Methodice
Partite
Artificiose
Dialectice, & Rhetorice
Via & ordine
Distincte
Non perturbato ordine.

Might, power, or strength.

Vis
Potentia
Virtus
Facultas
Robur
Authoritatis magnitudo.

Mightie, or powerfull.

Potens
Numine valens
Dynastes
Numen terrenum
Satrapas
Dominatione pollens
Valentissimus
Vir florentissimus
Homo summæ potentiæ, magnæ cognationis & clientelæ
Pollens.

To be mightie, or of power.

Vim obtinere
Viribus valere
Principatum obtinere
Inter alios eminere
Summa potentia
Authoritate } pollere.
Potestate }
Magnam habere dominationem
Multa habere in potestate
Suo arbitrio omnia dispensare.

Milde, or meeke, &c.

Mitis
Mansuetus
Facilimus
Placabilis
Tractabilis
Humanus
Comis.

Mildnesse, or meekenesse.

Lenitas
Mansuetudo
Humanitas
Affabilitas
Comitas
Facilitas
Flexibilitas.

The minde, sense, meaning.

Mens
Scopus
Intentio
Sententia
Sensus
Vis
} loci.

To minde, or plie a matter.

Animum } intendere in
Cogitationem } rem.
Toto animo & mente in rem incumbere
Studete rei

Ani-

Animum { applicare / convertere } ad.
Omni cura versari in re
Attentius cogitare quid
Omni cogitatione pertractare
In cogitatione rei defigi
Se maxime applicare ad.

The minde or vnderstanding.

Mens
Intellectus
Intelligentia
Animus
Anima.

To keepe in minde, or lay vp, &c.

In animo custodire
Memoria tenere
Imprimere
Consignare
Probe meminisse
Recordari.

Mindfull of, &c.

Memor
Sæpius cogitans de
In animo semper habens
Solicitus de re
Meditans rem.

To open his minde, or speake his minde or meaning, &c.

Occulta mentis suæ aperire
Sensa & consilia mentis verbis explicare
Exprimere quod sentit
Opinionem suam proferre
Expromere quid sentit
Mentis cogitata enuntiare.

A Minister, or Preacher.

Minister, Præco.
Sacrarum Scripturarum interpres
Verbi Dei enunciator
Verbi interpres
Antistes
Sacer orator
Religionis magister.

Ministery, meanes, or service.

Opera
Beneficium
Ministerium
Auxilium
Subsidium
Medium.

A miracle, or worke aboue the power of nature.

Signum
Miraculum
Prodigium
Virtus
Ostentum
Factum rei creatæ vires prorsus excedens.

To do a miracle.

Signum edere
Operari ea quæ creaturæ vires excedunt.
Miraculum facere
Prodigium producere.

Mirth, or gladnesse of minde.

Lætitia

Diffusio animi
Hilaritas
Iucunditas
Oblectatio
Gaudium
Animi recreatio.

A mischiefe, or euill, &c.

Scelus
Facinus horrendum
Malefactum
Flagitium
Malum
Prauitas.

Mischieuous or wicked, &c.

Improbissimus
Maleficus
Infestus bonis omnibus
Sceleſtus
Pestis
Nefarius
Detestabilis, & odiosus
Maleficio & scelere pascens sese
Inexpiabiles fraudes concipiens
Furore & audacia plenus
Incendiarius
Pravus
Sceleratus
Facinorosus
Scelere ac furore inflammatus
Artifex malorum
Humano generi inimicus.

Mischieuously, villanously.

Sceleratè
Nocendi animo
Sceleſtè
Nefariè
Facinorosè
Virulentè.

To misconster.

Aliorsum ac res est accipere
Perverse interpretari
In contrarium sensum rapere
Detorquere verba
Perperam intelligere.

A miserable, couetous, or niggardly person.

Parcus
Tenax
Sordidus
Illiberalis
Ad dandum restrictus.
Admirator pecuniæ.
Corrasor pecuniarum
Nimis exigue & exiliter
Ad calculos revocans amicitiam.

Miserie, or calamitie.

Miseria
Ærumna
Calamitas
Difficultas
Infortunium
Res adversæ
Rerum asperitas.

Miserable, or distressed, &c.

Miserrimus
Infœlix
Infortunatus
Afflictus
Calamitosus

Ærum-

Ærumnosus
Perditus
Omni rerum præsidio destitutus.
In miserrima conditione vivens.
Magnis cladibus expositus
Omnibus miserijs oppressus
Omnes acerbitates, doloresque perferens.
In magnos luctus detrusus.

To misinforme a man, &c.

Falsa alicui narrare
Mendacia insusurrare
Falsa suggerere cui
Aliter quam res est alicui significare
Falsa alicui nuntiare
Malè docere quem.

To mislike, or reprove.

Improbare
Damnare
Reprehendere } quid:
Vituperandum putare
Arguere
Offendi in re aliqua
Aversari.

To misleade, seduce, or pervert a man.

Seducere
In fraudem impellere
Errore inficere
A virtute detorquere
Ad mala consilia traducere
Errores alicui infundere.

A misliking of a man, or matter.

Improbatio
Displicentia
Aversatio } rei.
Fastidium
Reiectio
Tædium.

To misplace, or set out of order.

Trajicere
Transponere
Ordinem invertere
In alieno loco collocare
Perturbare methodum.

To mispend or waste, &c.

Malè collocare
Inutiliter profundere
Dissipare
Inaniter conterere
Frustra consumere
Luxuriosè prodigere.

To misuse or abuse a man.

Dignitatem alicuius violare
Malè tractare quem.
Contumeliosissimè accipere
Indigne lædere
Maledictis vexare
Injuriis magnis afficere.

One greatly missed.

Desideratus à suis
Tristissimum sui desiderium relinquens
Cuius memoria est posteris charissima

Acerbissimo fletu
Multis lachrymis } defletus.

To misinterpret, to wrest, or to misconster.

Perverse interpretari
Sensu omisso in nudis verbis insistere
Verba detorquere
Verba inflectere
A verbis sententiam loci vel auctoris abducere
Mente & consilio scriptoris neglecto, verbis & literis hærere.

To misse of his expectation, to be disappointed.

Spe frustrari
Expectatione
Conatibus } excidere.
Eludi.

To misuse a man.

Male tractare
Malis infestare
Lædere
Vexare
Iniuriose tractare.

To mistake, or misconster a man.

Errare de verbis alicuius
Male interpretari
Falsum & alienum sensum affingere verbis
Non satis iuste interpretari quid
Aliter accipere quàm intenditur.

To mitigate, or qualifie.

Mollire
Lenire
Mitigare
Temperare
Moderari
Allevare
Aspergere
Sopire
Extenuare
Minuere.

Mixture, or confusion.

Immixtio
Commistio
Confusio
Perturbatio
Ordinis inuersio.

To mocke, or deride, &c.

Deridere
Deludere
Irrisione excipere
Risui habere
Irridere
Ludibrio habere
Illudere
Scurriliter & dicaciter violare
Subsannare
Medium digitum alicui ostendere

Mocking, or derision, &c.

Derisio
Illusio
Ludificatio
Subsannatio
Ludibrium.

To moderate, or qualifie.

Moderari
Temperare
Minuere
Demulcere
Mitigare
Sopire.

Moderately, or temperately.

Modicè
Moderatè
Temperatè
Modestè
Frugaliter
Verecundè
Sobriè.

A moderator, or Iudge in disputation.

Moderator
Temperator
Iudex
Præses
Arbiter.

A moderator, or modest person, &c.

Vir temperans
Vir permodestus
Sese submisse gerens
Prudentissimus
Homo singulari pudore
Summa honestate præditus
Multorum sermonum expers
Sobrius
Modestus.

To molest a man, or displease him, &c.

Molestia afficere
Sollicitum habere
Molestiam creare
Quietum esse non pati
Negotium exhibere
Vexare
Infestare
Iacentem vrgere
Inquietare.

Of moment, or of importance, &c.

Res { grauis / seria
Magni momenti
Multi ponderis
Memorabile
Res minimè leuis
Illustris causa.

A monstrous matter, &c.

Portentum
Res { nova / inaudita / intoleranda
Prodigium
Non ferendum
Novi exempli
Ostento similis, prodigiosus.

A monster, or mishapen person

Monstrum
Homo deformis
Vastus

Por-

Portentosus } homo.
Prodigiosus }

Money, coyne, siluer.

Pecunia
Argentum
Nummus
Peculium
Aurum
Æs
Numus.

Motion, or affection.

Motus
Affectus
Appetitio
Impetus animi
Passio animi
Perpessio.

To moue one to, or persuade, &c.

Permouere } aliquem ad.
Inducere
Persuadere
Impellere
Instigare
Stimulare
Incitare

To moue affection, or powerfully to persuade.

Commouere } affectus
Perturbare }
Dicendi faces admouere
Aculeos in animis audicentium relinquere
In quemcunque } traherre
velut affectum } deducere
Incendere } animi motus
Inflammare }
Animos hominum permiscere.

To mourne, or be heauie.

Mœrere
In luctu & sordibus iacere
Dolere
Gemere
Lachrymare
Se demittere
Animum despondere
Animum mœrori dedere
Contristare quem
Se gemitibus conficere
Suam conditionem deplorare.

To mourne for, or lament.

Lugere } quid.
Deflere }
Lamenari }
Lachrymis prosequi
Ingemiscendo desiderare.

Mourning, heauinesse, sadnesse, or sorrowfulnesse.

Lamentatio
Luctus
Gemitus
Dolor
Mœstitia
Ægritudo
Tristitia
Solicitudo
Cura.

Mourne.

Mournefull, ſad, or heauie.

Lugubris
Lamentabilis
Triſtis, Mœſtus
Deplorandus
Miſerandus
Animo perturbatus.

To mourne, to be heauy or ſad.

Mœrere
Altis ſuſpirijs dolere
Totus à dolore occupari
Ingemiſcere
Se luctu macerare
Sordidari.

A mortified, or a regenerate perſon.

Seiunctus à mundi contagione
Renatus
Regeneratus
Renouatus

Mortall, fraile, ſubiect to death, of ſhort continuance.

Mortalis
Fragilis
Momentaneus
Caducus
Interitum ſenſurus
Fluxus.

To mortifie his will or affection.

Animi libidines reſecare
Labes animi repellere
Morti dedere vitioſitates
Domitas habere cupiditates
Coercere ſe
Appetitus ſuos reprimere
Suos impetus ſubiugare.

Mortall, or deadly.

Capitalis
Funeſtus
Fatalis
Mortifer
Pernicioſus
Exitioſus.

The multitude, or common people.

Plebs
Populus
Multitudo
Cœtus
Turba
Hominum communitas
Vulgus.

Before a great multitude, or openly before an audience, &c.

Magnâ hominum frequentia
Palam & publicè
Multis audientibus
In magno hominum conuentu
In ſummâ audientium corona
In magna hominum corona.

To multiplie, or increaſe.

Adaugere
Cumulare
Multiplicare
Addere

Acceſſe.

Acceſſionem adiungere rei
Exaggerare
Propagare.

A murderer.

Homicida
Parricida
Percuſſor
Occiſor
Lanius
Interfector
Sicarius.

To murder or maſſacre.

Contrucidare, Interficere, Perimere, Enecare, Mactare } quem.
Ad perniciem vocare
Vita privare indigniſſimè
Vitam alicui eripere
E naturæ finibus exterminare
Iugulare
Occidere.

A muſitian.

Cenſor ſonorum.
Muſicus.

Murder or maſſacre.

Cædes
Strages
Homicidium
Laniena
Internecio
Trucidatio
Occiſio
Iugulatio hominum
Sanguinis innocentis effuſio.

To murmure or grudge, to repine.

Murmurare
Muſſitare
Fremere
Obgrunnire alicui.

A murmuring or grudging.

Murmuratio
Fremitus
Querela
Suſurrus.

To muſe, or thinke ſeriouſly upon a matter.

Acrius & attentius cogitare de
Ruminari, Meditari, Conſiderare } quid.
Apud animum proponere
Ponderare, Perpendere, Secum reputare, Examinare } aliquid.

A muſitian, a profeſſour of muſicke, or practitioner in.

Muſicus
Symphoniacus
Cantor
Tibicen
Aulædus
Profeſſor canendi
Sonorum artifex.

To

To cast a mist before a mans eyes.

Caliginem oculis objicere
Nubem offundere
Præstringere
Fallaci specie fallere. } oculos.
Dementare
Illudere

To muster, or to leuie an armie.

Contrahere copias
Cogere milites
Delectum facere
Centuriare
Conscribere milites
Censere.

A mysticall or very intricate matter, &c.

Res multiplex & obscura
Altius quàm quisque suscipere potest
Longè ab imperitorum intelligentiâ sensuque disiunctum.
Res multi laboris
Hominum sensum præternolans
Maius quiddam quàm vt hominis sensu & cogitatione comprehendi possit.

N.

To Name, or call by ones name, &c.

Ocare
Nomine appellare
Nuncupare
Nomine insignire
Nominare
Verbo notare
Nomen indere:

In good name, fame, or reputation.

Laudibus illustris
Gloria maximè excellens
Benè passim audiens
Existimatione præstans
Præclarum nomen habens
Omnium sermone celebratus.

A good Name, or good report.

Existimatio
Laus
Celebritas
Præclara fama
Nomen bonum

Laudis

Laudis possessio
Gloria.

A name, terme, or title.

Nomen
Vocabulum
Appellatio
Titulus
Inscriptio.

A nation or countrey.

Natio
Gens
Terra
Regio
Tractus, us
Prouincia
Clima.

Natiuity or birth, &c.

Ortus
Origo
Natiuitas
Generatio
In lucem productio
Procreatio.

Naturall, sincere, not counterfeited.

Natiuus
Ingenuus
Germanus
Simplex
Sincerus
Naturalis
Genuinus
Verus
Minime fictus

Narrow, straight, or compressed in small roome.

Angustus
Arctus
Finibus exiguis contentus
Minimè spatiosus.

Naughtily, lewdly, badly.

Nequiter
Improbe
Praue
Scelerate
Perfide
Flagitiosè.

Naughty, wicked, or lewd, &c.

Improbus
Impurus
Peruersus
Sceleratus
Flagitiosus
Facinorosus
Inquinatus
Malis, prauisque studijs deditus
Nequissimus, siue deterrimus.

Naughtinesse, or vitious disposition.

Improbitas
Malitia
Peruersitas
Nequitia
Impuritas
Prauitas
Malus habitus
Vitiositas.

Need,

Neat, feat, fine.

Mundus
Elegans
Concinnus
Politus
Purus
Terſus
Limatus
Venuſtus
Scitus
Compoſitus.

Neatly, finely.

Eleganter
Limatè
Venuſtè
Terſè
Concinnè
Politè
Scitè.

Neceſſarie, of neceſſarie vſe.

Neceſſarius
Peropus ad
Quo facile carere non poſſumus
Vitæ neceſſitatibus ſeruiens
Perutilis.

Need, want, or pouerty.

Inopia
Penuria
Indigentia
Difficultas
Egeſtas
Abſentia rerum neceſſariarum

Needfull, behouefull, or neceſſarie.

Neceſſarius
Opus indeclinabile
Valde conueniens
Maxime conſentaneus
Valde pertinet ad
Vehementer ad rationes alicuius conducens.
Valde { requiritur / deſideratur } ad rem.

Needleſſe, or that may be well ſpared.

Minime neceſſarius
Superuacaneus
Inanis
Nullius loci & vſus
Otioſus
Nequaquam requiritur ad
Nugatorius
Ad rem minus pertinet.

Needie or poore, &c.

Spoliatiſſimus
Egentiſſimus
Inops
Pauperrimus
Tenuiſſimus
Ad inopiam deductus
Parce & duriter viuens

To need, or to want.

Egere
Carere
Indigere
Deſtitui
Deſiderare
} re.

Opus habere.

Neare, or nigh vnto, &c.

Proximus
Vicinus
Propinquus
Affinis
Contiguus
Proxime accedens
Non procul diſſitus.

To draw neare, or approach.

Propius accedere
Appropinquare
Inſtare
In proximo eſſe
In vicino eſſe
Imminere
} cui.

Negligently, careleſly, or ſlackly, &c.

Negligenter
Remiſſe
Indiligenter
Languide
Oſcitanter
Leuiter
Lente
Frigide
Perfunctorie
Diſſolute
Otioſe.

Negligent, or careleſſe.

Negligens
Remiſſus
Indiligens
Iners
Laborem refugiens
Socors
Omnem diligentiam remittens
Nulla induſtria commendatus
Minus ſolicitus de
Labori inſuetus
Ignauus.

Negligence, or careleſneſſe.

Negligentia
Indiligentia
Incuria
Oſcitantia
Segnities
Torpor
Remiſſio

To neglect, foreſlow, not to care for.

Negligere
Poſthabere
Non curare
} quid.
Curam rei abijcere
Nullam curam ſuſcipere
Minime laborare de
Auocare cognitionem à re.
Neglectui habere.

A neighbour or borderer.

Vicinus
Proximus
Propinquus
Contiguus
Iuxta noſtras ædes habitans.

A neuter, or of no ſide.

Neutrarum partium

Nullis

Nullis partibus favens
Homo medius
Sibi soli sapiens
Neutri parti assentiens
Nullarum partium.

New, late, fresh.

Novus
Recens
Minime antiquus
Novitius.
Nuperus.

Newes, or tydings of things not formerly knowne or heard of.

Nova, orum.
Nuntius
Rumor
Rerum gestarum relatio
Fama rerum inauditarum.

New-fangled in his attire.

Vestes subinde varians
Peregrinos habitus imitans
Indumenta identidem mutans.

Nice, delicate, or effeminate.

Delicatus
Mollis
Effœminatus
Voluptuarius
Voluptatibus liquefactus
Fastidiosus
Muliebris
Mollitudini indulgens
Fluens delicijs
Liquescens

Paulo ad voluptates propensior
Duritiei } impatientissimus.
Laboris }
Inediæ }

Nicely, or effeminately.

Delicate
Molliter
Effœminate
Voluptuarie
Muliebriter
Dissolute
Remisse.

Niceness, or delicacie.

Delicies
Mollicies
Fastidium
Contemptus laborum & duritiei
Animi & verborum liquefactio.

A niggard or miserable, a micher.

Parcus
Sordidus
Sui tenax
Miser
Immani avaritia restrictus
Illiberalis
Pecuniarum corrasor
Sibi tantùm natus
Omnes sumptus vitans.

Niggardly, or ouersparingly, couetously, miserly.

Parce

Exiguè
Avarè
Sordidè
Illiberaliter
Tenuiter
Restrictè
Misere.

Niggardlinesse, or ouermuch sparing.

Tenacitas
Illiberalitas
Nimia parsimonia
Sordes
Nimia ad dandum restrictio.

Nigh to, bordering, not far off.

Propinquus
Vicinus
Finitimus
Adiacens.

Nimble, or quick-siluer headed.

Versatili ingenio
Perspicacissimus
Oculatissimus
Acerrimo iudicio
Linceus
Argus.

To Nip, touch the quicke, to gaule.

Pungere
Mordere
Viere
Vellicare
Lacerare
} quem.

Aculeos in animo relinquere.

To Nip in the head, to suppresse betimes.

Nascens malum opprimere
In herba extinguere
Principiis obstare
Mature occurrere rei.

Noble in vertue or calling, noble in exploits.

Augustus
Nobilissimus
Illustrissimus
Splendidissimus
Præstantissimus
Clarissimus
Egregius
Summus
Maxime admirandus.

Noble in birth, or nobly descended.

Illustri genere
Claro loco natus
Exhonorata stirpe generatus
E nobili familia ortus
Ex splendidissima familia natus, vel editus
Splendore nobilitatis excellens
Antiqua nobilitate illustris
Domi vir nobilis.

Nobles, Peeres, or States.

Purpurati
Magnates

Primores

Primores
Heroes
Ordines regni
Proceres
Patres } regionis.
Numina }

Neysome, hurtfull, contagious.

Nocens
Noxius
Pestilens
Contagiosus } cui.
Pernicios us
Calamitosus

For the Nonce, or of purpose.

De industria
Dedita opera
Meditatò
Cogitatò
Ex professo
Ex composito
Quæsito.

To be notable, famous, or excellent, &c.

Elucere
Eminere
Maximè excellere
Enitere
Primas partes obtinere
In magna gloria & honore esse
Sua præstantia alios longe superare.

Notable, or excellent, &c.

Insignis
Illustris
Excellens
Præstabilis
Egregius
Prædicabilis
Memorabilis
Admirabilis
Summus.

Notably, or excellently.

Eximie
Præclare
Insigniter
Exquisite
Egregie vt nihil supra
Summe
Splendide
Elaborate
Admirabiliter.

To Note, or take a view of, to marke, &c.

Advertere
Observare
Notare } quid.
Perlustrare
Disquirere
Mente oculisque circumspicere
Animadvertere
Considerare.

A Notarie, Scrivener, or a Scribe.

Amanuensis
Scriba
Librarius
Scriptor
Tabellarius

Descriptor
Tabularius.

A note, collection, or lesson.

Documentum
Institutio
Observatio
Præceptio
Animadversio
Notatio
Nota.

To notifie, or to giue notice and knowledge of.

Certiorem facere
Indicare alicui
Renuntiare } cui.
Significare }
Patefacere.

To note, or to set downe in a booke.

In commentarios conjicere
In { tabulas / album } referre.
In codice inscribere
In libro describere
Literis { tradere / mandare }
Chartis consignare.

Notorious, publike, or manifest.

Omnium sermone pervulgatus
Abscondi nequit
Palam est
Notus
Manifestus
In omnium ore
Sole clarior
Palam & publice divulgatus
Notabilis
Insignis
Nemini obscurus
Pro confesso habetur.

To nourish or feed, &c.

Nutrire
Alere
Sustentare } quem.
Fovere
Educare
Alimentum præbere
Cibos suppeditare alicui.

Nourture, education, or good bringing vp.

Educatio
Institutio
Morum informatio
Disciplina liberalis.

Nourishment, food, or victuals.

Nutrimentum
Cibus
Esca
Alimentum
Victus
Pabulum
Ea quæ vitam alunt & sustentant
Cibaria.

To noyse, or publish abroad.

In vulgus enunciare
Divulgare
Efferre
Longè latéque disseminare
Prædicare in omni cœtu
Eliminare
Dissipare
Foras proferre.

Noysome or hurtfull vnto.

Exitiosus
Inimicissimus
Noxius
Perniciosus
Infestus
Pestilens
Nocentissimus
Damnosus
Incommodus
Adversissimus
} alicui.

A novice, a punie, a young Scholler.

Tyro
Neophytus
Musis tantum initiatus
Literis tinctus
Inceptor.

To nurture, traine vp, educate.

Erudire
Instituere
Informare
Præceptis excolere
Sub disciplina continere
Mores formare

To nullifie or abrogate.

Abrogare
Antiquare
Delere
Rescindere
Irritum reddere
Tollere
Infectum reddere
Abolere
} quid.

Numberlesse, or vncountable.

Certo numero nequit comprehendi
Innumerabilis
Infinitus.

To number or reckon to, amongst.

Annumerare
Accensere
Aggregare ad
Referre
Ascribere
Recipere
} in numerum.

A multitude or number of.

Multitudo
Numerus
Frequentia

Turba
Copia
Abundantia
Vis
Affluentia.

To number, count, recite, rehearse, or reckon, &c.

Numerare
Commemorare
Recenſere
Inire numerum
Recitare
Ad memoriam reuocare
Iterare
Nominare
Suis appellationibus diſtinguere.
Nomenclaturam exercere.

O.

To take a religious oath, or proteſt by the name of God.

IVreiurando aſſerere
Deum conteſtare
Teſtem aduocare
Religioſe affirmare
Affirmare iureiurando
Iuramentis ſuſcipere.

To take a mans oath, or to ſweare him.

Adiurare quem
Iuramentum ſuſcipere ab aliquo
Iureiurando in ſua verba adigere.
Imponere alicui iuſiurandum.

Obedience or dutie.

Obedientia
Obſeruantia
Reuerentia
Obſequium
Officium
Subiectio
Fides
Imperatorum effectio
Iugi ſuſceptio.

Obedient, ſubiect, dutifull, obſequent vnto, &c.

Obſequens
Obediens
Dicto audiens
Se imperio ſubmittens
Iuſſis obtemperans ſuperiorum
Iugum ſuſcipiens
Imperata præſtans
Moriger
Colens & diligens magiſtratum
Se officij regionibus continens
Alicuius nutum intuens.

To

To obey, or yeeld to ones commaund.

Morem gerere
Parere
Obtemperare
} alicui.
Placita exequi
Obsequi
Obsecundare
Obedire
} alicui.
Imperata præstare
Mandata perficere
Auscultare magistro
Alicuius authoritatem vereri
Obsequium præstare alicui.

To vpbraid a man with, or to cast into his teeth.

Commemorare data beneficia
Exprobrare
Objicere
} quid alicui.
Contumeliæ causa
In memoriam alicui reducere.

An obligation, bond, or bill.

Obligatio
Nexus
Syngrapha
Chirographum
Auctoramentum
Stipulatio
Nouæ tabulæ.

An obseruation, or experiment.

Experimentum
Obseruatio
Animadversio
Documentum
Doctrina
Præceptio
Admonitum.

Obscure, or darke, or intricate.

Difficilis explicatu
Latens
Obscurus
Inuolutus
Abditus
Perinconditus
Tectus
Perarduum demonstratu
In tenebris & caligine latens.

To obserue, or keepe, &c.

Obseruare
Custodire
Seruare
Obsequi
Non violare
Non transgredi
} legem.
Obire mandata.

To obserue, marke, watch, to prie into.

Obseruare
Notare
Animadvertere
Acriùs inquirere in quem
Inspicere in
Rimari
Recognoscere.

Worthy obseruation.

Memorabilis
Maxime considerandum
Imprimis animadvertendum
Audiendus

Dill-

Diligenti consideratione dignus
Notandus.

Obstinate, or wilfull in his opinion or errour, &c.

Obstinatus
Pertinax
Suæ sententiæ addictus
Opinaster
Opinionissimus homo
Suæ opinioni consecratus
Obfirmatus } in opinione.
Obdurarus }
Pugnacissime adamatas sententias defendens
Refractarius.

To obtaine, compasse, or come by.

Consequi
Indipisci
Comprehendere
Sortiri
Obtinere
Peruenire ad rem
Adipisci quod petit
Nanciscì
Assequi.

To giue, offer, or to minister an occasion.

Aperire aditum
Occasionem { offerre / ministrare
Materiam offerre
Ansam dare
Aditum patefacere ad.

To take an occasion.

Non finere dilabi occasionem
Facultatem rei non prætermittere
Ansam auidè arripere
Sequi temporis opportunitatem
Opportunitatem non negligere.
Vti occasionibus.

To omit, or let slip an occasion.

Occasionem negligere
Rei bene gerendæ facultatem prætermittere
Opportunitatem prætermittere.

To seeke for an occasion.

Captare occasionem
Insidiari temporibus
Expectare temporibus
Obseruare opportunitatem.

Occasion or opportunity.

Occasio
Facultas
Causa
Ansa
Locus
Tempus idoneum
Opportunitas.

An occupation or trade, &c.

Artificium
Studium

Ars

Ars
Vitæ institutum
Vivendi via
Vitæ genus
Scientia
Ars mechanica.

To occupie, hold, or possesse, &c.

Tenere, Possidere
Habere
Occupare
Frui
Percipere.

Occupied, or busied in a matter.

Exercitatus
Occupatus
Versatus
Exercitus
Vehementer vexatus
Distentus.

Odious, or hatefull to, &c.

Odiosus
Invisus } alicui.
Invidiosus

Odio omnium pressus
Magnas inimicitias suspiciens
Offensissimus
Omnibus perinvisus
Invidiosissimus apud omnes
Infestis oculis ab omnibus spectatus.

To make odious.

Odio subjicere
Invidiam conflare alicui
In contemptum adducere.

An offence or fault, &c.

Offensa, Culpa
Scandalum
Delictum
Vitium
Erratum
Iniuria
Peccatum.

To offer his dutie or service.

Officium præbere cui
Suum studium deferre
Operam alicui polliceri
Fidem & laborem exponere
Ministerium suum alicui exhibere
Esse alicui deditissimus.

To offend, or displease one, &c.

Offendere
Ad iram accendere
Exasperare
Stomachum alicui movere
Vehementer commovere
Irritare
Iratiorem facere
Alienare alicuius voluntatem
Infensum reddere.

To offend, or commit a terrible offence.

Nefarium scelus concipere
Se scelere obstringere

Scelus

Scelus nefasque patrare
Flagitiosissimè facere
Facinus admittere
Nefarium scelus perpetrare.

To be offended or angry at, &c.

Succensere
Indignari
Irasci
Stomachari
Offendi
Incandescere
Molestè ferre
} alicui.

An offender, a trespasser.

Maleficus
Peccator
Designator flagitij
Culpæ affinis
Delinquens
Reus
Facinorosus.

Offensiue, or scandalous to.

Offensionem { afferrens / pariens.

Odiosus
Molestus
Vehementer displicens
} alicui.

An office, charge, imployment.

Præfectura
Munus
Procuratio
Functio
Administratio
Curatio.

To put a man in an Office.

Provinciam mandare alicui
Curatorem constituere
Onus imponere alicui
Muneri præficere quem.

An Officer, Sergeant, Minister, or seruant.

Satelles
Minister
Famulus
Ministrator
Assectator
Lictor
Stator.

An Office or dutie.

Officium
Munus
Functio
Pars
Prouincia
Procuratio
Præfectura.

To beare Office in the Commonwealth.

Magistratum gerere
Honoribus perfungi
Munera Reip. obire
In Rep. illustris esse
Ad Remp. accedere
Rempublicam attingere
Munijs in Rep. fungi.

Officious or dutifull.

Officiosus

Ob

Obseruantiâ plenus
Diligentissimus
Ad nutum expeditus
Sedulus
Ad nutum præsto
Deditissimus
Alicui consecratissimus
In fide & officio permanens.

An Of-spring, or generation.

Progenies
Soboles
Propago
Posteritas
Propagatio
Incrementum
Proles.

Oft-times, or eftsoones.

Sæpenumero
Identidem
Frequenter
Crebro
Quàm celerrime
Non rarò
Multis temporibus
Non bis, aut semel
Centies
Millies
Infinities.

Old, ancient.

Antiquus
Priscus
Non novus
Vetus
Senex
Canus.

Old age, or gray-headed, &c.

Canities
Senectus
Ætas ingraueſcens
Affecta ætas
Senium
Vltima vitæ fabula
Longæuitas
Extremitas vitæ.

Old, greatly ſtriken in yeares, or very aged, &c.

Homo ſumma ſenectute
Longius ætate provectus
Canus
Annis obſitus } ſenex
Decrepitus
Senio confectus
Extremam vitæ partem agens
Ingraveſcens ætate
Natu grandis
Ætate præcipitata
Senectute affectus.

In Old time, anciently, long agoe, or in time paſt.

Antiquitus, Olim.
Sæculis ſuperioribus
Superiore memoria
Patrum memoria
Primitus
Iampridem.

An omiſſion, or letting paſſe of a thing.

Omiſſio

Neg-

Neglectio
Prætermissio
Præteritio.

Omnipotent, almighty.

Inexhausta } potentia.
Infinita }
Omnipotens
Qui nutu omnia conficit.

To omit or passe by, &c.

Ne suspicione attingere
Omittere
Prætermittere
Missum facere
Ne omnino attingere
Silentio præterire
Involvere silentio
Supprimere
In præteritis relinquere.

To Open, reueale, or deplore, vncouer.

Aperire
Patefacere
Indicare } veras causas.
Recludere
Exponere
Explanare } quid.
Enarrare

An opening or declaring.

Explicatio
Expositio
Declaratio
Illustratio
Revelatio
Enarratio
Evolutio.

Openly, or publikely in the sight of.

In conventu
In luce populi
Palam & aperte
Palam & publice
Omnibus insectantibus & audientibus
In propatulo
Fama & scientia omnium.

Open, plaine, manifest.

Perspicuus
Omnibus notus
Non potest negari
Manifestus
Sole } illustrior
Chrystallo } clarior.

Opinatiue, or conceited.

Opinaster
Suæ sententiæ nimium consecratus
Nimium sibi placens
Pertinax
Sui admirator
Sua opinione sapientissimus.

To haue a good Opinion of a man, &c.

Honestam habere opinionem
Omni honore dignum iudicare
Bene existimare de
Commodè sentire de
Magna suspicari de
Omnia ampla & divina ab aliquo

quo expectare
Nihil humile & vulgare cogitare de
Iustitiæ alicuius summam habere opinionem.

To haue an hard or ill opinion of a man.

Contumelia & odio dignum aliquem putare
Malè existimare de
Suo iudicio improbare
Testimonio suo condemnare
Vilem & ignobilem iudicare.

An opinion or conceit.

Opinio
Animi notio
Imbecilla assensio
Existimatio
Animi conceptus
Coniectura
Probabilis affirmatio
Placitum.

My opinion is, thus I thinke.

Mea sic fert opinio
Sic statuo
Iudico
Arbitror
Existimo.

To take the opportunity, vide *Occasion.*

Opportunitie, or occasion.

Occasio
Ansa rei gerendæ
Opportunitas
Tempus idoneum
Facultas
Exoptatissimum tempus
Tempestiuitas
Locus } rei agendæ.
Facultas }

Opposite, or contrary vnto.

Aduersus
Contrarius
Inimicus
Infestus } cui.
Dissimillimus
Oppositus
Infensissimus

To oppose himselfe against.

Aduersari
Sese opponere } alicui.
Sese obiicere
Intercedere
Obluctari
Obniti } alicui.
Reclamare
Reluctari

To oppresse or wrong.

Dominatu & potentia opprimere
Violare
Conculcare
Iniuriosè tractare
Affligere
Calamitati esse
Potentia sua circumuenire
Vi dominari
Duriores conditiones imponere alicui
Oneribus opprimere aliquem.

Oppres-

Oppression, or tyrannie.

Crudelitas
Tyrannis
Oppressio
Summa iniuria
Violenta dominatio
Dominatus nimius
Potentiæ abusus
Iniuria

An oppressor, grinder, extortioner.

Qui aliena violenter inuadit
Fœnerator acerbissimus
Exactor
Iniurioſus in paupores
Graſſator
Vexator
Oppressor
Raptor.

A braue, eloquent, and learned oration.

Oratio { compta, composita, ornamentis abundans., ornata, erudita, perelegans, splendida, copiosa, illustris, polita.

An Oratour, pleader of causes.

Rhetor
Orator
Actor causarum
Exornator rerum
Eloquentiæ Antistes.

To make an oration.

Orationem { habere, instituere.
Dictionem parere
Concionari
Concionem habere
Sermonem longiorem instituere
Perorare.

To ordaine, appoint, or impose.

Instituere
Ordinare
Ponere
Præscribere
Assignare
Præstituere
Imponere
Imperare
} quid alicui

Ordained, appointed, deputed vnto.

Destinatus
Comparatus
Designatus
Constitutus
Præfinitus
} ad.

An ordinance, or law.

Præscriptum
Institutum
Sanctio
Lex

Decre-

Decretum
Edictum
Statutum.

Ordinarie or vsuall.

Consuetus
Vsitatus
Frequens
Quotidianus
In communi vsu
Creber.

To order, digest, dispose, or to set in order.

Ordinare
In ordinem reducere
In loco suo collocare
Disponere
Digerere
Transcribere in certos ordines.

It is so ordered and prouided.

Ita constitutum est
Prouisum } est.
Cautum }
Eo perductum est.

An orderly, modest person, of good gouernment.

Vita & moribus recte constitutus
In omni actione composuissimus
Legum præscriptis obsequens
Se nihil indignum committens
Pure, eleganter, & splendide vitam agens.

An order or course.

Ratio
Disciplina
Institutum
Mos
Modus
Lex
Via.

An order or custome.

Consuetudo
Mos
Institutum
Ritus.

To take order that.

Curare
Prouidere
Efficere
Comparare } vt fiat vel
Operam dare } non fiat.
Elaborare
Contendere
Eo rem redigere

An order or method.

Via
Ratio
Disciplina.
Series
Consequentia
Ordo
Methodus
Dispositio & collocatio.

Orderly, or methodically.

Partiter
Distincte

Aptè & ordine
Distribute
Consequenter
Via & disciplina
Ratione & disciplina
Dialectice
Ordine minime perturbato.

An ornament of the commonwealth, &c.

Ornamentum
Lumen
Decus
Splendor
Dignitas & gemma
Splendidum sydus
Gloria
Gemma
} Reipub.

Originally.

Primitus
In principio primo
A primo origine
In initio
Prime ortu.

To ouer-runne, inuade, or spoile a countrey.

Incursionibus vastare
Diripere
Populari
Inuadere
} regionem.
Occupare.

To ouershoot himselfe, to bee ouerseene, or to erre.

Desipere
Ex errore peccare
Labi
Delinquere
Periculose errare
Impudenter agere.

To ouercome, or vanquish.

Superare
Vincere
In fugam conjicere
Frangere
Manu & ferro opprimere
Expugnare
Sternere
Obterere
Perdomare
} hostes.

An ouersight or fault, &c.

Erratum
Lapsus
Offensio
Delictum
Titubatio
Defectus
Imprudentia.

An ouerthrow or ruine.

Clades
Casus
Ruina
Strages
Calamitas
Occasus
Oppressio.

To ouerthrow in warre.

Prælio profligare
Bello fundere
Acie vincere
Fugare

Cladem

Cladem afferre
Victoriam obtinere de
Manu & ferro opprimere
Ad deditionem cogere.

An ouerseer, or one that hath the chiefe inspectation of, &c.

Præfectus
Recognitor
Curator
Monitor
Inspector
Dispensator.

To ouersee, or view.

Summa cura ac diligentia recognoscere
Penitus introspicere
Procurare
Præfici operi
Revisere
Dispensare.

To ouerwhelme, or oppresse.

Opprimere
Pessundare
Prosternere
Conculcare
Conterere
Obruere
} quem.

To ouersway a man.

Imperitare alicui
Dominari alicui
Temporibus plus valere
Potestate & gratia superare
Authoritate & amicitia frangere
Gratia & opibus opprimere
Luminibus alicuius officere.

To ouerthrow, or destroy an house.

Evertere
Destruere
Demoliri
Vastare
Deturbare
Solo æquare
Diruere
Prosternere
Pessundare
Excindere.

To Outface a man, or to beare him downe.

Sua potentia opprimere
Falsissime persuadere
Impudentissime contradicere
Vere dicentem fide privare.

Outragiously, furiously.

Impotenter
Furiose
Tyrannice
Immaniter
Intolerabiliter.

Outlandish or forraine.

Exoticus
Peregrinus
Transmarinus
Adventitius
Ab exteris petitus vel assumptus.

Outragious, or furious, &c.

Furore ac amentia plenus
Iracundia & stomacho incandescens
Furens
Impotens
Immanis
Atrox
Scelere præceps
Effrænatus.

To owne, or to possesse.

Pro suo vindicare
Tenere
Possidere
In sua potestate habere.

To Owe to, or be indebted vnto, &c.

Debere alicui
In nominibus alicuius esse
In ære alieno esse
Pecunias grandes creditas habere.

P.

To Pacifie, or to quiet, &c.

A B omni contentione revocare
Ex inimicitijs in gratias vocare
Vacare
Mitigare
Discordem sopire } hominem.
Lenire
Mollire
Mitiorem reddere
Pacificare
Delinire
Placatum efficere.

Paine, labour, or industrie.

Opera
Labor
Sudor
Studium
Industria
Diligentia
Sedulitas.

Paine, griefe, or smart.

Dolor
Ægritudo
Acerbitas
Cruciatus

Angor

Angor
Moleſtia
Difficultas.

Painefull, or laborious.

Induſtrius
Laborioſus
Aſſiduus in opere
Indefeſſus
Impiger
Diligentiſſimus omnium
Homo ſummi laboris
Homo ſingulari induſtria
Invictum ſe à laboribus præſtans
In opere ſuo nunquam ceſſare.

Painefull, or grieuous.

Calamitoſus
Dolendus
Ærumnoſus
Grauis
Vellicans
Fodicans
Acerbus
Amarus.

Painefully, laboriouſly, induſtriouſly.

Summo ſtudio
Maxima induſtria
Laborioſe
Operoſe
Elaborate
Summa cura.

Pangs, fits, torments.

Tormenta
Cruciatus
Dolores
Morſus
Acerbitas.

To pardon, or forgiue.

Condonare
Ignoſcere } alicui.
Remittere
Omne vltionis conſilium penitus abjicere
Abſolvere
Concedere
Veniam tribuere } alicui.
Indulgere

A pardon, or forgiueneſſe.

Venia
Vindictæ omiſſio
Condonatio
Ignoſcentia
Abſolutio
Pœnæ remiſſio
Oblivio injuriarum
Supplicij relaxatio
Indulgentia.

Parentage, or gentrie, race, or linage.

Genus
Familia honeſtior
Naralium ſplendor
Generis præſtantia
Stemma
Gens
Stirps
Origo.

Partiall, or vniuſt.

Iniquus
Partium ſtudio abductus

Iniuſtus
Partibus favens
Nummarius vir,
Æquitatem legis tranſiens
Partium ſtudioſus.

To part, divide, diſtribute.

Diuidere
Secare
Partire
Diſtribuere
Tribuere in partes.

To take part with one, or to be on his ſide.

Stare à partibus alicuius
Se cum aliquo coniungere
Tranſire ad partes alicuius.

Partially, or with reſpect of perſon.

Inique
Intuitu perſonæ non cauſæ
Aſpectu perſonarum
Nimis in alteram partem inclinando.

Particularly.

Speciatim
Particulatim
Singulatim
Membratim
Per partes
Diviſim
Separatim.

To take in good part.

Grato & benevolo animo accipere
Perhumaniter accipere
In optimam partem interpretari
Cum ſumma voluptate amplecti
Bene ſuſcipere
Recti bonique conſulere
Cum ſumma approbatione ſumere.

Partaker of, or endowed with.

Particeps
Præditus
Compos
Conſors
Non expers
} rei.

Ornatus
Locupletus
Cumulatus
} re.

A partner, or partaker with a man in a purpoſe.

Omnium conſiliorum ſocietate coniunctiſſimus
Conſors
Socius
Particeps
Adiutor
Fœderatus
} alicuius.
Coniuratus.

A man of good parts, &c.

Ornatiſſimus moribus
Optime à natura informatus
Optime animo, & moribus conſtitutus
Omnibus virtutum ornamentis excultus

Opti-

Optimis ſtudijs deditus
Excellentiſſimis Dei muneribus decoratus
Vir rarus & ſingularis.

Partialitie, or vniuſtice.

Iniquitas
Partium ſtudium
Iniuſtitia
Animi ad perſonas magis quam ad cauſſæ æquitatem propenſio.
Nummaria iuſtitia
Venale iudicium.

To paſſe by, or to paſſe ouer.

Tranſire
Præterire
Curſim attingere
Silentio obruere
Nullum verbum facere de
Prætervehi
Omittere
Prætermittere.

A paſſage, or way to, &c.

Tranſitio
Aditus
Præmunitio
Occaſio
Præparatio
Tranſitus.

I paſſe not of it, I care not for it.

Non curo illud
Non moror
Non laboro
Non ſolicitus ſum } de.

Quid ad me attinet.

A paſſion, or affection.

Affectus
Motus
Perturbatio
Perpeſſio } animi
Concitatio
Commotio

A paſſionate perſon.

Praviſſimis affectibus abreptus
Affectibus indulgens
Perturbationibus cedens
Animi impotens

Paſt, or that is already gone.

Præteritus
Antelapſus
Retroactus
Præterlapſus
Factus
Tranſactus

Paſtime, or ſport.

Ludus
Animi relaxatio
Spectacula
Ridendi obiecta.

Patiently, comfortably.

Æquo animo
Patienter
Toleranter
Æquanimiter
Sine querela & muſſitatione
Longanimiter
Æquo animo

Placate
Placide
Apte
Quiete
Non repugnanter
Quam leuissime
Sedato animo.

Patience, or sufferance.

Patientia
Tolerantia
Longanimitas
Perpessio
Patiens animus
Sustinendo fortitudo.

Patiently.

Æquo animo
Remisse
Placate
Quam leuissime
Tacite.

Patheticall, or forcible to worke vpon the affections.

Magnam vim ad pervincendum habens
Flexanimus
Voluntates impellens
Mentes alliciens
Ad persuadendum accommodatus
Lachrymas ab aliquo exprimens
In auditorum animis aculeos relinquens
Animos hominum pertractans
Ad permovendum homines instructus.
Paratus orator.

Patient, or long-suffering.

Patiens
Quietus
Sedatus
Constans
Tranquillus
Æquus, vel æquo animo
Adversis non succumbens
Longanimus
Tacitus
Quam leuissime ferens
Callum dolore obducens
Iniurias reticens
Silens in malis
Æquo animo aduersa tolerans
Mala patientia devorans
Tacite ferens
Dissimulans miserias
Celans sua mala.

A paterne or president, a map, &c.

Exemplum
Exemplar
Effigies
Forma
Typus
Idæa
Delineatio
Descriptio.

A patron, or an vpholder of.

Patronus
Defensor
Benefactor
Iniuriarum alicuius vindex

Dolo-

Dolorum punitor
Propugnator
Mæcenas
Tutor
Sustentator.

To patronize, or protect, &c.

Patrocinium alicuius suscipere
In fidem suscipere
Fide sustentare aliquem
A malo defendere
Authoritate tueri
Præsidio fulcire
Studio, Cura, Opibus, Præsidijs } tueri, fovere, defendere, munire.
In clientelam & fidem recipere.

Patronage, defence, protection of, &c.

Patrocinium
Tutela
Defensio
In suam fidem receptio
Tuitio
Præsidium.

To pause or deliberate.

Iudicium suspendere de
Assensionem cohibere
Spatium ad cogitandum sumere
Deliberare
Consultare
Meditari
Tempus ad res considerandas adhibere.

A pause, resting, or stay, for a time.

Mora
Intercapedo
Intermissio
Respiratio
Vacatio
Intervallum
Feriatio, Cessatio } à re.

A pawne, pledge, gage.

Depositum
Pignus
Momentum
Obses
Commissum alicuius fidei.

To pay, or to discharge.

Dissolvere, Expedire, Reddere, Numerare, Dependere } pecuniam.
Satisfacere debitoribus.

To liue in peace, to be at rest, or take his ease.

Molestia vacare
In summa tranquillitate vitam traducere
In otio agere
Quiete frui
Pacem cum omnibus colere
Omne tempus ætatis sine molestia degere
Vivere animo quieto & tranquillo
Carere

Carere perturbatione.

Peace, quietneſſe, or concord.

Pax
Concordia
Tranquillitas
Securitas
Requies litium & iurgiorum
Bellorum } silentium.
Litium }

Peaceable, or quiet.

Pacatus
Quietus
Tranquillus
Vitam tranquille ac placide traducens
A litibus remotiſſimus
Pacis cupidiſſimus
Author pacis
Studioſus otij & rerum tranquillarum.

Peeres, or Nobles of the land.

Proceres
Purpurati
Viri primarij
Primores
Principes
Heroes
Ordines
Summates
Regni optimates
Summi regni viri.

Peeuiſh, froward.

Peruerſiſſimi ingenij
Difficillimis moribus
Intractabilis
In ſua natura obſtinatus
In ſua ſententiâ obſtinatus
Iracundus.

Penſiue, heauie, ſad.

Anxius
Ægritudine implicatus
Triſtis
Solicitus
Oppreſſus dolore
Mœſtus.

The common people.

Ignara plebecula
Imperita ruſticitas
Vulgus
Turba miſcellanea
Multitudo rudis.

To perceiue or finde out.

Notare
Percipere
Subintelligere
Colligere
Perſentiſcere
Deprehendere } quid.
Animadvertere
Comperire
Advertere
Sentire
Ad intellectum rei peruenire.

Perfect or complete, &c.

Perfectus
Expletus
Abſolutus
Omnes habens numeros
Conſummatus

Ad

Ad faſtidium productus
Maturus
Maturitatem habens
Nullam acceſſionem habens
Finitus.

To perfect, or abſolue.

Perficere
Expolire
Limare
Explere
Ad maturitatem producere
Ingenio excolere
Ad extremum perducere
Abſolvere.

Perfectly, or throughly.

Penitus
Ad amuſſim
Accurate
Explete
Perfecte
Conſummate
Limate.

A performance of a matter.

Confectio
Conſummatio
Abſolutio
Executio
Peractio
Faſtigij impoſitio
} rei.

To perplexe a man.

Dubitationis ſcrupulum injicere
In difficultates conjicere.

To perform, or diſcharge, &c.

Perficere
Exequi
Fungi munere
Facere
Opere complere.

Peremptorie, or rigorous.

Severus
Inclemens
Immiſericors
Immitis
Implacabilis
Diſtrictus nimium
Literam legis, non mentem legumlatorum vrgens:

Perilous, or dangerous.

Calamitoſus
Funeſtus
Noxius
Exitioſus
Minitans
Pernicioſus
Peſtilens
Inimicus
} alicui.

To periſh, miſcarrie, or come to naught.

Perire
Corruere
Emori
Interire
Extingui
Intermori
In medio ſpatio frangi

In

In cursu { obrui / dilabi / penitus everti.

To permit, or suffer, &c.

Permittere
Pati
Tolerare
Sua bona cum venia præterire
Conniventia præterire
Aliquatenus concedere
Districte non punire.

Permission, or toleration.

Permissio
Indulgentia
Venia
Concessio
Conniventia
Toleratio
Potestas aliquid faciendi.

Perplexed, distressed, or at his wits end.

Quo se vertat non habens
Nullo stabili loco consistens
Non consilij locum habet nec remedij copiam
Non explicare potest quid factu sit optimum
In luto hæsitas
Malis involutus
In maximas angustias prolapsus
Animi dubius
Curis implicitus
Nihil fidum aut exploratum habet

Persecution, trouble, tribulation.

Hostilis infestatio
Persecutio
Perpessio
Infectatio
Insecutio

A persecuter, an open enemie, or aduersarie.

Infectator
Persecutor
Infestus alicui
Hostili animo in quem
Aperte inimicus
Infestator.

To persecute, or to trouble.

Infectari / Persequi / Infestare / Affligere / Vexare / Torquere } quem.

Perplexed, or in extremity.

Implicatus
Intricatus
In maximas angustias adductus
Quo se vertat non habens
Multis vndique periculis cinctus
Multis calamitatibus implicitus.

Perverted, corrupted, seduced.

A fide remotus

Ad-

Ad mala consilia traductus
In superstitionem abductus
A vera religione abalienatus.

To pervert or wrest law.

Gratiâ inflectere
Potentia infringere
Ad deteriorem partem convertere } leges.
Pecunia adulterare
Vim legibus facere.

Persecution or trouble.

Persecutio
Insectatio
Vexatio
Afflictio
Exagitatio
Crux
Vis.

To pervert or seduce a man, or to bring into errour.

Seducere
A vero abducere
A pietate deturquere
Erroribus inficere
In errorem inducere
Transversum abripere.

Perswasive, or forcible to perswade.

Aptus ad fidem faciendum
Maxime valens ad persuadendam
Ad fidem faciendum accommodatus.

To perswade a man unto a thing.

Inducere
Persuadere
Quo vult inflectere
Hortando efficere
Inculcare
Trahere in partes suas
Quocunque vult impellere
In suam sententiam adducere aliquem.
Assensionem commovere
Elicere
Fidem facere.

A perswasion, advising, or moving to.

Persuasio
Inductio
Adhortatio
Monitus
Consilium
Invitatio.

A perswader or mover to.

Maximopere esse author alicui
Author
Hortator
Incitator
Persuasor
Impulsor
Causa efficiens.

Philosophie, or the studie of wisedome.

Philosophia
Sapientiæ studium

Naturæ

Naturæ { consideratio / contemplatio / investigatio.
Rerum naturalium studium.

Physicke, or ministring of medicine vnto.

Medicina
Ars medica
Curatio morborum
Medendi facultas
Remedia ægrorum.

A Physitian, or a curer of diseases.

Medicus
Curator morborum
Artis medicæ professor
Æsculapius.

To pill or pole the Commonweale.

De reip. bonis adimere
Sub juris specie quid extorquere
Detrahere de publicis bonis
Nudare rempub.
Quæstui habere remp.
Diripere ciues
Spoliare plebem.

A pillar of the commonwealth

In cuius vita nitimur
Reipub. salus
Specula
Propugnaculum
Columen
Firmamentum
Præsidium
Sustentaculum
Columna.

A piller, or poller.

Prædator
Extortor
Raptor
Exactor
Non habet legem, habet capaces manus.

To pine away.

Oblanguere
Contabescere
Mœrore, Tabe } confici.
Lento morbo consumi.

To pine, or to famish a man.

Fame conficere
Enecare
Subtrahere } vitæ elementa.
Denegare
Necessariis vitæ præsidiis privare
Rerum inopia consumere.

Pithie, or full of matter.

Pressus
Concisus
Compressione rerum breuis
Argumentosus } sermo.
Solidus
Nervosus
Succulentus

Oratio

Oratio nunquam redundans
Plena rerum oratio
Limata rerum & verborum tenuitate
Breuiloquens.

Pithily, briefely, or soundly.

Concisè
Pressè
Solidè
Neruosè
Argumentosè
Breuissime, sed ad rem
Limatè.

Pitilesse.

Immisericors
Sympathia carens
Casus alienos sine misericordia intuens
Benignitatem miseris claudens
Saxeus.

Pitifully, lamentably.

Misere
Lugubriter
Miserandum in modum
Lamentabiliter
Luctuosè.

It is great pitie, or a lamentable matter.

Valde dolendum est
Sine gemitu nemo recordari potest
Perluctuosus.

To pitie, or bewaile, &c.

Misericordia prosequi
Vicem alicuius dolere
Illachrimare
Rebus aduersis alicuius dolere
Humanitate & misericordia moueri
Illachrymare rei.

Pitie or compassion.

Misericordia
Commiseratio
Condolentia
Animi inductio ad succurrendum.

Pitifull, or mercifull.

Misericors
Condolens
Misericordia commotus
Misericordia alios consequens.
Sympathia alienorum malorum affectus.

Aptly, or fitly to place.

Apte
Accommodatè } ad.
Congruenter
Perpositè
Concinnè.

A place or degree.

Gradus
Locus
Dignitas
Præfectura

Orde

Ordo
Titulus

To place or settle in, &c.

Collocare
Constituere
Ponere
Stabilire
Confirmare
} in loco.

To plague a man, to doe him mischiefe.

Calamitati esse
Malo esse
} alicui.

Calamitatem { importare / immittere

Vexare
Infestare
} quem.

Plurimis malis vexare

Male { mulctare / tractare

Affligere malis.

The plague or pestilence.

Pestis
Pestilentia
Lues
Morbus epidemicus.

A plague, euill, or mischiefe.

Pestis
Malum
Infortunium
Clades
Calamitas
Incommodum.

Plaine, euident, or expresse.

Perspicuus
Planus
Testatus
Illustris
Nulli obscurus
Constat
Liquet
Luculentus
Euidens
Expressus
Parens omnibus
Dilucidus
Cuique perspectissimus.

A plaine man without craft or equiuocation.

Simplicis veritatis amans
Veritati seruiens
Ingenuus
Apertus
Fuco vacuus
Candidus
Antiquæ fidei
Ab astutijs & insidijs remotissimus
Nihil vafre & malitiose agens
Sine dissimulatione.

Plainely, manifestly, or euidently.

Perspicue
Plane
Euidenter
Clare
Luculente

Ex-

Explicatè
Planissime
Luculentissime
Illuminate
Aperte
Splendide.

A plaine man, without dissimulation, open.

Homo simplex & apertus
Sine fraude & fuco
A fraudibus remotissimus
Animum in fronte habet
Non aliud dicit, aliud factitat
Minime dolosus
Ab arte simulandi alienissimus.

To make a matter plaine.

Distincte ac perspicue explicare
Maxime rem illustrare
Dilucidiorem facere
Lucem rei afferre
Planum facere
Explanare vberius
Exemplis apertam rem facere
Enucleare rem
Enodare.

A platforme of a thing, a mould.

Delineatio
Descripra ratio
Idea
Forma
Typus
Figura
Effigies
Totius structuræ informatio
Rei extruendæ fabrica.

To play, or to be still, or idle, &c.

Ludere
Nihil agere
Feriari à negotijs
Cessare
Laborem intermittere
Ad omnem animi remissionem ludumque descendere.

To giue schollars or boyes leaue to play.

Veniam ludendi dare
Dare vacationem studijs
Potestatem relaxandi animos facere
Animi remissionem, ludumque concedere.

Plausible, or pleasing.

Pompæ plenus
In vulgum gratus
Arridens oculis
Placidus
Blandus
Commendatus multitudini
Periucundus aspectus.

To pleade causes, or manage.

Dictitare, Agitare, Tractare } causas

In causis { versari, elucere, dominari

Versare
Agere } causas

To please, or like one well.

Placere
Satisfacere
Arridere
Gratum facere } cui.
Adblandiri

Pleasant conceited, or full of mirth, and merry crankes.

Iucundus
Perfacetus
Dulcis
Comicus
Scitus
Hilaris
Festivus
Lepidus
Vrbanus
Salsus
Suavis
Iocolus.

Pleasant or delightsome.

Gratus
Iucundus
Dulcis
Mellitus
Amœnus
Blandus
Delectabilis
Suauissimus
Placitus
Exoptatus
Charus
Popularis
Omnium studijs exceptus.

It pleaseth or seemeth good to me.

Visum est mihi
Decreui
Constitui
Mihi placuit
Nihil fuit mihi prius aut antiquius.

Pleasing vnto, contenting or delighting.

Placitus
Gratus
Iucundus
Acceptus } cui.
Plausibilis
Exoptatissimus
Nullam habet offensionem
Adblandiens

Pleasantly, merrily, conceitedly.

Salsè
Hilare
Facetè
Iocosè
Festiuè
Lepidè
Vrbanè.

To do a pleasure vnto a man.

Inire gratiam ab aliquo
Beneficentia deuincire
Beneficio ornare

Com-

Commoditatem adferre alicui
Gratificari
Prodesse } alicui:
Vsui esse

To pleasure a man, or gratifie.

Gratificari
Obsequi
Inservire alicuius commodis
Promereri aliquem
Gratum facere alicui:

Pleasure, or delight.

Voluptas
Blandimentum
Delectatio
Recreatio
Iucunditas.

A man wedded, or giuen to his pleasure, voluptuous:

Paratis vescens voluptatibus
Omnia voluptate metiens
Vndique suavitates conquirens
Amplexatus voluptates
Leviſſimam delectationem graviſſimæ vtilitati anteponens
Omnia ad voluptatem referens
Paulo ad voluptates propensior
Totum se voluptatibus tradens.

A pleasure, or benefit.

Beneficium
Gratia
Meritum
Officium
Ornamentum
Commodum
Acceptum munusculum
Gratificatio.

To plie a matter, or to be busie about it.

Rei satagere
Attendere rem
Toto studio incumbere in rem
Animum rei adiungere
Omnes curas conferre ad
In re aliqua maximè elaborare.

Plentifull, or abundant:

Copiosus
Fusus
Fœcundus
Vberrimus
Amplus
Affluens
Abundans
Cumulatus.

Plentie, or store of, &c.

Abundantia
Varietas
Fœtus
Congeries
Vbertas
Vis
Copia
Multitudo
Cumulus

A plentifull or copious matter, or large field to, &c.

Infinita ſylva
Materiam præbens ad
Dicendi campus
Parens perlatè
Materia copioſa
Infinitam habens varietatem
Res { immenſa / infinita
Magnam orationis copiam ſuppeditans
Subjectum ampliſſimum.

Plentifully, or copiouſly handled, and largely diſputed of, &c.

Fusè
Copiosè
Cumulatiùs
Abundantiùs
Ampliſſimè
Vberiùs
Pluribus
Variè
} diſputatum / agitatum / explicatum / illuſtratum.

The maine point, iſſue, or ſtate of the queſtion.

Caput
Rei ſumma
Res de qua ambigitur
Cardo negotii
Controuerſia ipſa
Punctum
Contentio
} cauſæ.
Res in diſceptationem cadens
Τὸ κρινόμενον
Quæſtio.

A plot, traine, or conſpiracie.

Stratagema, n. g.
Machinatio
Conſpiratio
Nefaria pactio
Inſidiæ
Molitio
Pernicioſum conſilium
Inſidioſum cogitatum
Facinoris conceptio
Inſidioſa attentatio
Clandeſtini ſceleris conflatio.

To plot, contriue, deuiſe.

Agere inter ſe clanculum
Conſilium { inire / cudere
Miſcere aliquid contra
Fingere
Concipere
Machinari
Parturire
Concinnare
} quid.

To plough, or to eare the ground.

Arare
Colere
} terram.
Subigere
Rationem habere cum terra
Agriculturam exercere
Proſcindere terram

A full point, period, ſtop, a full diſtinction.

Periodus

Plena

Plena comprehenſio
Circuitus verborum
Circumſcriptio ſententiæ.

To point to, or direct vnto, to ſhew, or demonſtrate.

Digito demonſtrare
Indicare
Commonſtrare viam ad
Digitos ad fontes intendere
Dirigere ad
Præcurrere alicui ad.

To poyſon, or infect one by poyſon, or venome, &c.

Veneno inficere
Veneno vitam tollere
Virus alicui infundere
Toxico tingere
Aconito lædere.

Poyſonfull, infectious.

Venenatus
Peſtilens
Contagioſus
Viroſus
Luridus.

To poll, pill, or to play the extortioner.

Exhaurire quem
Emungere pecunia
Quæſtui habare remp.

Diripere
Vaſtare
Prædari
Exhaurire
} quem.

Per alterius calamitatem bona conſequi
Ex populi oppreſſione diteſcere

To poliſh, or perfect a worke begun.

Excolere
Expolire
Exornare
Illuſtrare
Adornare
Veſtire
Perficere
Arte limare
Ornare
Perpolire
} opus.
Ad finem perducere
Splendidum facere
Splendorem rei accerſere.

Politiquely, cunningly.

Solerter
Prudenter
Scienter
Callide
Aſtute
Conſulte
Sagaciter.

To pollute, defile, or ſtaine.

Conſpurcare
Contaminare
Polluere
Violare

Inquinare
Dehonestare
Funestare
Labe aspergere } quem.
Commaculare
Maculare
Cruentare
Summâ turpitudine fœdare
Turpare
Incestare
Conscelerare.

Pollution, infection, or contagion.

Contagio
Contaminatio
Infectio
Inquinatio
Pestis
Lues
Labes.

Policie or counsell.

Consilium
Prudentia
Calliditas
Humana sapientia
Politica disciplina
Astutia ciuilis
Solertia
Stratagema.

Politicke, or prudent, &c.

Vir valdè callidus
Solers
Prudens
Ingeniosus
Commentis & stratagematibus excellens

Homo astutus & occultus
Peritus ac consultus ciuilis politiæ
Altâ mente præditus
Versutus, Callidus.

To ponder, weigh, or to consider.

Ponderare
Expendere
Æstimare
Librare } quid.
Versare animo
Secum reputare
Secum cogitare
Diligenter commentari
Examinare.

A populous place, or much inhabited and peopled.

Frequens
Celebris
Populis refertus
Hominum confluentiâ nobilis
Concursus hominum densissimus.

Popular, or plausible.

In vulgus gratus
Popularis
Arridens } cui.
Periucundum
Iactationem habens in foro
Acclamationem inveniens.

A porch, gate, or entrance.

Porticus
Vestibulum
Aditus, us.

Porta

Porta
Ianua
Limen.

To poſt, haſt, or make ſpeed to a place.

Citato curſu ferri ad
Equo calcaria admouere
Properare
Feſtinare
Veloce curſu contendere ad
Se proripere
Mouere ſe ocyùs
Maximam celeritatem adhibere.

Poore, needie, or bare.

Rerum neceſſariarum inops
Nullius argenti ſcrupulum habens
Rerum omnium inopiâ laborans
Vnde viuat vix habens
Tenuiſſimus
Egentiſſimus
Miſerrimus
Ad inopiam redactus
Exhauſtus
Mendicitatem perpetiens
Pecunijs & agris deſtitutus
In diem vivens
Anguſtam rem familiarem habens
Suſpenſas maximè vivendi rationes habens.

To make one poore, or to bring to pouertie.

Ad inopiam redigere
Attenuare } quem.
Exhaurire }
Fortunis omnibus ſpoliare
Occidere fortunas alicuius.

To grow poore, to decay in his eſtate.

Ad paupertatem deuenire
Attenuari
Damna { pati / ſuſtinere }
Florentiſſimas fortunas amittere.

Poſſeſſion or land, &c.

Terra
Prædium
Agri
Hæreditas
Patrimonium.

To poſſeſſe, or inioy.

Tenere
Occupare
Percipere
Poſſidere
Vſum fructum rei habere.

A poſt, or ſpeedy meſſenger.

Curſor
Hemerodromus
Emiſſarius
Pegaſus.

A Potentate, or mighty man, a Peere, or Lord, &c.

Potentia præſtans dominator
Dynaſtes
Natu valens

Authoritate pollens
Late dominans
Numen terrenum
Toti viciniæ imperans.

Powertie, or a poore and needie estate.

Paupertas
Mendacitas
Indigentia
Inopia omnium rerum
Egestas
Tenuitas
Miseria
Infœlicitas
Rei familiaris angustia.

To the vttermost of a mans power.

Quantum in quo est
Quantum ad quem pertinet
Pro virili parte
Omnia summa faciens.

Power, or abilitie.

Vires
Facultas
Potentia
Efficientia, æ.
Copia, arum.

In a mans power, or within the compasse of his abilitie.

In alicuius { manu / potestate.
Penes quem
Alicui in integro.

Powerfully, or mightily.

Potenter
Valide
Efficacissime
Magnis viribus.

Power, rule, might, or authoritie.

Authoritas
Potestas
Imperium
Vis
Facultas
Potentia.

Powerfull or mightie.

Potens
Authoritate magnus
Summa potentia vir
Nutu omnia pene conficiens
Dominator magnus
Late imperitans
Omnes sui metuentissimos habens.
Potentiam & principatum habens.

In ones power, or hand.

In alicuius manu
Integrum alicuius potestati relictum
Penes aliquem
In alicuius viribus.

Practise, or exercise.

Exercitium
Vsus
Consuetudo
Experientia
Exercitatio
Frequentatio rei.

To

To practiſe, or follow an art, to profeſſe a ſcience.

Profiteri
Exercere } quid.
Factitare
Verſari in
Sequi artem
Scientiam colere
Victum comparare ex ſtudio.

To practiſe againſt the life and ſafetie of, &c.

De pernicie & interitu alicuius cogitare
Concipere & meditari mala alicui
Scelus comminiſci contra aliquem
Machinari alicui periculum & perniciem
Omnia contra aliquem tentare & experiri
Sanguinem alicuius auide ſitire.

Well practiſed, beaten, or ſeene in a matter.

Verſatus
Agitatus
Exercitatus } in re.
Cognitus
Perceptam } rem ha-
Pertractatam } bere.

Praiſe or commendation.

Laus
Encomium
Elogium
Celebratio
Commendatio
Prædicatio.

Deſirous of praiſe.

Laudis appetens
Gloriæ paulò auidior
Præclaræ exiſtimationis homo ſtudioſus
Suæ laudis cupidiſſimus
Gloriæ rumuſculos aucupans.

To praiſe, or commend.

Elogijs ornare
Encomia alicuius prædicare
Celebrare
Laudare
Verbis in cœlos efferre
Conſulere laudi & exiſtimatióni alicuius.
Ampliſſimis & ſummis laudibus efferre
Laudandi finem non facere
Omnia bona dicere de aliquo.

Praiſe-worthy, laudable, or commendable.

Laudes in ſe habens
Laude dignus
Omni prædicatione decorandus
Ad laudem illuſtre
Laudabilis
Prædicabilis
Encomijs omnibus ornandus
Maxime laudabile
Summe laudandus & prædicandus.

A prey, booty, or ſpoile.

Præda
Spolium

Manubiæ

Manubiæ
Pecuniæ direptitiæ
Exuuiæ.

To prey vpon a man, to rob or spoile a man, &c.

Diripere
Bonis spoliare
Fortunis nudare
Prædari
Exinanire
Deuorare
} aliquem.

To pray, or make supplication vnto God, &c.

Deo vota facere
Deum invocare
Deo precari
Deo preces consecrare
Deo supplicare
Castis precibus Deum colere
Numen implorare.

To pray, desire, or beseech a man.

Rogare
Orare
Obsecrare
Obtestari
Poscere
} aliquem.

Ab aliquo { petere / contendere / postulare } quid.

To pray, or make intercession for a man.

Pro aliquo deprecari

Orare
Supplicare
Intercedere
} pro aliquo.

In alterius gratiam { petere, & obsecrare.

A prayer, request, or petition.

Petitio
Precatio
Oratio
Votum
Supplicatio
Obsecratio
Rogatio
Proseuche.

To grant, or yeeld to a mans prayer, or request.

Petenti annuere
Roganti sua petita concedere
Supplicanti non denegare
Voti compotem dimittere
Preces exaudire
Rogatui alicuius indulgere
Adimplere desideria.

To deny, or reiect a mans prayer, &c.

Preces alicuius repudiare
Petitioni alicujus securim injiccre
Obsecrationem alicuius repellere
Roganti obnuere
Se supplicanti durum & inexorabilem præbere.

To

To obtaine by prayer, or intreatie.

Precibus impetrare
Orando, Precario } obtinere.
Prosperas preces concipere
Exorare quem.

To pray to God for a man.

Deprecari pro quo
Rogare, Postulare, Intercedere, Supplicare } pro
Vota concipere pro quo.
Preces { adhibere, fundere } pro

A man given much to prayer.

Homo in oratione fervens, & frequens
Assiduus numinis invocator
In precibus totus
Sine intermissione orans
Homo precibus & orationibus addictus
Indefessis precibus Deum Opt. Max. colens.
Divinam opem quotidiè implorans.

A pratler, or talkative person.

Homo verbosus
Paulo loquacior
Garrulus
Verborum multitudine molestus
Dicax
Futilis
Linguax
Multiloquus.

To prate, or prattle.

Garrire
Ineptire
Effutire
Dicacitatem exercere
Confabulari
Inani loquacitate auditores offendere.

A pratling, iangling, or vain-talking.

Dicacitas
Garrulitas
Loquacitas
Futilitas
Verbositas

To preach, or declare the will of God, to set it downe.

Concionari
Prædicare
Verbum Dei enunciare
Sacra mysteria interpretari
Sacras scripturas exponere
Doctoris, Theologi } officio fungi
Sacrè philosophari
Cœlestis oratoris partes exequi
Pro concione loqui.

A Preacher, or interpreter of Gods word, or holy Scriptures, &c.

Concionator

Præco

Præco
Theologus
Verbi Dei enunciator
Sacræ scripturæ interpres
Prędicator
Sacer orator.

A preface, or entrance.

Præfatio
Præmunitio
Exordium
Procœmium
Prędudium
Prologus.

To vse a Preface.

Præfari
Præmunitione vti
Proloqui
Præmittere aliquid.

To preferre, or set before.

Anteponere } alicui.
Prędferre }
Priores partes deferre
Præstantiorem iudicare
Primum locum attribuere
Palam dare
Superiorem pronunciare.

To preferre, to exalt, to promote to honour.

Honores ampliſſimos habere
Poteſtatem alicui committere
Authoritatem alicui attribuere
Ad altiorem locum attollere
Augere alicuius dignitatem
Beneficijs locupletare
Illuſtriorem aliquem facere
Ornare
Nobilitare } aliquem.
Honeſtare }
Transferre in ſummam dignitatem.

Preheminence, or ſuperiority.

Superiores partes
Principatus
Excellentia
Eminentia
Imperium
Dominatus
Prærogatiua
Exuperantia
Primatus.

To preindice, annoy, or to hurt a man.

Fraudi eſſe
In fraudem impellere
Nocere alicui
Impedire quem
Lædere

To prepare, or prouide, &c.

Parare
Providere
Adornare
Apparare
Inſtruere
Comparare
Reponere
Ad manum habere.

A preparation, or entrance.

Aditus
Præparatio
Adornatio

Inſtru-

Instrumentum
Fundamentum
Præmunitio
Ianua.

Prepared, or furnished.

Instructus
Ornatus
Armatus
Paratus
Munitus
Cumulatus
} præclarè.

A prepostorous person.

Peruersus
Præposterus
Incompositus
Intractabilis
Inconcinnus
Absurdè agens
Ineptus.

Prepostorously, disorderly, arsieuersie.

Perturbatè
Præposterè
Inordinatè
Inconcinnè
Absurdè
Inverso ordine:

A prerogatiue, priuiledge, or a speciall libertie.

Prærogatiua
Priuilegium
Præcellentia
Immunitas
Singularis dignitas.

To prescribe, or to appoint.

Præscribere
Iniungere
Imponere quid
} alicui.

Presently, or incontinently, forthwith, &c.

Evestigiò
Extemplò
In puncto temporis
Confestim
Statim
Sine mora
Quâm celerrimè
Momento temporis
Continuo.

To be present in a place.

Adesse
Versari
} in loco.
Coram accedere
Consistere
Non abesse à loco.

To preserue, or to keepe safe.

Conseruare illæsum
Sospitare
Tutari
} quem.
Salvum
Incolumem
} præstare.
In tuto collocare
Malum avertere ab aliquo.

A preſerner, or Saniour.

Cuſtos
Servator
Vindex
Soſpitator
Salutis auctor
Incolumitatis cauſa.

A preſident or patterne.

Exemplar
Lumen
Specimen
Lampas
Speculum
Idæa
Forma
Typus.

To preſume, or to be ouer-confident, to be too much credulous.

Confidere
Sibi præfidere
Nimium ſibi { tribuere, ſumere, arrogare.
Plus nimio audere
Polliceri ſibi de aliquo plus quàm æquum eſt.
Altius quàm oportet ſe attollere.

Preſumptuous or arrogant.

Confidens
Arrogans
Inſolens
Faſtuoſus
Supra vires quid tentans
Elato animo
Præfidens
Nimis ſe efferens
Se vnum ſuſpiciens.

Preſumption, or ouermuch boldneſſe, ſelfe-hardineſſe.

Præfidentia
Temeraria audacia
Confidentia inanis
Arrogantia
Vana fiducia.

A colour, or pretence.

Species
Simulatio
Color
Prætextus
Forma
Pallium
Velum.

Pretenced, or counterfeit.

Simulatus
Fictus
Falſus
Ementitus
Fucatus
Specie tantum
Velatus
Palliatus.

To prenaile with, &c.

Plurimum valere apud
Pollere
Maximum pondus habere
Multum poſſe apud

Maxi-

Maximum momentum habere.

To pretend, or make shew of.

Simulare
Præ se ferre
Ostentare
In causam afferre
Prætendere
Malam rem in tegumentis speciosis velare.
Fingere.

Pretie, feat, fine.

Concinnus
Scitus
Elegans
Pulchellus
Elegantulus
Bellulus
Lepidus.

Precious, costly, sumptuous.

Pretiosus
Sumptuosus
Magnificus
Summæ impensæ.

To prevent or take first, to come betweene him and home.

Præoccupare
Occurrere
Prævenire
Præripere
Intercipere
Occupare
Anticipare
Antevertere
Præcidere
Antea eludere
Providendo vitare.

Prevented, forestalled.

Præuentus
Anteversus
Anticipatus
Elusus
Spe sua
Expectatione } frustratus.

To pricke a man forward.

Incitare
Extimulare
Exacuere
Impellere
Vrgere
Instigare } quem ad.

Pride, or arrogancy.

Superbia
Arrogantia
Insolentia
Animi elatio
Aliorum despicientia
Fastidiosus animus
Fastus, us.
Tumor
Magnifica sui opinio.

Principall, or chiefe.

Præcipuus
Primarius
Princeps
Primum locum tenens
Principem locum tenens

Lumen

Lumen sui ordinis
In primario loco
Primus ordine
Potissimus
Præcipuus dignitate
Regendæ ciuitatis dux
Selectissimus
Flos } populi.
Lumen }

To be principall, or chiefe.

Eminere
Palmam sibi delatam habere
Plurimum momenti habere
Imperium obtinere in alios
Præstantiâ dignitatis alios superare.

Principally, or chiefly.

Præsertim
Maximè
Præcipuè
Potissimum
Supra omnia.

A Prince, or chiefe gouernour.

Princeps
Magistratus
Dominus omnium
Moderator regni
Imperator } totius Reipub-
Dominator } licæ.
Eminentissimum in rep. locum obtinens.

Principalitie, or chiefe rule.

Suprema authoritas
Principatus
Magistratus summus
Imperium
Dominatus
Ditio.

A principle, proposition, or maxime.

Axioma
Propositio
Principium
Theorema
Fundamentum.

A print, marke, impression, stampe.

Nota
Vestigium
Impressiuncula
Typus
Character.

To print bookes.

Excudere
Imprimere
Prælo subjicere
Procudere
Typis mandare.

A prison, or iayle, &c.

Carcer
Custodia
Vincula
Nervus
Ergastulum
Tenebræ.

To cast into prison, or into iayle.

Vincire

Vincu-

Vinculis & custodiâ arcere aliquem.
Hominem constringere
In tenebras conjicere
Libero aere priuare
Carcere detinere
In ergastulum concludere.

A prisoner, or captiue.

Vinctus
Captivus
Catenatus
Mancipatus
In vinculis detentus
In custodiâ retentus.

To deliuer out of prison.

E carcere liberare
Ex angustijs educere
Ex ergastulo eximere
E custodia emittere
Leuare vinculis.

To prize, estimate, weigh.

Iusta æstimatione perpendere
Iusto pretio metiri
Iustâ trutina librare
Sua dignitate metiri.

To liue priuately, or at home a part.

Includere se domi
Carere publico
Lucem non aspicere
Fugere homines
Odisse celebritatem
Recessum & solitudinem quærere
Vitam priuatam agere.
Domi se continere
A cœtu & frequentia hominum se in solitudinem recipere
Ab oculis hominum concedere
Intra domesticos parietes quiescere.

To keepe himselfe priuate, or out of sight.

Captare tenebras
Sustinere se in loco arcano
Esse in loco occultiore
Se occultare
Se ab hominum oculis remouere
Se parietum prædio tueri.

Priuie, hidden, or secret.

Occultus
Arcanus
Clandestinus
Tacitus
Latens
Secretus
Tectus
Absconditus

Priuily, or secretly.

Clandestine
Clanculum
Secreto
Clam
Tecte
Furtim
Latenter
Occulte
Nemine conscio,

Priuie to a matter of counsell, knowing and consenting to it.

Conscius rei
Assensus
Non ignarus
Particeps consilij
A consilijs
Socius
Adiutor.

Probable, or like to be true.

Probabilis
Verisimilis
Simillimum vero
A vero non abhorrens
Ad veritatis similitudinem propensior
Non absurdus
Veritatis imaginem præ se ferens.

Probably, or without colour and shew of truth.

Probabiliter
Verisimiliter
Non absurdè
Non procul à vero
Sub veri simulatione.

In processe of time.

In productione temporis
Progrediente ætate
In temporis progressione
In temporis longinquitate
Spatio annorum
Plenitudine temporis
Annorum accessione
Ætatis successione.

To proceed, or flow from.

Dimanare
Profluere
Manare
Oriri
Nasci
Procedere
Proficisci
Prodire
Effloresc ere
Gigni
} ex.

To proceed, or to go forward.

Procedere
Progredi
Provehi
} ad.
Gradum facere
Progressionem habere
Cursum promouere ad
Pergere.

To proclaime, or publish.

Proclamare
Promulgare
Indicere
} quid.
Prædicare.

To procure, or obtaine.

Obtinere
Consequi
Comparare
Nanciscì
Acquirere
Adipisci
} quid.

Com-

Compos } esse rei.
Particeps }

Prodigall, or wastfull.

Prodigus
Infinitæ luxuriæ
Effusor patrimonij
In sumptibus profusus
Omnia ad libidinem conferens
Pecuniam inaniter exhauriens
Dissipator.

Prodigalitie, or wastfulnesse.

Prodigalitas
Effusio pecuniarum
Nimia largitio
Rerum suarum dissipatio
Profusissimus sumptus.

Prophane, or irreligious.

Scelere religionem prosternens & affligens
Prophanus
Impius
Omni scelere pollutus
Veræ religionis contemptor
Ab omni studio sanctitatis abhorrens vel remotissimus
Sacri legus
Omnem vim ac potestatem Dei redarguens
Sine omni numinis metu & reverentia.

Prophannesse, or vitious liuing.

Epicurea } vivendi ratio.
Delicata }

Veræ religionis contemptus
Vitiositas
Vitæ impuritas
Pietatis & probitatis contemptus.
Nullus numinis metus.

To prophane, abuse, vnhallow.

Inexpiabili scelere pervertere
In profanum vsum convertere
Irrilegiosè
Sine reverentia } tractare.
Violare
Polluere } quid.
Contaminare

To professe, or make open shew of.

Præ se ferre
Profiteri
Prædicare
Non dissimulare
Operam rei dare
Omnibus notum facere
Apertè protestari.

A profession, or trade.

Studium
Vitæ institutum
Ars
Propositum } vivendi.
Via
Vitæ curriculum
Artificium.

A professour of true religion, a confessour.

Professor Euangelicus

Veritatis confessor
Christianus
Euangelicæ veritatis susceptor
Cultor Christi
Fidei Christianæ confessor & assertor.

Profit or commodity.

Vtilitas
Fructus
Commodum
Lucrum
Quęstus
Compendium
Fœnus.

To profit or benefit a man.

Commodis omnibus aliquem afficere
Prodesse, Commodare, Inservire } cui.
Adiumentum afferre
Bono esse, Vsui esse } alicui.
Vtilitatem alicui communicare
Commodis, Vtilitatibus } alicuius consulere
Lucellum addere alicui
Emolumento, Vtilitati } esse alicui.
Conducere, Expedire } alicuius rationibus.

Profitable, or commodious to.

Fructuosus
Salutaris
Quæstuosus
Commodus
Magnas habet commoditates
Conducens, Vtilis, Aptus } alicuius commodis.
Magnas opportunitates habens ad.
Maxime accommodatus ad.

Profitable, or to good purpose.

Fructuosè
Vtiliter
Commode
Opportune
Salutariter
Ad rem.

A proofe, or demonstration of.

Demonstratio
Argumentum
Declaratio
Documentum
Experimentum
Probatio
Specimen
Signum
Testimonium.

A profound learned man, a good scholar.

In omni iudicio elegantissimus
Doctrina & iudicio excellens
Eruditionis laudibus ornatissimus
Omni doctrina eruditus
Literis instructissimus

Vt

Vir ſummus in rerum maximarum ſcientijs.

To prognoſticate, or to foretell.

Prædicare
Prænuntiare
Præſignificare
Vaticinari
Quod futurum eſt, divinare.

A proiect, plot, deuice.

Concilium initum
Machinatio
Pactio
Coniuratio
Facinoris conceptio
Ratio rei deſcripta
Idea
Propoſitum meditatum.

To prolong, or deferre.

Procraſtinare
Differre
Rejicere
In aliud tempus referre
Prorogare
Lentius procedere
In dies protrahere.

A promiſe, or couenant, a bargaine, &c.

Promiſſum
Pollicitatio
Pactum
Fœdus
Fides
Proteſtatio
Votum.

To promiſe a thing to, &c.

Promittere
Polliceri
Proponere
Offerre
Verbis affirmare
Se conteſtando alicui obligare.

To breake promiſe, or to falſifie his faith.

Violare fidem
Promiſſa non ſeruare
Promiſſis non ſtare
Suam perfidiam prodere
Fidem fallere
Pollicita non reddere.

To keepe, or to performe his promiſes.

Exolvere
Perſolvere } promiſſa.
Præſtare
Promiſſis non deeſſe
Pactis
Conuentis } ſtare
Satisfacere promiſſis
Reddere pollicita.

To promote, or aduance.

Imperium alicui deferre
Provehere
Attollere

Ampliorem, ac illustriorem facere
Ad honores aliquem perducere
Honorem & gloriam alicuius amplificare
In lucem evocare
Ad dignitatem evehere
Aliquem { illustrare / ornare
Magistratum alicui committere:
In dignitate collocare
Alicuius fortunam amplificare
Locare in amplissimo gradu
Ad summam dignitatem promovere.

Promotion, or exaltation.

Dignitas
Fortunæ amplificatio
Locus altior & honestior
Honor
Amplitudo
Præfectura
Authoritas
Sublimior conditio
Ascensus honoris.

To come to promotion, or honour.

Altius ascendere
Majorem dignitatem obtinere
Altiorem gradum consequi
Ad decus surgere
Splendorem & authoritatem consequi
Ad honores amplissimos pervenire.
In superiorem locum ascendere.

To prompt, or to suggest to.

Dictare } quid.
Suggerere }
In mentem alicui injicere
Insusurrare.

Propertie, or qualitie.

Qualitas
Proprium
Virtus
Facultas
Habitus
Dos
Proprietas
Operatio animi
Ingenium.

Proper, feate, fine, seemely, vide *Pretty.*

Proper, or peculiar unto any man.

Proprius
Inseperabile adjunctum
Iure pertinet ad
In aliquem cadens
Peculiaris
Maxime attingit rem
Maxime coniunctum cum
Insepar abile } ab.
Indivulsum }
Maxime { conveniens / congruens } alicui

Propor-

Proportionable to, agreeable, answerable.

Analogus
Conueniens } rei.
Magnam habens conuenientiam cum
Congruens
Consimilis } rei.

To propheſie, or foretell, &c.

Prædicere
Prænunciare
Augurari
Diuinare
Vaticinari
Præſignificare
Portendere } quid.

Proportion, or correſpondency.

Analogia
Conuenientia
Proportio
Similitudo
Cognatio
Congruentia
Adaptatio
Harmonia.

To prop, hold, or ſtay vp.

Fulcire
Suſtentare
Statuminare } quid.
Stabilire
Prohibere ne corruat.

A Prophet, or one that doth foretell a thing to come.

Propheta
Vates
Fatidicus
Rerum futurarum præmonſtrator
Diuinæ voluntatis interpres.

A prop, ſtay, or vnderſetter.

Fulcrum
Adminiculum
Statumen
Suſtentaculum
Atlas.

To prorogne, or to put off vntill another time.

Prorogare
Protrahere
Rejicere } rem.
Differre
Protrudere

To propound, or put forth, or offer the view of.

Proponere
In medium proferre
In lucem oculóſque proferre
Producere
Ante oculos ponere
Oculis ſubjicere
Expedire
Sub aſpectum ſubjicere.

A proportion or principle.

Axioma
Pronuntiatum
Propoſitio
Gnome
Protheſis
Thema

Principium.

To prosecute, or handle a matter learnedly.

Electissimis verbis & grauissimis sententijs augere & ornare
Variè & copiosè amplificare
Politissimè / Eruditissimè } pertractare.
Se artificem in causa aliquâ explicanda declarare.

To giue prosperous successe, to whisper, speed, blesse.

Secundare / Fortunare / Prosperare } quid.
Bene vertere
Prosperos successus tribuere
Ad optatum exitum perducere.

To prosper, or to haue good successe.

Prosperari
Secundari
Fœliciter sua negotia conficere
Ex animi sententiâ omnia conficere
Summâ fœlicitate vti
Ad arbitrium componere
Successibus secundis vti
Metam attingere
Quò intendit, peruenire
Spe, & optato euentu non frustrari
In portum saluum peruenire
Secundissimè cursum tenere
Quò velit peruenire.

Prosperous, or fortunate.

Fœlix
Fortunatus
Prosper
Faustus
Fœliciter ætatem agens
Fortunatè & beatè viuens
Omnia ad voluntatem affluentia habens.

Prosperitie, or wel fare.

Prosperitas
Res secundæ / Res prosperæ
Fœlicitas
Optimus rerum status
Vitæ splendor
Rerum omnium affluentia
Status fortunæ prosper
Vitæ status florentissimus.

Prosperously, or luckily.

Prospere
Fœliciter
Optime
Recto iudicio
Ex animi sententia
Fortunate
Secunde.

To prostrate himselfe before.

Corpus humi prosternere
Stratus adorare
Projicere se ante pedes alicuius
In genua prouolui
Se ad pedes projicere
Ad pedes se demississime deuoluere vel abjicere.

A

A protection, defence, or patronage.

Tutela
Patrocinium
Defensio
Præsidium
Propugnatio
Munimentum.

To protect or patronize.

Propugnare
Defendere
Protegere
Tutari
} quem.
In suam fidem & tutelam recipere:
Sub clientelam suscipere
Suâ authoritate communire.

To protest, or vehemently to affirme.

Protestari
Religiosè affirmare
Asseuerare
Testificari
Contestari
Suo testimonio confirmare
Dictitare.

A protector, or a defender.

Protector
Patronus
Defensor
Propugnator
Tutator.

Protestation, or affirmation.

Protestatio
Professio
Fidei suæ obstrictio
Contestatio
Affirmatio
Dictitatio
Asseueratio.

Proudly, presumptuously.

Superbè
Arroganter
Insolenter
Tumidè
Elatè.

To be proud, arrogant, or high minded.

Superbire
Insolescere
Fastu intumescere
Cristas erigere
Caput tollere ad cœlum
Superbam opinionem de se concipere
Sumere spiritum.

Proud, or arrogantly minded, swelling.

Superbus
Arrogans
Insolens
Elatus in potestate
Inflatus
Tumens
Fastidiosus
Turgidus
Fastu intumescens
Tumidus
Vultuosus.

Proudly

Proudly, arrogantly.

Superbè
Arroganter
Insolenter
Tumidè
Fastuosè
Fastidiosè.

To proue by argument.

Argumentis euincere
Rationibus obtinere
Probare
Tueri
Confirmare rationis momentis
Disputando { probare / demonstrare.
Persuadere verbis
Testimonijs euincere
Exemplis planum facere.

To proue or trie, to examine.

Probare
Explorare
Exigere
Examinare } rem.
Spectare
Excutere
Ventilare

A prouerb, or common speech or saying.

Tritum in sermone prouerbium
Omnium in ore iactatum
In proverbij consuetudinem venit
Vulgari versu pronunciatum.

A prouerbe, or old saw, or saying.

Prouerbium
Adagium
Parœmia
Vetus dictum, Diuerbium.

To prouide, or prepare, &c.

Præparare
In futuros vsus { reponere / adornare
Studiosè & diligenter curare
Congerere
Coaceruare
Prouidere / Prospicere { sibi.

To prouide for, or to see vnto.

Prouidere
Consulere
Prospicere
Curam / Rationem { rei habere.
Curare quid.

Well prouided or prepared in a matter, &c.

Paratus ad dicendum
Compositus / Armatus / Instructus { ad.
Probè meditatus
Scientia cumulatus
Refertus rebus ad.

By Gods goodnesse or prouidence.

Dei { auspicio / prouidentia

Diuinis

Divinitus
Cœlitus
Divino beneficio
Dei ductu
Deo approbante & secundante.

Provision, or preparation.

Præparatio
Apparatus
Ornatus
Instrumentum
Choragium
Molitio magna
Coacervatio rerum.

To provoke, or anger, &c.

In furorem impellere
Ad iram incendere
Asperiorem facere
Irritare
Alicui bilem mouere
Duriorem & acerbiorem reddere
Lacessere
Verbis inflammare
Commovere hominem
Infensum reddere.

A provokement to anger.

Irritatio
Provocatio
Exasperatio
Incensio ad iram
Exacerbatio

A provocation, or allurement.

Illecebra
Invitamentum
Blandimentum
Incitamentum
Esca
Inescatio
Lenocinium.

A Provost, or head of a College, or house.

Præses
Præfectus
Magister
Rector.

Prowesse, valour, manhood.

Virtus militaris
Virilitas
Fortitudo
Magnanimitas
Virtus invicta
Strenuitas.

Prudent, or wise, &c.

Oculatus
Linceus
Prudens
Cordatus
Sagax
Providentissimus
Alta mente præditus
Perspicax
Futuros casus longe ante mente sua prævidens.

To publish, or divulge.

In vulgus efferre
In lucem emittere
Divulgare
Hominum iudicijs exponere
Prædicare
Enunciare

In theatrum producere
Publici iuris facere
Disseminare
Foras proferre
In lucem, oculosque producere
Palam facere.

A publication, or proclamation.

Promulgatio
Denuntiatio
Disseminatio
Prædicatio
Proclamatio
Edictum
Indictio.

Puffed vp, proud, swelling.

Inflatus
Tumidus
Turgidus
Sui opinione elatus
Se efferens
Intumescens.

Puissant, or mightie.

Præpotens
Pollens
Valens
Numen terrenum
Magnificus

To punish, or correct.

Verberibus coercere
Punire } quem.
Castigare } quem.
Vindicare } quem.
Vlcisci } quem.
Statuere in quem.

Coercere supplicijs
Indicijs mulctare
Pœnis afficere
Ad perniciem vocare
Animadvertere in aliquem
Plectere
Pœnas { irrogare / infligere
Asperis supplicijs reprimere quem
Legibus corrigere
Impunitum non dimittere
Supplicio improbos afficere
Nullam gratiam sceleri facere.

Punishment, or correction.

Pœna
Supplicium
Castigatio
Animadversio
Vltio
Vindicatio
Vindicta.

To suffer punishment, to smart for a matter.

Pœnas subire
Culpam luere
Supplicium pati
Cruciatum sustinere.

To purchase, or to get, or come by.

Acquirere } quid.
Comparare } quid.
Parere } quid.
Nancisci } quid.
Consequi } quid.
Pervenire ad.

Pute

Pure, cleane, vndefiled, sincere.

Purus
Sincerus
Incorruptus
Integer
Castus
Incontaminatus
A concretione labis segregatus
Nulla concretione mixtus.

To purge, or cleare, &c.

Purgare
Expedire
Ex culpa eximere
Excusare
A crimine expedire
Eluere
Expiare
Innocentem declarare.

To purpose, or determine to do.

Decernere
Statuere
In animo } habere.
Deliberatum
Velle
Constituere
Animum inducere vt.
Secum cogitare.

A purpose, resolution, or meaning, &c.

Propositum
Consilium
Institutum
Intentio
Scopus
Voluntas
Deliberatio
Mens.

I am prepared or resolued to, &c.

Constitutum
Certum } est mihi.
Deliberatum
Destinavi animo
Decrevi
Statui
Nihil est mihi deliberatius quam
Me animo & cogitatione converto ad rem.

To the purpose, or matters in hand, &c.

Ad rem
E visceribus rei, vel causæ
Cum negotio quàm maximè coniunctus
Proposito maximè serviens.

Purposely, or for the nonce.

Deditâ operâ
Consulto
Ex composito
Cogitato
Studio & iudicio
Destinato consilio.

To this purpose.

Huius loci & argumenti est
Huc refertur
Eodem spectat
In eandem sententiam
Ad eundem exitum tendit
Quo annumeratur.

Besides

Beſides the purpoſe.

Abhorrens à ſcopo
Extra rem & cauſam propoſitam
Alienus à re
Nihil ad rem de qua quæritur.

Fitting his purpoſe, ſeruing his turne.

Suo inſtituto accommodus
Cauſæ ſeruiens
Aptus ſuo propoſito
Congruens ad id quod agitur
Ad vſum rei comparatus
Opportunus ad.

To put vnto, or adioyne.

Adjicere
Adiungere
Annectere
Addere
Subiungere
Apponere
Attexere
Appendere
} rei.

To put out of Office, or depoſe.

Magiſtratu aliquem depellere
A gubernaculis reipublicæ repellere.
Poteſtatem eripere alicui
Loco movere aliquem
Imperium abrogare cui.

Q.

To Quaffe, or to carouſe.

Potitare
Græco more bibere
Poculis certare
Poſcere (alios) majoribus poculis.

To quake or tremble.

Trepidare
Contremiſcere
Exhorreſcere
Metu percelli.

To qualifie, or moderate, &c.

Minuere
Extenuare
Mitigare
Attemperare
Lenire
Mollire
Sedare
Sopire
Delinire
} quid.

A man of meane qualitie, of no ſort, or faſhion.

Homo paulo obſcurior
Vnus è multis
Infimæ conditionis
Humillimæ ſortis
De ima plebe
In nullo numero
Imi ſubſellij.

A man of good qualitie, or a principall man, &c.

Homo ſelectiſſimus
Grauis
Inſignis
Vir non infimi ordinis
Vir opibus & facultatibus præditus
Ornatiſſimus vir
Vir primariæ dignitatis.

To quarrell or brawle;

Contendere
Concertare
Litigare
Expoſtulare
} cum aliquo.
Rixas inter ſe habere
Digladiari
Colluctari
} mutuo.

Quarrelous, vnquiet, or contentious, &c.

Perpugnax
Contentioſus
Litigator
Querulus
Turbulentus
Calumniator
Rixis & contentionibus ſtudens
Litigioſus.

A quarrell or contention, &c.

Querela:
Rixa
Certamen
Contentio
Dimicatio
Digladiatio
Calumnia.

To quell, to ſubdue, or ouercome.

Frangere
Domare
Supprimere
Profligare
Extinguere
Proterere.

To quench, ſtint, or ceaſe a thing.

Extinguere
Sedare
Expellere
Depellere
Tollere.

A queſtion, or a demand.

Quæſtio
Controuerſia
Interrogatio
Quæſitum
Percontatio
Dubium.

To

To moue or put forth a question.

Quæstionem { afferre / mouere
Dubitationem proponere
Litem mouere
Quid in percontando ponere
Inferre / Facere } quæstionem.
Quærere ab aliquo, de:

Quiet, peaceable, or still.

Naturâ ad pacem & quietem propositus
Quietus
Pacatus
Otij & pacis studiosus
Homo maxime sedatus
Pace & otio gaudens
Contentionis hostis
A controuersijs remotissimus
Omnium perturbationum expers.
A litibus abhorrens
Tranquillus ac moderatus
Vitam quietam & otiosam sequens
Placidus
Otium & tranquillitatem sequens
Iniurias multas deuorans.

Quicke, nimble, readie, not to seeke.

Agilis / Expeditus / Alacer } ad.
Gnavus
Celer
Strenuus:

Quietly, or peaceably, &c.

Quiete
Pacate
Tranquille
Sedate
Placide
Sine querela
Tacite
Sine admurmuratione.

Quietnesse or peace, &c.

Quies
Tranquillitas
Otium
Pax
Securitas.

To quiet, still, or appease, &c.

Sedare
Compescere
Sopire
Placare
Mollire
Componere
Reconcilare } dissentientes
A contentione reuocare.

A question.

Quæstio
Percontatio
Interrogatio
Quæsitum
Postulatio
Erotema.

Quæs-

Questionable, or doubtfull.

Controversus
Ambiguus
Anceps
Dubius
Litigiosus
Sub judice
Suspensus.

Quicke, or swift, &c.

Citus
Celer
Expeditus
Velox
Volucris
Concitatus
Festinans
Properans.

Quickly, or speedily, &c.

Cito
Confestim
Statim
Subito
Primo quoque tempore
Quam celerrime
Absque mora
E vestigio
Actutum
Expedite
Protenus.

A querke, or quiddity, a subtilitie.

Subtilitas
Argutia
Otiosum commentum
Acutum inuentum
Captio
Spina
Votum in sidiæ
Verborum { laquei / tendiculæ / aucupia.

Quickneſſe, ſpeedineſſe.

Celeritas
Velocitas
Expeditio
Festinatio.
Properatio.

Quaint, coy, or nice, &c.

Delicatus
Fastidiosus
Molliculus
Morosus
Curiosus
Omnium aliorum contemptor
Dedicatulus
Sibi nimium placens.

A question or demand.

Quæstio
Postulatum
Interrogatio
Quæsitum
Erotema
Problema
Controuersia.

To question with, or aske of, &c.

Quærere ab aliquo

Interrogare
Consulere } aliquem.
Exquirere
Percontari aliquem de
In percontando ponere alicui
Alicuius sententiam scisciatari.

To quip or taunt, &c.

Contumelioſe notare
Maledice vexare
Aſpere perſtringere
Petulanter inſectari
Mordere
Pungere } hominem.
Vellicare

A quip or taunt, &c.

Conuitium
Dictum breue
Probrum
Contumelia
Maledictum.

R.

To racke, or to torment a man.

Adhibere tormenta
In quæſtionem abripere
Excruciare extreme
Conjicere in equuleum
Explorare tormentis
Rem exquirere cruciatus.

To rage, or storme, &c.

Furere
Inſanire
Rabie compleri
Intemperanter invehi in aliquem.
Omnia omnibus minari
Bacchari
Indignari
Grauiſſime commoueri
Fremere
Impotenter minari.

The rabble, or common people.

Turba permixta
Promiſcuus cætus
Pæx populi.

Ragin

Raging, frantick, madde, furious.

Homo impotenti animo
Furiosus
Iracundiâ abreptus
Furore percitus
In obuios involans
Rabiosus
Amens.

To raile vpon a man, or giue opprobrious words, &c.

Ignominijs conscindere aliquem
Linguâ petulantissimâ consectari quem.
Aliquem verbis violare
Graviter invehi in aliquem
Maledicere alicui
Convitijs exagitare
Declamare contra aliquem
Indignissima contumelia lacerare
Maledicta congerere in aliquem.
Contumeliosè lædere
Virus acerbitatis evomere in aliquem.

A railer vpon a man, or one that taunteth, &c.

Convitiator
Maledicus
Virulentus
Insectator
Obtrectator
Contumeliosus exagitator

A Railing, reuiling, reproaching.

Invectiva
Insectatio
Opprobrium
Infamatio.

To raigne, or to beare rule.

Dominari
Clavum imperij tenere
Regno præesse
Imperitare
Principatum habere

A rare or singular man.

Omnibus rebus clarissimus ac ornatissimus vir
Omnis memoriæ facile princeps
Singularis
Rarus
Divino consilio ortus
Summus
Divinus
In suo genere præstans
Admirationem omnium movens
Eximius & inclytus
Flos } populi
Lumen }
Omnibus laudibus excellens
Omni dignitate princeps.

Rare, scant, geson.

Rarus
Non communis.

Non omnibus obvius
Vix comparabilis
Non vulgaris.

Rarely, or ſingularly.

Singulari ratione
Exquiſite
Eximio artificio
Admirabiliter
Scientiſſime
Peritiſſime.

Raſh, or vndiſcreet, &c.

In mala ſcienter ruens
Nimis in agendo præceps
Improvidus
Omnia ſtulte & incaute agit
Ob levem rem periculum adiens
Imprudens
Temerarius
Inconſultus
Inconſideratus
Prudentiæ vacuus
Conſilij inops & expers
Summæ dementiæ ac temeritatis.
Incogitans
Non ratione & conſilio, ſed caſu & impetu omnia faciens

Raſhly, or vnadviſedly.

Temere
Præpropere
Præcipitanter
Incogitanter
Sine conſilio
Inconſulto
Improvide
Inopinatò
Impetu animi magis quàm conſilio.
Leuiſſimis de cauſis.

Raſhneſſe, vnadviſedneſſe, or haſtineſſe.

Inconſiderantia
Præcipitantia
Imprudentia
Incogitantia
Temeritas
Effrænatus animi impetus.

The raſcall people, or the rabble.

Fæx
Sentina } populi.
Vulgus
Infima plebs
Scoria
Colluvies } populi.

A raſcall, or a vile knaue.

Impuratus nebulo
Infamis flagitiis
Extreme flagitioſus
Proiecta nequitia
Nullum improbitatis genus prætermittens
Longe improbiſſimus
Impietatis artifex
Perfidus
Profligatus } nebulo.
Homo vilis, infamis, ſceleratus.

To Rate, chide.

Acerbe obiurgare

Acer-

Acerbius invehi in quem
Vehementius insectari
Exagitare
Acriter perstringere
Increpare.

Readie, or prepared.

Promptus
Paratus
Expeditus
Accinctus
Præmunitus
Adornatus
Ad manum
Armatus
} ad.

A man of great reading, or a man very greatly seene in reading.

Multiplicis lectionis homo
In antiquorum scriptis versatus
Antiquitatis omnia tenens
In veterum monumentis exercitatissimus
Diligentissimus antiquitatis investigator
Antiquarius
Minimè { hospes / peregrinus } in.

Readily, or promptly.

Prompte
Expedite
Parate
Celeriter
Memoriter
Mira celeritate
Volubiliter.

To reach vnto.

Se exporrigere ad.
Extendere
Patere
Pertingere
Produci
} ad.

A Realme, Nation, or kingdome.

Regius dominatus
Regnum
Monarchia
Imperium
Principatus
Provincia
Natio.

A reason or argument.

Ratio
Argumentum
Probatio
Fides
Demonstratio
Medium
Inductio.

Reasonable, or partaker of reason.

Rationis particeps
Intelligens
Intelligentiæ & mentis compos
Philosophus
Iudicio valens.

Reasonably, or indifferently, so so, &c.

Tolerabiliter

Vtcunque
Non admodum bene
Mediocriter
Non contemnenda ratione
Non peſſime.

It is reaſonable, equall, iuſt.

Rationi eſt conſentaneum
Æquum
Honeſtum } eſt.
Iuſtum
Ius & æquitas poſtulat.

To reaſon together, to debate, to argue the matter.

Colloqui
In vtramque partem diſputare
Vltro citroque ſermones habere
Inter ſe diſceptare.

To rebell againſt his Prince, or Countrey.

Novas res moliri
Suſceptum iugum excutere
Seditiones movere
Rempubl. perturbare
Ferre arma contra
Solicitare populum ad defectionem
Tumultum concitare
Interitum reip. cogitare
Male machinari patriæ.

A rebell, or traitour, &c.

Coniurator
Seditioſus conſpirator
Patriæ hoſtis
Parricida patriæ
Apoſtata
Transfuga
Arma contra rempubl. ſumens
Perturbator reipublicæ
Nefaria contra patriam committens
Vtilitatem communem prodens
Alienus à repub.

Rebellious, or ſtubburne, &c.

Contumax
Pertinax
Obſtinatus
Iugum excitans
Imperium omne aſpernans
Iuſſis repugnans
Inſurgens contra aliquem.

To play the Rebell, or Traitour.

Perfide agere
Iugum excutere
Ad hoſtes deficere
Prodere patriam
Ab imperio deciſcere
Novis rebus ſtudere.

To Rebuke, ſnip, or reprehend a man.

Aſperè perſtringere
Increpare
Redarguere
Reprehendere } quem.
Accuſare
Damnare
Criminari

A rebuking, or checking.

Vituperatio

Obiur-

Obiurgatio
Reprehensio
Increpatio
Correptio
Censura

To recant, or vnsay.

Palinodiam canere
Retractare
Receptui canere
Suæ opinioni renuntiare
Suæ pristinæ opinioni contradicere
Mutare { mentem, rem.

To receiue or take, &c.

Accipere
Percipere
Colligere
Carpere
Delibare
In manus sumere
Amplecti
} quid.

A reckoning, or an account.

Ratio
Calculus
Computatio
Subductio
Redditio rationis.

To reclaime a man.

A vitijs revocare
A feritate ad bonam frugem convertere
A flagitijs revocare
A delicto avocare
De animi pravitate deducere.

To recompt, number vp.

Enumerare
Recensere
Recitare
Numerum rerum inire.
} *Torecord or register, &c.*

Literis mandare
Scriptis prodere
Monumentis commendare
In annales referre.
Immortalitati commendare.
Libris consignare
Chartis committere.
} *Torecompence, &c.*

Meritam debitamque gratiam alicui referre
Compensare
Pari mensura reddere
Remunerare
Rependere
Pensare
Referre
} quid alicui.
Respondere beneficijs
Reddere
Multis officijs cumulare
Satisfacere officijs.

A recompence or requitall.

Compensatio
Redditio
Remuneratio
Beneficij retributio
Pensatio
Remensio
} officij.

To Reconcile or make atonement, to pacifie, &c.

Reconciliare
In gratiam } restituere,
veterem } reducere.
Ex inimicis amicos reddere
Animos offensos recolligere
Pacare
Omnem simultatem tollere
Iniurias in gratiam commutare.

To recover a losse, to regaine it.

Sarcire } malum:
Expiare }
Detrimentum reconcinnare
Iacturam redimere
Malum ad salutem convertere
Recuperare damnum
Relevari }
Recreari } è morbo.
Evadere }
Convalescere
Sanitatem recipere
Ex infirmo validus fieri
Recuperare valetudinem
E morbo sublevari.

To Recreate or delight himselfe.

Animum relaxare
Animum ludis recreare
Sese colligere
A rebus gerendis vacare
Relaxare quid de contentionibus
Sese dare iucunditati
Ad omnem animi remissionem ludumque descendere
Reficere animum
Respirare à studijs
Acquiescere
Honestis oblectationibus sedare
Studiorum satietatem suauissimis exercitiis repellere
A laboribus quies
Animi relaxatio
Lusio
Respiratio à } studijs,
} seriis negotijs.
Studiorum intermissio
Cessatio
Oblectatio } animi,
Allevatio }
Curarum requies.

To redeeme, ransome, or to deliver from.

Redimere } ex.
Eripere }
In libertatem restituere
Redemptionem procurare
Liberare
Subtrahere } à.
Eximere

To redresse or reforme.

Medicinam afferre
Curare
Salutem afferre
Tollere
Remedium invenire rei
Instaurare
Integrare
Reparare.

A redresse or remedy, &c.

Remedium
Medicina
Curatio
Salus
Sanatio
Antidotus, i. f. g.
Instauratio.

To refer a man or person vnto.

Referre
Remittere
Amandare } quem ad
Relegare
Ablegare

To reforme or amend.

Ægras & labentes reip. partes sanare
In antiquum statum restituere
Corrigere
Emendare
In melius mutare
Reficere
Restituere
Instaurare
Repurgare
A corruptelis vindicare
Ad præstantiorem formam reducere
Resarcire
Vitiosas reipublicæ partes execare
Lucem afferre ad
Reddere postlimiorem amissam.

Reformation or repaire.

Instauratio
Correctio
In melius muratio
Renovatio reipubl.
Repurgatio.

A man well reformed, bettered, amended.

In melius mutatus
A pravitate revocatus
Melior effectus
Ad sanniorem mentem reductus
Renovatus
Renatus
Regenitus.

To refraine or abstaine from.

Abstinere
Temperare
Comprimere
Sese continere } à re.
Sustinere
Se cohibere
Sæps cupiditates domare
Nullam habere rationem cum re.
Vitare
Effugere } rem.

To refraine ones fellowship or company, &c.

Alicuius societatem ejicere
Se ab aliquo { separare, sejungere.
Familiaritatem alicuius vitare
Ab aliquo abhorrere.

To

To refresh, or recreate ones minde, &c.

Recreare
Relaxare } animum.
Reficere
Recolligere
Confirmare } spiritus.
Animum parumper à studijs abducere
Acquiescere parumper à curis
Molestiam à severioribus studijs collectam ludis fugare.

A refuge or shelter for, &c.

Subterfugium
Asylum
Sanctuarium
Receptus
Tutela
Præsidium } Portus
Receptaculum.

To refute, or gravell, &c.

Disputationis laqueis irretire
Subtilitate dicendi refellere
Cogere quem negare quid
Confutare
Evincere
Disputationis laqueis irretitum tenere
Argumentis everrere
Verberare
Convincere } aliquem.
Refellere
Pervellere
Figere adversarium
Argumentorum copia obruere
Diluere
Vanitatis evincere.

A refutation, or confutation.

Refutatio
Redargutio
Expugnatio } argumentorum
Eversio
Falsitatis victo.

To refuse to doe, &c.

Grauate facere
Recusare
Detrectare
Nefas ducere
Abnegare } aliquid agere.
Refugere
Negare
Nolle

To refuse or reiect a thing.

Nolle
Rejicere à se
Repellere
Aspernari
Recusare
Aversari
Avertere
A se procul removere.

A refusall, putting of, or reiection.

Reiectio
Recusatio
Aversatio
Detrectatio

Repu-

Repudiatio
Repulsio.

To regard, or esteeme, &c.

Curare
Multum æstimare
In pretio habere
Plurimi facere
Æstimatione dignum putare
Laudibus ornare
Suo iudicio probare.

To haue regard, or care of a thing, &c.

Rationem rei habere
Summam curam & providentiam in re ostendere
Laborare
Sollicitus esse } de
Non negligere
Curare } rem.

Not to regard, or care for.

Non curare
Contemnere
Non laborare de
Non morari quid
Susque deque habere.

A man not regarded, or esteemed.

Abiectus
Homo æstimationem nullam habens
In nullo pretio
Nullius authoritatis
Contemptus
Spretus
Neglectus.

To registre, or record, &c.

Memoriæ mandare
Literis credere
Annalibus committere
Monumentis prodere
Literis celebrare
In commentarijs scribere
Monumentis exornare
Libris consignare.

Registred, or recorded, &c.

Monumentis traditum
Literis consignatum
Posteritati commendatum
Scriptis proditum & explicatum
In originibus
In chartis.

To rehearse, or make mention.

Commemorare
Repetere
Recensere
Referre
Enarrare
Enumerare
Edisserere
Iterare
} quid.

A rehearsall, or recital of, &c

Commemoratio
Recitatio
Repetitio
Enumeratio
Catalogus
Mentio
Particularis nominatio
Iteratio.

To

To reioyce, or to be marueleous glad.

Gaudere
Exultare
Affici voluptate
Lætitia perfundi
Gaudio cumulari
Triumphare.

A reioycing, or congratulation.

Exultatio
Lætitia
Animi, præ plausu, diffusio
Gratulatio
Animi alacritas
Triumphus.

To release, or ease of, &c.

Laxare
Expedire
Liberare
Dimittere } aliquem.
Levare
Eximere

Tenuiores ab injuriis prohibere.

To relieue the afflicted.

Laboranti subsidium ostendere
Opem ferre
Sublevare
Recreare } perditos
Afflictis fidem & dextram porrigere.
Subvenire
Succurrere } cui.
Opitulari

Indigentiam alicujus sublevare
Dextram porrigere afflictis
Afflictos erigere
Iacentes, & spoliatos excitare
Saluti esse calamitosis.

To relye, or depend vpon a man.

Niti aliquo
Ab aliquo pendere
Ad præsidium alicuius confugere
Fiduciam collocare
Spem omnem habere in quo
Omnia ab aliquo expectare.

Relefe, or helpe, &c.

Subsidium
Adimentum
Auxilium
Levatio
Opitulatio.

Religious, or godly deuoted.

Cultum Dei & puram religionem suscipiens
Religionem colens
Digna Deo dicens & faciens
Congruenter legibus divinis vivens.
Singulari pietate ornatus
In Deum maxime pius.

Religiously.

Religiose
Pie
Sancte
Prout Christianum decet.

Religion

Religion, or Gods ſeruice.

Religio
Cultus Dei
Pietas
Sacra
Sanctitas
Rectus de Deo ſenſus.

It remaineth, &c.

Supereſt
Relinquitur
Conſequitur
Requiritur
Proximum eſt vt
Methodus & ordo poſtulat.

To remaine or abide in a place.

Habitare
Manere
Suum ſtatum retinere
Durare
Firmus eſſe
Hærere
Commorari
Reſidere
Verſari
} in loco.

A Remèdie or medicine.

Remedium
Medicina
Curatio
Antidotus, ſ. g.
Pharmacum
Alexipharmacum
Levatio.

To remedie, or redreſſe.

Curare
Sanare
Levationem invenire rei
Occurrere morbo
Tollere
Adhibere rei curationem.

To remember, or record, &c.

Rei memoriam excipere
In memoriâ tenere
Recordari
Meminiſſe
Imprimere in animo
In memoria { continere / comprehendere / habere.
Animo { complecti, / cuſtodire, / inſcriptum habere.
Non obliviſci.

Remembrance, &c.

Memoria
Recordatio
Senſus vivus
Reminiſcentia
Mentio rei.

To put a man in remembrance of.

Admonere
Commonefacere } quem.
Redigere
Revocare } alicui in memoriam.
Commovere
Refricare } memoriam rei.

It

It commeth to my remembrance.

Subit animum
Occurrit animo
Venit mihi in mentem
Succurrit mihi
Memoriâ repeto.

Remisse or slacke, &c.

Languidus
Negligens
Remissus
Indiligens
Segnis
Dissolutus
Rem negligenter agens.

Remissenesse, or slacknes, &c.

Negligentia
Languor
Oscitantia
Socordia
Indiligentia
Incuria.

To remoue, or withdraw one from.

Abducere, Abstrahere, Deducere, Removere, Depellere } aliquem.
Amoliri, Expellere, Avertere } quid ab aliquo.

To remoue, or flit to, &c.

Migrare
Secedere
Mutare solum
Alias sedes petere
Locum commutare
Ad alium locum se recipere:

A removing or a flitting to another place.

Migratio
Sedis translatio
Pristini domicilij desertio
Loci mutatio.

Remorse of conscience.

Morsus conscientiæ
Contractiuncula animi
Stimulus, Sensus, Agnitio } male actorum.

To rend or teare, &c.

Lacerare, Discindere, Diffluere, Discerpere, Divellere, Dilaniare } quid.

A rending or tearing, &c.

Laceratio
Discissio
Discerptio
Dilaniatio
Divulsio.

To render or yeeld thanks.

Gratias { habere / agere / reddere }
Se gratum præbere
Suam gratitudinem testari.

To renew, or repaire, &c.

Renovare
Resarcire
Reparare
Restituere
Recreare
Instaurare
Restaurare
Redintegrare
Resuscitare
Innovare
} quid.
Ad veterem formam restituere.

A renewing, or reformation.

Renovatio
Redintegratio
Instauratio
Repurgatio
Reparatio
Novæ & melioris formæ inductio.

To renounce, or disclaime.

Abrenuntiare
Abdicare
Abjicere
Eiurare
} quid.
In perpetuum abjicere
Nuntium rei remittere
Non agnoscere
Funditus repudiare
Abnegare.

A renouncing of.

Detestatio
Abrenuntiatio
Abjectio
Ejuratio
Abnegatio
Rejectio
Repudiatio
Auersatio.

Renowne or fame.

Splendor
Gloria
Celebritas
Nomen
Lumen
Nobilitas
Nominis claritas.

Renowned, noble, or excellent.

Orbem terrarum nominis sui gloria implens
In luce & oculis omnium magnus
Nobilitatus
Perilluſtris
Factis illustris
Decantatus
Honoratus
Inclytus
In omnium ore excellens

Flo-

Florentissimus
Celeberrimus
Splendidissimus
Fama & nomine excellens
Ad laudem insignis
Cuius fama & laus nunquam intermoritur
Ab omnibus celebratus
Omni laude cumulatus.

To renowne, or ennoble a man, to gaine him honour.

Nobilitare
Decorare } quem.
Glorioſum
Illustrem } reddere.
Omni laude cumulare
Splendorem alicui accersere.

Rents, reuenewes, yearely comings in.

Reditus, us.
Vectigal
Agrorum merces
Prouentus
Fructus annuus
Locationis pretium.

To repaire, or reedifie, &c.

Reædificare
Reficere
Reparare
Resarcire
Redintegrare
Iterum construere
Instaurare
Ad antiquum statum reducere
In nouam formam producere
Restaurare
Rursus erigere.

To make a rent, departure or schisme, &c.

Dissociare
Dissidium facere inter
Voluntates hominum distrahere
Diuortium efficere
In varias partes diuellere.

To repell, or driue backe, &c.

Repellere
Auertere
Depellere
Amoliri } quid.
Abigere
Fugare
Rejicere.

Repentance, or amendment of life.

Resipiscentia
Pœnitentia
Male actæ vitæ in melius mutatio.
Innouatio morum
Regeneratio.

To report, or tell, or noise abroad, &c.

Diuulgare
Nuntiare
Prædicare
Declarare } quid alicui.
Narrare
Referre

Ali-

Aliquem certiorem facere.

To repent, or amend.

Resipiscere
Facti pœnitere
Sceleris pœnitere
Anteactam male vitam emendare
A vitiis emergere
Ad mentem venire
Se ab errore revocare
Se ad meliorem frugem recipere
Domitas habere libidines
Ad vitæ nouitatem reparari
Exuere veterem hominem
Animi labes repellere
Melior evadere.

A report, fame, bruit.

Fama
Rumor
Nuntius
Sermo
Vox populi.

To represent, or take vpon him the person, &c.

Repræsentare
Præ se ferre
Personam sustinere
Vicariam operam præbere
Alicuius partes fungi.

To represse, or keepe vnder sinne, vice or naughtinesse.

Reprimere impetus
Coercere
Ab impediendo & lędendo repellere
Compescere
Frænare
Cohibere
Restringere seditiones
Perdomare
Legibus & pœnis tenere
Scelera opprimere
Delicta reprimere
Impudentiæ ac leuitati perditorum hominum resistere
Effrænatos moderari
Metam, modumque maleficiis constituere
Furentem petulantiam compescere.

To represent, resemble, counterfeit.

Repræsentare
Imitari
Effingere
Præ se ferre
Referre
Prope accedere ad similitudinem alicuius.

Reproach or shame, &c.

Ignominia
Dedecus
Infamia
Probrum
Contumelia
Opprobrium.

A reproofe or checke.

Accusatio

Reprehensio
Obiurgatio
Increpatio
Coargutio
Convictio.

To reproach, or braid a man with, to twit him with.

Objicere quid alicui
Exprobrare
Ignominiosè notare
Traducere quem
Verborum crudelitate violare
Contumeliosis vocibus prosequi
Probris insectari.

To reproue, or check.

Coarguere
Improbrare
Reprehendere } quem.
Notare
Increpare
Agitare
Aspere perstringere
Obiurgare
Vituperare.

To giue a man the repulse, or denial.

Repellere
Ignominiosè dimittere
Expectatione frustrari
Re infecta quem dimittere
Petitionem alicujus repudiare.

In great reputation or account.

In oculis multitudinis
Omnibus dilectus & probatus
Omnium laudibus & testimoniis ornatus
Gratia & authoritate valens
Fama & nomine excellens
In suâ ciuitate magnus & clarus
Amicitiâ & gloriâ florens
Virtute & opinione præstans
In magno honore, gratia & authoritate
Dignitate & æstimatione eminens.

Reputation, or credit, &c.

Existimatio
Fides
Gloria
Claritas
Splendor
Celebritas
Decus
Fama
Nomen
Commendatio
Authoritas.

Reputed, or thought, &c.

Iudicatus
Existimatus
Putatus
Habitus
Appellatus
Nuncupatus
Numeratus

To grant ones requests.

Concedere quid alicui
Alicujus postulationem explere

Vo-

Votis alicujus satisfacere
Roganti non deesse
Precibus alicujus indulgere
Suppliciter rogantem non rejicere
Voti compotem reddere.

To request or desire a thing.

Precibus efflagitare
Finem rogandi non facere
Obnixe rogare
Mirum in modum petere
Votis sollicitare aliquem
Expetere
Orare
Desiderare.

A request, desire, demand.

Postulatio
Petitio
Precatio
Rogatio
Oratio
Obsecratio.

To obtaine his request.

Impetrare postulata
Voto potiri
Non frustra rogare
Compos desiderij fieri.

In request, in esteeme, or very well liked, and much desired.

In pretio
Omnibus probatus
Auidissimis studiis exceptus
Multum expetitus
Desideratus ab
Venalis
Emptorem facilè reperiens.

Out of request, out of vse, not desired.

In nullo pretio
Fastidijs adhærescens
Improbatus
Illaudatus
In nulla æstimatione
Obsoletus.

To require or demand of, to call for, &c.

Requirere
Postulare
Exigere
Reposcere
} quid ab aliquo.
Expetere ab aliquo
Flagitare
Desiderare.

Requisite, needfull, or meet.

Conveniens
Congruens
Expediens
Ad rem valdè pertinens
Aptus
Conducibile est
Opus est
Necessarius
Requisitus.

To requite, or recompence.

Compensare
Rependere
Reddere
Fœnerari beneficium

Remunerari
Honoribus, præmiis, & ſplendore decorare
Remetiri gratiam
Reſpondere beneficiis.

A requitall, or recompence.

Compenſatio
Remuneratio
Pretium beneficii
Redditio
Fœneratio } beneficii.
Retributio

To reſemble, or to ſhadow forth, &c.

Adumbrare
Exprimere
Effingere
Referre
Imitari
Perſonam rei gerere.

To reſerue or appoint vnto.

Reſervare
Seponere
Deſtinare
Deſcribere } quid ad.
Deſignare
Addicere
Ordinare

To reſt in a place, to ſubſiſt or abide, &c.

Reſidere
Commorari
Habitare
Hærere
Subſiſtere
Sedem habere in
Diutius verſari
Conquieſcere.

Reſidence or abiding, &c.

Commoratio
Habitatio
Manſio
Permanſio } in loco.
Hæſio
Mora
Præſentia

To reſigne, or to giue ouer his office.

Abdicare ſe munere
Diſcedere à.
Loco cedere, Alij tradere.
Tranſcribere in alterum
Dedere cui
Ad alium transferre.

To reſiſt, or oppoſe himſelfe againſt, &c.

Obnuntiare
Repugnare
Obſiſtere
Obviam ire
Obluctari
Adverſari
Obſtare } cui.
Occurrere
Sefe opponere
Reclamare
Obniti
Oppugnare
Repellere quem

Reſiſtance, or oppoſition.

Oppoſitio
Contradictio
Repugnantia
Oppugnatio
Vis
Reclamatio
Impetus

To reſolue, or perſwade.

Edocere aliquem
Omnem dubitationem præſcindere alicui
A lapſu in errorem continere
Animum alicuius confirmare
Æſtum & ſcrupulum eximere & evellere ex animo alicuius
Fidem alicui facere.

Reſolued, or ſatisfied of, or in a matter, &c.

Certus
Edoctus
Sine vlla dubitatione confirmatus
In certa ſententia conſiſtens
Certo edoctus
Minime dubitans de
Plane credens
Stabili & certa ſententia
Fide rei alicuius niti.

To reſolue, anſwer, or ſatisfie a man.

Large & diſtincte reſpondere ad interrogata
Quærenti ſatisfacere
Conſilii compotem dimittere
Errore liberare
Eximere ſcrupulum ex animo
Quietam reddere alicui conſcientiam.

I am reſolued, or determined to.

Deſtinavi
In animo habeo
Certum
Deliberatum } eſt mihi.
Conſtitutum
Plane in animum induxi
Meditatum
Deliberatum } habeo.
Firmiſſime ſtatui
Decrevi
Eſt animus facere.

A reſolution, purpoſe, perſwaſion.

Firmum propoſitum
Deſtinatio animi
Deliberatum conſilium
Perſuaſiſſima voluntas
Inductio animi.

To reſolue queſtions, doubts, controuerſies.

Expedire
Explicare } quæſtiones.
Lites { decidere / dirimere / componere
Ad dubia reſpondere
Definire controuerſias
Diſſolvere res in quæſtionem adductas.
Enucleare
Enodare } dubia.
Diſceptare cauſas.

Scirpos ſolvere
Nodos ſecare.

To reſort, flocke, or repaire to.

Confluere
Concurſare } ad.
Frequentare
Convolare
Magno numero ferri ad
Seſe aggregare ad
Celebrare locum
Denſiſſime petere
Concurſum facere ad.

Reſort, or concourſe to a place &c.

Concurſus
Confluentia
Conventus } ad locum.
Irritatio
Convolatio

A place of great reſort.

Locus celeberrimus
Populis frequens
Civium & advenarum multitudine nobilis
Locus hominibus completus
Nobiliſſimum emporium.

Reſpect, or conſideration.

Ratio
Reſpectus
Conſideratio
Relatio
Cauſa
Nomen
Intuitus

To reſpect, or haue regard of.

Curare
Reſpicere
Laborare
Sollicitus eſſe } de.
Præcipuam (rei) curam habere
Rationem ducere rei
Serio cogitare de re.

Reſpite, ſpace, panſe.

Mora
Intervallum
Intercapedo
Quies
Reſpiratio
Spatium.

Reſt, eaſe, quietneſſe of mind, hearts eaſe.

Securitas
Tranquillitas } animi.
Quies à moleſtiis
Otium
Pax } animi
Gaudium

To reſt, or to be ſtill, or ſilent, &c.

Conquieſcere
Silere
Conticeſcere
A verbis abſtinere
Linguam comprimere
Sibi ſilentium indicere
Nullam impatientiam oſtendere.

Reſt

Rest, or ease, &c.

Quies
Otium
Tranquillitas
Portus
A negotiis relaxatio
Animi relaxatio
Cessatio
Securitas.

To rest, sleepe, or take his ease.

Quiescere
Quietem / Somnum } capere.
Dormire
In somnum conjici
Sensus exteriores sopore reficere.

A restitution, or restorement.

Restitutio
Redhibitio
Redditio.

To restore, or deliuer backe.

Restituere
Reddere
Redhibere
Remittere
Reponere.

To restraine, bridle, or hold in wickednesse.

Refrænare
Cohibere
Contundere
Reprimere
Coercere
In officio & metu continere
Frangere / Impedire } quid.
Licentiam eripere alicui
Feroces impetus reprimere.

To refraine his affections.

Motus animi — coercere, cohibere, reprimere
Appetitiones — perdomare, subiugare
Voluntatem — temperare, moderari
Libidines — refrænare.

Retchlesse, careless, negligent.

Negligens
Incogitans
Aliud agens
Indiligens, Socors,
Parum solicitus de.

To returne backe, &c.

Redire
Sese referre
Recipere
Regredi
Remigrare
Reverti
Revolvi
Remeare
} ad.

To reueale, discouer, detect.

Indicare
Patefacere
Prodere
} quid.

Detegere
Declarare } quid.
Illustrare
In lucem producere.

A reuenge, or taking due punishment.

Vltio, Vindicta.
Sceleris vindicatio
Iusta punitio
Animadversio in quem
Redditio talionis.

To reuenge, or punish.

Vlcisci
Vindicare
Reddere talionem
Reddere iniuriam
Persequi
Referre
Iniurias reddere
Reponere
Vim vi repellere
Punire
Plectere } quem.

A reuenger, or punisher.

Vindex, Vltor.
Assertor
Persecutor } injuriæ.
Punitor

A reuenging, or paying home of.

Vindicta
Vltio
Persecutio
Pœnæ infl ictio
Lex talionis
Meritæ pœnæ.

Reuerence, or honour.

Obseruantia
Veneratio
Obsequium
Reuerentia
Honor
Obedientia.

To reuerence, or honour.

Cum admiratione honore dignum putare
Honorificè appellere
Obseruare
Reuereri
Colere
Venerari
Assurgere
Honoris causa nominare
Singulari studio colere
Honorificentissimis verbis appellare
Omni obseruantia colere
Honorem præfari alicui.

A reuerend, or graue person.

Grauissimus
Veneratione & admiratione dignus
Obseruandus
In honore habitus
Illustris memoriæ
Virtutis & doctrinæ opinione præstans
Suspiciendus
Admirandus
Præstantissimus

Reue-

Reverenda gravitate.

Reuerently, gravely, soberly.

Reverendè
Decenter
Graviter
Officioſe
Cum grauitate
Morate
Compoſite.

Reuenue, or yearely profit.

Reditus
Vectigal
Fructus
Cenſus
Proventus
Anniverſarium ſtipendium
Pactio annuæ pecuniæ
Emolumentum agrorum.

A man of great reuenues, lands, comings in.

Amplos habens reditus
Locuples
Prædiis } ditiſſimus
Latifundiis

To revile, or reproach, &c.

Contumelioſè accipere
Maledice inſectari
Carpere } exiſtimationem ali-
Offendere } cujus.
Contumeliis vexare
Maledictis inſequi
Infamiâ notare aliquem
Contumeliarum aculeos emittere
Convitiis { proſcindere, convellere.
Acerrimis verbis inſectari
Magna verborum libertate in aliquem invehi
Crudelitate verborum violare
Nominibus criminoſis appellare
Maledicta in aliquem conjicere
Turpitudinem alicui objicere
Convitiari cui.

A reuiling, or reproaching.

Inſectatio
Calumnia
Maledictum
Obtrectatio
Infamatio
Maledictio
Convitiatio.

To revive, or put life into, or animate a man.

Animare
Iacentem animum erigere
In ſpem impellere
Languentem incitare
Animum addere } alicui.
Spiritus afferre }
Metum adimere alicui
Maximam confidentiam parere alicui.

To revolt, fall, or depart from.

Deſciſcere
Recedere } ab aliquo.
Deficere
Deflectere
Se avertere ab aliquo.

Aver-

Avertere se retrorsum
Transfugere ad hostes.

A reward or guerdon, &c.

Præmium
Remuneratio
Merces
Compensatio
Munus
Pretium
Honor.

To reward, or requite.

Merita præmia persolvere alicui.
Remunerari aliquem
Præmiis afficere
Virtuti honores debitos persolvere.
Mercedem ad aliquem deferre
Præmiis & splendore decorare
Adferre mercedem cui.

A Rhetorician, or a very eloquent man.

Maximè excellenti suavitate
Homo divinus in dicendo
Omnes dicendi artificio facile vincens
Ornate dicens
Disertus
Ornatus in dicendo
Dicendo suavis & ornatus
Multum in dicendo valens
Præstantissimus dicendi artifex
Perfector dicendi & magister.

To play the Rhetorician, to flaunt, &c.

Rhetoricari
Varie, ornate, copiosè dicere
Ad omnem amplificationem excurrere
Fusè tractare, Exornare rem.

Rhetorically, flamingly, Oratour-like.

Rhetoricè
Oratoriè
Ornatè
Profluenter
Disertè
Politè
Eloquenter
Ornatissimis verbis & crebris sententiis.
Summa dicendi varietate & elegantia.

Rich, or wealthy, &c.

Copiis omnibus circumfluens
Ditissimus
Opulentus
Pecuniosus
Opibus florens
Fortunatus
Copiosus
Divitiis abundans
Pecuniis beatissimus
Vitæ commodis abundans
Copiis opibusque affluens
Contra paupertatem paratus & ornatus.

To grow rich, or thrive.

Ad maximas opes pervenire.

Rem

Rem reperire
Pecuniam colligere
Rem bonis & honestis rationibus augere
Patrimonium amplificare
Congerere opes
Magnas commoditates consequi.

Riches or substance.

Bona
Divitiæ
Opes
Florentissimæ fortunæ
Opulentia
Copiæ
Fortunæ amplissimæ
Commodorum abundantia
Thesaurus
Rerum affluentia
Census
Abundantia fortunarum.

Rife, frequent, common.

Frequens
Pervulgatus
Communis
Vbique obvius
Minime rarus
Pervagatus.

To rifle, spoile, or rob.

Spoliare
Diripere
Bonis exuere
Deprædare quem
Pecuniis privare
Exinanire
Bona per vim auferre
Facultatibus nudare
Excussum } dimittere.
Exhaustum }
Emungere pecuniis
Bonis evertere.

Right or lawfull, &c.

Rectus
Iustus
Concessus
Legitimus
Æquus
Cum legibus congruens
Sanctus.

Rightly, or equally.

Recte
Iuste
Integre
Æque
Legitime.

Rigorous, or austere.

In puniendo rigidus & severus
Austerus
Nimis asper
In supplicio crudelis
Ad imperium naturæ acerbitatem adiungens.

Rigour, cruelty, extremitie.

Summum jus
Asperitas
Austeritas
Iniquitas
Rigida animadversio in quem.

Rigor

Riot, wastfulnesse, prodigality.

Luxus, us.
Luxuries
Profusio opum
Dissipatio bonorum
Intemperantia
Prodigalitas.

Riotous.

Luxuriosus
Intemperans
Profusus
Prodigus
Omnia consumens.

A ringleader of mischiefe, or badnesse.

Omnem malorum culpam sustinens
Sceleris nefarii princeps
Improbitatis præceptor
Flagitiorum princeps, author
Scelerum author, signifer
Seditionis fax
Patriæ procella, turbo
Architectus mali
Impulsor aliorum ad
Scelerum fontes aperiens
Faces nequitiæ præferens
Malorum artifex.

To rip up.

Altius petere
Exordium repetere
Commemorare
Ab initio repetere
Singulatim enumerare.

A Rogue, runnagate, or a vagrant person.

Erro
Vagus
In nulla sede certa consistens
Circumcellio
Transfuga
Stigmaticus.

To rob, or spoile.

Diripere bona
Spoliare
Deprædari
Exhaurire
Exinanire
Per scelus adimere
Piraticam exercere
Fortunas alicui vexare, diripere.

A robber of the commonwealth.

Prædo
Depeculator
Latro
Hirudo
Expilator
Everriculum
Sacrilegus
Direptor
Compilator
Populator
} Reipub.

To rob the commonwealth.

Quæstui habere remp.
Detrimentum reip. inferre.

Remp.

Remp. { compilare,
Oppida { ſpoliare.
Ex bonis publicis prædam facere
Cives nudos & deformatos relinquere
In bona invadere reip.

Royally, or Princely, &c.

Regius
Magnificus
Splendidus
Heroicus
Principe non indignus
Auguſtus
Imperatorius
Ampliſſimus
Pretioſiſſimus.

Roundly, nimbly, readily.

Rotundè
Prompte
Expedite
Celeriter
Volubiliter.

To root out, or vtterly to extinguiſh, &c.

Eradicare
Excindere
Extirpare
Evellere
Funditus tollere
Extinguere
Omnem improbitatem extinguere & delere
Non pati diutiùs
Abolere

To take deepe rooting.

Altas radices agere
Altius terræ inhærere
Altiſſimis defigi radicibus
Penitus { inſidere,
{ imprimi.

Rude, vnlearned, or vneloquent.

Rudis
Incultus
Ignarus
Imperitus
Incondito ſermone vtens
Inquinatè & ſpurce loquens
Barbarè peregrineque loquens
Omnia ornamenta negligens
Inſtitutione nulla præditus
Indiſertus
Inelegans
Impolitus
Minime politus aut elegans
Ab omni ſermonis elegantia abhorrens
Humanioris diſciplinæ expers
Vaſtè & hiulcè loquens

Rudè, vncivill, or without education.

Ruſticus
Agreſtis
Male moratus
Impolitis { moribus:
Inconditis {
Incultus, Inurbanus.
Inhumanus
Agreſtis.

Rudly,

Rudely, homely, or vnskilfully.

Impolite
Indocte
Ruſtice
Inelegantér
Incompte
Inurbane
Craſſa Minerua
Nulla arte
Nullo artificio.

A rudiment, or beginning.

Rudimentum
Tyrocinium
Elementum
Principium
Aditus
Præludium
Initiatio
Catecheſis.

A ruffian, a lewd, diſſolute, or ſwaggering perſon.

Diſcinctus nepos
Vnguento } madens.
Mero }
Comatus
Homo intemperans & diſſolutus
Diſſolutus.

Ruine, deſtruction, or confuſion.

Interitus
Pernicies
Exitium
Everſio
Clades
Vaſtitas
Fatale infortunium.

Ruinous, or fallen in decay.

Ruinoſus
Vitium faciens
Caſui proximus
Fragilis
Corruiturus
Brevi collapſura
Male materiatus
Infirmus
Valde exeſæ ædes.

To come to ruine, or deſtruction.

Occidere
Labare
Perire
Extingui
In exitium ruere.

To ruinate, waſte, make deſolate.

Vaſtare
Diruere
Subvertere
Solo æquare } locum.
Proſternere
Depopulari
Exſcindere
Funditus tollere.

To compaſſe, or worke ones ruine.

Exitium conflare alicui
Interitum afferre alicui.

Per-

Perniciem creare.

A rule, or precept.

Præceptum
Institutio
Lex
Præscriptum
Institutum
Præceptio
Canon

To rule or gouerne.

Regere
Gubernare
Moderari
Temperare
Imperare } populo.
Præesse
Præsidere

Rule, or authoritie, &c.

Imperium
Potestas
Dominatio
Authoritas
Regimen
Præfectura
Eminentia.

A ruler, or gouernour.

Gubernator
Rector
Præses
Præfectus
Reip; procurator
Administrator } Reipublicæ.
Temperator
Moderator
Rerum moderator

Populi { magister / rector
Magister.

To rumour or noise abroad.

Divulgare
Disseminare
Notum facere
Prædicare } quid.
In vulgum edere
Dissipare
Omnibus enarrare
Omnibus patefacere.

To runne, or make speed.

Currere
Advolare } ad locum.
Properare
Festinare
Summâ pernicitate vti
Se proripere
Summam celeritatem adhibere.

To runne into danger.

Incurrere
Irruere } in.
Præcipitare
Irrumpere
In apertam perniciem incurrere
Sibi { periculum / pœnas } creare / accersere.

A runnagate, a land-leaper.

Transfuga
Erro
Qui nullum certum habet

Habi-

habitandum locum
Vagus.

A running at a race.

Curriculum
Stadii decursio
Contentio de cursus velocitate
Palestricum certamen.

Rusticall, clownish, or without education, &c.

Rudis
Rusticus
Agrestis
Imperitus
Omnis humanitatis expers
Agrestibus institutis prorsus vivens
Inurbanus.

Vide plura in *Rude*.

Ruthfull, lamentable.

Dolendus
Intolerabile ad dimittendum animum.
Luctuosus
Lugubris
Tristis
Ad dolorem acerbus
Lamentabilis.

Rustically, or rudely spoken.

Inconditis verbis
Rusticè
Inhumanitèr
Barbarè
Incultè
Crassè
} dictum.
Non limatè } factum
Non exquisite } dictum

To ruffle, or braue it out.

Sese ostentare
Vires suas nimium explicare
Sese insolentius efferre
Fulgere in vestibus
Gladiis volitare
Se suspicere, omnesque alios despicere.

S.

To Sacke, or spoile.

Exinanire quem
Spoliare
Bonis denudare
Diripere
Compilare
Exhaurire bonis
Nihil reliqui facere.

Sad, or heauie, &c.

Mœstus
Tristis

Triſtis
Afflictus
Suſpenſus
Anxius
Sollicitus } animo.
Demiſſus }
Sorditatus
Sollicitudine fractus
In triſtitia { tacitus / permanens.

Sadneſſe, or heauineſſe.

Mœſtitia
Triſtitia
Dolor
Luctus
Animi moleſtia
Ægritudo
Anxietas
Demiſſio animi
Contractio animi.

To make ſad, to griene, or to afflict,

Dolore afficere
Perturbare
Ægritudine afficere
Triſtitiam in aliquo generare
Acerbitatem afferre alicui
Solicitum habere
Mœrore percellere.

Safe, or preſerued from.

Incolumis } à malo.
Tutus }
Præſidijs ſeptus
A periculis procul
In portu navigans
Illæſus
Contra mala munitus.

Safetie, or preſeruation.

Salus
Conſeruatio
Columen
Incolumitas
Quies
Tranquillitas
Securitas.

To ſatisfie, or pay, &c.

Diſſoluere }
Expedire }
Satisfacere } pecuniam.
Dependere }
Perſoluere }
Se ex ære alieno liberare
Reddere } mutuo accepta.
Reſtituere }

To ſatisfie ones deſire.

Petitioni concedere
Rogatui ſatisfacere
Exaudire preces alicuius
Poſtulationem alicuius explere
Deſiderio alicuius gratificari
Se facilem obſecranti præbere.

To ſatisfie, pleaſe, or content a man.

Satisfacere } alicui.
Perplacere }
Voti compotem dimittere

Expectationem, Desiderium } explere.

To salute, or to greet.

Consalutare, Alloqui, Compellare } quem.
Amicissimè se mutuò amplexari
Salutem accipere & reddere
Blandè & humanissimè appellare.

Sauage, cruell, or barbarous.

Ferus
Agréstis
Crudelis
Sylvestris
Sævus
Importunus
Truculentus
Immansuetus
Immanis
Barbarus
Omnis humanitatis expers

Sauagenesse, or cruell wickednesse, &c.

Sylvestris natura
Immanitas
Importunitas
Feritas
Inhumanitas
Sæuitia.

To salue or cure, &c.

Curare
Sanare
Mederi cui
Medicinam afferre rei
Ad sanitatem conuertere.

A salue or medicine, &c.

Medicina
Pharmacum
Remedium
Medicamentum
Antidotus
Alexipharmacum.

To saue or preserue, &c.

Auxilio conseruare, Defendere, Tueri, Salvum præstare } quem.
Ab aliquo mala depellere
Exitio liberare
Salutem expedire
Salutem dare
Recreare à calamitatibus
A seruitute vindicare
Salvum conservare
A miseriarum sensu liberare
A calamitatibus prohibere
Saluti esse alicui.
Salvum in portu collocare.

Saning, or wholesome, &c.

Salutaris
Sospitans
Conservans
Prosper
Vitam afferens
Mala { depellens, avertens }
Benignus.

A Sauiour, or preserver, &c.

Seruator

Con-

Conſervator
Vindex libertatis
Patriæ ſalutis aſſertor
Pater } patriæ
Parens }
Depultor malorum
Seruitutis auerſor.

Sauourie.

Sapore tinctus
Solidus
Succulentus
Palato adblandiens
Salutaris.

Saucie, or malapart.

Impudens
Petulans
Procax
Nimia audaciâ
Audaciâ ſingulari
Intemperantis linguæ
Inverecundus
Confidenter improbus.

Saucily, vnmannerly, impudently.

Petulanter
Protervè
Impudenter
Contumeliosè
Procaciter
Inverecundè.

To ſay, or to ſpeake.

Loqui
Dictitare
Prædicare
Pronuntiare
Affirmare
Aſſerere
Conſtantiſſimè aſſeuerare de.

A ſaying or ſentence.

Sententia
Dictum
Apothegma
Axioma
Pronunciatum
Gnome.

Scarcely, or hardly:

Vix, & ne vix quidem
Propemodum
Ægrè
Difficulter.

Want, or ſcarceneſſe:

Penuria
Inopia
Indigentia
Paupertas
Caritas
Difficultas
Raritas
Sterilitas
Minima copia
Exiguus rerum prouentus
Exiguus numerus.

To ſcatter or diſperſe, &c.

Diſpergere
Diſſipare
Fundere
Diſijcere
Diſtrahere

In fugam conjicere
Disgregare.

Scandalous, or offensive.

Offensionem præbens
Gravis
Molestus } omnibus.
Offendiculum præbens
Odiosus
Offensæ plenus
Fastidiosus.

A Schoole, &c.

Schola
Ludus
Gymnasium
Literarum curriculum
Musarum domicilium
Officina sapientiæ
Vmbraculum studiosorum.

A Scholler or student, &c.

Scholasticus
Literarum alumnus
Studiosus
Tiro literarius
Discens
Discipulus
Homo de schola
Disciplinæ alumnus
Doctrinæ cultor
Speculativam vitam agens
Professor literarum.

A Schoolemaster.

Præceptor
Puritiæ formator
Doctor
Magister
Institutor
Pædagogus
Scholæ { moderator, gubernator.

To Schoole or instruct.

Docere
Instruere
Erudire
Informare
Fingere
Literis expolire
Præceptis imbuere
Instituere. } quem:

To set to schoole or learning.

Alere in literis
Præceptoribus instituendum tradere
Destinare ad musas
Doctoribus erudiendum committere:

To Slander, vide *Slander.*

To go to Schoole, or be a student.

Frequentare scholam
Operam dare literis
Vti præceptore
Versari in Musarum studijs
Grammaticæ disciplinæ alumnus esse.

A Science, Art, or Trade:

Ars

Scientia

Scientia
Artificium
Studium
Certum vitæ genus

To scoffe at a man.

Irridere
Dicterijs illudere
Scommatis incessere
Ludere in quem
Iocari in hominem
Illudere } quem.
Falsè illudere }

A Sconce, castle, or hold.

Propugnaculum
Castellum
Munimentum
Asylum
Vallatus locus
Locus septus, & munitus.

To scourge, or whippe.

Verberare
Flagellare
Multare
Flagris coercere } quem.
Virgis afficere

To scoure, cleanse, farbish.

Purgare
Detergere
Emundare
Nitorem conciliare
Splendorem accersere rei

The scope, drift, or purpose.

Propositum
Institutum
Mens
Intentio
Sententia
Vis
Consilium.

Scornefull, or disdainefull.

Fastidiosus
Delicatus
Aliorum contemptor
Fastuosus
Derisor
Aliorum iudicium aspernans
Sui tantum admirator.

To scorne, deride, or contemne.

Fastidire
Cavillis excipere
Deridere
Facile contemnere
Ludificari
Pro ludibrio habere
Aversari } aliquos.
Rejicere }

To scourge, chastise, beat, or whip.

Castigare
Corrigere
Flagellare } quem.
Verberare
Cædere
Verberibus animadvertere in quem.

A Scribe, or Secretarie.

Scriba
Librarius
Tabularius
Amanuensis
Scriptor
Bibliographus
Actuarius
Subsecutor verborum dictantis.

Scrupulous, precise, or superstitious.

Suspensus animo
In dubio
Anceps
Religiosulus
Curiosulus
Superstitiosulus.

To see, view, or behold.

Cernere
Oculis perlustrare
Aspectu sentire
Contemplari
Spectare
Speculari
Intueri
Considerare.

A notable sea man.

Vir maritimis rebus exercitatissimus
Rerum nauticarum peritissimus
Marinorum negotiorum scientissimus
In navigando spectatissimus.

To seaze upon a mans goods.

Alienas possessiones vi vsurpare
In {bona / divitias} alicuius {invadere / involare / impetum facere}
In fortunas alicuius irrumpere
Aliena bona in suam potestatem redigere
Res alienas vsurpans.

Season, or fit opportunitie.

Occasio
Opportunitas
Locus
Idoneum tempus
Hora exoptatissima
Ansa rei bene gerendæ
Apta tempestas rei.

To season with, or to temper.

Imbuere
Temperare
Miscere
Condire
Delinire

In due season, seasonably.

Opportune
Ipso tempore
Peroptato
Optime
Tempestive
Percommode
Æquissimo tempore.

Sea-

Seasonable, or in good time.

Opportunus
Tempestivus
Exoptatus
Maturus
Ad tempus aptum.

A search or inquisition.

Indagatio
Investigatio
Inquisitio
Exploratio
Examinatio
Inspectio.

To search or sift out.

Investigare
Inquirere
Explorare
Indagare
Scrutari
Quàm sagacissimè odorari
Inspicere.

Secret, or hidden, &c.

Arcanus
Absconditus
Abditus
Reclusus
Tectus
Abstrusus
Clandestinus
Opertus
Occultus.

A secret or mysterie.

Secretum
Arcanum
Mysterium
Res abdita & perincondita
Absconditum quiddam.

Secrecie, silence.

Silentium
Taciturnitas
Secreti tenacitas.

To keepe secret, to hide, or conceale.

Celare
Silentio supprimere } quid.
Clausum tenere } quid.
Tacitum asseruare } quid.
Conticescere de.

Secretly, or closely, &c.

Clàm
Clandestinè
Occultè
Absconditè
Secreto
Tectè
Latenter
Ex occulto
Furtim.

Security, safety, well-fare.

Securitas
Salus
Incolumitas
Malorum vacuitas
Tranquillitas
Fœlicitas.

Sedition, &c.

Seditio
Coniuratio
Tumultus

Bellum ciuile
Diſſidium
Motus
Diſcordia ciuilis
Inteſtinum bellum.

Seditious, &c.

Seditioſus
Rerum nouandarum ſtudioſus
Magnarum tragœdiarum excitator
Coniurator
Factionum concitator,
Turbulentus
Multitudinem inflammans ad bellum
Publicam pacem violans.

To ſeduce, or bring into errour.

A vero abducere
Pervertere
Animos ſuperſtitione implere
Malis ſtudijs & doctrinis hominum animos evertere
In abſurdas & falſas opiniones inducere.

To ſee, behold, view, diſcerne.

Videre
Cernere
Aſpicere
Oculis obire
Aſpectu percipere
Contueri
Conſpicari
} quid.

To ſeeke for.

Inquirere
Conſectari
Indagare.

Seldome, or rarely.

Infrequenter
Parcè
Minùs ſæpe
Rarò
Magnis adhibitis interuallis.

Selfewilled, or opinative.

Suæ opinioni addictus
Opinaſter
Nimium benè de ſe ſentiens
Pertinax
Suæ præſtantiæ admirator
Suam ſapientiam omnibus alijs anteponens.

A Seller.

Venditor
Vendax
Inſtitor
Negotiator
Nundinator
Mercator
Propola.

To ſell away, or to alienate.

Diuendere
Diſtrahere
} quid.
Transferre ab alijs
Nummo addicere
Pecunia commutare
A ſe abalienare.

Seemely, decent, comely.

Decens
Decorus
Venuſtus

Viſen-

Visendus
Spectabilis.

To send for a man.

Accersere
Accire
Aliunde abducere
Avocare
} aliquem.

To send away packing.

Ablegare
Amandare
Relegare
Ignominiosè dimittere
Turpiter dimittere
In exilium mittere.

Senseleſſe, or ſottiſh, &c.

Rationis expers
Stupidus
Abſurdus
Abſonus
Brutus
Senſus expers
Plumbeus
Fatuus.

The ſenſe or meaning.

Senſus
Mens
Sententia
Intelligentia
Notio
Significatio.

Senſible.

Sub ſenſus cadens
Perſpicuus
Perceptibilis
Euidens.

Senſuall, or giuen altogether to his pleaſure.

Cupiditatibus ſeruiens
Voluptatis mancipium
Luxurioſus
Voluptuarius
Libidinoſus
Venereus
Omnia ad voluptatem referens.

Senſualitie, or beaſtlineſſe.

Mollities
Vita voluptuaria
Luxus
Libido.

A ſentence, or wiſe ſaying.

Apophthegma
Adagium
Prouerbium
Gnome
Sententia
Diuinum axioma
Dictum memorabile.

To ſeparate from, &c.

Seponere
Seiungere
Diſparare
Segregare
Diuellere
Diſiungere
Diſcindere
} quid.

Per-

Secernere
Discernere.

A separation, &c.

Separatio
Segregatio
Seiunctio
Secluſio
Diſcluſio.

To ſearch or ſift out.

Perueſtigare
Perſcrutari
Acutiſſimè indagare
Anxie perquirere
Expiſcari
Diligenter inquirere
Odorari quam ſagaciſſimè
Explorare
E tenebris eruere
Inveſtigare
Inquirere.

A Sermon, or ſpeech to the people.

Concio
Sermo
Oratio
Homilia
Adhortatio
Explicatio ſacra.

To make a Sermon or ſpeech.

Concionem habere
Evangelizare
Dei verbum prædicare
Concionari
Ex verbo Dei adhortari
Scripturas interpretari.

To heare, or to bè preſent at a Sermon.

Homiliæ intereſſe
Audire } concionem.
Attendere }
Ab ore concionatoris pendere.

A ſeruant, or an attendant.

Famulus
Aſſecla
Aſſectator
Miniſter
Comes
Mancipium
Pediſſequus
Cliens
Seruitium.

To ſerue or tend upon a man.

Ad nutum alicuius expectare
Comitari
Aſſectari
Colere
Se totum alicui addicere
Se totum ad arbitrium alicuius componere.
Operam navare
Seruire
Famulari } alicui.
Miniſtrare
Operam dare
Dicare ſe cui.

To ſerue God, or to worſhip.

Deum colere

Se

Se totum Deo addicere
Horrere divinum numen
Iehovam debito, & sincero cultu adorare
Puram & iustam Deo venerationem præstare
Deo servire
Deum venerari & invocare
Divinum cultum Deo tribuere
Summa religione Deum colere
Res diuinas facere.

To serue, or doe notable seruice to.

Egregiam operam navare
Vsui
Vtilitati } esse alicui.
Partes ei attributas præclare peragere
Officium vtile præstare.

To serue, or be seruiceable to, &c.

Nutum alicuius intueri
Deservire
Famulari } alicui.
Operam alicui } navare
præstare
Diligenter colere & observare aliquem.
Ad arbitrium alicujus se totum fingere & accommodare.

The seruice of God, or religion

Cultus dei
Religio
Forma Deum adorandi
Sacra
Divini cultus mysteria & ceremoniæ
Divini numinis adoratio & invocatio
Pietas.

Seruice, or attendance.

Opera
Servitium
Ministerium
Obsequium
Officium
Observantia
Cultus.

Serviceable, or dutifull vnto.

Officiosus
Obsequiosus
Nutum alicuius observans
In omni officio elegantissimus
Fidele obsequium alicui præstans
Omnem operam & studium navans alicui
Ad omnes operas promptus.

Serving vnto, tending to.

Opportunus
Vtilis } rei.
Aptus
Ad vsum { comparatus
accommodatus
destinatus.

Set

Set, solemne, fit, ordinarie.

Status
Fixus
Pactus
Definitus
Certus
Præstitutus
Præscriptus
Determinatus
Peculiaris
Præfinitus.

To set downe, ascribe, declare.

Describere, Proponere, Notare, Exprimere, Explicare, Tractare } quid.

To set to schoole, &c.

Ad literas destinare
Doctoribus perpoliendum committere
Musarum studijs aliquem consecrare
In disciplinam tradere.

To set on worke.

Onus alicui imponere
Opere exercere
Faciendum alicui locare
Occupare quem.

To set forth, beautifie, or commend a matter.

Illustrare
Ornare, Commendare, Expolire, Exornare } rem.
Decus & dignitatem adjungere
Splendorem causæ accersere
Suavitatem afferre rei.

To set, or place, &c.

Collocare
Disponere
Ordinare
Digerere
Constituere.

To settle, or establish.

Corroborare, Confirmare, Stabilire, Sancire, Figere, Fundare, Componere } quid.

Setled, or established, &c.

Confirmatus
Corroboratus
Probe fundatus
Stabilitus
Inveteratus
Compositus
Constitutus
Disciplina designatus
Firmitudinem habens.

Shameleſſe, or brazen faced.

Impudens

Or

Ore durissimo
Petulans
Perfrictæ frontis
Alienus à modestia
Immodestus
Inverecundus
Sine omni metu & reverentia
Ad nullum facinus erubescens.

Shame or reproach, &c.

Dedecus
Opprobrium
Ignominia
Contumelia
Pudor
Probrum
Convitium.

To shadow forth, &c.

Adumbrare
Præ se ferre
Depingere
Delineare
Repræsentare
} quid.
Penecillo describere
Lineis & coloribus illustrare.

Shamefast, modest, bashfull.

Pudens
Pudicus
Modestus
Rubicundus
Alienus ab impudentia.

Shamefull, disgracefull unto.

Contumeliosus
Ignominiosus
Turpis
Indecorus
Inhonestus
Infamis
Ad existimationem alicuius sordidus.

To Shake or moue, &c.

Quatere
Concutere
Agitare
Labefactare
Commovere
Convellere
} quid.
Fundamenta labefactare.

To shame or disgrace.

Ignominiosè notare
Dedecore afficere
Infamiam alicui aspergere
Notam infamiæ inurere alicui
Contumeliosè tractare
Dehonestare.

Sharpe-witted, &c.

Acutus
Ingeniosus
Solers
Argutus
Perspicax
Acute videns in causis
Ingenium in promptu habet
Celerrime res oblatas percipiens.

Sharply, wittily, or subtily.

Acutè
Subtiliter
Erudite

Dia

Dialectice
Ingenioſe
Argute
Callide.

Seuerally, diſtinctly, apart.

Separatim
Diſtincte
Seorſim
Diuiſim
Sigillatim
Diſiuncte.

Seueritie, ſharpneſſe, rigour.

Severitas
Diſtrictio
Auſteritas
Aſperitas
Rigor
Acerbitas in puniendo.

A ſhelter, or defence.

Defenſio
Patrocinium
Ditio
Tutela
Aſylum
Perfugium
Columen
Latibulum
Sanctuarium.

To ſhelter, ſuccour, or defend.

Tutari
Defendere
Authoritate tueri
In ſuam fidem & clientelam ſuſcipere.
Protegere
Receptum tutum præbere alicui.

To ſhrowde ouer, or defend, vide *ſhelter.*

To ſhew, or declare, &c.

Demonſtrare
Declarare
Oſtendere
Explicare
Edifferere
Exponere
Narrare quid alicui.

A ſhew, or flouriſh.

Pompa
Oſtentatio
Præluſio
Spectaculum
Species inanis.

To ſhew, or bring forth, to vtter, or open, &c.

Edere
Profundere
Oſtendere
Explicare
Procreare
Parere
Germinare.

To make a ſhew of, to pretend.

Simulare
Præ ſe ferre
Pretendere

In

In defensionem suam afferre
Profiteri
Protestari.

A shift, or euasion, &c.

Latebra
Effugium
Subterfugium
Diverticulum
Elabendi via
Fraus.

To vse, or seeke shifts, euasions, starting holes.

Mera effugia quærere
In omnes facies, & species se vertere
Reperire rimas
Ad fraudes se conuertere.

To shine forth, or appeare, &c.

Elucere
Enitere
Clarere
Resplendescere
Effulgere
Lumen efferre suum.

Short, or briefe, &c.

Breuis
Concisus
Contractior
Angustus
Compressus
Paucioribus verbis expressus
Paucis verbis comprehensus

Shortnesse or brenitie.

Breuitas
Compendium
Contractio
Rerum compressio
Concisa rerum complexio
Verborum paucitas.

To shorten, or abridge a matter, &c.

Ratione & distributione sub vno aspectu ponere
Coarctare
In vnum locum colligere
In parvum & angustum locum concludere
Breui comprehendere
Contrahere.

Shortly, compendiously, or in few words.

Summatim
Strictè
Angustè
Compressè
Paucis verbis
Breuiter
Compendiosè
Non multis verbis.

Shortly, or within few dayes,

Breui
Propediem
Paucis diebus
Breui temporis curriculo
Exiguo spatio.

To shunne, decline, or auoide.

Virare

Effu-

Effugere
Eludere
Declinare
Amoliri
Præcavere
Auertere
} quid.

A shunning, or declining.

Fuga
Declinatio
Auersio
Euitatio
Cautio.

To shut out, to barre out.

Excludere
Aditum præcludere cui
Pessulum foribus obdere
Aditu prohibere
Ab ingressu arcere.

To be sicke or ill at ease.

Ægritudine corporis opprimi
Sanitate carere
Ægrotare
Decumbere
Morbo laborare
Contrahere morbum
Languere
Ægrotationibus varijs affligi.

Sicke or sickely, &c.

Infirmâ & imbecillâ valetudine
Morbis affectus
In morbum lapsus
Lecto decumbens
Morbis tentatus
Grauissime æger
Ægritudine corporis laborans
Malè habens
Periculosè ægrotans
Ad morbos propensus
Nullâ pene valetudine
Languidus
Valetudinarius.

Sickenesse, or diseasednesse.

Ægritudo
Morbus
Corporis offensio
Perdita
Aduersa } valetudo.
Languor & debilitas corporis
Valetudinis infirmitas.

To sigh, sob, or grone.

Ingemiscere
Vehementer dolere
Contristari
Contrahere animum
Dolere
Mœrere
Suspirare.

To sift, bolt, search out.

Disquirere
Sagaciter odorari
Exquirere
Expiscari
Eruere
Excutere
Perscrutari
Elicere
Explorare
} quid.

Suxi-

Subtilius inſpicere
Anxie rimari
Paulo penitus indagarẽ
Curioſe diſquirere.

Sightly, goodly, comely.

Ad ſpeciem ſplendidus & illuſtris
Viſendus
Spectabilis
Specioſus
Ad aſpectum venuſtus
Dignus ſpectatu
Decorus
Pulchritudine conſpicuus
Oculis gratiſſimus.

Significant, emphaticall.

Peculiarem emphaſin habet
Notabilis
Obſeruatione digniſſimus
Significantiſſimus.

Sighes, ſobs, or grones.

Gemitus
Singultus
Suſpiria
Planctus
Internæ ſolicitudines

In ſight, or before ones eyes.

Palam & aperte
Palam & publice
Omnibus inſpectantibus
In conventu & in luce populi
In propatulo
In conſpectu
Omnibus conſciis

To ſignifie, or to ſhew before hand, to foretell.

Significare
Declarare
Protendere
Prædicere
Divinare
Prænuntiare
} quid.
Ominari
Indicium rei edere.

Signification, or meaning.

Senſus
Sententia
Significatio
Vis
Mens
Notio.

Signe, or token of, &c.

Monumentum
Signum
Significatio
Specimen
Nota
Indicium, Teſtificatio.

Simple, or without compoſition

Simplex
Compoſitionis expers
Vniformis
Indiuiſus
Vnius generis
Nulli rei alij mixtus
Minime concretus.

Simplicitie, or ſhallowneſſe of vnderſtanding.

Simplicitas

Iudicij inopia
Hebetior ad intelligendum sensus.
Tarditas ingenii
Ruditas.

To be silent or mute.

Silere
Conticescere
Nullum verbum facere de
Orationem non attingere
Silentio præterire
Obmutescere
Tacitum relinquere
Elinguis esse.

Simple, or void of craft.

Candidus
Simplex
Apertus
Sine fuco
Homo antiquus
A simulandi arte remotissimus
Incallidus
Omnibus fidem habens.

Simple, or of meane apprehension or wisedome.

Minus consilii habens
Experientiæ expers
Inopia iudicij laborans
Angusto sensu
Simplex
Nulla indole
Labilis memoriæ
Nullius acuminis.

Simplicitie, or plaine dealing.

Candor
Simplicitas
Ingenuitas
Apertum pectus
Integritas.

Sincere, ingenious, vpright, or vndissembled.

Minime dissimulatus
Sincerus
Liquidus
Germanus
Purus
Genuinus
Incorruptus
Ingenuus
Sanctus
Solidus
Minime fucatus
Expressus
Honestus
Integer
Ab omni mixtione segregatus.

Sincerely, incorruptly.

Sincere
Pure
Integer
Incorrupte
Ingenue
Caste
Sancte
Religiose
Incontaminate
Sine fraude & fuco.

Singular, or excellent, without peere.

Singularis

In

Inter omnes excellens
Summus
Diuinus
Quantiuis pretii
Vnicus
Præstantissimus
Nullum habens socium
Ad omnia summa natus
In omnibus rebus præcellentissimus.
In suo genere princeps
Vir omni existimatione ornatissimus
Reipub. { luminare / sydus / gemma.

Singularly, or notably.

Politissime
Eximie
Summe
Admirabiliter
Excellenter
Egregie
Exquisite
Peritissime
Vltra expectationem
Cum summo artificio.

To sing.

Canere
Psallere
Cantare
Modulari
Vocem ad modos attemperare.

To sinne, or offend.

Peccare
Delinquere
Culpam committere
Offendere
Legem Dei violare
Errare
Labi
Praue agere.

Sinne, or the breach of Gods Lawes.

Peccatum
Delictum
Vitium
Offensa
Transgressio.

Sinfull, or wicked, &c.

Nefarius
Vitiosus
Facinorosus
Sceleratus
Contaminatissimus
Criminosus
Malignus.

Sensele sse, or without fault.

Absque omni peccati admixtione
Inculpatus
Irreprehensibilis
Ne tantillum offendens
Incontaminatus
Impollutus
A peccato { purus / immunis

A sinner, offender, or a transgressor of Gods commandements.

Peccator
Legis divinæ violator
Culpæ reus
Delinquens
Transgressor.

Skilfully, in print.

Perite
Artificiosè
Scienter
Intelligenter
Solerter
Eleganter.

A Skirmish, or conflict.

Certamen
Dimicatio
Prælium
Concertatio
Conflictus
Pugna
Velitatio.

To Skirmish or combat with, &c.

Contendere
Dimicare
Prælari
Velitari
} cum.
In certamen descendere cum aliquo.
Decernere armis cum;
Manum conferre
Decertare
Conflictari
} cum aliquo.

Skilfull in a matter, or very well seene in, &c.

Exercitatus
Bene peritus
Gnarus
} rei.
Probe versatus
Callidus
Sciens
Optime callens rem
Exercitatissimus.

Skill, or cunning, &c.

Ars
Scientia
Peritia
Intelligentia
Doctrina
Cognitio
Accuratio
Vis
Artificium
Iudicium
Exquisita perfectio.

Slacke, remisse, or backward, &c.

Remissus
Languidus
Tardus
Indiligens
Lentus
Supinus
Oscitans
Aversus

Neg:

Negligens.

Slackneſſe, negligence.

Remiſſio
Indiligentia
Languor
Socordia
Negligentia
Oſcitantia
Tarditas.

Slackly.

Remiſſe
Negligenter
Languide
Oſcitanter
Indiligenter
Tarde
Lente.

To ſlander, or lay falſe imputations upon a man.

Maledice aliquem excipere
Famam alicuius lædere
Criminari
Inceſto ore lacerare quem
De gloria alicuius detrahere
Obtrectare cui
Infamare contumeliis
Calumniis deformare
Falſo & inique loqui de
Laudes alicuius obterere
Falſa alicui objicere
Convitia maxima alicui facere
Maledicta temere in aliquem conjicere
Infamia quædam de aliquo diſſipare.

Crimen in aliquem confingere
Aliquem iniuſte { criminari / calumniari

A ſlandering, or falſe accuſation.

Contumelia
Convitium
Probrum
Detractio
Maledicentia
Falſa criminatio
Oblocutio
Falſorum obiectio.

Slanderous, or ignominious vnto, &c.

Contumelioſus
Ignominioſus } cui.
Turpe
Inhoneſtus
Infamis
Indecorus

A ſlanderer of a man.

Convitiator
Calumniator
Criminum confector
Obtrectator
Vituperator
Criminator iniuſtus.

Slaughter, murther, or maſſacre.

Cædes
Strages
Homicidium

Laniena
Clades
Occisio
Internecio
Mactatio hominis.

Slauish, or basely minded, &c.

Angustum animum habens
Abjecto
Iejuno
Pusillo } animo.
Exili
Servili
In res humiles omnem cogitationem conjiciens
Nemicam fortitudinis & heroicæ virtutis habens.

To slay, kill, or murder.

Occidere
Contrucidare
Interficere
Perimere
Excommunicare
Hominem exterminare
E finibus humanæ vitæ ejicere
E numero viventium excludere.

A slaue, vassall, bondman.

Mancipium
Verna
Captivus
Servus vilissimus
Alienæ tyrannidi subiectus.

To bring into slauerie, or bondage.

Seruitute subigere
Libertate privare
Servituti addicere
In servitutem mancipare
Imponere servitutem alicui.

To sleepe, or take his rest.

Dormire
Quieti sese dare
Requiescere
Sese somno recreare
Conquiescere
Lecto se reficere
Prolabi in somnum.

Slie, close, cunning.

Vafer
Callidus
Lucidiosus
Fraudem artificiose regens
Tectus dissimulator
Vulpino ingenio
Occultis moribus præditus.

Slily, drily.

Callide
Dissimulanter
Fraudulente
Insidiose
Tecte

Slothfulnesse, idlenesse.

Pigritia
Socordia
Ignavia
Otium
Desidia

Tor-

Torpor
Oſcitantia

To be ſlow, or take leiſure enough.

Lente procedere
Tardiores habere progreſſus
Cunctari
Moram adhibere
Lentis vti progreſſibus.

Smart, ach, paine.

Dolor
Cruciatus
Acerbitas
Vivus ægritudinis ſenſus
Pœna.

To ſmart for a matter, to ſuffer for it.

Pœnas luere
Graui ſupplicio expiare
Suæ nequitiæ pœnas dare
Suo malo redimere quid.

A ſmatterer or bungler in a matter.

Dolator
Hoſpes
Peregrinus
} in re.
Baiulus
Inexercitatus
Rudis, Tyro
Neophytus.

Small, or little.

Parvus
Exiguus
Minutus
Exilis
Anguſtus
Modicus
Pertenuis

To ſmell, or ſent.

Olere
Sapore percipere
Naribus haurire
Olfactu dijudicare
Odorari.

To ſmell ſweet.

Redolere
Suauitatem effundere
Gratum odorem emittere
Odorem efflare
Fragrare
Naribus adblandiri.

Smelling ſweet, &c.

Suavis
Odoratus
Redolens
Fragrans
Naribus adblandiens.

To ſmite, ſtrike, or beat.

Cædere
Percutere
Ferire
Manus injicere in aliquem
Vim inferre
Verberare
Contundere pugnis
Percellere
Vulnerare

A ſnare, gin, trap.

Laqueus
Tendicula
Inſidiæ
Dolus.

Snappiſh, waſpiſh.

Mordax
Dicax
Irritabilis
Aſper
Iracundus
Contumelioſus
Acerbus.

To ſnib, checke, or rebuke.

Aſpere perſtringere
Increpare
Invehi in aliquem
Reprehendere
Verbis caſtigare
Coarguere
Obiurgare
Criminari
Exagitare
} quem.

A ſober, or temperate man.

Vir ſobrius
Temperans
Modeſtus
Verecundus
Pudens
In omnibus vitæ partibus moderatus & abſtinens
A libidine & cupiditatibus remotiſſimus.

Sobrietie, temperance.

Sobrietas
Temperantia
Frugalitas, Modeſtia
Modus in dictis, factis, veſtitu.

Sociable, fellow-like, a good companion.

Suauiſſimus conuictor
Coniunctionis
Societatis
} apperens.
Se hominibus aggregans
Ad vitæ conſuetudinem accommodatiſſimus
Socialis.

To ſoiourne, or abide in a place

Convivere
Requieſcere
Commorari
Subſiſtere
} cum aliquo.
Sedem habere in loco
Manſionem in loco facere
Permanere
Peregrinari
} in { vrbe. gente.

Solemnly, religiouſly, with great pompe and obſeruance, to keepe, and obſerue.

Summa religione colere
Solenni ritu conſecrare
Memoriam rei ſancte renouare
Cum pompa & iuſtis ceremoniis celebrare
Reuerenter obſeruare.

To liue ſolitary, &c.

Cœtus hominum relinquere
Hominum conſpectum fugere

Frequen-

Frequentiam hominum vitare
A negotijs, quodam animi ſtudio abhorrere
Receſſum quærere
Odiſſe celebritatem
Latitare
Ab hominum ſocietate ſe removere.

Solitary, or void of company, alone.

Solus & ſine hominum ſocietate
Hominum vicinitate carens
Ab omnibus derelictus
Solitarius
Sibi vivens
Sine amicis & conuictoribus.

A ſolitarie place.

Receſſus
Solitudo
Locus ab arbitris remotus
Semotus } angulus.
Obſcurus }
Locus { incultus / ſolitarius:

To ſolace or comfort, &c.

Conſolari
Recreare
Mœrorem alleuare
Luctus mitigare conſolando
Erigere } iacentes.
Excitare }
Leuare luctum mitius
Magna ſolatia dare alicui
Expectatione bonarum rerum erigere
Luctum remouere
Oratione delinire.

Solace, or comfort.

Conſolatio
Doloris alleuatio
Malorum remedium
Iucunda ægræ mentis recreatio
Lenimentum miſeriarum.

To be ſolitary, or to ſequeſter himſelfe from company.

Domi ſe continere
Publico carere
Lucem non aſpicere
Ab omni ſocietate faceſſere
Solus eſſe
Cætus hominum relinquere
Se in tenebras abdere
Vitare hominum frequentiam
Ab hominum conſpectu ſeſe removere
Hominum commercia fugere
A conſuetudine hominum longius diffugere.

A ſong, or dittie.

Canticum
Cantilena, Oda
Carmen
Pſalmus:

A ſouldier, or he that leades and ſpendeth his life in the warres.

Miles
Armatus
Bellator
Militiæ merens
In caſtris vivens
Bellicoſus

To

To sooth vp, or to flatter.

Assentari } alicui.
Adulari }
Blandiri }
Omnia assentari
Blanditiis alicujus benevolentiam captare
Assentatiunculis gratiam aucupari
Falsis exornare laudibus
Omnia ad voluntatem alterius loqui.

Sophisticall, cauelling, wrangling.

Sophisticus
Fallax
Tortuosus
Perplexus
Ambiguus
Captiosus.

To be sorry for a man, to pity, or lament his case.

Deplorare alicujus vicem
Mœrere alicujus incommodis
Ægritudinem capere ex alienis malis.

Sorrow, or griefe, &c.

Dolor
Ægritudo
Mœstitia
Sollicitudo
Molestia
Acerbitas, Anxietas.

Sorrowfull, or pensiue, &c.

Tristis
Mœstus
Sollicitus
Anxius
In sordibus & mœrore iacens
Ægritudine confectus
Molestia affectus
Gemebundus.

To be sorrowfull, or heauie.

Dolere
Ægritudine affici
Se mœrori tradere
Contristari
Ingemiscere
Plangere
Lamentari.

To make sorrowfull.

Serenitati nubem inducere
Ægritudine afficere
Tristitiam afferre alicui.

To make sorrowfull, or heauy.

Contristare
Dolore afficere
Angere
Sollicitum habere
In magnam tristitiam conjicere
Mœstum reddere
Fodicare } hominem.
Angere }

Sottish, or senseleſſe.

Stupidus
Hebes
Saxeus
Plumbeus
Fatuus
Sensus expers

Nihil

Nihil intelligens.

Soueraigne, or that doth effectually cure.

Salutaris
Efficax
Medendi vim habens.

Soueraigne, or chiefe.

Summus
Principium tenens
Supremus
Princeps
Maximus
Imperium & ius in omnes habens
Summus magistratus
Rerum potiens
Plane omnium dominus
Reip. centrum
Summa authoritate
Vitæ necisque potestatem habens
Facile princeps
Imperio præsidens
Reliquis omnibus magistratibus imperans
Altissimum & maxime excellentem locum in repub. tenens
Nullum habens parem aut æqualem.

Soueraigntie, or supremacie.

Suprema potestas
Principatus
Summa rerum
Dominatus
Regia potestas
Imperium.

A souldier, or warrier, &c.

Miles
Armiger
Castra sequens
Bellator
Armatus
Militiæ professor
Imperator.

Souldier-like, or valiant.

Militaris
Bellicosus
Perpugnax
Vir in armis strenuus
Armis valens
In pugnis excellens
Fortis in prælio
Animo acri & præsenti
Virtute & fortitudine præstans

Sound, wholesome, healthfull.

Sanus
Saluber, bris
Salutaris
Sanitatem afferens
Solidus
Beneficus.

Sowre, sharpe, sweet.

Acerbus
Acer
Austerus
Insuavis gustui

Space

Space, time, leasure.

Spacium
Tempus
Intervallum temporis
Otium
Horæ succisivæ.

Sparing, frugall, thriftie, a good husband.

Frugalis
Parce sumptum faciens
Nihil temere profundens
Modico apparatu victuque contentus
Sumptibus detrahens
Parcens rerum dispensator.

To spare, or beare with, &c.

Parcere } alicui.
Indulgere }
Impunitum dimittere
Leniter & remisse tractare
Favere alicui.

Sparing, or a niggard, &c.

Restrictus ad dandum
Parcus
Durus
Parce, & duriter se habens
Parce, & restricte vivens
Suarum rerum tenax
Sordidus
Illiberalis.

Speech, or talke, &c.

Colloquium
Sermo
Fama
Rumor
Prædicatio
Collocutio.

To speake, or vse talke.

Verba { facere / habere.
Sermonem instituere
Loqui
Differere
Eloqui
Dicere
Oratione vti
Orationc complere.

To speake, or vtter his minde.

Plane significare quid vult
Effundere quæ sentit
Animi sensa explicare
Sententiam exponere
Cogitata animi proloqui
Mentis consilia exponere
Dicendo expedire
Dicere quid sibi videtur
Suam sententiam afferre
Suam voluntatem significare.

To speake elegantly, or finely, to speake trimly, &c.

Attice dicere
Eleganter & illuminate loqui
Eloquentia cæteris antecellere
Divinitus } dicere.
Enucleate }
Eloquentia florere
Pure & bene Latine loqui.

Speech, talke, conference.

Sermo
Oratio

Oratio
Locutio
Loquela
Colloquium.

Speciall, or particular.

Specialis
Particularis
Privatus
Singularis
Strictus
Minus generalis
Ad paucos pertinens
Vniversali contrarius.

To make speed, to vse expeditson.

Festinare
Tarditatem vitare
Maximam celeritatem adhibere
Maturare
Properare
Talaria, vel alas induere.

To speed well, to haue good successe.

Propositum assequi
Fœliciter omnia conficere
Voto potiri
Industriæ fructus percipere
Pervenire ad id quod cupit.

Speedily, or with expedition.

Admirabili celeritate
Velociter
Quàm ocyssimè
Celerius opinione
Festinanter, Incunctanter,
Quamprimum.

To spend, or waste in vaine, &c.

Prodigere
Effundere
Consumere
Dissipare
Decoquere
} quid.

A Spie, or intelligencer.

Catascopus
Observator
Speculator
Excubitor
Nuntius
Index
Explorator
Emissarius
Emissitius.

To spie, marke, or obserue.

Obseruare
Animadvertere
Notare
Inquirendo invenire
Inspicere
Curiosis oculis contemplari
Lustrare.

Spightfull, or envious.

Invidus & malevolus
Alicui iniquissimus
Malevolentia suffusus
Infestus
Acerbus in contumeliis
Amarulentus

Con-

Contumeliosus
Virulentus
Vindictæ cupidus
Omnibus viribus aliquem oppugnans
Caninus
Infensissimus
Arripiens quamuis lædendi occasionem.

Spightfully.

Maleuole
Virulente
Nocendi animo
Acerbe
Malitiosè
Iniuriosè
Contumeliosè.

To spill, spoile, marre, corrupt.

Deprauare
Peruertere
Inficere
Corrumpere
Perdere
Inquinare
Contaminare.

To spoile or waste, to raze.

Vastare
Euertere
Dissipare
Diripere
Solo æquare
Diruere
Excindere
Disturbare.

Spoile or bootie, &c.

Præda
Spolium
Exuviæ
Res captæ
Rapinæ
Manubiæ
Raptum.

Sport, or pastime, &c.

Ludus
Animi relaxatio
Ludicrum
Spectaculum
Iucunditas.

To minde sport or play.

Dare se ad ludendum
Spectaculis & ludis teneri
Totum se voluptatibus tradere
Se iucunditati dare.

To sport, or to recreate himselfe.

Laxare animum
Dare interuallum animo
Animum à molestiis parumper abducere
Respirare } à studiis grauioribus.
Quiescere }
Dare se iucunditati
Fessum ingenium oblectare
Ad omnem animi remissionem, ludumque descendere.

Sportfull, or full of play.

Ludibundus
Iocabundus

Ludis

Ludis deditus.

A ſpot or blemiſh, &c.

Labes
Nævus
Macula
Menda
Contaminatio.

Spotted, or blemiſhed.

Contaminatus
Maculatus
Labe infectus
Maculis imbutus
Nævis aſperſus
Stigmaticus.

To ſpread abroad, or divulge.

Diſſipare
Diſſeminare
Late diffundere
Omnibus notum facere
Proferre
Enuntiare
In vulgus edere.

A ſpreading abroad.

Expaſſio
Explicatio
Dilatatio
Diſtenſio
Diſperſio.

To ſpring, or ſprout forth.

Pullulare
Excreſcere
Germinare
Efflorescere
Exoriri
Seſe exerere
Naſci.

A ſpring, originall, or beginning.

Origo
Ortus
Initium
Fundamentum
Radix
Seminarium
Fons.

To ſpurne at.

Calcitrare
Calcibus impetere
Conculcare
Pedibus terere
Peſſundare
Calcibus inſultare.

To ſtabbe, or runne a man through, &c.

Transfigere pugione quem
Confodere
Ferro trajicere
Perfodere
Tranſmittere
Tranſadigere
Gladio penetrare.

To ſtagger, reele.

Titubare

Nu-

Nutare
Vacillare
Inconſtanter incedere.

A ſtay, prop, defence.

Fulcrum
Statumen
Suſtentaculum
Adminiculum
Firmamentum
Columen
Præſidium
Propugnaculum
Atlas.

To ſtay, or let a man from, &c.

Impedire quo minus
Remorari
Retardare
Repellere ab inſtituto
Prohibere
Arcere
Reprimere, Detinere, Coercere } aliquem ne.

Stayed, ſetled, or conſtant.

Conſtans
Firmus in propoſito
Sui ſemper ſimilis
In vetere ſententia permanens
Immobilis.

A ſtaine or ſpot.

Labes
Macula
Menda
Lues
Nævus
Contagio.

To ſtaine, ſpot or defile.

Polluere, Contaminare, Inficere, Labem aſpergere, Maculam imprimere } cui.
Sordibus inquinare
Impura contagione violare.

Stately, lordly, ambitious, proud.

Ambitioſus
Magnificentius ſe gerit quam pro conditione
Tumido, Elato } animo.
Sublimes ſpiritus gerens
Imperioſus
Alto, Vaſto } animo.
Infra ſe poſitos contemnens

A ſtate, or condition, &c.

Status
Modus
Conditio
Vitæ genus
Ordo.

A ſetled, well ordered, or flouriſhing ſtate of the common wealth.

Sapientiſſime & moderatiſſime con-

constituta respub.
Concors Reipubl. status
Leges diligentissimè sancitæ
Præclare fundata respub.

To plot, or practise against the State, &c.

Machinari
Cogitare
Fabricari
Meditari } quid
Parrare } contr.
Moliri
Parturire
Parere

States, Peeres, or Nobles.

Purpurati
Proceres
Primates
Optimates
Viri regni primarii.

An excellent State-man, or one that tendeth the good of the commonwealth.

Vir in procuratione ciuitatis egregius
Communis salutis studiosissimus
Natalis soli commodis egregiè consulens
Pestis & vastitatis depulsor
Bene de omnibus promeritus
Beneficus & salutaris patriæ
Reipublicæ tuendæ peritissimus
Plebem valdè amplectens
Salutem publicam rebus omnibus anteponens
In omni voluntate quod rationes Reipublicæ ferunt, expectans
Egregiam operam reipublicæ navans.
Fidem & animum singularem habens in remp.
Communi vtilitati inserviens.

A Statute, decree, or Law.

Lex
Statutum
Constitutio
Decretum
Scitum
Edictum
Institutum
Sanctio

To stirre vp to.

Excitare
Impellere
Incendere
Acuere
Instigare
Extimulare
Alicuius animum acuere.

A Steward, or disposer, a Bailiffe.

Procurator
Dispensator
Diœcetes
Curator
Rerum alicuius administrator

Condus
Oeconomus
Villicus.

A stout man, or a man full of valour or courage.

Strenuus
Fortis
Robustus, ac incredibili animi robore septus
Nullo metu perterritus
Animo alto & excelso
Animi magnitudinem ad rem afferens
Potens
Virtute præstans
Animo infracto
Maximi animi
Nullius vim pertimescens
Magnanimus
Virilis
Nervosus
Valens
Virium firmitate præstans.

Stoutely, or valiantly.

Strenue
Impigre
Audacter
Animose
Fortiter
Viriliter

A stocke, lineage, gentrie.

Genus
Stirps
Prosapia
Locus
Stemma
Familia

Store, plenty, abundance.

Copia
Abundantia
Affluentia
Vbertas
Multitudo
Vis
Varietas
Magnus prouentus.

Stoutnesse of minde, courage, valour.

Fortitudo
Invicta vis
Præstantia
Magnitudo
Altitudo
Virilitas
Strenuitas
} animi:

A stranger, or forrainer, &c.

Peregrinus
Alienigena
Advena
Hospes
Alienus
Extraneus
Inquilinus.

To steale, filch, purloine.

Furari
Furtum facere
Vivere ex rapto
Surripere aliena
Bonis alienis manus afferre

Clam

Clam ſubducere.

Stinking, vnſweet, vnſauorie.

Tetrum odorem exhalat
Fœtidus
Olens hircum
Inſuavis
Nares offendens.

Steadfaſt, ſtable, firme.

Stabilis
Immobilis
Firmus
Certus
Conſtans.

To ſtint or ceaſe:

Supprimere
Compeſcere
Finire
Extinguere
Sedare
Tollere
} malum.

To ſting.

Mordere
Aculeos emittere
Pungere
Venenata lingua inficere.

A ſtrange or prodigious matter, vncooth.

Prodigium
Portentum
Inuſitatum
Maximè rarum
Inſolens
Sine exemplo
Inauditus
Inſolitus.

Strange countries, &c.

Peregrinæ terræ
Exteræ nationes
Remotæ gentes
Tranſmarinæ regionēs
Diſiunctiſſimæ oræ.

To Stray, or erre, &c.

Errare
Labi
Falli
Decipi
In errores magnos induci
Hallucinari.

Strange, or new, mirable, or ſeldome.

Mirablis
Inſolitus
Inauditus
Prodigioſus
Inuſitatus
Fidem ſuperans
Novus
Rarus
Inprimis eſt admirabilis
Mirabiles effectus habens.

Strangely, or after an vnuſuall ſort.

Nouo exemplo
Sine exemplo
Prodigiosè
Inuſitato more
Extra ordinem.

To be in a ſtraight, or diſtreſſed.

Coarctari
In anguſtia verſari
In bivio eſſe
Neſciens quo ſe vertat
Anceps animi
In extremas difficultates conjctus
In ſummo diſcrimine.

Strait or narrow.

Anguſtus
Minimè laxus
Strictus
Parum ſpatioſus
Exilis
Arctus.

Strife or contention, &c.

Lis
Contentio
Concertatio
Litigatio
Iurgium
Rixa
Altercatio.

To ſtray, wander, or to turne out of the way.

A via abertare
Deflectere
Exorbitare
Errare
Huc & illuc vagari.

A ſtorme or tempeſt, &c.

Tempeſtas
Procella
Vis maior
Cœlum turbidum
Cœli commotio
Turbo
Flatuum violentia.

Stormie, bluſtring, or tempeſtuous, raging weather.

Procelloſus
Tempeſtuoſus
Turbidus
Ventoſus
Bacchans
Furens
Violentus.

Strength or might.

Robur
Potentia
Vires
Fortitudo
Nervi.

To ſtrengthen or confirme.

Confirmare
Munire
Corroborare
Stabilire
Fortem efficere
} quem.
Vim addere alicui.

To ſtrike or ſmite.

Percutere
Ferire
Cædere
Lædere
Contundere
} quem.
Injicere manus alicui.

Strict

Strict, or ſeuere, hard.

Severus
Diſtrictus
Summo iure vtens
Duriſſimas leges imponens alicui.
Rigidus
Nulli ſceleri gratiam faciens
Nulla crimina impunita relinquens.

Strictly, preciſely.

Diſtricte
Præciſe
Norma
Severe
Rigide
Acerrimæ iuſtitiæ.

Strife, debate, contention, variance.

Lis
Contentio
Altercatio
Simultas
Alienatio animorum.

To ſtrike, ſmite, or beat.

Percutere
Ferire
Verberare
Pulſare
Cædere
Plagis afficere
Plectere.

Strictneſſe, or rigour.

Summum ius
Crudelitas
Diſtricta legum executio
Sine gratia & æquitate punitio
Seuerum iudicium.

To ſtriue, or contend with.

Litigare
Concertare
Contendere
Conflictari
Colluctari
} cum aliquo.

To ſtriue, or to do his vttermoſt indeauour.

Quam maxime eniti
Omnem adhibere induſtriam
Toto animi impetu elaborare
Omni ſtudio incumbere.

A ſtrong man, or a man of great might.

Viribus valens
Robore munitus
Egregie fortis
Nervoſus
Ad labores impiger
Magnanimus
Strenuus
Virilis
Virium firmitate præſtans.

A ſtrong or ſtout hearted man, a man of vndanted courage.

Robore inuicto
Inviolabili virtute
Non fracto animo

Vigore animi præſtans
Excellenti animo
Magna animi excellentia præditus.

Strongly, or valiantly.

Viriliter
Robuſte
Magnanimiter
Valde
Firme
Fortiter
Nervoſe.

Stubborne, or diſobedient.

Obſtinatus
Pertinax
Pervicax
Obfirmatus
Moroſus
Recuſans imperium
Relinquens & abjiciens obedientiam.
Inflexibilis
Effrænis
Contumax
Minus alicui obſequens
Refractarius.

Stubbornneſſe.

Obſtinate
Pertinaciter
Pervicaciter
Effrænate
Obfirmate
Moroſe
Effræne
Pugnaciter.

Stubbornneſſe, or obſtinacie, &c.

Inobedientia
Contumacia
Pertinacia
Obſtinacia
Pervicacia
Obfirmatio animi.

To leade a Students life, or to ſpend his dayes in ſtudie.

In ſtudiis omne tempus conſumere
In ſtudiis conquieſcere
Ætatem in dicendo conſumere
Vitæ curſum in ſtudijs conficere
Vitæ tabernacula in ſtudiis collocare
Vitam in rebus contemplandis degere
Rationem cum muſis ſemper habere
In ſuo ſtudio nunquam ceſſare
Perſequi ſua ſtudia
Omnino incumbere in ſtudia doctrinæ
In literarum continuuis ſtudiis verſari
Studia colere
Ingenuis ſtudiis & artibus delectari.

Studie, or meditation.

Commentatio

Studia

Studia literarum
Meditatio
Lucubratio
Animi exercitatio
Contemplatio
Speculatio.

To ſtudy, or to giue himſelfe to his bookes.

Tempus legendo conſumere
Cum muſis rationem habere
Studiis ſuis obſequi
In ſtudiis verſari
Se literis abdere
Mentem ad ſtudia literarum adiungere
Literis ſe involvere
Bonis artibus ſtudere
Commentari
Animum ſtudiis adiungere
Studia præclara non intermittere
In explicandis rebus ætatem convertere
Vitam in rebus contemplandis conſumere.

A Student, or ſchollar.

Studioſus
Literarum cultor
Bonarum artium profeſſor
Artium candidatus
Muſarum amator.

A matter much ſtudied.

Multis lucubrationibus commentata res
Elaboratum } opus.
Elucubratum }

Perfectum ingenio
Elaboratum induſtriâ
Res diu multumque meditata
Lucernam olens
Deliberata
Cogitata } res.
Diu adornata

Studious, or giuen to his booke.

Studioſus
Literis addictus
Contemplationi vacans
Doctrinæ ſtudiis intentus
Semper aliquid legens aut commentans.

To ſtudy ſome art.

Arti ſtudere
Animum ad artem aliquam adiungere
Operam dare alicui ſcientiæ.

To ſtudy cloſely at his booke.

Vacare ſtudijs
Literis ſtudere
Studijs incumbere
Se animo & cogitatione ad literas convertere
Artibus inſervire
Animum referre ad ſtudia
Abdere ſe in bibliothecam.

Leading a ſtudents life, or being a continuall Student.

Totum ſe ad cognitionem rerum transferens.

Speculationi totus deditus
In bonis ſtudiis totum tempus collocans
In ſtudijs conquieſcens
Bonarum literarum ſtudioſus
Vitæ tabernaculum in literis collocans.
Muſis addictus
Literarum ſtudioſus.

To ſubdue, queſt, or ouercome.

Frangere
Subiugare
Expugnare
Subigere
Profligare
Diſſipare } quem.
Sibi ſubjicere
Imperio coercere
Perdomare
Conſternare

A true and obedient ſubiect, a good ſubiect, &c.

Civis authoritati parens
Ciuis { imperio parens / dicto audiens
Sub imperio
Seſe imperio ſubjiciens
In fide ſemper manens
Imperiis & poteſtatibus parens
Modeſtus, & legum metuens
Imperio fideliſſimus
Fidem reipub. præſtans
Pietatem patriæ præſtans
Dominationi ſubiectus
Decretis magiſtratuum parens
Poteſtati & imperio cedens
Principum ſe ſubjiciens imperio.
Legum metuentiſſimus
Authoritatibus deditus
Singulari in remp. & principem fide & officio.
Iuris præceptis obtemperans
Coniurationibus inimiciſſimus
Acerrimus contra ſeditiones
Authoritatem verens.

Subiect or liable to.

Obnoxius
Propoſitus
Obiacens
Expoſitus
Subiectus } malis.
Obiectus
Vicinus
Proximus
Patens

Subiection, conformitie, obedience.

Subiectio
Submiſſio
Obſeruantia
Obedientia
Obſequium
Obſequii præſtitio.

A ſubiect, or one vnder command, and obedient to authoritie.

Ciuis
Subditus
Subiectus
Imperio parens

Do-

Dominationi se submittens.

To stumble at.

Cespitare
Offendere
Pedem impingere } ad.
Titubare.

To submit or yeeld himselfe to a man.

Se ad ductum alicuius applicare.

Se alicui { emancipare, dedere, subjicere, submittere, permittere.

Se potestati alicuius tradere.

Substance or goods.

Bona
Opes
Facultates
Fortunæ
Supellex
Pecuniæ
Thesaurus
Rerum abundantia.

A substantiall person, a man of credit and sort.

Vir locupletissimus
Vir authoritate & virtute eminens
Fide dignus
Spectatissimus
Grauissimus.

Subtle or crafty.

Vafer
Fallax
Astutus
Versutus
Callidus
Subdolus
Solers
Dolosus
Versatilis ingenii.

To haue good successe, or prosper.

Metam attingere
Laborum & vigiliarum magnum fructum capere
Sine contentione adipisci quod vult.
Ex labore magnam gratiam & dignitatem colligere
Labores magnâ gloriâ compensare
Nauare operam suam
Ad optatos exitus pervehi
Fœlici exitu concludere
Ex animi sententia conficere
Ad arbitrium componere
Ad fœlicem exitum perducere
Omnia secunda & fœlicia experiri.

To haue ill successe, &c.

Omnes industriæ fructus perdere
Re infecta discedere
Exitiales exitus habere
Nihil proficiens apud
De spe excidere
Nihil proficere
Infœliciter rem gerere

Exitus

Exitus miserabiles fortiri
Parum succedere
Successu carere
Nullum laboris fructum percipere.
Infœliciter rem gerere
Adversa experiri omnia.

To succour or relieue the miserable, and distressed.

In rebus incommodis aliquem subleuare
In communi incendio subvenire
Subsidio } esse.
Præsidio }
Opem ferre supplicibus
Afflictos excitare
Auxo { fulcire / sustentare
Mederi hominum incommodis
Providere miserorum saluti
Præsidio esse solitudini & inopiæ.

To giue successe vnto, or to prosper a worke.

Successus rei tribuere
Bene vertere
Secundare
Fortunare
Fœlicitare
Ad optatos exitus provehere.

Succourles sse, or without support.

Omni patrocinio exclusus
Nullos habens amicos
Ab omnibus derelictus
Amicis nudus & destitutus
Orbus
Miserrimus
Omnibus vitæ præsidiis privatus.
Solatiis orbatus.

To Sue a man at law, to wage law with him.

Litigare cum quo
In jus vocare
Postulare lege cum quo
Iudicio quem accersere
Intendere actionem alicui
Diem dicere
Actionem instituere contra quem.

To become suretie for a man, to giue his word for him.

Spondere pro altero
Vadem se dare
Fidem suam interponere pro
Nexus vinculis se obligare pro:

Sudden, or vnexpected.

Repentinus
Subitus
Insperatus
Inopinatus
Inexpectatus
Violentus
Improvisus
Præter spem eveniens:

Sud.

Suddenly, or vnlooked for.

Ex improviso
Inopinato
Subito
Præcipiti impetu
Ex insperato
Insperantibus hominibus
Puncto temporis.

To suffer, or abide punishment

Pati
Sustinere
Subire
Tolerare
Sentire
Excipere
Luere
Persolvere
Experiri
} pœnas, supplicium, malum

Sufficient for, &c.

Idoneus
Par
Congruens
Factus ad
Comparatus
Compositus
Sustinens quid
Facultate par ad.

A sufficient man, or a graue person.

Indoneus
Locupletissimus
Gravissimus
Fide dignus
Non pœnitendus
Spectatus
Ornatissimus.

Sufficiencie, or ability.

Sufficientia
Vires
Facultas
Vis
Sat præsidii ad bene vivendum.

Sufficiently.

Satis
Abunde
Sat multa de
Cumulate
Copiosissime.

The summe or briefe of.

Compendium
Summa
Caput rei
Quod rem continet
Fundamentum
Firmamentum
Epitome.

To summe, or cite.

Citare
Denuntiare vt dicto die compareat
Evocare
Diem dicere alicui.

To sunder, separate, or divide.

Separare

Divi-

Dividere
Dissociare
Diffuere
Distrahere
Divellere
Disiungere
Disgregare

Superiour, of great abilitie.

Superior
Maior
Excellentior
Altior
Excelsior
Præstantior
} dignitate.

Superioritie.

præfectura
Præeminentia
Præcellentia
Principatus
Dominatus
Authoritas.

Superfluous, too much needlesse.

Redundans
Inanis
Supervacaneus
Inutilis
Nimius
Immoderatus
Immodicus
Satis superque
Minus necessarius
Nullius momenti.

Superstitious, hereticall, erroneous, &c.

Fœdas religiones admittens
Assertor falsorum dogmatum
Anili superstitioni alligatus
Superstitiosus
Religiosus
In erroribus educatus
Hæreticus
Depravatis opinionibus cumulatus
Animi labes in conscientia habens
Superstitione contaminatus
Pravitate opinionum imbutus
Malas opiniones imbibens
Anxiis superstitionibus imbutus.

Superstition, scrupulositie, or zeale in a false Religion.

Superstitio
Electitius
Fictitius
Commentitius
} cultus.
Falsus Deum colendi modus
Zelus pravus & hæreticus.

To supplicate for, to pray for, &c.

Rogare
Intercedere
Implorare auxilium
Supplicare
Deprecari
Verbis supplicibus contendere ab aliquo.

Pe-

Petere.

A Supplication, or petition.

Supplicatio
Interceſſio
Deprecatio
Opis implioratio
Petitio
Precatio.

To Supplie, or to make vp.

Supplere defectum
Addere quod deeſt
Adjicere quod defecit
Quod imminutum eſt, ſuis copiis reſarcire.

Suppoſed, or forged.

Falſo exiſtimatus
Commentitius
Fictitius
Ementitus
Putatus
Falſus
Mendax
A re alieniſſimus

To ſupport, vphold, defend.

Fulcire
Suſtentare
Tueri
Defendere
} quem.
Conſervare ſtantem

To ſuppreſſe, quell, or to keepe downe.

Cohibere
Coercere
Supprimere
Non pati manare longius
Ne longius ſerpat providere.

Supremacie, or Soueraigntie.

Summa rerum
Dominatus regius
Principatus
Imperium in omnes
Summa authoritas
Suprema gubernatio.

Surfetting.

Crapula
Cruditas
Morbus ex immodica commeſſatione contractus
Stomachi offenſio & oppreſſio.

A Surmiſe, or ſuſpition.

Suſpiciuncula
Coniectura
Opinatio
Cogitatio iniqua.

Sumptuouſly.

Magnificè
Splendide
Ample
Laute
Apparate
Opipare.

To Suppoſe, or deeme, to thinke.

Autumare
Arbitrari
Putare

Suſ-

Suspicari
Cogitare
Sentire

Sure, or certaine of.

Certus
Securus
Minimè dubitans
Confirmatus
Testatum
Consignatum } quid habens.

To surmount, or go beyond.

Maximè excellere alicui
Suâ præstantiâ communem conditionem hominum superare.
Aliorum luminibus obstruere.
Maximo interuallo superare
Multis gradibus alicui antecellere
Palmam præripere
Omnes æquales virtute, gloriâ, dignitate superare
Cornicum oculos transfigere.

Sure, firmè, certaine.

Certus
Stabilis
Firmus
Exploratus.

Surely, certainly.

Certò
Proculdubio
Enimuero
Sanè
Exploratè.

To surfet vpon meat.

Crapulam contrahere
Nauseæ molestiam suscipere
Hesterna potatione oscitare.

Surly, imperious.

Elatus
Tumens } fastu.

To Surrender, or yeeld vp, &c.

Dedere
Tradere
Reddere
Resignare
Redhibere
Ei vnde accepit, restituere
Potestati alicuius permittere.

To Swagger, or ruffle, or brane, or brag it out.

Gladiis volitare
Bacchari
Digladiari
Licentiosè quidvis audens
Licentiosius vivere
Dei nomen sacrosanctum horrendis iuramentis contaminare
Stricto gladio impetum facere in
Intemperanter, flagitiosè & nefariè vivere.

A Swaggerer, or cutter.

Sicarius
Gladiator

Pu-

Percuſſor
Plurimarum palmarum gladiator
Diſcinctus nepos
Gladiis toto foro volitans
Licentiam
Impunitatem } ſibi aſſumens.

To beare ſway, or rule moſt.

Valere
Vigere
Plurimum poſſe
Florere præcipuè
Præcipuum locum habere
Præeſſe omnibus
Dominari
Maximam partem obtinere
Maximè pollere.

To ſwarue from, &c.

Degenerare
Deſciſcere
Abire
Recedere
Deflectere
Variare.

A ſwaruing from.

Digreſſio
Deflexio
Receſſio
Aberratio
Deviatio } à.

To ſweare, or to take an oath.

Conſignare iuramento rem
Deum teſtem aſſertionis invocare
Nomen Dei interponere
Religioſè jurare.

To ſweare raſhly, or to abuſe Gods name and titles.

Temere jurare
Deierare
Blaſphemare
Ex praua conſuetudine jurare.

Sweet, or pleaſant.

Dulcis
Mellitus
Suauis
Gratus
Delectabilis
Iucundus
Acceptus
Adblandiens.

Sweetneſſe, or pleaſantneſſe.

Suavitas
Lepos
Sal
Feſtivitas
Vrbanitas.

Of ſweet or gentle behauiour, comely geſture.

Facillimis
Mitiſſimis } moribus
Suavis
Affabilis
In vitæ conſuetudine ſuavis & iucundus.
Candidus
Tractabilis.

To ſweat, toile, or labour.

Deſudare
Evigilare
Elaborare
Elucubrare } in re.
Omnibus nervis contendere
Nihil non facere vt.

To ſweeten, or make ſweet.

Iucunditate temperare
Suauitate perfundere
Admiſcere aliquid condimenti
Amaritudinem minuere.

Swift, or quicke, flight.

Celer
Velox
Pernix
Volucer
Incitatus
Alatus
Citus.

Swiftneſſe or quickneſſe, ſpeed.

Celeritas
Velocitas
Expeditio
Feſtinatio
Properatio
Pernicitas

A ſword, or blade.

Gladius
Enſis
Mucro
Ferrum
Sica
Romphæa.

T.

To take, or receiue.

Accipere
Sumere
Arripere
Admittere
Amplecti
Particeps rei fieri.

Taken out of, or borrowed frõ.

Exhauſtus
Aliunde deriuatum

Sumptus
Petitus
Deſumptus
Expromptus
Decerptus
Arreptus
Expreſſus
Hauſtus
Delibatus } ex.

Talke or ſpeech, &c.

Sermo

Col-

Collocutio
Oratio
Verba
Idioma.

To take away.

Auferre
Eripere
Tollere
Adimere
} rem ab aliquo.

To talke of a matter.

Sermones habere
Confabulari
Agere
Colloqui
Differere
Verba facere
Disputare
Communicare
} de re.

Talkative, or babling.

Loquax
Verbosus
Garrulus
Dicax
Multiloquus
Immodica loquacitate molestus.

Talkativeneſſe, &c.

Loquacitas
Verboſitas
Garrulitas
Multiloquentia
Futilitas
Verborum redundantia
Dicacitas.

To talke, or to conferre together.

Colloqui
Sermones { miſcere / ferere
Inter ſe ſermocinari
Audire & reddere voces
Communicare inter ſe.

A tale, a fable, a ſtory.

Fabula
Commentum
Rumor incertus
Fictio
Falſa narratiuncula.

To cauſe a man to tarrie or ſtay.

Morari quem
Detinere
Siſtere
Retinere
Non pati abire.

Tall, high of ſtature, eminent.

Prodigioſæ altitudinis
Altus
Editus
Eminens
Sublimis.

A taske, or exerciſe.

Penſum
Provincia
Munus
Onus
Præſcriptum.

To haue a taste or smacke of.

Prælibare
Leuiter fingi
Primoribus labris gustare.

To tame, subdue, or keepe in order.

Domare
Subigere
Perdomare
Assuefacere ad obsequium
A fera & agresti vita ad mansuetudinem traducere
Coercere
Cohibere
Mitem reddere.

Tamed, or subdued.

Domitus
Subactus
Victus
Mansuefactus
Fractus
Subiugatus
Subiectus
Ab immanitate revocatus.

To tarrie, or wait for.

Expectare
Præstolari
Opperiri
Subsistere donec quis adveniat
Hærere } vsque ad egressum
Morari } vel reditum alicuius.

To tarrie, or abide in a place.

In loco permanere
In loco persistere
Hærere
Habitare
Residere
Immorari
Sedem habere in loco.

To taske or set a man on work, &c.

Describere } alicui munus
Disponere }
Assignare
Attribuere { munus } alicui.
Imponere { prouinciam }
Tradere

To taste of onely, or haue a smattering of, &c.

Gustare
Delibare
Attingere tantùm
Modicè redolere
Primis labris degustare quid
Exiguam rei notitiam habens.

A taste or briefe.

Epitome
Synopsis
Compendium
Concisa narratio
Capita.

To taunt, or to checke.

Carpere
Conuitiari cui
Contumeliosis vocibus incessere
Petulantissimis verbis lædere
Aspere perstringere.

A

A taunt or checke.

Convitium
Contumelia
Probrum
Maledictum
Dictum breve
Ignominia.

Taught, or instructed.

Institutus
Edoctus
Eruditus
Informatus
Educatus
Expolitus
Initiatus
} in:

To taxe, twit, censure.

Reprehendere
Exagitare
Vituperare
Aspere notare
Acriter insectari
Increpare
Acri censurâ animadvertere in quem.
Objicere quid alicui.

To teach, or instruct.

Instituere
Edocere
Informare
Erudire
Docere
Condocefacere
Literis vestire
Initiare in
Præceptis imbuere.

A teacher, or instructer.

Doctor
Præceptor
Magister
Pædagogus.

To teare, or to rend, cleave.

Discindere
Convellere
Discerpere
Dilaniare
Concerpere
In frustra comminuere.

To be tedious.

Aures obtundere
Satietatem afferre
Nimis multa de re apertissimâ
Suâ prolixitate molestus esse
Suâ longitudine & loquacitate defatigare auditores.

To tell, or shew.

Referre
Narrare
Declarare
Exponere
Significare
Dicere
Indicare
Nuntiare

Tedious, or irkesome.

Prolixus
Molestus
Iniucundus
Fastidium pariens
Paulò longior.

Otiosus in dicendo, & loquax
Fastidium audiendi pariens
Verbis auditores obtundens
Nimius in aliquo genere
Longius provectus quam auditorum aures ferant.
Insuavis } sua longitudine.
Ingratus }

To tell a man a thing.

Aperire
Indicare
Enarrare } quid.
Significare
Nuntiare
Certiorem facere de
Mentionem facere de

Tediousnesse, or prolixitie, &c.

Prolixitas
Molestia
Fastidium
Satietas
Tædium
Molesta loquacitas
Nimietas.

Temperate, or orderly.

Moderatus
Existimatione temperantiæ maxime florens
Temperatus, Modestus
Sobrius
Inimicus luxui
Homo minime edax.

A Temple or Church.

Templum
Sacrarium
Sanctuarium
Fanum
Ædes, is, f. g.
Ecclesia
Ædicula.

Temperance, moderation, &c.

Temperantia
Modestia
Moderatio
Continentia
Abstinentia
Frugalitas.

To temper, or mixe with.

Temperare } cum re.
Miscere }
Componere }
Diluere cum
Conjungere
Copulare
Mitigare
Lenire
Delinire.

A tempest or storme, &c.

Tempestas
Procella
Vis maior
Iniuria cœli
Ventus vehementissimus.

Tempestuous, &c.

Procellosus
Tempestuosus
Turbidus
Turbulentus
Furens } cœlum.
Commotum }

Tem-

Temperately.

Temperate
Modice
Parce
Moderate
Sobrie
Frugaliter
Iusto temperamento:

Temporarie, transitorie, continuing but for a time.

Momentaneus
Ad tempus durans
Præsentis vitæ spatiis inclusus
Brevis spatii
Temporaneus
Fluxus:

To tempt or egge, to intice a man.

Solicitare
Illecebris invitare } quem.
Objicere tentationes
Exercere tentationibus
Inescare
Incitare ad.

Teachable, capable of.

Docilis
Aptissimus ad artes percipiendas
Disciplinarum capax
Habens indolem ad comprehendendum.
Ingeniosus

To tender a mans good, or profit, &c.

Commodis alicuius consulere
Alicuius vtilitati inservire
De alicuius emolumentis prospicere.
Opibus aliquem sublevare
Alicuius fœlicitatis rationem summam habere
Alicuius commodis inservire.

Terrible, or fearefull, &c.

Horrendus
Pertimescendus
Horribilis
Metuendus
Minax
Terribilis
Reformidandus.

To terrifie, or scare a man.

Terrere
Metu percellere
Timorem alicui incutere
Tremefacere
Formidine aliquem opprimere
Terrorem alicui injicere
Metum alicui injicere
Periculi maximi metum afferre alicui.
Terroribus vexare.

A tearme, or bound.

Terminus
Finis
Limes

Modus
Præfinitio.

A tearme or title, &c.

Appellatio
Nuncupatio
Vocabulum
Titulus
Nomen
Inscriptio.

To testifie, or beare witnesse.

Affirmare
Testari
Testificari
Asseverare
Contestari
Testimonium perhibere
Iustum testimonium dare.

To be thankefull for a benefit.

Se gratum & memorem beneficii ostendere.
Grata memoria { colens / vsurpans } merito.
Agnoscere & prædicare officium acceptum
Grata commemoratione prædicare.
Beneficia clavo trabali figere
Cumulatè gratias agere.

A theme, or matter to write vpon, &c.

Thema
Thesis
Pronuntiatum
Progymnasma, n. g.
Dictatum.

Tenderly, dearely.

Vnice
Medullitus
Oculitus
Perindulgenter
Eximie
Singulariter.

Testie, fumish, hard to please.

Expertâ offensione dirumpit amicitiam
Paulo iracundior
Biliosus
Homo difficilis
Irritabilis
Morosus

A thiefe, or robber.

Fur
Sacrilegus
Latro
Surreptor alieni
Prædo
Raptor
Compilator
Per scelus & latrocinium vivens.

Theeuing, or filching.

Furax
Alieni appetens
Alienis bonis insidians
Fortunas aliorum vexans
Rapax
Furtiuas manus habens.

To giue, yeeld, or to render thanks to.

Se gratum ostendere.

Gratias

Gratias { agere / habere / persolvere } alicui
Gratitudinem suam testatam facere.
Grata memoriâ prosequi
Agnoscere / Confiteri / Recognoscere } beneficium.

Theft, theeuerie, felonie.

Furtum
Latrocinium
Surreptio
Alieni ablatio.

To take thought, or to be ouermuch grieued for.

Solicitudine oppressus esse
Confici perturbationibus
Grauem curam suscipere
Occupari cogitationibus
Animi ægritudinem alere.

To bring into thraldome or bondage.

In seruitutem redigere
Libertate priuare
Sub iugum mittere
In turpissimam seruitutem adducere
In victoris manum reddere
Adimere libertatem.

Thraldome, or bondage.

Seruitus
Captiuitas
Libertatis omissio
Mancipiorum conditio
Iugi impositio.

Threatnings, or terrible words

Minæ
Pœnarum denuntiationes
Fulmina verborum
Interminationes
Intentatio malorum.

To threaten, or menace.

Minari
Malum alicui denuntiare
Pœnas alicui intentare
Terrere
Periculum proponere
Intentare { pœnas / malum }

A thrifty man, or frugall, &c.

Homo { frugalis / parcus }
Rei familiaris prouidentissimus
Sobrius & diligens
Se intra rerum suarum fines continens
Rusticâ & incultâ parsimoniâ
Velificans suo commodo.

Threatningly.

Minaciter
Terrore proposito
Terrificè
Fulminantibus verbis

To thinke good, &c.

Censui
Placuit mihi

Commodissimum visum est mihi
Decreui
Rectum & æquum putaui
Libentissimè volui.

A thought, or imagination.

Conceptus animi
Figmentum cordis
Cogitatum
Sensus
Animi motus
Animi notio.

To thinke, deeme, or suppose, &c.

Existimare
Putare
Censere
Iudicare
Arbitrari
Autumare
Sentire
Ducere
Opinari.

To thinke vpon, or meditate.

Speculari
Commentari
Cogitare
Meditari
} de re.
Ruminare rem
Mente { pertractare / perpendere.

To till the ground, or leade a Husbandmans life.

Colere
Exarare
Rationem habere cum terrâ
Rusticam vitam agere
Ex fructibus terræ viuere
Ex agricultura victum comparare

Timerous, or fearefull, &c.

Timidus
Formidolosus
Facile expauescens
In timore
Vmbram suam inaniter metuens
Abiecto
Fracto
} animo.

Ful of good husbandry, thriftinesse, frugalitie.

Rem bene gerens
Frugalis
Ab omni luxuria abhorrens
Rem diligenter conseruans & retinens.

To throw, or to hurle downe.

Solo æquare
Subvertere
Diruere
Dejicere
Disturbare
Prosternere
Demoliri
Præcipitare
} quid.

To thrust through with a sword, &c.

Trajicere

Trans-

Transfigere
Confodere
Transmittere ensem
Penitrare in viscera.

In processe of time.

Temporis { progressu, successu, longinquitate.
Ævi diuturnitate
Diebus succedentibus
Morâ
Spatio.

Time or space, &c.

Tempus
Spatium
Progressus ætatis
Hora
Dierum intervallum
Ævum.

Timely, or seasonably.

Tempestivus
Opportunus
Exoptatissimus
Temporibus suis contingens
Commodus
Exoptatus
Maturus.

In times past.

Temporibus præteritis
Multis retrò sæculis
Anteactis annis
Olim
Antiquitus
Superioribus ætatibus.

In time to come.

Aliquando
Posthac
Tempore futuro
Posteris diebus.

A time-seruer.

Omnium horarum homo.
Ad omnem occasionem mutabilis
Se ad tempus accommodans
Seruiens tempori
Tempestati cedens.

Tyrannicall, or cruell.

Homines omni crudelitate lacerans
Tyrannus
Potentia abutens ad aliorum calamitatem
Violentiâ & immanitate omnia gerens
Impotens dominator
In cæde virorum corroboratus.

Titles of honour.

Appellationes honorificæ
Nomina insignia
Ornamentum
Decora
Tituli
Insignia
Cognomenta } honoris.

A token or pledge of, &c.

Signum
Monumentum
Testimonium

Pignus

Pignus
Documentum
Teſtificatio.

A token, ſigne, monument.

Signum
Indicium
Nota
Argumentum
Significatio
Monumentum.

To tolerate, or beare with.

Tolerare
Perferre
Suſtinere
Connivere ad
Indulgere
Permittere } quid alicui.
Gratificare }

Toleration, or permiſſion.

Copia
Venia
Permiſſio
Toleratio
Licentia
Libertas
Indulgentiæ

Toyes, or fooliſh trifles.

Nugæ
Ineptiæ
Nugamenta
Ridicula
Deliria, orum
Res futiles
Crepundia
Ludicra
Nebulæ in pariete.

A toyling or moyling.

Molitio
Nullius moleſtiæ recuſatio
Moleſtia quotidiana
Ærumna
Labor immodicus.

To toile, or moile, &c.

Magnos labores exantlare
Inſudare
Se laborando conficere
Moliendo defatigari
Omnes nervos intendere
Summe & aſſidue elaborare.

A tongue, dialect, or language.

Lingua
Dialectus
Idioma, n. g.
Vocis ſpecies.

Towardly, or well giuen.

Optimis ſtudiis deditus
Optime animatus
Probus
Honeſtiſſimis moribus præditus
Ad virtutem factus & fictus.

Towardneſſe, or good diſpoſition.

Indoles
Probitas
Naturæ bonitas
Virtus
Ingenuitas
Mores præſtantiſſimi.

To

To torment, or vexe, &c.

Vexare
Infestare
Malè habere
Torquere
Solicitare
Cruciare
Vrere
Distorquere
Fodicare
Pungere
Affligere
Excarnificare
} quem.

Omni cruciatu affligere.

Torments or paine, &c.

Pœna
Tormentum
Dolor
Cruciatus
Vexatio
Angor
Excarnificatio.

Tractable, pliable.

Mitis
Tractabilis
Sequax
Flexibilis
Placidus
Mellitus
Lenis.

To trace, or to seeke out.

Indagare
Investigare
Eruere
Exquirere
} quid.

Expiscari.

A Trade, occupation, or profession.

Artificium
Professio
Studium
Vitæ institutum
Ars
Ratio vivendi.
Via
Cursus
Vocatio
} vitæ.

To trade or occupie, &c.

Negotiari
Mercaturam exercere
Negotia tractare
Merces distrahere vel commutare.
Ex rerum venditione & emptione vivere.

A Trade or handicraftsman.

Artifex
Opifex
Mechanicus
Manibus victitans
Artificio victum quæritans.

To follow, tend vpon, or plie his trade.

Rerum suarum satagere
Vocationis officiis incumbere
Sua munia indefesso labore exercere.
Provinciam, quam nactus est, exornare.

Suæ

Suæ arti servire.

Trafficke, or trading of merchandize.

Negotiatio
Mercatura
Commercium
Contractus
Permutatio commoditatum.

To haue trafficke, or dealing with.

Commercia. } habere cum aliquo.
Rationes } habere cum aliquo.
Negotia } habere cum aliquo.
Negotiari } cum aliquo.
Paciſci } cum aliquo.
Contrahere } cum aliquo.

To traine, or exerciſe in learning.

Inſtituere } in literis.
Informare } in literis.
Exercere } in literis.
Ad humanitatem excolere
Imbuere ſcientia
Ingenue } educare.
Liberaliter } educare.

A traine, or attendance.

Comitatus
Satellitium
Clientela
Famulatus
Caterva
Turba
Aſſectantium multitudo.

Tranſitorie, mortall, tending to death and ruine.

Ad exiguum tempus duraturus.
Fluxus
Fragilis
Cito tranſiens
Evanidus
Fugax
Labilis
In ſolido & firmo ſtatu permanere nequit.

To tranſgreſſe, violate, breake Orders, Statutes, Lawes.

Violare } leges.
Tranſgredi } leges.
Perfringere
Inſtituta non ſervare
Præcepta non exequi.

Treaſon, or treacherie.

Proditio
Inſidiæ
Perfidia
Coniuratio
Læſa Maieſtas

To commit treaſon.

Maieſtatem { lædere / imminuere
Coniurare contra
Prodere ſalutem alicuius
Male { machinari / cogitare } alicui.
Sceleratus eſſe in { principem / patriam.

Regi

Regi insidiari.

To intend, or go about treason.

Coniurationem facere
Malè principi & patriæ cogitare
Cladem Reipub. moliri
Tendere insidias alicui.

Treasonably, treacherously, falsely.

Proditoriè
Perfide
Insidiosè
Nefarie
Scelerate
Seditiosè

A Traitour, &c.

Proditor
Coniurator
Perduellio
Patriæ hostis
Pestis
Insidiator
Regno inimicissimus
Perniciem merens de.

To treat or discourse of a matter.

Agere, Loqui, Differere, Disputare, Philosophari } de.
Rem { tractare, agere.

Instituere sermonem de
Habere concionem de
Oratione complecti.

Transitorie, fleeting, vncertaine.

Fragilis
Caducus
Ruiturus
Momentaneus
Fluxus
Incertus
Labilis
Volubilis
In casu positus
Fugax
Euanescens
Stabilis
Temporaneus
Mox casurus.

To transgresse, or breake.

Transgredi, Præuaricari, Violare, Non obseruare } quid.
Transilire.

To tread vnder his feet.

Calcare
Pedibus { conculare, proterere, vrgere.
Prosternere.

re

To trauell into farre countries.

Proficiſci
Peregrinari } in.
Iter ſuſcipere ad.
Profectionem ſuſcipere
Regiones barbaras obire
Maria tranſmittere.

Trauell, or labour.

Labor
Moleſtia
Induſtria
Animi contentio
Opera
Sudor
Operatio.

To trauell, or go into a place.

Proficiſci
Se conferre
Iter ſuſcipere } ad.
Ire

To trauell, or iourney.

Iter habere
Viam capeſſere
Contendere
Domo proficiſci
Peregrinari.

To trauell, labour, or take paines.

Se laboribus exercere
Nullam recuſare moleſtiam
Labores maximos ſuſcipere
Vigiliis } ſe augere.
Curis }

To treat of, or handle, &c.

Agere } de.
Loqui }
Orationem { tractare, amplificare:
Rem aliquam { agitare, explicare.

A Treatiſe, or diſcourſe, &c.

Enarratio
Tractatus
Diſputatio
Dialogus
Colloquium
Explicatio.

Treacherie.

Conſpiratio contra Principis dignitatem.
Proditio
Inſidiæ
Vide plura in *Treaſon*.

Trembling, or feare, &c.

Tremor
Formido
Terror
Metus
Timor
Pavor.

To tremble, or quake for feare.

Cohorreſcere
Contremiſcere

Tre-

Trepidare
Perhorrescere
Frangi & debilitari
Formidine opprimi.

To trespasse, or offend.

Peccare
Delictum committere
Offendere
Culpam admittere
Delinquere.

A triall, or proofe, &c.

Probatio
Exploratio
Examen
Specimen
Documentum
Experimentum.

To trie, or proue, &c.

Experiri
Explorare
Probare
Examinare
Excutere
Pertentare
Dignoscere
Dijudicare
} quid.
Cognoscere de
Exigere ad lydium lapidem.

Tried, or proued, &c.

Probatus
Exploratus
Spectatus
Perspectus
Compertus.

A trifling or light matter.

Res { leuissima / minutissima / tenuissima / nugatoria.

Tribulation, or affliction.

Afflictio
Ærumna
Perpessio
Angustia
Molestia.

Tributarie.

Vectigalis
Tributorius
Pensionem solvens
Fructuarius.

Triflingly, vainely.

Nugatoriè
Perfunctoriè
Obiter
Tanquam in transcursu
Leuiter
Otiosè.

To trifle out, or to mispend his time.

Tempus eludere
Horas in nugis terere
Horas malè collocare.

A trifle, or toy.

Nugamentum
Leue & contemnendum quiddam
Ludicrum
Ludibrium

Nugæ

Nugæ
Bella ad ridendum materies
Res minuta
Leuiculum quoddam

To trifle, or dally, &c.

Nugari
Nihil agere
Delicias facere
Tergiuersari cum
Eludere quem.

To triumph ouer, or insult vpon.

Insultare aliorum miseriis
Oppressos conculcare
Calamitatem exprobrare alicui
Iacentem premere
Præcipitatum impellere
Miseris illudere
Gloriosè contemnere.

To trimme, or polish.

Polire
Limare
Concinnare
Excolere
Ornare
Elucubrare
Emendandi finem non facere
Splendorem rei accersere.

Troubled, grieued, or afflicted in minde and conscience.

In perturbatione versatus
Anxius
Solicitus } animo.
Angustiis implicatus
Grauissimis tentationibus exercitus
Sensu peccatorum obrutus
Vento tentationum abreptus.

Trouble or molestation, &c.

Molestia
Solicitudo
Negotium
Perturbatio
Vexatio.

To fall into great trouble.

In magnas calamitates incidere
In miserias dilabi
Multa subire pericula
Non mediocrem sustinere molestiam
Magnis malis involui.

To trouble, or to molest a man.

Infestare
Vexare
Sollicitum habere
Sollicitare aliquem
Torquere
Molestiam exhibere
Negotium facessere cui
Magna molestia torquere
Magnas difficultates afferre alicui.
In discrimen inferre quem
Adimere animi tranquillitatem alicui
Inquietare.

Troublesome to the state.

Turbulentus

Mo-

Moleſtus
Seditioſus
Inimicus reipub.
Periculoſas contentiones faciens
Labefactans reipub ſtatum
Turbidus
Inquietus
Infeſtus.

Troubleſome, or offenſiue to.

Multum habet moleſtiarum
Exercet quem } ei.
Negotium faceſſit }

To be in great trouble, or diſtreſſe, &c.

Periclitari
Magna difficultate affici
Omnes difficultates perpeti
Vndique laborare
Moleſtijs conflictari.

Truſt or confidence.

Confidentia
Fides
Firma ſpes
Animi acquieſcentia.

To put a man in truſt with a thing.

Tradere
Commendare } quid alicujus
Credere } fidei.
Committere }
In fide alicujus deponere
Alicujus cuſtodiæ permittere
Deponere in ſinum alicujus.

Alicujus fidei { committere / commendare / credere.

Truſtie, or faithfull.

Fidei obſeruantiſſimus
Fidelis
Firmus
Spectatæ fidei
Certus
Exploratus
Secreti tenax
Singulari & incredibili fide.

Truſtineſſe, or fidelitie.

Fides
Fidelitas
Veritas
Taciturnitas
Promiſſorum & dictorum conſtantia.

To repoſe truſt or confidence in a man.

Spem in aliquo { figere / collocare / conſtituere / reponere.
Se committere alicujus fidei & poteſtati
Fiduciam habere in quo
Niti aliquo.

To ſpeake the truth.

Vere & ex animo loqui
Ab omni mendacio abſtinere
Veritatem enuntiare
Nulla fraude aut circuitione vti.

To deale truly, &c.

Vere & sincere agere cum
Æquitatem colere
Suum cuique reddere
Iustitiam exercere
Conuentibus } stare.
Pactis }

True, certaine, vndoubted.

Verus
Minime fictus
Non simulatus
Germanus
Exploratus
Sincerus
Candidus
Simplex
Genuinus.

A good turne, or benefit.

Beneficium
Meritum
Benefactum
Gratia

By turne or course.

Vicissim
Alternis vicibus
Mutuo
Alternatim
Vicibus & interuallis.

Tumultuous, or disordered.

Ab amicitia & fide deficiens
Ab antiqua fidelitate & constantia descisens
Tumultuosus
Factiosus
Seditiosus
Turbulentus.

To twit a man with.

Objicere quid alicui
Exprobrare
Criminis loco commemorare quid alicui.

Tyrannicall, &c.

Immisericors
Imperiosus
Inclemens
Torvus
Immanis tyrannus
Potentia ad miserorum calamitatem abutens
Immanitatem belluæ in hominis figura gerens
Nimia seueritate vtens in subiectos.

A tyrant, or one that ruleth by cruelty, or vsurpation.

Tyrannus
Superbus }
Violentus } dominator.
Crudelis imperator
Vexator subiectorum.

V.

Vacancie, leasure, or spare time.

Otium
Sepositum } tempus.
Successivũ }
Quies à molestiis
Laxatio à negotijs
Subsecivæ horæ.

A vagabond, rogue, or vagrant person.

Erro, Vagus
Transfuga
Qui certas nullas sedes habet.

Vaine, or fabulous, &c.

Fictus
Falsus
Vanus, Commentitius.
Nugatorius
A vero alienus.

A vaine, light, or phantasticall fellow.

Sine gravitate & constantia
Leves rumores pro rebus compertis habens
Rebus levibus studens
Ad res inanes dilatus
Inanitates rerum consectans
Mutabilis.

In vaine, or vainely.

Inutiliter
Frustra
Infructuose
Nullo fine.
Irrito conatu
Nullo cum successu & fructu.

Vanitie, or folly, &c.

Vanitas
Stultitia
Ineptiæ
Inanitas
Futilitas
Levitas
Insulsitas.

Vaine-glory, &c.

Inanis gloria
Laudis immodicus appetitus
Ambitio
Popularis auræ captatio
Plausus aucupatio
Ostentatio
Rumorum consectatio.

Vaine, light, or greedy of praise.

Inanis gloriæ cupidus
Auidior quam par est gloriæ
In summa inanitate versatus
Se prædicans arrogantius

Omnes rumuſculos gloriæ aucupans
Leviſſimæ multitudinis plauſus aucupans
Imperitorum opinioni ſerviens.

Value, price, or worth of a thing.

Pretium
Æſtimatio
Dignitas
Vſus
Excellentia
Licitatio.

To value, rate, eſtimate.

Suo pretio metiri
Æſtimare
Cenſere
Rei dignitatem exprimere.

Valiant, or puiſſant.

Strenuus
Fortis
Nullo metu territus
Erecto animo
Robuſtus
Animoſus
Infracto animo
Hoſtium aſpectu non perculſus.

Valiancie, or puiſſance.

Fortitudo
Præſentia animi
Magnitudo ſingularis
Firmitas
Vis.

Valiantly, or ſtoutly.

Strenue
Fortiter
Animoſe
Viriliter
Acriter
Interrito vultu.

Valour, or courage.

Virtus
Fortitudo
Virilitas
Animus invictus.

Valorous, or valiant.

Fortis
Strenuus
Magnanimus
Erecto animo
Pugna clarus
Intrepidus.

To vaniſh away.

Evaneſcere
Diſparere
In nihilum recidere
Auolare
In fumum abire
Nuſquam apparere
Ad nihilum redigi
Interire
In nihilum converti
Celeriter tranſvolare.

Vanitie, or vaine-glory.

Inanis gloria
Immodicus laudis appetitus
Oſtentatio
Inanitas
Stulta gloriolæ appetitio.

A vagrant perſon, or a vagabond, &c.

Exul
Erro
Vagus
Incertas habens vivendi ſedes
Vagans
Transfuga.

To vanquiſh, or ſubdue, &c.

Fundere
Fugare
Profligare
Expugnare
Vincere
Depellere
Opprimere
Diſſipare
Dejicere
Extinguere
Delere
} hoſtes.

Superior eſſe aliquo
Conterere
Frangere
} aliquem.
Superior diſcedere.

Variable, or changeable, &c.

Commutabilis
Varius
Lubricus
Sui nunquam ſimilis
Levis
Inconſtans
Tortuoſus.

Variableneſſe, or change.

Inſtabilitas
Varietas
Inconſtantia
Levitas
Frequens commutatio.

To varie from a man.

Deflectere
Degenerare
Recedere
Diſſentire
Diſſidere
Deficere
} ab aliquo.

Variance, or contention, &c.

Diſcordia
Diſſenſio
Lis
Factio
Contentio
Controverſia
Iurgium
Opinionum pugnæ.

To ſet at variance, or make difference betweene.

Homines inter ſe committere
Lites ſerere inter
Pacem dirimere
Initas amicitias diſſuere & diſcindere
Contentiones accendere inter.

To varie a ſentence, to turne diuers wayes.

Variè tractare
Eandem rem commutatis verbis & ſententiis dicere
Eadem aliis & aliis verbis explicare.

Vnam rem multifariam expolire & exornare.

To bee at variance among themselues.

Inter se diffidere
Digladiari
Seditiose inter se certare.

To vaunt, or brag.

Gloriari
Nimium se efferre
Insolescere
Verborum audacia exultare
Suas vires ostentare.

A vaunter, or bragger.

Ostentator
Iactator
Gloriosus Thraso
Suarum virtutum prædicator
Insolens suarum virtutum & divitiarum præco.

Vehement, or earnest.

Vehemens
Fervidus
Acer
Serius
Ardens
Concitatus
Inflammatior.

Vehemently, or earnestly.

Vehementer
Serio
Ardenter
Incenso studio

A Varlet.

Nebulo
Extremæ improbitatis

Vengeance, or revenge, &c.

Vindicta
Vltio
Pœna
Supplicium
Animadversio.

To take vengeance on.

Vlcisci
Vindicare
Plectere.

Venturous, or bold, &c.

Audax
Confidens
Pericula nulla metuens
In discrimina temere sese conjiciens
Præceps
Se in medios hostes injiciens
Vltima experiri audens
Se casibus committens.

To venture, or hazard.

Periclitari
Discrimini objicere
Sese casui committere
Se talis objicere
Fortunæ (vt loquuntur) permittere
Eventum experiri
Divinæ providentiæ commendare.

A ventring, or an hazarding.

Periclitatio
Tentatio
Experimentum
Aleæ iactus
Omnium casuum expectatio.

A verse, or measured speech.

Versus
Carmen
Metrum
Numerosa oratio
Melos poeticum.

Very much, or greatly, &c.

Valde
Vehementer
Admodum
Perquam
Magnopere
Insigniter.

To verifie, or affirme.

Affirmare
Asseuerare
Asserere
Contestari
Iuramento confirmare
Suo testimonio probare.

Vertuous, or well giuen.

Optimis studiis deditus
Optime à natura informatus
Omnibus virtutibus expletus
Omni virtute præstans
Ad percipiendam virtutem factus.
Omnibus virtutibus ornatus.

To make verses.

Versus conficere
Carmen componere
Metrum condere
Verba ad numeros reuocare.

To vexe, or torment, &c.

Miseram & acerbam alicuius vitam reddere
Vexare
Infestare
Fodicare
Molestia afficere
Exagitare
Vehementer torquere
Grauiter angere
Affligere
Vrere
Premere
Solicitare.

Vexation, or tormenting.

Vexatio
Infestatio
Cruciatus
Molestia.

Vice, or infection.

Vitium
Animi morbus
Animi labes
Prauitas
Vitiositas
Animi offensiones
Morum contagio.

Victory or conquest, &c.

Victoria

Triumphus
Trophæum
Palma
Hoſtium ſubiugatio.

Vgly, deformed, vnſeemely.

Vaſtus
Deformis
Turpis
Horridus } aſpectu.
Teter }
Fœde deformis
Inuenuſtus.

Victorious, or triumphant.

Invictus
In hoſtibus ſubigendis fœlix
In præliis ſemper ſuperior
Triumphabundus
Homo ſumma fœlicitate
Secundis vtens præliis
Hoſtium domitor.

A view of, a ſight, a proofe.

Synopſis
Guſtus
Specimen
Compendium

Villanie, roguery.

Scelus
Nequitia
Prauitas
Fraus inexpiabilis
Perfidia
Improbitas
Impietas
Infamis flagitia
Piaculare.

Vile, or of no account.

Vilis
Ignobilis
Nullius numeri
Contemptus
Inglorius
Inhonoratus
Nulla æſtimatione dignus
Omnium infimus & ſordidiſſimus.

Villanous, or moſt lewd.

Poſt homines natos nequiſſimus.
Scelus ſcelere cumulans
Singulari nequitia præditus
Fraudes inexpiabiles concipiens
Omnium iudicio damnatus
Nulla vitæ parte turpitudinis expers.

Villanouſly.

Fœde
Indigne
Turpiter
Scelerate
Nequiter
Perfide.

Vitious, or ill giuen.

In prauis rebus verſatus
Vitiis excellens
Vitiis nobilis
Vitioſus
Criminoſus
Impuris & improbis moribus inquinatus.

Proclivis

Proclivis ad vitium
Turpem vitam agens
Vitiis flagitiſque convictus
Vitiis inſignis
Nulla vitæ parte turpitudinis expers
Indomitas & effrænatas cupiditates habens.

To deale violently with, &c.

Vim afferre
Impetu percellere
Irruere in aliquem
Manus injicere alicui
Impetum facere in aliquem
Minis rem efficere.

Violence, extremitie, force.

Violentia
Vis
Summum ius
Impetus
Intolerabilis iniquitas.

To view, or looke vpon.

Luſtrare
Contemplari
Intueri
Spectare
Colluſtrare
Vſurpare
Conſiderare.

Vertue or grace, a good habite of the minde, &c.

Indoles
Gratia
Rationis abſolutio
Verus ſenſus Dei timoris
Animi præſtantia
Animi laudabilis habitus
Perfecta & ad ſummum perducta natura
Præſtans naturæ vis.

A vertuous man, &c.

Virtutis ſuæ lumen oſtendens
In cœlum virtutis gradibus aſcendens
Nihil in vita niſi præclarum faciens.
Virtutem colens
Natus ad virtutem
Optima natura ornatus.

Viſible, or aſpectable.

Conſpicuus
Sub aſpectum cadens
Aſpectabilis
Oculis expoſitus
Subiectus ſenſibus
Viſibilis.

To viſit, or ſalute, &c.

Viſere
Salutare
Viſitare
Conſalutare
Diuerti ad aliquem
Salutem dare & accipere.

Vnable to, or for.

Impar
Ineptus ad.
Minime habilis ad
Succumbens oneri

Neuti-

Neutiquam idoneus ad
Facultate non ſuſtinens
Viribus deficiens ad.

Vnaduiſed, or raſh:

Incogitans
Temerarius
Imprudens
Inconſultus
Sine ratione, cauſa & meditatione omnia agens.

Vncertaintie.

Incertitudo
Inconſtantia
Varietas
Mutabilitas
Viciſſitudo
Fluxus ſtatus.

Vnawares, or vnlooked for, &c

Imprudenter
Inopinato
Ex improviſo
De repente
Inconſulto
Inexpectatus.

Vnblameable, &c.

Integer
Inculpatus
Innocens
A vitio purus
Non accuſandus
A culpa immunis.

Vncertaine, changeable, &c.

Incertus
Varius
Commutabilis
Dubius
Ambiguus
Suſpenſus
Varias mutationes ſubiens
Nullam habens conſtantiam
In vtramque partem diſputatus
Minime durabilis
Temporarius

Vnchangeable.

Conſtans
Immutabilis
Certus
Irrevocabilis
Nullam mutationem admittens
Nullam habens viciſſitudinem.

Vncharitable, ſpitefull, &c.

Charitatis expers
Malitioſus
Virulentus
Invidus
Infeſtus
Malignus
Parum candidus
Malevolus
Caninus
Nihil in ſe candoris habens
Prompto ad nocendum animo.

Vnchaſte, vnhoneſt, vncleane.

Impudicus
Obſcænus
Inverecundus
Flagitioſus

Libi-

Libidinosus
Incontinens
Voluptatum mancipium
Proclivis ad libidinem
Voluptatis lenociniis deditus.
Lasciviæ effæminatus.

Vnciuill, or rusticall, &c.

Rusticus
Inhumanus
Male moratus
Inurbanus
Agrestis
Incomptis moribus.

Vncleane, or lewd.

Turpis
Fœdus
Inquinatus
Impurus
Incontinens
Libidinosus
Protervus
Spurcus
Vitiis inquinatus.

Vncleanneſſe, or filthineſſe.

Turpitudo
Impuritas
Fœditas
Vitiositas
Inquinata vivendi ratio.

Vncomely, or vnſeemely.

Indecorus
Turpis
Inhonestus
Indecens
Fœdus
Parum dignus aliquo
Ad dignitatem alicujus minus aptus.

Vncomparable, without peere, rare, ſingular.

Incomparabilis
Non habens parem
Plane singularis
Nullo exemplo æquiparandus
Nullam cæteris laudem relinquens.

Vnconſcionable, &c.

Sine vllo numinis metu
Qui labes habet in animo
Vænalem habens conscientiam
Male sibi conscius
Homo iniustus & impius
Sine æquitate
Opes per summum scelus amplificans

Vnconſtant, &c.

Paulo momento huc illuc impulsus
Ab instituto facile recedens
Varius
Inconstans
In sententia non permanens
Animi dubius
Sibi non constans
Levis
Mutabilis.

To vndermine, or practiſe againſt, &c.

Insidiose facere contra
Cuniculis oppugnare

In

Insidiis opprimere
Subruere
Insidias alicui tendere
Astu
Dolose } tractare.
Retibus implicare
Subruere
Fortunis alicuius insidiari
Subdolis artibus aggredi aliquem.

Uncorrigible, desperat, graceleſſe.

In quovis scelere pertinax & contumax
Non vlli studens emendationi
Pertinax in proposito
In nulla spe correctionis.

Uncourteous, or vngentle.

Inurbanus
Inhumanus
Asper
Agrestis
Illiberalis.

Undefended.

Indefensus
Nullis præsidiis munitus
Desertus ab omnibus.

To vnderstand, perceiue, or comprehend.

Scire
Intelligere
Cognoscere
Sentire
Perspicere
Tenere
Callere
Cognitum habere
Scientia comprehendere
Sensu percipere quid
Facultate conseqüi
Animo comprehensum habere
Imbibere.

Vnderſtanding, or knowledge.

Scientia
Intelligentia
Notitia
Peritia
Ars
Solertia
Sensus
Cognitio.

An vnderſtanding, perceiuing, iudgement, knowledge of.

Intelligentia
Notitia
Perceptio
Animadversio } rei.
Cognitio
Scientia
Comprehensio rei.

Undecided, or vndetermined.

Sub judice lis est
Indecisus
In medio relictus
Non dijudicatus.

To vndertake, or enterpriſe.

In se suscipere
In se recipere

Aggredi

Aggredi
Capeſſere
Tentare
Effectionem rei ſpondere
Manum rei admouere.

An vndertaking of a matter.

Suſceptio
Aggreſſio
In ſe receptio rei
Sumptio rei in manus.

Vndefiled, vnſpotted.

Incontaminatus
Nullis ſordibus inquinatus
Incorruptus
Immaculatus
A contagione ſegregatus
Impollutus.

Vndiſcreetly, or vnaduiſedly.

Temere
Caſu
Repentino animi impetu
Imprudenter
Nulla certa cauſa impulſus
Inſcienter
Leviſſime.

Vndiſcreet, or raſh.

Imprudens
Inconſideratus
Conſilii inops
Expers rationis
Temerarius
Inſipiens
Leviſſimus
Repentino animi impetu omnia facens.

To vndoe, or vtterly to ſpoile.

Convellere rei ſtatum
Cladibus evertere
Peſtem & perniciem inferre
Rem { delere, perdere, extinguere.

To vndoe, reuoke, or abrogate.

Revocare } aliquid.
Retractare }
Palinodiam canere
Sanctum abnegare
Abolere
Irritum facere
Infectum reddere.

To vndoe, or deprive him of all his goods.

Spoliare } { aliquem omnibus
Privare } { bonis.
Bonis ſuis expellere
Rapinis { exhaurire } aliquem.
{ diripere }
Nihil reliqui alicui faciens.
Perdere }
Affligere } hominem.
Exinanire }

Vndone, or hauing loſt all.

Perditus
Ad mendacitatem redactus
Funditus periens

Omnibu

Omnibus bonis ſpoliatus
Bonis ſuis expultus
Egeſtate oppreſſus.

Undoubted, or moſt certaine.

Minime dubius
Exploratus
Certus
Expreſſus
Non dubitatus
Valde perſpicuus
Abunde conſtans.

Undutifull.

In officio claudicans
Officium pervertens
Parum officioſus
Immoriger
Inhumanus.

Vnfaithfull, falſe.

Fidem fallens
Perfidus
Infidelis
Parum firmus
Fœdifragus
Pactis non ſtans
Contra pacta & conventa faciens

Vniuſt, or a bad dealer.

Iniuſtus
Iniquus
A fide & iuſtitia diſcedens
Alienis incommodis ſuum augens commodum.
Detrahens & eripiens aliis
Malis artibus victum quærens.

Contra omne fas, & diuinam & humanam religionem faciens.

Vnfained, or ſincere.

Minime ſimulatus
Genuinus
Germanus
Sanctus
Sincerus
Incorruptus
Veriſſimus
Sanctiſſimus.

Vnfainedly, or ſincerely.

Sine fuco & falſitate
Vere
Sincere
Integre
Ex animo
Sancte
Ex toto pectore
Non ſimulate
Sanctiſſime.

Vnfit for a matter.

Ineptus } ad.
Inhabilis }
Parum idoneus
Minime appoſitus ad
Impar rei
Rem non ſuſtinens.

To vnfold, or lay open.

Explicare
Exponere
Euoluere
Enodare

E te-

E tenebris eruere
Vim rei explicare
Enucleare
In lucem proferre.

Vnfortunate, or in great miſerie.

Calamitatibus implicatus
Extrema mala patiens
Grauiſſimis malis conflictatus
Multis cladibus expoſitus
In rebus agendis infœlix
Ærumnoſus
Miſerrimus
Calamitoſiſſimus
Ingenio natus ad miſeriam;

Vnfolden, or plaine.

Explicatus
Evolutus
Explanatus
Expeditus
Enodatus
Perſpicuus.

Vngodly, &c.

Impius
Dei & religionis contemptor
In omni religione impius
Sceleſtus
Improbus
Sceleratus
Omni impietate plenus.

Vnhoneſt, &c.

Impure & flagitioſe vivens
Nullo dedecore ſe abſtinens
Impudica loquens
Adiunctam habens turpitudinem
Minime honeſtus
Impurus
Turpis
Fœdus
Inhoneſtus
Incontinens
In flagitijs verſatus
Inhoneſte vitam traducens
Impure & improbe vivens.

Vnhandſome.

Inconcinnus
Incomptus
Incompoſitus
Indecorus
Sordidus.

Vnhappily, without ſucceſſe.

Infœliciter
Non proſpere
Inauſpicate
Infauſte
Infœliciſſimo euentu.

Vnhoneſtly.

Inhoneſte
Indecore
Obſcœne
Fœde
Turpiter
Contaminate
Improbe.

Vnholy, prophane, irreligious.

Manifeſte impius
Peccatis inquinatiſſimus

Pie-

Pietatis sensu exutus
Profanus
Minime religiosus.

To vnite, or ioyne together.

Coniungere
Copulare
Devincire
Iugare
Conglutinare
Alligare
Colligare
Connectere.

An vnion, or coniunction of mindes.

Consociatio
Copulatio
Coniunctio
Connectio
Iugatio
Voluntatum conspiratio
Vnanimitas.

Vnited, or ioyned together.

Coniunctus
Copulatus
Conglutinatus
Connexus
Iugatus
Consociatus
Devinctus

Vnitie, or agreement, &c.

Animorum conspiratio
Animorum coniunctio
Concordia
Consensus
Vnanimitas
Idem sensus.

Vniuersall, or generall, &c.

Oecumenicus
Generalis
In omnes partes diffusus
Communis
Vniuersalis
Ad omnes pertinens
Sine limitatione
Nullas habens definitas regiones

An Vniuersitie, or place where all kinde of learning is taught, professed, practised.

Alteræ Athenæ
Academia
Locus liberalissimis studijs affluens.
Locus eruditissimus hominibus pleniſſimus
Artium & linguarum asylum
Arena Palladia.

To set vnity betweene people.

Concordiam constituere inter
Pacem inter dissidentes componere
Discordes conciliare
Ex inimicitiis reuocare in gratiam.

Vnkinde, or churlish, &c.

Ingratus

In-

Immemor beneficii
Inhumanus
Inofficiosus
Importunus
Rusticanus
Agrestis.

Vnkindnesse, or churlishnesse.

Ingratitudo
Inhumanitas
Rusticitas
Illiberalitas
Asperitas.

Vnknowne, or hidden, &c.

Incognitus
Ignotus
Obscurus
Incompertus
Abditus
Involutus
Latens
A scientia remotus.

Vniust, iniurious, or hurtful to a man.

Iniustus
Iniquus
Iniurius
Incommodus.

Vnlawfull, &c.

Illicitus
Vetitus
Prohibitus
Contrarium iuri & legibus
Legibus contrarium
Inconcessus
Legibus interdictus.

Vnlawfully.

Modo non legitimo
Per nefas
Iniustè
Illicite
Inique
Malis artibus.

Vnlearned, or vnskilfull.

Indoctus
Rudis
Omnis humanitatis politioris expers & ignarus
Literarum ignarus
Ineruditus
Hæsitans in maiorum institutis
Omnis eruditionis & humanitatis inops.

Vnlike, or differing from.

Dissimilis
Dispar
Nullam habet cognationem cum.
Disiunctissimus
Longe multumque ab aliquo distans

Vnperfect, or vnfinished.

Inchoatus
Tantum institutus
Imperfectus
Nondum absolutus
Mancus.

Impolitus
Non consummatus.

Vnmannerly, vnciuilly.

Immodeste
Petulanter
Inhumane
Nulla modestiæ aut dignitatis ratione habita.

Vnmeasurable, or infinite.

Immensus
Infinitus
Immodicus
Dici non potest quantus
Inexplicabilis
Vastus.

Vnmercifull.

Immisericors
Inclemens
Crudelis
Sævus
Durus erga miseros.

Vnpleasant, or harsh.

Austerus
Acerbus
Insuavis
Ingratus
Iniucundus
Amarus
Odiosus
Ab auribus abhorrens.

Vnorderly.

Inordinate
Incomposite
Temere
Permiste
Confuse
Perturbate
Præpostere.

Vnprofitable, or vaine.

Inutilis
Inanis
Infructuosus
Incommodus
Vanus
Irritus
Nulli vsui inserviens.

Vnprofitably, or in vaine.

Infructuose
Inutiliter
Inaniter
Vane
Frustra.

Vnreadie, vnprouided.

Imparatus
Inermis
Minime instructus ad
Parum meditatus
Incompositus.

Vnquiet, or troublesome.

Turbulentus
Tumultuosus
Factiosus
Turbidus
Seditiosus
Pacis hostis
Pugnax
Inquietus.

Vn

Vnquietneſſe, or contention.

Diſcordia
Contentio
Seditio
Tumultus
Inimicitia
Animorum diſtractio
Lites.

Vnneceſſarie, or impertinent.

Ad rem nihil pertinens
A re alienus
Minime neceſſe eſt
Minus in vſu neceſſarius
Plus quam ſatis eſt
Redundans.

Vnreſolued, vnſetled, wauering.

Suſpenſus animo
Non habens quod ſequatur
Varius
Verſans ſe huc & illuc
Animi pendens
Hærens in ſalebris.

Vnruly, or vntemperate.

Intemperans
Impotens
Effrænatis cupiditatibus
Nimium ſibi præfidens
Ferocitate exultans
Effrænatus.

Vnſeaſonable, or out of due time.

Intempeſtivus
Inopportunus
Tempore alieniſſimo
Non apto tempore.

Vnſetled, not ſtayed.

Inconſtans
Nihil certi reperiens in quo conſiſtat
Nihil cernens quo ſe applicet
Inſtabilis
Animo ſemper dubio & ſuſpenſo.

Vnſeemely or diſgracefull to.

Indecorus
Turpis
Fœdus
A dignitate alicuius alienum
Homine indignum
Inhoneſtus
Contumelioſus
Vituperandus
Parum conueniens alicui.

Vnſeemely, or vncomely for a man.

Dignitas eius hoc non patitur
Contumelioſus alicui
Præter honeſtatem
Ad dignitatem ineptè & indecore
Contra quàm conuenit
Quod decus & honeſtas non patitur
Indecorum
Infame
Ignominioſum
Alienum à grauitate
Indigniſſimum aliquo.

Vnskilfull or raw in a matter.

Rudis
Imperitus
Ignarus
Inſciens
Hoſpes
Peregrinus } in re.

Vnſeparable, &c.

Indivulſus
Inſeparabilis
Immobilis
Indiviſibilis
Perpetuus
Individuo nexu cohærens
Firmus.

Vnſpeakable, &c.

Dici non poteſt
Incredibilis
Inexplicabilis
Inenarrabilis
Omni ſenſu ſuperior
Quod verbis & oratione explicari non poteſt.

Vnſound in religion.

Mordicos tuens errores
Pravis dogmatibus infectus
Erroribus cumulatus
In religionis negotio non orthodoxus.

Vnſpotted, vndefiled.

Impollutus
Incontaminatus
Incorruptus
Immaculatus.

Vnthankefull, or vnmindfull of a good turne.

Extreme ingratus
Non agnoſcens beneficia
Malam gratiam benefactori reddens.

Vnthriftie, &c.

Malè rem gerens
Malè ſuis rebus conſulens
Patrimonium negligens
In re familiari diſſolutus & negligens
Inanes ſumptus faciens
Immemor ſuæ vtilitatis.

Vnthriftineſſe.

Diſſipatio rei familiaris
Prodigalitas
Negligentia in rebus domeſticis
Suæ vtilitatis neglectus.

Vnteward, perverſe.

Protervus
Perverſus
Pravus.

Vntrue, or falſe, &c.

Falſus
Fictus
A vero alienus
Mendax
Vanus.

Vntruſtie, falſe, perfidious.

Perfidus

Parum

Parum fidus
Infidelis
Fidem nunquam colens
Falsus
Dolosus.

An vntruth, or a lye.

Mendacium
Falsitas
Figmentum
Falsum
Vanitas

Vnusuall, or seldome.

Inusitatus
A consuetudine abhorrens
Exoletus
Insuetus
In vsu non est
Insolens
Insolitus.

Vnwelcome, or grieuous to.

Ingratus
Minùs acceptus
Gravis
Iniucundus
Molestus
Minimè desiderabilis.

Vnwilling, or refusing.

Alieno impulsu
Non proprio motu
Invitus
Coactus
Repugnans
Renitens
Recusans
Nolens.

Vnwillingly, &c.

Coactè
Gravatè
Repugnanter
Iniquo animo
Alieno imperio impulsus
Non sua sponte
Invitè
Contra voluntatem.

Vnwise, or foolish.

Insipiens
Amens
Stultus
Futilis
Temerarius
Stultitiæ suæ quam plurimos testes colligens.

Vnwitting, or vnwarie, &c.

Impudens
Insciens
Ignarus
Inscius
Temerarius
Clam aliquo
Ignorans.

Vnwittingly, or rashly.

Imprudenter
Inconsideratè
Inscienter
Temere
Nulla de causa
Incogitanter.

Vnwonted, or vnaccustomed.

Inusitatus
Insolens
Insolitus
Præter consuetudinem
Maximè rarum
Infrequens
Insuetus.

A vocation or calling, &c.

Vitæ institutum
Vivendi via
Studium
Opificium
Vocatio
Artificium
Propositum vitæ
Vivendi genus
Distinctio ordinum.

To follow, or execute his vocation, or calling.

Studium suum sequi
Fideliter munus suum obire
In suæ vitæ instituto
Omnem adhibere diligentiam
Rebus suis incumbere.

Voide, or destitute of, &c.

Vacuus
Nudus
Destitutus
Expers
Non particeps
Alienus
Remotus.

To make voide, or to nullifie.

Inane } reddere.
Irritum }
Rescindere
Abrogare
Convellere
Abolere.

Voluntarie, or of his owne accord.

Volens
Non coactus
Suo motu
Suo arbitrio
Vltrò
Proprio ductu
Voluntarius
Sponte sua faciens quid
Alacri animi propensione.

Voluntarily, or willingly.

Sine vlla coactione
Sponte
Perlibenter
Sine vllo impulsu
Promptè
Propriæ voluntatis motu
Parate quid agens.

To vow or dedicate a thing.

Dicare
Vovere
Consecrare
Offerre
Dedicare
Solenniter sancteq; polliceri } quid alicui.

Nun-

Nuncupare quid alicui.

To vphold, or maintaine.

Tueri
Defendere
Fulcire
Sustentare } quem.
Patrocinari
In statu conservare.

Vpright, or vntainted, sincere.

Integer
Incorruptus
Honestus
Sincerus
Candidus
Inviolatus
Sine dolo & fuco
Vir antiquæ fidei
Sine labe & macula.

Vprightnesse, or integritie.

Integritas
Innocentia
Æquitas
Candor
Iustitia
Aperta simplicitas.

Vprightly, iustly.

Integrè
Religiosè
Sanctè
Bona fide
Iustè
Inculpatè.

An vproare, a tumult.

Motus
Tumultus
Seditio
Concitatio plebis
Rerum perturbatio.

An vpstart, or one basely promoted.

Homo novus
Nulla maiorum nobilitate commendatus
Obscuris parentibus ortus
Plebeius
Terræ filius.

To vrge or follow a matter.

Premere
Vrgere
Prosequi
Insistere
Persequi
Dicendo magnificè augere
Inculcare
Hærere & habitare in.

To vse a thing, or vsurpe.

Adhibere
Vsurpare
Vti
Assumere
In manibus habere
Tractare
In consuetudinem trahere.

A vse or custome.

Mos
Consuetudo
Ritus
Modus
Institutum
Ratio.

In vse or request.

In vsu
More receptus
In vsum abiit
A multis vsurpatus
Frequentatus
Ab omnibus { expetitus, desideratus.

Vse or practise.

Vsus
Consuetudo
Exercitium
Assiduitas
Fictitatio rei.

Vsefull, commodious, or profitable for.

Imprimis vtilis
In rem } alicui.
Eximiæ vtilitatis
Valde ad vsum rei pertinet
Magnas opportunitates habet ad.

Vsefull, or ordinarie.

Vsitatus
Frequens
Receptus
In more positus
Consuetus
Communis
Tritus
Quotidianus
Obsoletus.

Vsually, or ordinarily.

Vsitatè.
Plerumque
Frequenter
Vulgò
Vetere instituto
More
Vt solet fieri

To vsurpe, or incroch vpon.

Vsurpare
Imminere
Vi ereptum possidere
In alienas possessiones irruere
Vendicare iniustè
Alijs adimere, & suis vsibus adjungere
Impetum facere in rem.

A man of good vtterance, or having a ready tongue.

Lingua celeri & expedita
Volubilis
Profluens verbis
Facilis & expeditus ad dicendum.
Homo paratissimus verbis
Vir effluens oreque præstans.

To vtter, or speake, &c.

Eloqui
Pronuntiare
Verba emittere
Proloqui
Enuntiare
Expromere
Verba exprimere.

Vtr

Vtterance, or pronuntiation.

Pronuntiatio
Elocutio
Actio
Verborum prolatio
Expedita loquendi facultas
Dicendi potestas
Linguæ volubilitas.

Vtterly, altogether.

Planè
Penitus
Omnino
Prorsus
Funditus
Ex omni parte.

To do his vttermost.

Omnia summa facere
Nihil intentatum relinquere
Tantum quantum potest eniti.
Quam maximè possit contendere.
Omnes vires conferre
Nullum studium prætermittere
Satagere.

Vulgar, or meane.

Vulgaris
Vnus è multis
Bajulus
Pervagatus
Nulli illustri laude commendatus
Leviter ornatus.

To seeke to be vulgar, or popolous.

Popularem aurem captare
Gloriæ servire
A populi rumoribus pendere
Iactationem in populo aucupari
Auribus servire.

W.

Wages, or hire.

Merces
Pretium
Pactum, stipendium
Præmium definitum
Operæ pretium laboris
Manupretium.

To wait for, &c.

Expectare
Præstolari
Operiri
Spectare
Alicuius adventum observare.

To

To lie in wait, or ambush for, &c.

Male alicui machinari
Insidiari
Dolum alicui meditari
Obsidere aliquem
Insidiis petere aliquem.

To wait upon, or attend.

Comitari
Inservire
Nutum alicuius observare
Ad alicujus voluntatem suam addicere
Reducere & deducere domum
Famulari alicui
Quid sibi mandetur solicite expectare.

A way, path, cause.

Via
Semita
Trames, itis, hic.
Curriculum
Callis hic.

To go or insist in a way.

Viam ingredi
Viam insistere
Per viam incedere.

A weightie matter.

Res { seria, / grauis.
Negotium magni ponderis
Momenta maxima habens ad
Incredibilis rei magnitudo.

Want, necessitie, or scarcenesse, &c.

Indigentia
Paupertas
Penuria
Raritas
Egestas
Defectus
Difficultas.

To want or stand in need.

Indigere
Inopia laborare
Difficultatibus premi
Summa rerum inopia opprimi
Defici rebus.

A want, or defect, an imperfection.

Labes
Macula
Infirmitas
Imbecillitas
Nævus
Vitium.

Wanton, or lascivious.

Mollis
Lascivus
Libidinosus
Voluptuarius
Procax
Incontinens
Libidinibus inflammatus & furens
Luxuria & mollitie diffluens.

Wantonnesse, or looseneſſe.

Mollities

Lasci-

Lascivies
Procacitas
Delicies libidinosa
Incontinentia
In amore & voluptate vitam collocans.

To wander abroad.

Domi se non continere
Vagari
Oberrare
Palari
Discursare
Huc & illuc ferri.

A wanderer.

Vagus
Palabundus
Discursator
Oberrator
Certas sedes non habens.

To be wanton, lasciuious.

Mollitie liquescere
Luxuriâ diffluere
Luxuriare
Lascivire.

Wantonly, lasciuiously.

Molliter
Lascivè
Libidinosè
Effæminatè.

Warie, or prouident, &c.

In posterum providens
Nihil nisi summo consilio & prudentiâ gerens
Cautus
Providus
Consultus
Vitans insidias
Sapiens
Prudens
Sagax
Frugi vir.

Warinesse, or circumspection.

Cautio
Providentia
Prudentia
Consideratio
Consilium
Cogitantia
Diligens animadversio.

Warily, or heedfully.

Cautè
Circumspectè
Considerate
Timidè
Providenter
Discrete.

To ward, keepe, defend.

Custodire
Defendere } quem.
Tutari
Protegere
Arcere malum ab
Conservare.

To take warning by.

Discere ex alieno malo

Ex-

Exemplum capere ex
Ex alienis pœnis fieri cautior.

To make warre against, &c.

Ferro discernere contra
Bellum gerere vel excitare
Bello contendere contra aliquem
Prælia agere cum
Indicere bella
Bellum suscipere contra
Prælium committere contra
Belligerari
Præliari } cum aliquo.
Conflictari

A warlike man, or a most valiant and skilfull warrier, &c.

Bello serviens
Militari laude excellens
Rei militaris scientia præcellens
In acie illustris
Perfectam belli gerendi scientiam callens
Bellorum conficiendorum longè peritissimus
Bellicarum rerum gnarus
Intrepidè se in discrimen bellorum inferens
Belli propugnaculum
Consultus militiæ
Belli expertus.

To warrant a man, or giue him good securitie.

Planè confirmare quem
Cautionem interponere
Præstare ne quis damnum patiatur
Quod pollicetur, veritate efficere.
Securum reddere.

A warrant, ground, foundation, testimonie.

Fundamentum
Mandatum
Testimonium
Firmamentum
Authoritas
Defensio.

To waste, or spend vainely.

Decoquere
Absumere
Dissipare fortunas
Per luxum & libidinem exhaurire
Malè perdere
Exinanire
Effundere
Consumere } rem familiarem.
Dispergere
In res inanes erogare
Rem suam profundere.

To waste, destroy, or bring to nought.

Vastare
Populari
Cladem inferre
Excindere
Perdere.

De-

Destruere
Conquassare
Spoliare
Labefactare.

A waster, or prodigall person.

Prodigus
Profusus
Nepos
Decoctor
In luxum effusus
Homo luxuriâ singulari
Omnia per luxuriam effundens.

To wash, rense, clense.

Eluere
Perpurgare
Proluere
Extergere
} quid.

Waste, vast, not inhabited.

Vastus
Incultus
Inhabitabilis
Desertus
Vacuus incolis locus
Solitarius.

Wastfulnesse, or prodigalitie.

Prodigalitas
Effusio
Luxuria
Profusio
Inconsulta largitio
Rei familiaris dissipatio.

To water, or moysten.

Irrigare
Humectare
Aquis aspergere
Madefacere
Irrorare
Aqua perfundere.

Wauering, doubting, vncertaine.

Nulli rei assentiens
Fluctuans
Animi pendens
Dubitans
Æstuans animo
Nesciens quo se vertat
Animo perplexo & dubio
Anxius & suspensus.

To wauer, or be vncertaine in iudgement.

Animi pendere
Varie distrahi
Implicatus teneri
Fluctuare
Nutare
Non habere quod sequatur
In ancipites sententias distrahi
Multum diuque dubitare
Assensionem sustinere
Instabilis esse.

A way or path, &c.

Via
Callis
Semita
Trames
Diverticulum.

To watch, or ward, &c.

Vigilare
Excubare
Insomnes noctes peragere
Expectare
Perpetuum habere
Noctes dieſque expectare
In { ſpecula / excubiis } eſſe.

Watchfull.

Vigilans
Vigil
Diligens
Inſomnis
Somnum oculis non hauriens
Attentus & intentus ad.

Weake, feeble, or without ſtrength.

Debilis
Imbecillus
Infirmus
Invalidus
Fragilis
Enervus
Æger
Languidus
Non ſatis habet firmitatis
Expugnatu facilis
Morbo confectus & afflictus
Viribus exhauſtus.

Weakneſſe, feebleneſſe, or frailneſſe.

Infirmitas
Imbecillitas
Fragilitas
Languor
Virium defectus
Valetudo
Debilitas.

To weaken or enfeeble, &c.

Debilitare
Infirmare
Infringere
Devovere
Enervare
Labefactare
Extenuare
Affligere
Convellere
Exhaurire vires
Virtutis nervos ineidere
Imbecillum facere
Imminuere fortitudinem.

Wealth or ſtore, &c.

Opes
Opulentia
Divitiæ
Fortunæ ampliſſimæ
Divitiarum / vel / Pecuniæ } abundantia.

The common wealth.

Reſpublica
Communis ſalus
Politia
Regnum
Publicum commodum.

To get or winne wealth.

Ad maximas opes pervenire

Opes

Opes { parare / invenire.
Ditescere
Rem facere.

A notable Common-wealths man.

Patriam innumeris beneficiis ob stringens, & obligans.
In procuratione civitatis egregius
Communis salutis studiosus
Pestis & vastitatis depulsor
Natalis soli commodis egregie consulens.
Bene de vniversis promeritus
Beneficus & salutaris patriæ
Reipublicæ emolumenta suæ vtilitati anteponere
Regendæ Reip. scientissimus.

To vndoe the Common-wealth.

Perdere
Cædibus vexare
Evertere
Exscindere
Reipubl. opes delere
Pestem & perniciem inferre Reipubl.
Reipubl. statum convellere
Exitio esse Reipub.
Eversam & extersam relinquere Rempublicam.

The common-wealth.

Communitas populi
Respublica
Communis salus
Communitas
Status civium.

Wealthie, or rich.

Lauta & copiosa habens patrimonia
Dives
Opulentus
Florentissimus
Opibus florens
In fortunæ abundantia vivens
Pecuniosus
Copiis locuples
Omni rerum vbertate florens
Omnibus copiis circumfluens
Rebus omnibus abundans
Pretiosas habens possessiones
Bene nummatus.

A weapon, or toole, &c.

Telum
Arma
Instrumentum
Gladius
Ferrum.

To be wearied of.

Tædio rei affici
Rem fastidire
Tædium rei concipere
Satietate rei affici.

To make wearie, to tire out.

Defatigare
Delassare
Tædium afferre alicui
Ad languorum dare
Lassitudine conficere
Molestia afficere.

To

To weepe, or shed teares.

Lachrymas effundere
Dolore opprimi
Flere
Lamentari
Ejusare
Plangere
Lachrymare
Plorare
Conclamare
Mœrere
Dolere.

A weeping, or wailing.

Fletus
Ejulatus
Lamentatio
Lachrymæ
Squalor
Sordes.

Weighty, heauy.

Gravis
Ponderosus
Plumbeus
Onerosus
Minimè levis.

To weigh, ponder, or consider.

Ponderare
Mente revolvere
Expendere
Observare
Æstimare
Secum reputare
Accuratè considerare
Animo agitare
Attentiùs examinare
Diligenter animo versare
Prudenter animadvertere
Ante oculos proponere
Cum animo se recordari
Videre & penitus perspicere
Introspicere & cum animo versare.

To weigh, balance, or poise.

Librare
Trutinare
Ponderare
Metiri
Libramine pensitare.

Welcome, or acceptable.

Gratus
Acceptus
Plausibilis
Iucundus
Expectatissimus
Desiderabilis
Exoptatissimus
Expetitus.

To welcome, or entertaine.

Hospitio excipere
Adventum alicuius gratulari
Alicuius præsentiam plausu excipere.
Tecto aliquem benignè recipere
Hilari vultu alloqui
Mensa, cibo, tecto dignari.

Well, finely, or artificially.

Concinnè

Scitè

Scite
Eleganter
Artificioſe
Affabre
Graphice
Bene
Recte
Egregie
Eximie
Præclare.

Well, or in good health.

Sanus
Incolumis
Integer
Ægritudinis expers
Optime valens
Belle ſe habens
Corpore optime conſtitutus.

A well-wiſher, or a willer of vnto.

Aliquem quàm ornatiſſime cupiens
Alicuius ſtudioſus
A commodis alicuius non alienus.
Fautor
Defenſor } alicuius.
Conſultum cupiens alicui
Bonam voluntatem erga aliquem profitens.
Benevolus
Animo benevolo in aliquem.

To whet on, to ſtirre vp.

Impellere ad agendum
Stimulos admouere
Cupiditatem }
Induſtriam } accendere.
Calcaria adhibere
Injicere alicui ſtudium
Exulcitare animum ad
Motum afferre alicuis

To whip, or beat.

Cædere flagris
Verberare
Ictibus concutere
Flagris ſeverè & acriter inſequi
Verberationem dare
Virgâ & ferulâ coercere
Pugnis confundere.

To whiſper in ones eares.

Inſuſurrare
Inſerere in aures
Vellicare aurem
Clam ſubmovere.

Wide, large, of great extent, or capacitie.

Patens
Laxus
Capax
Amplus
Spacioſus
Latus.

Wilde, ſauage, or vntamed.

Ferus
Immanſuetus
Agreſtis
Immanis
Indomitus

Ferox
Torvus
In montibus & sylvis dissipatus
Efferatus.

A wile, fetch, pollicie.

Techna
Fabrica
Stratagema
Vaframentum
Solertia
Astutia
Callidum consilium.

Wicked, or mischieuous.

In omni prauitate versatus
Omni scelere contaminatus
Furore & audaciâ instinctus
Omnium scelerum, flagitiorumque documentum
Sceleratus
Facinorosus
Nequam
Impius
Improbus
Maleficus
Perditus
Nefarius.

Wickednesse, or naughtinesse.

Scelus
Nequitia
Indignitas
Improbitas
Pravitas
Vitiositas
Impietas
Impuritas.

Willing, or voluntarie.

Volens
Non coactus aliqua vi
Suo arbitrio
Sponte sua
Proprio ductu
} faciens quid.
Alacri animi propensione
Non repugnanter
Secundum alicuius voluntatem
Summa voluntate
Voluntarius
Suo motu
Vltro
Animo libenti
Sũo iudicio
Promptè.

The will, or desire.

Voluntas
Desiderium
Appetitio
Facultas appetendi.

A mans last Will or testament.

Vltima voluntas
Testamentum
Legatio bonorum.

Willingnesse.

Alacritas
Promptitudo
Propensio
Spontaneus motus.

Wilfull,

Wilfull, obstinate, rebellious.

Honestis monitis non movetur
Rationes audire dedignatur
Capito
Obstinatus
Pervicax
Morosus
Obfirmatus
Inflexibilis.

Willingly.

Summa animi æquitate
Non invitus
Paratissimo animo
Non repugnanter
Summa voluntate
Perlibenter.

A wife, or bed, or yokes-fellow.

Coniux
Vxor
Marita
Vitæ socia
Consors thori

To wincke at, or to passe by.

Dissimulationi silentio tegere
Sine pœna dimittere
Pœna non coercere
Convenire ad.
Impunitum dimittere
Prudenter prætorire
Dissimulare
Hallucinari
Astutè celare.
In puniendo minus esse dissolutus.
Latebrrs dare.

To winne, or procure good will

Elicere
Conciliare
Inire
Captare
Eblandiri
} gratiam, benevolentiam.
In hominum gratiam influere
Lucrifacere
Insinuare se in hominum gratiam.

To winne, taske, subdue, conquer.

Capere
Occupare
Expugnare
Diripere
Vi invadere in loca.

To winde himselfe into ones favour.

Se insinuare in familiaritatem
Influere in sensus
Inire gratiam ab aliquo
Blanditiis favorem demereri.

Wise, or circumspect, &c.

Sapiens
Prudens
Providus
Sagax
Intelligens.

Consultus
Perspicax
Solers
Oculatus
Cautus
Multi consilii
Consideratus
Vigilans
Multum in posterum prospiciens
Sobrietatem colens.

Wisedome, or prudence.

Sapientia
Prudentia
Consilium
Sagacitas
Intelligentia
Providentia
Cautio
Rerum diuinarum & humanarum scientia.

Wisely, or prouidently.

Sapienter
Prouidenter
Sagaciter
Prudenter
Intelligenter
Consulte
Considerate
Solerter
Caute
Consilio & iudicio.

To wish, or long for.

Expetere
Desiderare
Exoptare
Concupiscere.
Studio rei { teneri / laborare, / incendi.
Omnibus votis expoſcere.
Desiderio { flagrare, / vri.

To wish, or pray vnto, &c.

Exoptare / Precari { quid alicui.
Proprium velle alicui
Cupere
Votis alicui delegare.

To wish well vnto a man.

Favere alicui
De alicuius commodis, & ornamentis sæpe cogitare
De commodis alicuius laborare.
Optime velle alicui
Honori alicuius servire
Consultum cupere alicui
Commodis & famæ alicuius inservire
Studioſiſſimus esse alicuius
Omnia prospera & secunda alicui exoptare
Alicuius dignitati suffragari
Aliquem cupere quam amplissimum.

A wish, or desire.

Votum
Desiderium
Optatum.

Ex

Exoptatio
Precatio
Expetitio.

To withdraw from, &c.

Abducere
Avocare
Deterrere
Subducere
Avellere
Amovere
Abstrahere
Abripere
Abalienare
Deducere

To withstand, or resist.

Obluctari
Obsistere
Obniti
Sese opponere
Repugnare
Resistere
Refragari
Adversari.

Witchcraft, Sorcerie.

Magia
Fascinatio
Præstigiæ
Sortilegium
Incantatio
Veneficium.

To wither, to decay.

Defloresc̃ere
Exaresc̃ere
Decidere
Præterire
Transire
Dilabi
Fluere.

Wittie, or of a sharpe apprehension.

Ingeniosus
Peracutus
Solers
Sagax
Subtilis
Linceus
Argo oculatior
Celeriter circumspiciens
Ingenio acerrimo
Summo ingenio præditus
Plurimum ingenio valens
Ingenio multum cæteris hominibus præstans
Homo acutus & exercitatus
Præstantis ingenii vir
Immortalitate dignum ingenium.
Linceo perspicacior
Mentis acie pollens
Ingenii laude florens
Homo excellentissimo ingenio
Homo quadam divina ingenii celeritate
Sapiens & alta mente præditus
Prudentia clarus
Consilio excellens.

Wit, or capacitie, &c.

Percipiendi celeritas
Ingenium
Acumen

Solertia
Indoles
Subtilitas
Argutiæ
Docilitas
Ingenii acies
Captus
Mens
Sensus.

To witnesse, or testifie.

Affirmare
Protestari
Asseverare
Asserere
Testificari
Testimonium perhibere rei
Sua voce & testimonio confirmare.

Wittily, or subtilly.

Acute
Ingeniosè
Scite
Vafre
Callide
Argute
Solerter.

In a wofull estate, or most miserable.

In summo dolore positus
Pessime habens
Miserrimus
Calamitosissimus
Quo se vertat non habens
Ærumnosissimus
Multis calamitatibus implicatus.
Mœrore absorptus.

Witlesse, senseless.

Vecors
Anxius
Mente carens
Fatuus
Ineptus
Amens
In excogitando stupidus
Planissime stultus.

Woe, or miserie, &c.

Calamitas
Anxietas
Angustiæ
Miseriæ
Mœstitia
Ærumna
Angor
Luctus
Dolor

Womanish.

Effœminatus
Mollis
Parum virilis
Delicatus

A wonder, or strange matter.

Ostentum
Portentum
Prodigium
Miraculosum quid
Mirum
Admirandum
Monstrum.

Wonderfull or strange, &c.

Opinione major.

Ad-

Admirationem afferens
Mirificus
Admirabilis
Stupendus
Inusitatus
Insolitus
Rarus
Portentosus
Incredibilis
Rari exempli.

To wonder at, or haue in admiration.

Stupefactus intueri
In aliquo exclamare
In aliquo exhorrescere
Admirari
Mirifice prædicare
Suspicere
Tanquam cœlo dilapsum intueri
Stupefactus videre & hærere
In aliquo stupescere.

A wondering at, a wonderment, admiration, or rauishment.

Admirario
Stupor
Miraculum
Raptus
Attonitus intuitus rei.

Wonderfully, admirably, strangely.

Mirificè
Admirabiliter
Incredibiliter
Stupende
Ingenti cum stupore omnium
Maximâ omnium admiratione.

A word, or speech vttered.

Verbum
Vocabulum
Dictum
Sermo
Sonus
Vox
Locutio
Dictio.

To vse, or to speake many words.

Verba facere
Sermonem habere
Disserere de
Philosophari de
Multus esse in re aliqua.

The Word of God.

Verbum Dei
Sacra Scriptura
Oraculum Iehovæ
Sacra Biblia
Vox Dei
Divinus sermo
Sacra dogmata De
Lex Dei.

Babling, or full of words, &c.

Loquax
Garrulus
Linguax
Verbosus
Multiloquus
Futilis
In sermonibus multus & ineptus:

To worke, or to do wonders.

Miros effectus producere
Prodigia } edere.
Signa }
Miracula efficere.

A worke, or busineſſe, &c.

Opus
Onus
Negotium
Actio
Operandi quid officium
Operatio.

To worke vpon a man.

Exercere quem
Agere in quem
Paſſionem imprimere
Efficaciter permouere.

An excellent piece of worke, notable workmanſhip.

Singulare } bona opera.
Exquiſitum }
Admirabilis ſtructura
Opus elegans, perfectum, elaboratum
Incredibilis artificii.

To do good works.

Edere } bona opera.
Efficere }
Fructus fidei proferre
Luce factorum aliis prælucere.

A workman, a worker.

Artifex
Opifex
Operarius
Mechanicus
Laborator

To ſet a worke, to employ.

Exercere quem
Solicitum habere
Occupare
Onus imponere alicui.

To worke, or labour.

Operari
Elaborare
Sudare
Invigilare
Elucubrari
Laborem adhibere.

A worker, or author of, &c.

Author
Effector
Machinator
Dux
Princeps
Architectus
Inventor
Commentator.

Workeman-like, or artificially done.

Singulari opere & artificio confectum
Affabre } factum.
Artificioſe }
Exquiſita induſtria & ſolertia
Politiſſime
Elaborate

Gra-

Graphicè
Exquisitè
Industriè
Perite.

The world, &c.

Mundus
Orbis
Tota rerum vniversitas
Rerum ratio vel natura
Orbis terrarum.

In the world, &c.

In rerum vniversitate
In ratione rerum
In terrarum orbe
Sub luna
In humanis rebus
In vniversâ rerum fabrica
In terrâ
Sub cœlo.

A notable worldling.

Totus in augendo rem familiarem.
Inhians divitiis
Paulo ad rem attentior
Reculis terrenis prorsus addictus.

Worldly, couetous, &c.

Avarus
Parcus
Omnia ad suam vtilitatem referens
Avaritiam Religioni anteponens
Virtutem præmio metiens
Sordidus
Illiberalis.

To grow worse and worse.

Proficere in peius
Degenerare
In deterius abire
In peius prolabi
A pietate degenerare.

The worst of all.

Pessimus
Deterrimus
Infimus
Vitiosissimus.

To make worse.

Deteriorem rem facere
Depravare
Corrumpere
Pejorem reddere.

Worthinesse, dignitie, excellencie.

Dignitas
Excellentia
Præstantia
Claritas
Meritum

A worthy man, or of great vse

Muneribus Dei instructissimus
Imprimis clarus vir
Quantivis pretii
Magna conditione dignus
Omnibus animi ornamentis excultus
Excellenti præstantia
In suo genere perfectus

In

In omni dignitate princeps
Omnibus rebus ornatissimus
In se omnem substantiam habens
Laudatissimus.

Worthlesse, or of no price or esteeme.

Nullius momenti & pretij
Nullum pondus habens
Rejectum & contemptum ab omnibus
Nullius dignitatis & vsus
Inutilis
Minimè necessarius
Vilis
Contemptus
Nulla æstimatione dignus
Contemnendus
Sordidus.

A worshipfull person.

Vir summæ dignitatis, & ornatissimus
Veneratione dignissimus
Colendissimus
Clarissimus
Splendidissimus
Vir magno splendore
Ex amplissimâ familâ
Summæ gratiæ & authoritatis.

The worship of God, &c.

Cultus
Veneratio } Dei.
Adoratio
Sacra
Dei Opt. Max. invocatio
Religionis veræ negotium
Leiturgia sacra
Exercitium verbi, sacramentorum, precum.

To worship or serue God.

Deum colere sanctissimè
Diuinum cultum Deo tribuere
Auguste & sancte venerari
Diuinum numen adorare
Deo Opt. Maximo obsequi & obedire
Deo preces adhibere
Deum externa & interna adorandi forma honorare.

To wound, hurt, or maime.

Vulnerare
Sauciare
Plagis afficere
Plagam infligere
Mutilare
Lædere
Cruentare
Delumbare
Truncare
Plaga percellere.

A wound, maime, or sore.

Vulnus
Cicatrix
Vlcus
Læsio.

To wrangle, or brawle.

Contendere
Altercari
Litigari
Pugnare verbis

Verbis

Verbis digladiari
Ætatem in litibus conterens
Concertare
Rixari.

A Wrangler, or an vnquiet man.

Altercator
Litigiosus
Rixator
Rabula
Homo controversus natura
Perpugnax homo
Contentionis cupidior quam veritatis
Paci inimicus
Contentions author
Discordiæ fax
Concitus ad iram
Inquietus.

To wrap, infold, entangle.

Implicare
Involvere
Impedire
Irretire
Intricare

Wrath, or furie.

Ira inflammata
Furor
Incandescentia
Indignatio
Rabies
Animi vehemens tempestas.

Wrathfull, or furious.

Biliosus
Furens
Indignabundus
Ira inflammatus
Grauiter commotus
Ira incandescens
Iracundia elatus.

Wrathfull, angerly, furiously.

Iracunde
Furenter
Minaciter
Furiose
Amentis ritu.

To Wrest, peruert, or to misconstrue Lawes.

Torquere
Pervertere
In alienum sensum inflectere
Male interpretari
Falsam sententiam affingere rei
Verba legis, non rem consectari
Ad verba rem deflectere, & consilium & rationem legum latorum relinquere
Depravare.

To wrestle, or contend with a man.

Luctari
Contendere } cum.
Concertare
Certamen habere cum aliquo.
Digladiari } cum.
Dimicari }
Se alicui opponere omnibus viribus
Pugnare cum aliquó.

A wrestling with.

Concertatio
Certamen

Lucta

Lucta
Pugna
Dimicatio.

A Wrestler, or he that contendeth with a man.

Luctator
Colluctator
Concertator
Agonistes.

Wretched, or miserable.

Calamitosus
Ærumnosus
Miser, Afflictus.
Infortunatus
In miseram fortunam dilapsus
In miserrima conditione vivens
Omnibus malis afflictus
In magnos luctus detrusus
Magnas calamitates subiens.

Wretchednesse, miserie, or distresse.

Miseria
Ærumna
Infortunium
Calamitas
Asperitas rerum
Infœlicitas
Angustiæ
Rerum difficultas.

To wring or wrest from a man.

Exprimere
Vi obtinere
Extorquere
Tyrannice eripere
Abradere
} ab aliquo.

To write finely, or elegantly.

Eleganter pingere
Pulchre pingere
Scitissime literas exarare
In scribendo excellere
Elementa ornate formare.

To write a letter, or endite.

Literas { exarare, conscribere.
Epistolam contexere
Literis committere
Instituere epistolam.

To commit to writing, to register, or engrosse, to imprint.

Literis mandare
Scriptis committere
Monumentis prodere
In album efferre
Chartis consignare
Æternitati commendare
Typis imprimere.
Excudere, Describere.

To wrong a man, or doe him iniurie.

Lædere
Violare
Opprimere
Gravissimam iniuriam inferre
Incommodare alicujus fortunis
Malefacere
Iniurioſe tractare aliquem
Minuere alicuius commoda.

A wrong, or iniurie.

Iniuria, Damnum,

Incom-

Incommodum
Læsio
Nocumentum
Maleficium
Contumelia.

Wrongfully, or vniustly.

Iniuste
Tyrannice
Contra ius & leges
Illicitè
Contra fas & auspicia
Iniquè
Nullo iure.

To suffer iniurie, or wrong.

Iniuriam pati
Contumelias perpeti
Vim sustinere
Lædi
Violari.

Y.

To yeeld vnto, or acknowledge himselfe inferiour.

ALium superiorem agnoscere
Primas alicui concedere.
Se victum fateri
Se submittere
Herbam dare alicui.

To yeeld, grant, or to gratifie.

Concedere
Permittere
Largiri
Dare
Tribuere
Cedere
Gratificari
} quid alicui.

Ad alicuius conditiones accedere
Rogata alicui indulgere
Voti compotem reddere.

To yeeld vp to, or surrender to.

Dedere
Reddere
} quid alicui.

Transmittere
Dominum rei constituere

Subjicere
Tradere
Submittere
Relinquere
} alicui quid.

Of a yeelding temper, or disposition, tractable.

Tractabilis
Exorabilis
Precabilis

Ad

Ad omnem ductum sequax
Flexibilis
Accommodatus ad parendum
Docilis.

To yeeld, or to send forth.

Proferre
Profundere
Emittere
Progerminare.

Stricken in yeares, or aged.

Annosus
Ætate confectus
Canus.

Youth, or young age.

Iuventus
Adolescentia
Ætatis flos
Primordium ætatis
Iniens ætas
Teneri anni
Vivida ætas
Pubertas.

Youthfull, or lively.

Iuvenilis
Virens
Ætate florens
Iuveniliter exultans
Lætus
Integra ætate
Vegetus.

Young, or of tender yeares.

Tener
Adolescens
Ephœbus
Iuvenis
Florentissimus
Peradolescens
Minor ætate
Nascens
Non adultus.

To yoke, bridle, or curbe.

Subiugare
Reprimere
Frænare
In gyrum ducere
Coercere
Perdomare
Authoritate frangere
Limitibus circumscriberet

It yrketh, or is grievous to.

Tædet
Pœnitet
Satietate afficit aliquem
Molestum
Odiosum
Ingratum
Iniucundum } est.

Yrkesome, or tedious.

Insuavis
Virens
Gravis
Ingratus
Iniucundus
Satietatem & fastidium afferens.
Prolixus
Onerosus } alicui.

Yrke-

Yrkesomenesse, or tedionsnesse.

Fastidium
Molestia
Satietas
Tædium
Offensio
Insuavis prolixitas.

Z.

Zealous in Gods seruice.

IN cultu Dei diligentissimus
Ferventissimus Dei cultor
Omnes idololatriæ reliquias detestans.
Ardentissimo affectu Deum venerans
In omnibus pietatis exercitiis flagrantissimus.

Zeale, or an holy indignation.

Zelus diuinus
Ira sancta
Inflammatus animi motus
Sacra indignatio
Feruor } animi.
Ardor }

To be zealous after a thing.

Amore rei inflammari
Studio rei incendi
Rei cupiditate flagrare.

Zealously.

Feruenter
Summo zelo.
Flagranti studio.

Τῷ Θεῷ μόνῳ δόξα καὶ τιμή.
Εν πᾶσιν αρχὴ καὶ τέλος πολὺ θεόν.

FINIS.